

Tatvina v kasi.

Stara blagajničarica, ki je že toliko let izpolnjevala svojo odgovorno službo v trgovini Davenporta, je postala zadnji čas zelo bolehnna, in je naposled prosila, po zdravniškem nasvetu, naj se jo odpusti iz službe.

Prihranila si je toliko, da je do konca svojega življenja lahko živela brez vse skrbi. Zato se tudi ni bilo čuditi, da si je želela počitka; tudi gospod Davenport je to sprevidel, ter ji dovolil izstop, dasi je imela vse njegovo zaupanje.

Ali kdo naj bi prevzel njeno mesto?! Gospod Davenport je dobro premišljeval, a za nikogar ni vedel v svoji trgovini, kateremu bi bil zaupal to odgovorno službo. Saj je imel mnogo in zelo dobrih uslužbencev, a menil je, da ni nihče sposoben prevzeti službo odhajajoče blagajničarke.

Ali stoj, — zdaj se je domislil, — saj je imel damo, ki je do skrajnosti natančno izvrševala svojo dolžnost in koje izvrstno delo je že večkrat občudoval.

Bila je to gospica Sever, ki je pred nekaj meseci stopila kot borna pisarka v njegovo trgovino in je zdaj samostojno vodila važen oddelek velike trgovine.

Ona je bila gotovo zmožna, izpolnjevati izpraznjeno službo, posebno ker ni storila nikdar niti najmanje napake ali pa svojo službo kaj zanemarila. Samo ona je bila tedaj zmožna opravljati to službo, in gospod Davenport je imel veliko zaupanje v blede mlado damo, ki je bila od zjutraj do večera vedno tako tiha in marljiva pri delu.

Ko se je gospod Davenport kratko za to odločil, šel je v sobo, kjer se nahajala Helena, ter jo prijazno poklical k sebi.

„Ali že veste, gospica Sever, da zapusti gospica G. . . . trgovino?“ vpraša gospodar.

„Izvedela sem to pred nekaterimi dnevi iz njenih ust, da hoče iti radi vedne bolehnosti v pokoj“, bil je kratek Helenin odgovor.

„Da, žal, da je tako!“ odgovori gospod Davenport. „Postala je tako slabotna, da me je prosila, naj bi njeno službo če mogoče takoj poveril komu drugemu. Zato sem se odločil, da izročim Vam to odgovorno službo, ker mislim, da jo boste zvesto in vestno opravljali.“

„Kako, — jaz naj prevzamem to važno mesto?“ zakliče Helena iznenadena.

„Da, ker ste Vi edina uslužbenka, v katero imam največje zaupanje. Ne da ste slutili, sem Vas večkrat opazoval in vem, da izpolnjujete svojo dolžnost na način, ki je, to lahko rečem, — vzbudil moje resnično občudovanje. Oddajte torej jutri nadzorstvo svojega oddelka gospici K . . . , ki je zmožna te službe, in pustite se od sedanje blagajničarice podučiti v bodočih Vaših dolžnostih.“

Gospodar je kljub trgovskemu značaju njegovih besedi govoril zelo prijazno s Heleno, in ta je bila tako iznenadena, da je le stežka se zamogla zahvaliti z nekaterimi besedami.

Gospod Davenport je smehljaje odklonil zahvalo, ter se zadovoljno podal v svojo pisarno.

Tam je našel poslovodkinjo, kateri je takoj naznanil imenovanje gospice Severjeve za blagajničarko.

Gospodar je vedel, da gospica Galton ni bila prijateljica gospice Severjeve, ter se je že pripravil na nov izbruh njene nejevolje.

Proti vsemu pričakovanju ostala je pa poslovodkinja popolnoma mirna, čeprav je potuhnjeni blisk iz njenih globoko udrtih sivih oči izdajal njeno notranjo togoto.

„Ali ni gospica Sever premlada za to odgovorno službo?“ vpraša mirno.

„Gospica je sicer še zelo mlada, a po mojem mnenji ima popolno izkušnjo, da bo celo to zaupno mesto izvrševala v mojo zadovoljnost“, odgovori gospod Davenport ves začuden, ker je računal na čisto drugačni upor poslovodkinje.

„Nu, če menite, gospod Davenport, potem sem tudi jaz zadovoljna“, odgovori gospica Galton. „Prav od sreča želim, da ne boste nikdar obžalovali te Vaše odredbe!“

„Kako, — kaj ne smatrate gospice Severjeve za damo, kateri lahko mirno zaupam tudi največje svote?“ je vskipel gospod Davenport.

„Žal, da jo premalo poznam, da bi na to vprašanje zamogla odgovoriti“, meni gospica Galton hladno. „Sicer je pa bila moja opazka le splošna.“

S temi besedami se je poslovodkinja priklonila pred gospodom Davenportom ter zapustila pisarno.

„Konečno, — ah, konečno!“ mislila si je zadovoljna. „Zdaj bom tega varovanca gospoda Davenporta kmalu za vedno odstranila. Dolgo sem morala zadrževati svoje sovraštvo proti tej hinavski nasprotnici; kmalu se bo pa za vedno pokorila!“

Če bi bila Helena zamogla slutiti, kakšni vražji načrt se je ravnokar proti nji koval, nikdar ne bi bila sprejela službo blagajničarke. Tako pa ubožica ni vedela, kakšni črni vihar ni oblaki so se zbirali nad njeno glavo, iz katerih naj bi švignil uničujoči blisk na njo.

Zopet je prešlo nekaj tednov.

Gospica Sever je že zdavno prevzela mesto blagajničarke, ter izpolnovala svojo težko nalogo s tako vestnostjo, da jo je gospod Davenport že večkrat pohvalil.

Pri neki taki priložnosti je bila tudi gospica Galton prisotna ter je z notranjo togoto slišala, kako je gospodar gospici Severjevi izrazil svoje zadovoljstvo.

Stari gospod pač ni slutil, da je s svojo pohvalo le pospešil uničenje nesrečnice.

Helena ni pozabila one mlade deklice, ki je, ko je bila še pisarica, sedela zraven nje. Izprosila si jo je od gospoda Davenporta kot pomočnico, ter s tem dosegla, da je dobila večjo plačo. Zato je pa bila ta mlada deklica odkritosrčno udana lepi, blede blagajničarki, ter storila vse mogoče, da bi se izkazala Heleni hvaležno.

Že nekaj dni je opazovala mlada deklica, da se je gospica Galton večkrat dolgo mudila v bližini velike, železne blagajne. Sicer ni nikdar zamogla opaziti vzroka tega počenja, medtem pa je večkrat opazovala gospico Galtonovo ter videla, da je ta opetovano gledala v tresor blagajne.

Tam so ležale velike svote v bankovcih in v zlatu, in dozdevalo se je mladi deklici, da so oči poslovodkinje poželjivo visele na denarju.

Prišla je sobota, dan, ko je bilo dosti računov plačati, a je tudi dosti denarja prišlo, tako da je imela Helena ves dan dosti posla.

Gospica Galtonova stala je zopet pri denarnici, kar je mlada deklica dobro zapazila.

Ali poslovodkinja zadržala se je popolnoma brez vse sumnje ter očitvidno opazovala številne kupee, ki so se gnetli proti blagajni.

Pod pazduho imela je gospica Galton precej obširno trgovsko knjigo, v kateri je bila nekaj pregledala.

Ravnokar je mlada deklica zopet pogledala proti gospodični Galtonovi in videla, da se je gospica Galton pripognila proti železni blagajni.

V istem trenutku se je pa zopet vzravnala ter odstopila nekaj korakov na stran.

Imela je še vedno trgovsko knjigo pod pazduho, a dozdevalo se je mladi deklici, kakor da bi desna roka gospice Galton, ki je bila na pol skrita pod knjigo, držala še zavoj sivih papirjev.

To seveda ni bilo nič posebnega, ker je ta dama večkrat imela take papirje v rokah, ali opazovalka je videla, kako je gospica Galton najprej parkrat oprezno pogledala krog sebe in šla potem proti vratom.

Predno jih je pa še dosegla, vstopi gospod Barker, ki je preje sprejel Heleno v službo ter hitro šel proti poslovodkinji.

„A, — saj imate Vi glavno knjigo, katero jaz potrebujem, se obrne h gospici Galtonovi, „prosim, dajte mi jo za trenotek, hočem v nji nekaj pogledati.“

„Pustite me! Usmilite se me!“ je ihtela Ivana.
„Ne jaz te ne pustim, ti ljubo sladko dete,“ je šepetal
kapitan in stisnil lepo dekle k sebi. „Kako sem hrepenel po
trenotku, ko bi vam mogel razodeti svojo ljubezen.“

„Samo trenotek, gospod Barker“, odgovori gospica Galton očitvidno zelo v zadregi, ter urno stopi k svoji pisalni mizi, katero je navadno rabila v blagajnični sobi in jo odpre.

Gospodu Barkerju se ni to nič čudno zdelo, a mlada deklica je videla, da je bila gospica Galton zelo razburjena in bleda.

Ta je privzdignila pokrov pulta ter hitro notri porinila zavoj sivih papirjev, katere je deklica preje videla, nakar je oddala trgovsko knjigo gospodu Barkerju.

„To je pa vendar čudno“, si je mislila opazovalka.

A dolgo ni mogla premišljevati, ker ji je Helena ravno kar nekaj naročila.

A vseeno si ni mogla kaj, da ne bi parkrat pogledala proti gospici Galtonovi, pri čemur je opazila, da se je poslovodkinja vedno držala svojega pulta in s svojimi bodečimi očmi prežaje gledala na okrog.

Dlje časa deklica ni mogla opazovati poslovodkinje, ker je ravno vstopil gospod Davenport v blagajniško sobo, ter poklical poslovodkinjo k sebi.

Mlada deklica je sedaj videla, kako se je poslovodkinja nerada odzvala tej zahtevi, ter se parkrat pozveduje in skrbno ozrla nazaj na svoj pult.

Oba sta dlje časa govorila skupaj, na kar je gospodar s poslovodkinjo zapustil sobo.

Mlada deklica je ravno premišljevala, če bi povedala gospici Severjevi, kar je opazila, ker je bila z blagajničarko v dobrem znanstvu.

Ali ta je imela toliko opraviti, da je mlada deklica sklenila ji šele zvečer vse povedati, medtem je pa že tudi postalo poldan, in morala je hiteti domov, ker ji zdaj ni preostajalo časa. —

Nasprotno pa je ostala Helena še v sobi, ker je hotela najprvo zvršiti svoje dolžnosti.

Gospica Galton se ni vrnila, ker je prišla zelo imovita gospa iz okolice; in gospod Davenport je poslovodkinjo naprosil, da bi sama postregla tako izvrstni kupovalki. To je bil tudi vzrok, da jo je preje poklical.

Opoldanski čas je hitro minil in Helena je ravno kar hotela zakleniti železno blagajnico, ko ustopi posel ter izroči Heleni listek, poslan od one mlade deklice, ki ji je pomagala.

Njena mati je bila zbolela, in deklica je prosila blagajničarko, da bi jo za popoldan oprostila, da bode pa v ponedeljek zjutraj že zopet svoje dolžnosti izpolnjevala.

Seveda je Helena rada dala naprošeno dovoljenje, posebno ker je bila trgovina v nedeljo zaprta; hotela se je ravno odpraviti domov, ko vstopi gospod Davenport v blagajniško sobo.

„A to je dobro, da sem Vas še dobil, gospica Sever“, reče gospodar. „Ali imate morda 20.000 dolarjev v 100 dolarskih bankovcih?“

„Da, gospod Davenport“, odgovori blagajničarka, ter odpre vrata železne omare.

Vedela je, da je imela v gornjem predalu 250 bankovcev po 100 dolarjev, ker je položila to svoto posebej.

A zganila se je, kakor da bi jo bil zadela električen tok. Zavitek bankovcev je bil izginil!

„Kaj Vam pa je, gospica Sever?“ zakliče stari gospod prestrašeno, ko je zagledal smrtno blede obraz blagajničarke. „Ali Vam denarja manjka, — ali kaj pogrešate?“

Helena je preiskala ves tresor: čisto natanko je vedela, da je bankovce položila v poseben kot, in zdaj so izginili!

Gospod Davenport je ponovil svoje vprašanje.

„Danes zjutraj položila sem v tale kot zavitek bankovcev“, odgovori Helena skoro obupana in strašne slutnje napolnjena, „in sedaj je izginil!“

„Ali to vendar ni mogoče!“ zakliče stari gospod, „le še enkrat vse natančno preglejte. „Koliko je znašala svota?“

„Bilo je 25.000 dolarjev v stodolarskih bankovcih“, reče Helena z ugašujočim glasom.

Stari gospod postal je zelo resen.

„Ali ste katerega opazili v bližini omare?“ vpraša gospod kratko.

„Ne, razun mene ni nihče prišel v bližino blagajne“, odgovori Helena zamožljivo.

Ona tudi v resnici ni opazila, da je bila gospica Galton tam. —

„Čudno, — zelo čudno“, mrmra gospod Davenport, ki je s svojimi očmi srepro zrl v smrtno blede, lepi obraz blagajničarke. „Ali si morete tolmačiti, kako da Vam je ta velika svota izginila?“

„Ne, — jaz ne vem, — to mi je uganka“, jeclja nesrečnica.

Gospod Davenport je hodil z velikimi koraki po sobi.

Bil je sam s Heleno, in jo je ravno hotel zopet nekaj vprašati, ko se vrata odpro in vstopi gospica Galton.

Za trenotek se je poslovodkinja prestrašila, a takoj se je zopet ohrabrila ter predrzno stopila k onima.

„Le pomislite, gospica Galton! Gospica Sever pogreša 25.000 dolarjev, ki so ležali v železni omari“, zakliče stari gospod poslovodkinji.

„Tako, — tako, — to je pa čudno!“ odgovori ta z lahko porogljivostjo. „Kako naj bi se pa bilo to zgodilo, saj razun gospice Severjeve nihče ne pride do železne blagajne?“

„Kaj hočete reči s temi besedami, gospica Galton?“ vzplamti Helena, ter srepro pogleda svojo sovražnico.

„Samo to, kar sem ravnokar povedala“, odgovori poslovodkinja drzno. „Vi ste edina oseba, ki zamore priti k omari, ker morajo vsi drugi uslužbenci iti mimo Vas. Kdo zna, kje je denar ostal!“

„Morda Vi to veste, gospica Galton?“ vpraša gospodar hipoma.

„Jaz!“ ponovi gospica Galton. „Ali gospod Davenport, saj sami najboljše veste, da mene sploh tu ni bilo, ker sem imela skoro polovico dopoldneva opravka z G . . . , kateri sem stregla. Sicer me pa blagajna prav nič ne briga, za njo je gospica Sever sama odgovorna!“

„V istini, to ste tudi“, reče gospodar, ter se zopet obrne k Heleni. „Zelo mi je neprijetno, da se je to pripetilo, a zahtevam, da se ta stvar natančno preišče. Od kdaj, pravite, da Vam manjka denar?“

„Danes zjutraj sem ga imela še v rokah“, reče Helena, katera je začela slutiti strašno nevarnost.

„Je-li to pa tudi gotovo, gospica Sever?“ vpraša poslovodkinja s porogljivim glasom. „Ali to lahko dokažete?“

„Da“, odgovori Helena mirno. „Mali Fred mi je bankovce danes zjutraj zmenjal. Rabila sem drobnejšega denarja. Zato sem pustila zmenjati bankovce za tisoč dolarjev v manjše.“

„To bi bilo torej dognano“, je rekel gospodar, ki ni dvomil na resnici teh besed svoje blagajničarke. „Fred bo to lahko potrdil; sedaj se samo vpraša, kdo je danes denar vzel iz blagajne!“

Poslovodkinja se je za trenotek zgenila, a se je zopet hitro zavedla.

„Kdo naj ga je vzel, gospod Davenport?“ je zaklicala s hreščečim glasom. „Edina oseba, ki ima pri blagajni opraviti, je gospica Sever. Jaz sem Vam takoj takrat povedala, ko je bila dama brez legitimacij v službo sprejeta, da ji ne zaupam; sedaj imate dokaz, gospod Davenport!“

„Varujte se, izgovoriti tako obdolžitev, gospica Galton!“ je zaklicala Helena plamtečih oči. „Za to razžalitev Vas bom pozvala na odgovornost. Gospod Davenport, ali mislite v resnici, da sem jaz vzela denar?“

Stari gospod je gledal v obraz dame, a rekel ni ene besede.

„O, gotovo se upam!“ je zaklicala poslovodkinja ježno. „Jaz sem pri policiji natanko poizvedovala, kdo da ste, gospica Sever. Neka zamorka Vam je ušla, potem ste povsod iskali nekoga otroka; če to ni sumljivo, nočem več nositi svojega poštenega imena.“

„To so moje privatne zadeve, katere nikogar ne brigajo!“ je zaklicala Helena smrtnobleda, a z ostrim glasom. „Če želite, gospod Davenport, Vam razjasnim te obdolžitve, a samo Vam. Da sem policiji naročila poizvedovati po mojej služabnici, je pravilno, a kako naj to dokaže kako krivdo!“

„Ha, — ha, to še vprašate?“ je zaklicala gospica Galton. „To je izvrstno. Vstopili ste v službo pisarice z 10 dolarji na mesec in imate služabnico. Če to ni sumljivo, ne vem, kaj je potem sploh še sumljivo.“

„Tiho!“ je prekinil gospod Davenport razburjeno žensko. „Stvar se bo natanko preiskala!“

Pozvonil je hišnemu slugi in mu ukazal iti po tajnega policaja.

Helena je stala tu smrtnobleda, ne da bi trenila z očesom, svesta si svoje nedolžnosti.

Gospica Galton je hotela še parkrat govoriti, a gospod Davenport jo je prosil, naj molči.

Kmalu je prišel policaj, postarni gospod s presunljivim pogledom, ki si je dal ves dogodek še enkrat povedati, kar je pazljivo poslušal.

Vprašal je le malo, a njegove oči so vedno švigale od Helene h gospici Galton, ne da bi bil zinil besedico.

„Ali naj se stvar preišče?“ je vprašal, ko je gospodar končal.

„Da“, je ta ostro odgovoril. „Na vsak način moram dobiti storilca.“

„Dobro!“ je odvrnil policaj. „Potem zahtevam, da se takoj zapre blagajniški prostor. Ključe bom spravil sam. Gospico Sever bom z vozom odpeljal v preiskovalni zapor.“

„Kaj?!“ je prestrašeno zavpila nesrečnica. „V zapor, — jaz —?“

„Obžalujem“, je rekel policaj obupani Heleni: „ker ste pa edina oseba, ki je imela danes opraviti pri blagajni, moram že, da se stvar pojasni, moram z Vami po zakonu postopati in Vas kot jetnico odpeljati!“

Helena se je skoraj zgrudila.

Sicer je bila že vajena nesreče, in ni bilo prvokrat, da je bila na sumu, vendar je mislila, da ji mora počiti srce, ko je slišala, da mora v zapor.

Policaj jo je sočutno pogledal.

„Ohrabrite se“, je rekel. „Morda se pojasni zadeva v Vaš prid, jaz — —“

Nakrat je molčal, akoravno je bilo videti, kakor da bi bil hotel še nekaj pristaviti, a tega ni izgovoril.

Helena je šla blede, a odločno k vratom.

Nasprotno pa se je gospica Galton obotavljala, a je končno vendar sledila.

Medtem je policaj zaklenil vrata in vtaknil ključke k sebi. —

Polica j se je ravno mislil s Heleno podati v voz, ko mu je nakrat nekaj prišlo na misel, in je hitro vprašal gospoda Davenporta:

„Ali so to vsi ključi blagajniške dvorane, ali se nahajajo tudi duplikati?“

„Da“, je odgovoril ta obrnivši se h gospici Galton, „saj imate Vi tudi ključe k temu prostoru, kje so?“

Gospica Galton je prebledela in osupnila, pri čemur ni opazila da jo je policaj gledal.

Iskala je po svojih žepih in dala potem policaju nekaj ključev.

„Ali so to vsi?“ poizvedoval je ta.

Poslovodkinja je prikimala.

„Ne, saj imate vendar še en ključ do malih vrat, ki pe-ljejo iz moje pisarne v blagajniški prostor“, je rekel gospodar pristopivši bliže.

Gospica Galton je zopet zelo prebledela, kar je policaj opazil.

Naglo je potegnila še en ključ iz žepa.

„Tega sem v razburjenosti popolnoma pozabila oddati“, je rekla zmedeno. Policaj je zmajal z glavo, a odgovoril ni ničesar in sledil Heleni, ki je šla do stopnic in ravno vzela klobuk in plašč iz rok hišnega sluga.

Gospod Davenport je stal poleg nje in s čudnim izrazom gledal v blede a odločni obraz svoje blagajničarke.

„Povejte mi resnico, gospica Sever“, je zašepnil Heleni. „Še je čas, vse še lahko prekličem, če mi priznate, da ste Vi vzeli denar!“

„Jaz nimam ničesar priznati“, je odgovorila Helena pono-sno. „Moja nedolžnost se bo in se mora izkazati, do tje mi bo stal Bog na strani, tako da bom pretrpela tudi to sramoto!“

„Povejte mi resnico, gospica Sever“, je prosil stari gospod, „veliko zaupanja sem imel do Vas in sem Vas po-stavil na zaupno mesto, povejte mi resnico in vse Vam odpustim.“

„Jaz sem nedolžna, gospod Davenport“, je rekla Helena jokaje, „tudi vinarja nisem vzela, prisežem Vam!“

Gospodar je odstopil in šel s povešeno glavo, ne da bi pogledal gospico Galton, v svojo sobo, medtem ko je šla Helena, ponosno kakor kraljica k vozu, kateri jo je imel odpeljati v zapor.

335. poglavje.

Na ognjeniku.

Na zeleni planoti Anahuak, ob koje azurnih jezerih se razprostira biser Amerike, Mehika, se dvigajo mogočni hribi, kojih snežni vrhovi obdajajo v velikanskem krogu prekrasno ravan. —

Raztrgani prepadi ob straneh, kakor skoraj črno kamenje, ki je podobno steklu v ugasnjenih vulkanih. Nekdaj je morda divjal tu grozovit ogenj in bruhal iz notranjega kakor stolp visoko skalovje, sedaj leži vse mirno in tiho in samo pogosti potresi pričajo, da pozemske moči še vedno igrajo svojo tajinstveno igro. —

Samo eden ponosnih velikanov, skoraj 5000 metrov visoki Jstakihvatl pošilja še vedno, kakor v starih časih svoje mogočne dimne stebre proti nebu.

Hrib je bil priljubljen izlet prebivalcev Mehike, ki so raz njega pobočij hoteli uživati čarokrasen razgled velikanske planjave, s slikovitimi pokrajinami in svetlimi jezeri.

Tudi danes je bila napovedana večja družba, pripadajoča izključno le aristokraciji Mehike.

Med njimi so bili naši znanci: gospa pl. Agvilár s svojo pastorko Juano, kapitan Hovard in njegov prijatelj, mehikanski poročnik.

Zapustili smo te štiri osebe pri boju bikov, kjer je kapitan zabodel besnega bika pred nogami Juane.

Od tistega dne je bil pustolovec v Mehiki sloveča oseba, ker so živalni prebivalci občudovali njegovo drznost.

Gospa bi se bila pri zaupnem snidenju tako rada zahvalila svojemu zaročencu in mu dokazala, kako drag ji je postal s tem hrabrim činom, a slutila ni, da je kapitan zasledoval dobro preračunjen smoter in ni občutil ni sence ljubezni za ogoljufano ženo.

Zanj je bil le en cilj, si pridobiti roko dražestne in silno bogate Juane, koje srce se mu je tako naglo udalo.

Družba se je peljala iz Mehike do spodnje postaje železnice v svojih ekvipažah. Tam je zapustila vozove, kateri so se spravili do vrnitve v nekaterih v ta namen zidanih poslopih postaje, in je prestopila v lepe elegantne vozove gorske železnice, katera se je kmalu počasi pomikala ob strmih prepadih.

Peljala je mimo strašnih globočin, do kojih tal ni videlo človeško oko, potem so drdrali vozovi v črnih predorih, kjer je vladala večna temota, da so po ostrem ovinku solučni žarki nakrat razsvetili konec predora. Vedno više in više se je vila železnica ob pobočju velikanskega hriba, da je končno dospela na temno, obžgano ravan.

Družba je zapustila vlak in se takoj podala na razgledni stolp, raz kojega vrha je bila videti vsa prekrasna dolina Mehike.

V resnici je bil pogled tako čaroben, da se je moral navdušiti celo najbolj hladnokrven človek.

„Velikansko, krasno!“ je zaklicala Juana, ki ni bila še nikdar na taki višočini. „Kako lep mora biti šele razgled z vrha; tam se mora videti malodane vso republiko.“

„Na vrh je skoraj nemogoče priti“, je rekel poročnik, „pred leti je nekaj drznih preiskovalcev lezlo do vrha, a bivanje zgoraj je bilo silno nevarno, ker je hrib bljuval v enomer goreče kovine.“

„Jaz si ne morem predstaviti nevarnosti tu zgoraj“, je rekel dekletu, „skoraj bi imel veselje poskusiti srečo in splezati do vrha!“

Gospa se je stresla pri besedah svojega zaročenca, in Juanin obraz je tudi kazal skrb, kar je kapitan opazil v svojo veliko zadovoljnost.

„Ne, to ne smete storiti, gospod“, je zaklicala lepa vdova boječe ter milo očitaje pogledala izvoljenca. „Jaz vem, da ni prezirati nevarnosti na vrhu hriba, ker sem brala o dogodku, ki se je tam vršil.“

Kapitan je molčal, a je bil odločen to storiti. Ne samo misel na drzno podjetje ga je spodbujala k temu, ne, ampak glavni vzrok je bil se pokazati Juani kot neustrašnega kavalirja.

Družba, ki je štela kacih osemdeset oseb, se je raztresla v večje skupine in pri ti priliki se je kapitan poslovil za kratek čas od dam in se je vrnil k postaji.

Komaj ga je skrilo skalovje pred očmi zaostalih, ko se je drzni pustolovec takoj obrnil in jel iti proti vrhu nevarnega ognjenika.

Kapitan je bil vprav jeklene postave, a kmalu je uvidel, da hribolazci niso govorili preveč, ko so opisali nevarnosti te poti.

Končno je prehodil zadnji kos strmega hriba. Pustolovec je korakal priklonjen kvišku in se je počasi vzdignil čez rob žrela, tako da je videl v njega notranjost.

Bila je strašna podoba, ki se je tu nudila njegovim očem.

Več sto črevljev široko odprl se je pred njegovimi nogami velikanski kotel, iz koje globočine se je vzdigovala para visoko v zrak.

V tem je začul za seboj strašen grom, glasneje, groznejše ko vsi glasovi, katere je slišal na svojem nevarnem potovanju.

Prestrašen se je ozrl in videl za seboj velikanski ogenj, ki je bruhtnil iz votline visoko in se potem vsul na tla kakor ognjen dež.

Pustolovec je videl, da ga more sedaj rešiti le največja hladnokrvnost.

V hipu je planil z roba žrela in se pritiskil k malo črez visečemu zasipu, ki ga je varoval pred ognjem.

Potem je s trudom plezal po nevarnem pobočju navzdol.

Saj je bil dosegel svoj cilj in lepi Juani dokazal, da se ničesar ne boji.

Ko je plezal kapitan na vrh ognjenika, se je bila družba razšla na vse kraje in se potem zopet sešla v bližini postaje, da bi tam zavžila obed.

Gospa je mnogokrat skrivaj pogledovala na poslopja, ker si ni mogla tolmačiti, zakaj se ne vrne nje zaročenec; tudi Juana je vže večkrat vprašala za pustolovca, tako da je šel poročnik končno v restavracijo, da bi tam poizvedel, kje je ostal.

A kmalu se je vrnil osupnjenega obraza in je povedal čakajočim damam, da se kapitan niti v restavracijo vrnil ni.

„To je vendar čudno“, je rekla gospa s težko zadržano skronostjo, ker se je bala, da bi se bila ljubimeu pripetila nesreča.

„Moj Bog, gospod Hovard vendar ni ponesrečil?“ je boječe zaklicala Juana.

Če bi gospa sama ne bila v tako smrtnem strahu za ljubimeca, bi se ji bilo obnašanje hčere gotovo čudno zdelo, ker se je Juana vedla kakor obupana.

Mlada deklica je ljubila kapitana od prvega trenutka, ne da bi bila to vedela. Svoje ljubezni si je postala svesta v trenutku, ko jo je pustolovec pri boju bikov rešil neizogibne smrti.

Juana je bila strastne narave, kakor večinioma vse hčere juga; zato se je popolnoma udala sladkemu čuvstvu, katero ji je obudila prva ljubezen do lepega moža in je z grozo mislila, da je kapitan morda ponesrečil.

Minila je vže ena ura, odkar je bil zapustil dame, in ko je dospela tudi ostala družba, je naglo zvedela o pogrešanju častnika, kateri čudni dogodek je vzbudil splošno osupnjenost.

„Ali je mogoče, da bi bil gospod Hovard padel v prepad?“ je vprašala neka dama v skrbah.

„Ne, — to ni lahko mogoče“, je odvrnil neki gospod.

„A kje naj bi bil?“ sta vprašali gospa in Juana skupno.

„Jaz sem videla, da je šel gospod proti vrhu“, vtaknila se je neka dama v živahni pogovor.

Nehote so se obrnili vsi pogledi k temnemu velikanu, nad kojega vrhom je plaval oblak dima.

V tem je Juana glasno zakričala.

Krik je donel na pol veselo, na pol skrbno, tako da se je vsa družba začudeno ozrla po mlademu, lepemu dekletu.

„Mama, — poglej vendar, — tam zgoraj!“ je zaklicala Juana in z roko pokazala na vrh ognjenika.

Družba je pogledala tje, in skoraj ostrmela nad podobo, katero je nudila visoka ravan.

Tam zgoraj na vrhu je stala moška postava. Tik za njo se je vzdigoval dim iz podzemskega ognja, in v kratkih presledkih je zadonel grmeči glas podzemskih močij, ki je pretil osamljenemu s poginom.

„To je kapitan Hovard! — Moj Bog, kaka nezaslišana drznost!“ so vpili posamezni glasovi, medtem ko so se ob enem mnogi daljnogledi obrnili v drznega hribolazca.

Gospa bi se bila kmalu zgrudila, a ni smela izdati velikega zanimanja za onega moža; tudi Juana je bila smrtnobleda in je s strahom gledala skrivaj ljubljenega v grozni visočini.

„To je v resnici kapitan Hovard“, je rekel starejši gospod, „to mu je podobno, — v dirki prehiteti najboljše jezdece, prebosti besnega bika, pred katerim vse beži in končno splezati na vrh skoraj nedohodnega ognjenika, — to ne stori nihče!“

Družba je ravno mislila izraziti svoje občudovanje nad drznostjo pustolovca, ko je nov grozen prizor napolnil srca s strahom.

V notranjem hriba je zadonelo grmenje, glasneje, strašneje ko vsako prejšnje, in gledalci so videli iz vrha gorečo tvarino se vzdigovati. — Gosta para je zakrila vrh in ko je ta zginila, tudi kapitana ni bilo več videti.

„Tu se je zgodila nesreča“, je zaklical starejši gospod, kateri je bil ravno govoril, prestrašeno, „moj Bog, če me vse ne vara, je padel kapitan v ognjenik ali pa ga je goreča tvarina razdrobila!“

Poročnik je videl, da je gospa pri teh besedah omahnila. Naglo je priskočil in nezavestno vjel v svoje roke.

A nihče v družbi se ni brigal za lepo ženo, ker so bili vsi od strahu nad groznim prizorom iz sebe.

Nihče ni videl, da je mlada postava kakor blazna hitela na hrib in v nekaj minutah zginila v enem brezštevilnih prepadov.

Bila je Juana, ki je hitela h kraju nesreče.

K njemu je hotela: — k njemu, katerega je ljubila z vsem žarom svojega strastnega srea, da bi umrla ob njegovi strani ali pa sledila ljubimeu v ognjeni grob. Pomislila ni, da jo majhne noge ne morejo prinesti do roba ognjenika, da se bo vže po kratkem času zgrudila, — vse ji je bilo enako, na uho ji je donel samo klic:

„On je mrtev, — k njemu, ob njegovi strani hočem tudi jaz umreti!“

Brez sape, kakor preganjana je letela mlada deklica po strmih prepadih navzgor.

Zmenila se ni za skalovje, ki ji je strgalo obleko, tudi ne za strašne glasove podzemskih moči, ki so kakor da bi ji branili, doneli na uho; mislila je samo na ljubljenca, kateri bo morda sedaj izdihnil svojo dušo v najgrozovitejših mukah.

„Bog, — moj Bog, reši ga, — ne pusti ga umreti!“ vpila je Juana v nepopisni boleti.

A le votlo bobnenje ognjenika je odgovorilo obupnemu kriku.

Nakrat je Juana prisluškovala.

Zdelo se ji je, kakor da bi bila slišala v gorski samoti korake. Ali so slišali njen obupni klic in so hiteli za njo, da bi jo peljali nazaj?

Ne, ona se ni marala vrniti: prej bi se vrgla v temni prepad, nego bi se obrnila, ne da bi bila našla ljubljenca!

Še en krik se ji je izvil iz prs, a sedaj je bil to klic veselja, ki je čudno odmeval od golih sten, kajti na neki skali se je prikazala moška postava, katero je Juana spoznala na prvi pogled za kapitana Hovarda.

Na pol nezavestna se je zgrudila na neko skalo in sedaj slišala, kako se ji je naglih korakov bližal ljubljeneec.

Sedaj je stal na steni, ki se je vzdigovala več metrov nad prepadom in v hipu stal poleg Juane.

„Moj Bog, kaj vidim, — gospica, kako pridete tu sem?“ je vprašal kapitan osupneno, a v svojem notranjem vesel, ker si je lahko mislil, kaj je ljubinko gnalo v gorsko puščavo.

Bledi obraz mlade deklice je oblila rudečica, ko se je pustolovec vsedel na skalo poleg nje in je s skrbnim pogledom prijel njeno nežno roko, a odgovorila ni na njegovo vprašanje.

„Kako pridete tu sem, gospica?“ je kapitan vprašal še enkrat in svoj dajmonski pogled uprl v Juanine temne oči.

„Videli smo Vas od spodaj“, je jecljala Mehikanka, „in ker ste pri izbruhu ognja izginili, sem mislila, da ste pone srečili, in —“

„Ste mi hoteli pomagati?“ je vprašal milo. „O Juana, je-li res, da me ljubite, drago oboževano dekle?“

„Pustite me, imejte usmiljenje z menoj“, prosila je mlada deklica.

„Ne, ne pustim Vas, sladki angelj“, je šepetal kapitan in nežno roko lepe Mehikanke pritisnil na svoje ustni. „Ljubil sem Vas vže, ko sem Vas prvič videl in hrepenel sem po trenutku, da bi Vam mogel priznati mojo ljubezen. A, — pomislil nisem“, nadaljeval je bridko, „da ste ud najstarejšega plemstva Mehike, — jaz pa sem le navaden častnik. Kako sem mogel to pozabiti; odpustite mojo smelost, v katero me je zapeljalo nepričakovano snidenje z Vami.“

Kapitan je hotel navidezno užaljen vstati, a v tem sta se ga oklenili dve nežni roki in dvoje vročih ustn se je strastno pritisnilo njegovega obraza.

„Ne hodite“, je zaklicala Juana obupano, „saj sem prišla, — da umrem z Vami, — saj nisem prevzetna, — ne, o, ne mislite to, gospod, — jaz —“

Glas ji je odpovedal, in kapitan je ljubko postavo viharo privil nase in strastno poljuboval tresočega otroka.

Staro skalovje globokega prepada je gotovo videlo vže marsikak krasen ali strašen prizor narave; ob njega vznožju se je valila goreča lava doli v široko dolino, in marsikaterikrat se je treslo, če je v globini divjala podzemski moč narave. A besed ljubezni in prisege zvestobe, kakor sta jih menjala ta dva

srečna človeka, tega še ni slišalo vzlic svoje tisočletne starosti, in zato je resno in tiho gledalo na lepo deklico, ki je polno sreče počivalo v rokah impozantnega moža. — In pod nogami je votlo donelo hudovanje zagonetnih močij, ki so globoko v zemlji igrale svojo igro. Bilo je, kakor da bi se jezili, kajti lepi mož tamkaj je izdal svojo nevesto, — jo goljufal, kakor je ogoljufal že toliko src. — Pustolovec je vsem ljubezen le hlinil, a to sveto čustvo le malo časa občutil. Akoravno je mlado bitje tam v globokem prepadu objemal in mu šepetal vroče besede ljubezni, je bil ubogi otrok vendar obžalovanja vreden, ker mu je bil le igrača in bo moral pozneje gotovo deliti usodo zapuščenih. Sedaj je hrepenel po nji, kajti Juana je bila lepa in bogata, a koliko časa bo nestanovitni držal zaupnemu otroku svojo zvestobo? To bi lahko oni povedali, katere je ničvrednež napravil v nesrečo in deloma gnal celo v smrt.

Tako je ljubečima potekla srečna ura, kakor minuta, da ju je grmeče bobnenje opominjalo k odhodu,

Kapitan je vzel nežno postavo Juane kakor otroka v svoje roke in je korakal s tem lahkim bremenom po strašnem po-bočju doli, medtem ko se je mlada deklica zaupno pritisknila na njegove prsi in s svojimi temnimi očmi srečno gledala ljubimcu v obraz.

„Oh, kako se bo mama veselila, da sva se našla“, je šepetala Juana ljubeznjivo, „ona toliko drži na Te in prepričana sem, da bo z veseljem blagoslovila najino zvezo!“

„Ali mi hočeš izpolniti prošnjo, srce moje?“ je vprašal kapitan.

„Vse, — vse, kar hočeš, tudi umreti hočem za Te“, je rekla Juana iskreno.

„Potem še ne povej Tvoji materi, da sva se ravnokar zaročila“, je odvrnil pustolovec. „Jaz namreč nameravam Tvojo mamo iznenaditi“, je pristavil, ko je opazil začuden pogled Juane.

„A to vendar ne bo predolgo trpelo?“ je vprašala Juana, katera bi bila rada vsem razodela svojo srečo.

„Samo nekaj dni, srce moje“, je prosil kapitan, „potem bom sam prosil Tvojo mater za roko moje Juane. Kaj ne, da mi obljubiš, do tje molčati o najini ljubezni?“

„Jaz storim vse, kar zahtevaš od mene“, je odvrnila iskreno.

Sedaj sta dospela do izhoda zadnjega jarka in kapitan je spustil ljubljenco iz rok.

„Sedaj sva v varnosti“, je rekel Juani. „kajti za ono skalo se začne gorska ravan, kjer naju s strahom pričakuje družba, ali naju morda celo vže šteje med izgubljene. In sedaj, duša, daj, da Te še enkrat poljubim, kajti čez malo ur zapadeva zopet strogim postavam in jaz moram mojo sladko Juano ogovarjati: „gospica pl. Agvilar“ in „milostna gospica“.

Mlada deklica je vže ležala na prsih ljubljenega moža in in njeni vroči, žejni ustni sta strastno iskali njegovih.

Pred eno uro še otrok, je skrb za življenje skrivaj ljubljenega vzbudila v njej žensko nrav, in strastni otrok juga je užival srečo prve ljubezni, ne sluteč, da je bil mož, kateremu je slepo zaupala, lopov, ki je strl vže toliko nedolžnih sre. —

Ko sta stopila na gorsko planoto, je bilo tam samo nekaj gospodov družbe, ker so gospo nezavestno nesli v restavracijo.

Po onem strašnem prizoru na vrhu ognjenika se še ni bila zbudila k zavesti, zato tudi ni vedela, da je bila Juana hitela za pustolovcem.

Ravno se je družba pripravljala, da bi izgubljene iskala, ko sta se zdrava prikazala, katera neverjetna rešitev je naredila tak utis na pomočnike, da so ti celo nekaj časa mislili, da vidijo duhove.

Kapitan, da bi odvrnil vsako pozornost, je takoj vzel poročnika v stran in mu povedal, da je bil kakor po čudežu rešen in da je, ko je šel doli, srečal Juano. Seveda je zamolčal, kaj se je dogodilo med njim in dekletom, a poročnik si je gotovo marsikaj mislil, ker je prijatelju značilno stisnil roko.

„Sedaj pa pojdimo hitro v restavracijo, gospod“, je rekel potem kapitanu. „Gospa pl. Agvilar se je nad groznim prizorom, ko ste navidezno padli v ognjenik, tolikanj prestrašila, da leži še vedno v nezavesti. Ona tudi ne ve, da je bila gospica pl. Agvilar, njena hči, tudi zginila in mi sami smo zapazili njeno odsotnost šele pred nekaj minutami.“

„Molčite o tem napram gospej“, je šepnil kapitan osupnjemu prijatelju, „jaz bi ne prestrašil dame še bolj, zato prosim, storite mi to ljubav!“

„Gotovo prav rad, gospod, če želite“, je rekel poročnik in radovedno pogledal Juano, ki je tiho in srečno stopala ob strani ljubimca. „Tu se je gotovo nekaj primerilo, kar ne smem vedeti!“ je mislil na tihem.

Med tem pogovorom so dospeli do restavracije.

Juana je hitela takoj s kapitanom v sobo, kjer je ležala gospa na divanu.

Ravno ko sta pristopila k njej, je dama odprla oči in čudno pogledala ljubimca, kateri se je nagnil čez njo in prijazno vprašal, kako se počuti.

„Prestrašil sem Vas, milostna“, je rekel pustolovec, „in si ne morem odpustiti, da sem Vas z mojo drznostjo vznemiril!“—

Gospa ni odgovorila, a njen pogled je kazal nepopisno hvaležnost, da je bil ljubimec rešen.

336. poglavje.

Razodetje.

Ker je veselje, kakor znano, najboljšo zdravilo, se je tudi gospa kmalu okrepčala in se celo udeležila obeda, h kateremu se je sedaj podala družba.

Seveda se je govorilo le o drznosti kapitana, in ta je bil tako nujno naprošen, naj poroča, kako je plezal na vrh, da je končno ustregel tej želji in popisal svoj doživljaj.

Gospodje so ga občudovali, in dame so s priznanjem pogledovale zanimivega moža, ker so bili vsi prepričani, da ga je le njegova hladnokrvnost rešila preteče smrti.

Juana se ni udeležila živahnega pogovora, temveč je tiho gledala pred se, ker je čutila, da bi jo njeni pogledi izdali: poslušala je z občudovanjem ljubimca, kateri je skušal svoje podjetje kot nekaj povsem vsakdanjega slikati.

Končno so vstali od obeda, in družba je vstopila v železniške vozove, kateri so jih naglo pripeljali ob vznožje visokega ognjenika.

Tam so zopet čakale ekvipaže in odpeljale gospodo v daljne mesto.

Kapitan je zopet sleherni dan občeval v hiši gospe pl. Agvilar; a ta je bila zelo osupnena, ker se ji je zdelo, kakor da bi se njen zaročenec ogibal sam biti ž njo.

Seveda se je redkokdaj primerilo, da je bila sama, ker je bila vedno Juana blizu, a vendar bi bila rada govorila z ljubimcem par besed, in sedaj je bilo videti, kakor bi se on tega ogibal.

A blaga žena si ni delala posebnih skrbij radi tega, po njenem mnenju slučajnega obnašanja ljubljence in je mirno čakala na čas, da se bo Juana zopet vrnila v Pueblo. Saj ni slutila, da jo je lepi mož sramotno varal in da je le čakal primerne priložnosti, da bi snubil za Juano.

Pustolovec bi bil to vže davno storil, a bal se je, da mu bo gospa delala težave, in morda celo preprečila združenje z Juano.

Tako je bil v jako mučnem položaju in je več ko enkrat preklinjal, da je gospej razodel svojo ljubezen.

Seveda je bil s tem omogočil podtaknenje ponarejenih bankovcev in s tem užil velik dobiček. A v primeri s premoženjem Juane, katero je štelo več milijonov, se mu je ono gospe neznatno zdelo.

Noč in dan je premišljeval, kako bi se oprostil lepe vdove.

Kapitan je sicer vedel, da je bila gospa blagega značaja in bi mu morda odpustila, da je v njenem srcu vzbudil upanje, katerega sedaj ni hotela izpolniti; a vendar ni vedela gotovo, če bo lepa žena tako nesebično ravnala in je zato s skrbjo zrl v bodočnost.

K temu ga je še ameriško poslaništvo večkrat vabilo, ker se je v Mehiki splošno govorilo o kapitanovih dejanjih.

Do sedaj je ta povabila odklanjal, a uvidel je, da bi se končno to ravnanje njegovim rojakom čudno zdelo; po drugi strani pa se ni mogel odločiti, da bi se odzval tem povabilom, ker bi bil pri tej priložnosti lahko razkrinkan.

A odločiti se je moral kmalu, ker ga je Juana večkrat skrivaj vprašala, če še ne bo kmalu prosil mater za njeno roko. Končno je sklenil, da bo še nekaj dni kakor prej občeval z gospo; če se mu v tem času ne bo nudila priložnost, svojo besedo nazaj zahtevati, namenil se je lepi vdovi pisati in ji priznati, da se je takrat varal in da sedaj samo Juano ljubi.

Seveda se bo dama gotovo z zaničevanjem obrnila od njega, a upal je, da bo Juana vedno zvesto z njim držala in je sklenil, če ne bo drugače, mlado deklico skrivaj odpeljati in se ž njo poročiti.

A prišlo je drugače.

Kapitan je naredil, kakor običajno, svoj dopoludanski obisk in je bil zelo vesel, ko mu je prišla v budoarju Juana sama naproti.

Mlado dekle je hitelo k ljubimeu in se ga oklenilo okolo vratu.

„Kje je Tvoja mama?“ je vprašal kapitan, ter vroč poljub pritisknil na Juanine rudeče ustne.

„Na vrtu ima opravke“, je odvrnila Juana radostno. „Tu naju nihče ne moti, kajti jaz slišim zvonec na verandi, kadar mama zapusti vrt. Vendar enkrat sva sama, in sedaj Te hočem pokarati, da še vedno molčiš o najini ljubezni: jaz ne vem, kaj si naj mislim o tem!“

Juana je ljubko napela šobo, a njene temne oči so zrle tako srečno, da pustolovcu ni bilo treba očitanja preveč resno vzeti.

„Prav imaš, srce moje“, je rekel ljubeznjivo, „in v dokaz, da uvidim mojo krivdo, bom še tekom tega tedna gotovo Tvojo mater prosil za Tvojo roko!“

„Oh, kako se veselim“, je zaklicala Juana radostno, „prepričana sem, da me bodo vsi zavidali za mojo srečo, kajti o Tebi govori sedaj vsa Mehika, in jaz sem ponosna na ljubezen tako slavnega moža.“

„Le nikar me ne razvadi, otrok!“ se je šalil kapitan in ljubeznjivo gladil krasne temne lase mladega dekleta. „Povej mi sedaj, Juana, kje se bova potem naselila?“

„V lepem letnem času bova morala v Puebli stanovati“, je rekla deklica ljubko, „kajti moji sorodniki tam me tolikanj ljubijo, da ne bodo nikakor dovolili, da jih popolnoma zapustim. Ti moraš namreč vedeti, ljubček, da imam v bližini Pueble več posestev. Na enem stoji krasna vila, katero sem odločila za najino prihodnje bivališče. V deževnem času bova pa tu v glavnem mestu, kjer imam tudi hišo.“

Pustolovec je vedel, da je Juana zelo bogata, in je sedaj iz njenih ust slišal potrjenje.

Sklenil je, v republiki ostati, da bi igral ob strani dražestne Mehikanke sijajno ulogo; kajti tu je bil varen pred svojimi zalezovalci in bi lahko s slastjo užival radosti življenja. Čemu tudi bi se preganjal po svetu, ko mu je tu bliščala krasna bodočnost.

In tako je hotel pustolovec še enkrat izvršiti grozno hudobijo in se poročiti z Juano.

„Ti si tako tih, ali Ti kaka mojih besed ni bila po volji?“ je laskala Juana in se ljubeznjivo pritisnila k ljubljencu.

„Oh, ljubo sree, kako moreš kaj takega misliti“, je odvrnil kapitan, „mene je le sreča prevzela, da bom Tebe za večno imel. Zanesi se, moja Juana, na rokah Te bom nosil, in postati moraš najsrečnejša zemljanka!“

Mlado dekle se je smehljalo blaženosti nad temi besedami, katere je lepi mož izgovoril tako iskreno, in vendar so bile največja laž in iste prisege, s katerimi je hudobnež onesrečil vže toliko žen in deklet.

A Juana tega ni vedela in se zato strastno vrgla ljubimcu na prsa in pokrila njegov obraz z vročimi poljubi.

A nakrat se je mlada deklica prestrašeno zgenila in se naglo izvila iz rok kapitana, medtem ko je bil njen pogled obrnjen na neko zaveso, katera je ločila njen budoar od malega salona.

„Kaj Ti je, srček?“ je vprašal pustolovec začuden in tudi pogledal k zavesi.

„Ali nisi slišal“, je šepnila Juana, „meni se je zdelo, kakor da bi se od tam čulo zdihovanje. Le poglej —“, nada-

ljevala je naglo, „ali se ne premika zavesa? Moj Bog, če bi nama prisluškovala kaka služabnica, — umrla bi sramote!“

Kapitan je šel naglo k označenemu mestu in potegnil zaveso nazaj, tako da je videl ves mali salon.

„Nikogar ni!“ je rekel potolažen svoji ljubimki, katera mu je prestrašeno sledila.

„Veruj mi, da se nisem varala“, je odvrnila Juana, „prav natanko sem slišala bolesten glas. A kdo naj bi bil? Mama je na vrtu in služabniki ne smejo v salon, temveč morajo, če kaj žele, na ona vrata potrkati.“

„Otrok, Ti vidiš duhove“, se je smejal pustolovec, a Juana je še vedno trdila, akoravno je sedaj sama postala boječa.

Kakor vse Mehikanke je bila mlada deklica zelo praznoverna in so jo nepremišljene kapitanove besede tako preplašile, da je boječe zbežala v roke ljubimca in z velikimi očmi plaho gledala v vse temne kote sobe.

„Ali veruješ na prerokovanja?“ je vprašala tiho.

„Ne, dragi otrok“, je rekel kapitan, ki ni poznal strahu in zasmehoval vsako prazno vero.

„Oh, meni se je pred meseci nekaj prav hudega prorovalo. Le pomisli, v Puebli je med uslužbenci moje tete neka stara zamorka, ki ima bajé dar, da vidi v bodočnost. Opazila sem, da so služabniki mnogokrat skupaj sedeli in med seboj šepetali, če sem pa jaz prišla blizu, so vsi umolknili. To je seveda vzbudilo mojo radovednost in zato sem enkrat mojo sobarico toliko časa mučila, da mi je končno povedala, da je stara zamorka proročevala, da pojdem jaz v kratkem v samostan in bom postala nuna. S početka sem se seveda smejala, a pozneje vendar dobila strah, posebno ko sem zvedela, da so se razna prerokovanja starke uresničila!“

„Otrok, Ti vendar ne boš verjel v klepetanje stare babe!“ je zaklical kapitan na pol skrbno, na pol zasmehovalno.

On je poznal upliv takih prerokovanj in se je bal slabih posledic.

„Ne, sedaj ne verjamem več“, je odvrnila Juana ljubeznjivo in z nežno svojo roko pogladila kapitana po visokem čelu, „ker sedaj mi boš kmalu Ti ob strani stal, kaj naj potem iščem v samostanu, katerega sem se še kot otrok grozno bala.“

A vzlic svojemu zagotovilu se je Juana vendar udala svo-
jemu žalostnemu razmišljanju, v kojem jo kapitan ni motil,
ker so bile tudi njegove misli daleč proč.

Juana je govorila o samostanu in to je bilo v prejšnjih
časih tudi staro poslopje, v kojem mu je Helena tako zvesto
stregla in ga rešila gotove smrti. Pred očmi mu je stala podoba
nekdanj tako vroče ljubljene in spominjal se je zadnjega pogo-
vora, v kojem je nekdanja soproga ravnala ž njim kakor s
tujcem in ga za večno pahnila od sebe.

Mislil je tudi na Marijo in Lujizo, katere je tudi peljal
pred altar in potem nesramno varal. Lujiza je bila vže davno
mrtva, a Marija in Helena sta še živeli; nekdanj sta mu bili
poročeni in sedaj je zopet hotel mlado zaupno bitje peljati pred
oltar, da bi množici svojih hudobij dodal še eno. Seveda pusto-
lovec že davno ni več slišal glasu svoje vesti, samo če se je
spomnil Helene, ga je mučilo neko posebno čuvstvo; a kesanje
je prišlo prepozno, in nazaj ni mogel več, ker se ni mogel več
pokoriti za storjene pregrehe.

Rahlo trkanje na vratih je prekinilo njegovo razmišlje-
vanje.

Juana je naglo odprla vrata.

Zunaj je stala sobarica, ki je mlademu dekletu nekaj spo-
ročila in potem vrata zaprla.

„Mama želi en trenotek z menoj govoriti“, je zaklicala
Juana svojemu ljubimcu, „počakaj tu, jaz se vrnem kakor mo-
goče hitro!“

Mlada deklica je še enkrat iskreno poljubila kapitana in
potem odhitela skozi zaveso v modri salon, da bi šla skozi ve-
rando na vrt.

Kapitan je bil sam.

Sedaj je videl, da ni imel več vzroka svoje ljubezni do
Juane skrivati pred gospo, in je sklenil, da vže v naslednjih
dneh piše lepi vdovi odločilno pismo, v kojem ji bo povedal
ves dogodek.

V tem je zaslišal v salonu stopinje.

Ali se je Juana vže vrnila?

A to niso bili koraki mlade deklice, ki je plavala skozi
sobe kakor vila; bližali so se trudno in počasi, kakor da bi
bila oseba, ki je šla proti budoarju, utrujena do smrti.

Sedaj so celo utihnili, in kapitan je ravno mislil začuden stopiti k zavesi, da bi videl, kdo je v salonu, ko so se dragoceni zastori počasi odgrnili.

Kapitan je imel železne živce, a čutil je, kako ga je vendar obšlo neko nepopisno čuvstvo strahu, kajti pred njim je stala, bleda kakor smrt, njegova zaročenka, gospa pl. Agvilar!

337. poglavje.

Odstop.

Nekaj minut sta se molče gledala; on z izrazom napetosti in gospa nepopisno žalostno in očitajoče.

Končno je kapitan prekinil mučno tihoto.

„Vi ste tako blede, gospa“, je začel obotavljaje, „ali se je kaj posebnega zgodilo?“

„Sedite, gospod“, je odvrnila lepa žena, ne da bi bila odgovorila na to vprašanje, „nekaj važnega se imam z Vami pogovoriti!“

„Ali se je morda prišlo na sled goljufiji s ponarejenimi bankovci?“ je mislil pustolovec prestrašen, a naslednje besede gospe so ga zopet pomirile.

„Vi ste bili prej z mojo hčerjo Juano sami“, je rekla vdova resno. „Slučajno sem prišla jaz v mali salon in sem bila priča razgovoru, kateri mi je dokazal, da ljubite Juano in da ona vrača to ljubezen!“

Gospa je govorila te pomembne besede z uprav ledenim mirom, medtem ko so njene lepe, temne oči srepo zrle v tla.

Kapitan se je zganil pri tem nepričakovanem razkritju, a se je naglo zavedel in radovedno čakal na daljne sklepe svoje prevarane zaročenke.

„No, gospod kapitan, pričakujem Vaš odgovor“, je rekla gospa, ko je pustolovec še vedno molčal.

„Odpustite mi, milostna!“ je prosil pustolovec z mehkim glasom. „Spoznam se krivega, ker me napolni uprav goreča ljubezen, odkar je moje oko ugledalo Juano. Priznam, da se ljubiva iskreno in vroče in da ne moreva dalje živeti drug brez drugega.“

Gospa je še bolj prebledela in za nekaj sekund zatisnila oči, da bi jo ne premagala bolest.

Tu, na tem mestu je pred nekaj tedni klečal lepi mož in ji sveto prisegel, da ne more več živeti brez nje. In sedaj je prelomil besedo, ki ji je bila sveta.

Vsaka druga žena bi bila razkačeno pokazala lopovu vrata, a gospa je imela tako blago srce, da ni en trenotek mislila na to: vrhu tega pa tudi ljubljene hčeri ni hotela napraviti žalosti; saj je bilo dovolj, če je sama nepopisno trpela.

Kajti ona je goreče ljubila lepega moža, ker je tudi njo prevzela njegova dajmonska moč. Sedaj je skrbela, če bo nezvesti vsaj Juani držal svojo besedo, in sklenila je, na vsak način gotovost zadobiti.

„Kedaj ste moji hčeri govorili o Vaši ljubezni?“ je vprašala končno. „Iz današnjega razgovora spoznam, da se Vam je Juana vže pred nekaj dnevi obljubila, in jaz se ne morem spomniti, da bi bili kedaj poprej sami ž njo.“

„To je bilo na dan izleta na ognjenik“, je pojasnil kapitan potolažen, ker je bil pripravljen na mnoga očitanja, če ne celo na prepoved še dalje hoditi v hišo.

„Na ognjeniku?“ se je čudila lepa vdova nerazumno. „saj takrat niste bili z Juano sami: — kako je bilo to mogoče?“

„Vaša gospodična hči se je vže zanimala zame od dogodka pri boju bikov“, je razložil pustolovec, „in takrat je gospica mislila, da sem na vrhu ognjenika ponesrečil: v smrtnem strahu za me je hitela za menoj, in ko sem jaz, po čudežu rešen, plezal po strmem pobočju navzdol, srečal sem Juano v nekem prepadu ob vznožju kope.“

Gospa je pri teh besedah nagnila lepo glavo globoko na prsa.

Saj bi bila tudi ona takrat rada hitela za ljubimeem, da bi pri njem umrla, a strah jo je premagal, medtem ko je Juana, ki je tudi ljubila lepega moža, naredila obupni poskus, slediti navidezno ponesrečenemu.

„Odpustite mi, milostna, da sem Vas takrat prosil, moja postati“, je rekel pustolovec, ker si je tolmačil molčanje gospe dobro zase. „Če bi Juana ne bila prišla, Vam prisežem, da bi bil le z Vami srečen, a človeško srce je čudna stvar, in prepozno sem spoznal, da sem Vašo hčer goreče ljubil.“

„Opravičevanja ni treba, gospod“, je rekla gospa s tresočim glasom. „Vsaka druga dama bi Vam v tem slučaju prepovedala dalje hoditi v hišo, jaz pa mislim na srečo Juane in zato ne bom delala ovir Vaši snubitvi. A eno mi dela skrb, in to je Vaš nestanovitni značaj. Ne smete mi škodovati v zlo, gospod, da sedaj tako govorim z Vami, a če je tudi Juana le moja pastorka, jo vendar ljubim kakor lastnega otroka in nočem, da bi bila v zakonu nesrečna, kajti tako grozna usoda ubogega otroka bi mi strgala srce.“

„Zanesite se, milostna, Juana bo srečna“, je zagotovil kapitan, „prisežem Vam, da —“

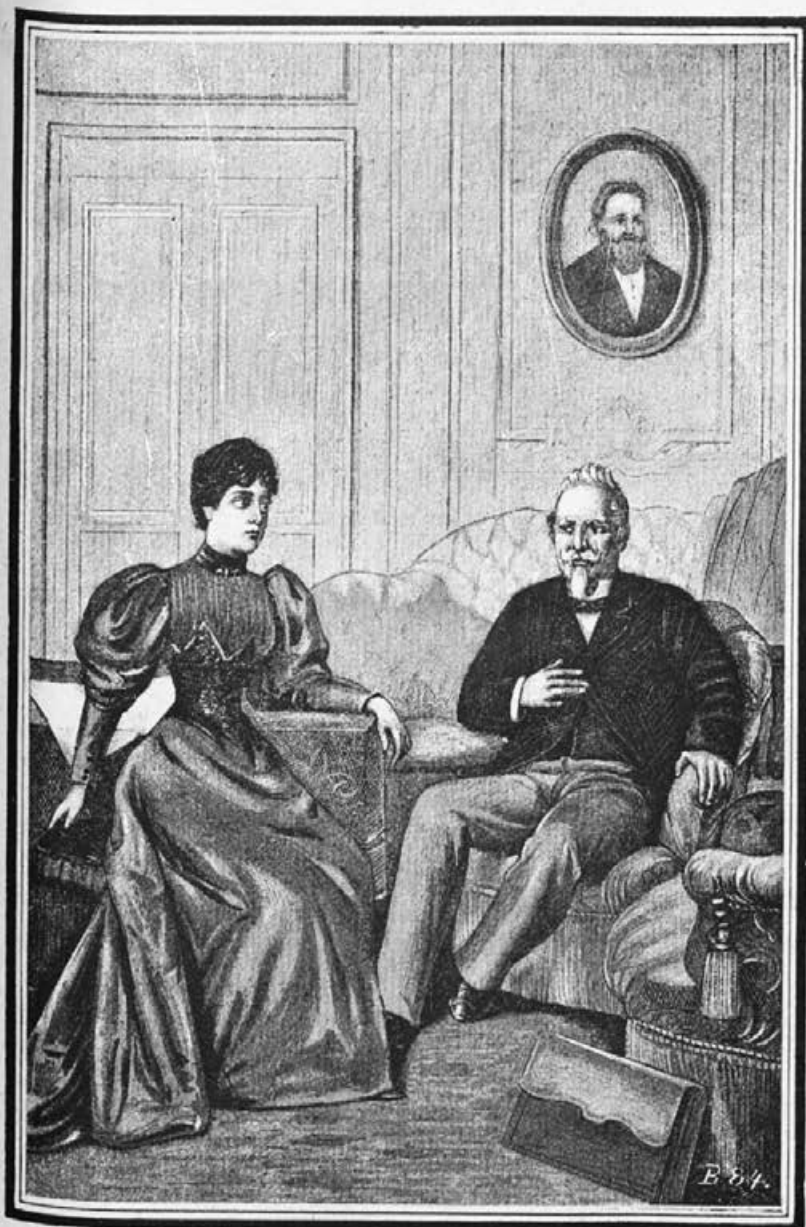
„Stojte, gospod!“ ga je prekinila lepa vdova, koje bolest nad prevarano boleznijo jo je prevladala. „Ali se še spomnite onega dne, ko ste iste besede govorili meni? Takrat ste tudi prisegli, da mi boste zvesto stali na strani. Vašo besedo Vam dam nazaj, a pričakujem, da boste vse, kar ste grešili nad menoj, poravnali nad nedolžnim otrokom.“

Pustolovec je molčal, a v notranjem si je želel sitno opominjevalko daleč proč; občutil ni najmanjšega kesanja nad nesramnim ravnanjem in se je komaj zahvalil ženi, ki se je s krvavečim srcem odpovedala ljubezni, da bi zagotovila srečo svojega otroka.

On jo je nalagal radi njenega premoženja in ji hlinil gorečo ljubezen, ker je mislil, da je dedinja umrlega gospoda pl. Agvilar. Sedaj, ko je zvedel, da je imela lepa vdova sicer prav znatno, a v primeri z milijoni Juane majhno premoženje, se je hladnokrvno obrnil od nje.

In ne samo to, temveč pustolovec je bil v zadnjih tednih podtaknil gospej vse svoje ponarejene bankovce v njeno blagajno in ji je vzel enako število pravih, tako da je bila dama skoraj uničena.

Sedaj se ni bal razkritja, kajti če bo Juana njegova žena, je morala mati molčati, ker bi drugače onesrečila svojega otroka.

„Snubim Vas in srečen bom, če postanete moja zvesta žena.“
„Vaša prijazna ponudba, gospod, mi je na čast,“ je odgovorila Helena in zarudela, „ali sprejeti je ne morem, ker sem že omožena, dasi sem sama sebi prepuščena.“

Če bi gospa potem zahtevala povrnitev njenega denarja, bi ji kapitan to lahko nadomestil iz premoženja svoje žene, ker je svoj denar večjidel vže zapravil.

Medtem ko je kapitan to razmišljeval, ga je gospa opazovala z boleznimi in očitajočimi pogledi, ker je vroče ljubila lepega moža in ji je bil sedaj na veke izgubljen. O, če bi bila slutila, kak satan v človeški podobi je bil ta pustolovec, bi ne bi bila nikdar privolila v zaroko hudobneža z Juano, temveč bila raje preljubo hčer videla neomoženo.

A ona je imela kapitana za poštenjaka, ki se je malo lahkomišljeno udal svoji ljubezni, in šele potem, ko je videl Juano, spoznal svoje srce. Saj ni vedela, da je ta človeška pošast vže tri žene peljala pred oltar in da sta bili še dve teh nesrečnic živi.

S silo je odpodila te žalostne misli in se zopet obrnila h kapitanu, ki je navidezno skesan gledal na tla.

„Pustimo torej preteklost“, je rekla gospa s prisiljenim mirom. „srečna sem, da je bila najina zaroka tajna, ker bi to sedaj obudilo veliko pozornost. A sedaj stavim pogoj, da Juana vže jutri zapusti Mehiko in se vrne k njenim sorodnikom v Pueblo; zakaj, Vam menda ni treba povedati; razumeli bode, da se bom po teh dogodkih popolnoma umaknila javnosti.“

„In Vi mi dovolite se z Juano poročiti, akoravno sem Vas tako bridko žalil?“ je vprašal kapitan resno, a polno notranjega veselja.

„Da, — dovolim“, je rekla gospa nenaravno mirno, „tudi želim, da se prav kmalu vrši Vaša poroka z Juano, zato bom še danes pisala potrebna pisma v Pueblo, da bode, lahko kmalu šli v to mesto. In sedaj še nekaj, gospod. Ker me dolgo ne bode več videli, morda šele čez leta, če bom postala bolj mirna; — osrečite mojo Juano, — mislite na srčno željo žene, katero ste nekaj želeli za soprogo, in ki je za ljubljeno hčer pripravljena k vsaki žrtvi. Izpolnite mojo prošnjo, potem bo božji blagoslov nad Vami, in pozneje Vam bom tudi jaz zopet — prijateljica. — Z Bogom, gospod, sedaj pošljem Juano gori, da se od nje poslovite, — z Bogom in mislite na mojo prošnjo!“

Predno je mogel kapitan vstati, je bila gospa zunaj.

Hudobni hinavec ni slutil, kako je v svoji spalni sobi na pol nezavestna padla na tla in svoji nežni roki krčevito stis-

nila v blazine, medtem ko se ji je život tresel od silnega ihtenja. Saj je bila tudi le ženska, ki je vroče ljubila lepega moža, ki jo je izdal, — prevaral. —

A blaga gospa se je kmalu zopet zavedla, in malo minut pozneje je poslala služabnico na vrt po Juano.

Mlado dekle je boječe čakalo na vrtu, ker si je mislilo, da je mati govorila s kapitanom, in to gotovo le radi njene ljubezni.

Hitela je torej nazaj k ljubimeu, kateri jo je radostno pozdravil.

„Vse v redu, srce moje“, je šepetal srečni deklici in jo pritisnil k sebi. „Tvoja mama rada privoli v najino združenje in v že jutri boš zapustila Mehiko!“

„Jaz naj grem proč, — zakaj?“ je vprašala Juana osupnjeno.

„Da se lahko prav kmalu poročiva“, je rekel kapitan svoji nevesti. „Čez nekaj dni pridem v Pueblo in v najbližjem času se bo tam vršila najina poroka!“

Juana je skrila svojo žarečo glavico na prsih ljubljenega moža, koji ji je šepetal vroče besede ljubezni na uho. Tako je srečna dvojica še dolgo sedela skupaj ter kovala načrte za bodočnost, ki naj bi jima postala nebeška.

Saj Juana ni vedela, da, medtem ko se je ona ljubkovala s svojim dragim, sedi njena ljubljena mati, lepa gospa de Agvilar, samotna in zapuščena v svoji spalni sobi, ter preliwa bridke solze radi svoje izdane ljubezni. Plemenita gospa se je odrekla, ali sedaj, ko je konečno tako vroče ljubljenemu možu vrnila njegovo besedo, čutila je šele, kako velika je bila žrtev, kojo je prinesla sreči ljubljene svoje hčerke.

Nedolžno sumničena.

Pojdimo zopet v Denfer, kjer je padla Helena kot žrtev sovraštva gospice Galtonove, ter zdihovala v preiskovalnem zaporu.

Kupci velike trgovine niso bili malo iznenadeni, ko so popoldan onega usodnega dneva našli blagajniško sobo zaklenjeno in sodnijsko zapečateni.

Gospod Davenport je pustil v naglici postaviti v sosedni sobi blagajnico, in tako so obiskovalci kmalu zvedeli, da so lepo, blede blagajničarko radi velike tatvine zaprli.

Ker je pa veliko prebivalcev Denferja veliko trgovino vsaki dan obiskalo, jim je bila Helena dobro znana, in niso se mogli dovolj načuditi, da je tiha, resna, vsakomur tako simpatična dama zamogla izvršiti tako drzno goljufijo. Da, več gospodov je glasno izražalo svoj dvom, ker so Heleno večkrat skrivaj opazovali in so vedeli, kako skromno da živi.

Gospod Davenport stal je sam pri blagajni ter s temnim obrazom poslušal opazke svojih kupeev, ne da bi sam zinil le eno besedo. Sam je komaj verjel, da ga je dama, katero je od začetka protežiral, okradla, ali drug ni zamogel to biti, ker je le Helena lahko prišla do železne omare.

Mlade deklice, katera je opazovala čudno vedenje gospice Galtonove, ni bilo, kakor naši bralci vedo, radi boleznijene matere, v trgovino, a manjkala ni samo ona, nego, kar je bilo zelo čudno, tudi mali Fred, ki se ni niti opratil.

Če bi gospod Davenport ne bil tako zamišljen v svoje tožne misli, bi bil moral opaziti, da je bila gospica Galton vedno v bližini blagajniške sobe in da je večkrat v veliki zadregi ogledovala blagajniška vrata. Široki sodnijski pečati, ki so popolnoma pokrivali ključavnice, vzbujali so njeno nejevoljo, ker jih je večkrat srdito ogledovala.

Tako se je približeval dan svojemu koncu in trgovino so zaklenili, da bi jo šele v ponedeljek zopet odprli.

Za ponedeljek zjutraj napovedala se je tudi sodnijska komisija, da bi ogledala dejstvo na lici mesta, pri čemer bi seveda železno omaro še enkrat natančno pregledali.

Seveda je bila tatvina v Davenportovi trgovini že popoldan po celem Denferju znana, in nedeljsko časopisje prineslo je na prvem prostoru notico, ki je vzbujala občno senzacijo.

Glasila se je:

„V znani Davenportovi trgovini dogodila se je včeraj velika tatvina. Blagajničarko trgovine, gospico S...., so kot sumno tatvine 25.000 dolarjev prijeli in jo odvedli v preiskovalni zapor. Kakor smo poizvedeli, trdi dama neprenehoma, da je nedolžna, ali dokazov je tako mnogo in so tako prepričevalni, da bo zaprta gotovo kmalu priznala svoj zločin, ker bi pri nadaljnem tajanju kljub svoji mladosti težko zamogla pričakovati olajševalnih razlogov. Naše bralce pa bomo takoj obvestili, ko kaj zanimivega izvemo o tem senzacionalnem dogodku.“

Tudi gospod Davenport prebral je to notico. Sicer tako prijazni mož je bil radi tega dogodka grozno nejevoljen in njegove tako prijazno gledajoče oči zrle so temno in strogo, kakor da je izgubil vse zaupanje v človeštvo. Tako trdno je Heleni zaupal, prisegel bi bil na njeno poštenost: — to je bila sedaj njegova zahvala, da je ubogo pisarico povzdignil; v plačilo za njegovo prijaznost ga je ona — okradla!

Bilo je ponedeljek zjutraj, ko se je naznanilo gospodarju trgovine, da je došla sodnijska komisija, ki hoče v njegovi navzočnosti narediti zapisnik na lici mesta.

Gospod Davenport se je takoj podal proti blagajniški sobi, kjer je sodnija že odstranila pečate od vrat ter ravno hotela odpreti zaklenjene duri.

A ne samo zastopniki sodnije so bili navzoči, nego tudi dve drugi osebi, ki sta spadali k trgovini, in to sta bili mlada

deklica, ki je sedela zraven Helene pri blagajnici, in — Fred, mali deček, ki je takrat našel skrito svileni blago.

„Kaj hočete od mene?“ vpraša gospod Davenport kratko in ostro oba, ki sta imela očitno nekaj na srečju.

„Jaz in Fred bi rada dala svoje izpovedbe na zapisnik“, reče mlada deklica z odločnim glasom, „Fred ima nekaj važnega povedati, kar bo morda marsikaj razjasnilo.“

„Kaj to pomeni, — ali se tičejo Vaše izpovedbe ukradene denarne svote?“ zakliče gospodar hitro in začudeno.

„Da“, odgovori deklica, „žal, da sem bila v soboto zadržana radi bolezni svoje matere, priti v prodajalno, sicer bi morda gospico Severjevo ne bili zaprli!“

Gospodar je ravno hotel še nekaj vprašati; tudi detektiv, ki je v soboto Heleno prijel, obrnil se je k mladi deklici, ko prihiti kakor furija gospica Galton v sobo.

„Kaj stojite tukaj?“ zavpije nad deklico. „Tako! pojdite na svoje delo, in Ti, Fred, pojdi tja gori, kamor spadaš!“

„Počasi, — počasi, gospica Galton“, reče gospod Davenport, ki je v svoje začudenje zapazil smrtno bledost poslovo-
dkinje. „Tukaj, gospica G... in Fred imata še svoje izpovedbe narediti gospodom od sodnije.“

„Razume se!“ zakliče detektiv živahno. „Za nas je vsaka izpovedba velikega pomena, in jaz sam bodem to damo in tega mladega moža v nekaterih minutah zaslišal. A najpoprej hočemo pogledati v blagajniško sobo.“

Detektiv je pri teh besedah odprl glavna vrata ter hotel ravno stopiti v sobo, ko tudi gospica Galton prihiti in se hoče mimo njega zriti v sobo.

A policist prijel jo je za roko.

„Pustite me“, sikne poslovo-
dkinja, „zakaj me zadržujete, saj hočem samo v sobo.“

„Razun zastopnikov sodnije nima nihče praviče, stopiti v blagajniško sobo, predno se ne naredi zapisnik“, reče detektiv z ostrim naglasom. „Sicer Vam moram pa povedati, da je Vaše vedenje zelo čudno, in da sem se že v soboto radi Vašega mo-
žja pozornost zbujajočega obnašanja zelo čudil!“

Poslovo-
dkinja se je pepelno blede opotekla, a dobila je takoj zopet svojo samozavest.

„Saj to se tako glasi, kakor da bi jaz bila na sumu“, vpila je s kričečim glasom, „pazite se, gospod, da mi radi svojih namigovanj ne boste morali odgovarjati pred sodnijo. Jaz sem tu že veliko let poslovodkinja ter nisem nikdar gospoda Davenporta zaupanje goljufala kakor ona ničvrednica, ki je mojega gospodarja okradla za tako veliko svoto.“

„Storite, kakor se Vam ljubi, če mislite, da sem Vam storil krivico“, odgovori mrzlo detektiv, „še enkrat Vam pa ponavljam, da se mi Vaše vedenje čudno zdi!“

„Slišali boste še o meni!“ reče gospica Galton zaničljivo ter se obrne, da bi zapustila sobo.

Ali policist ji zastopi pot.

„Nujno Vas moram prositi, da ostanete tukaj!“ reče ostro in odločno.

„Kaj je to, — hočete morda tudi mene prijeti?!“ zavpije gospica Galton ježno.

„Dosedaj nimam še povoda za to“, odgovori uradnik, „a vse eno Vas moram prositi, da tukaj ostanete, in jaz bom svojo zahtevo, ako jo nočete izpolniti, če potrebno, tudi s silo dosegel!“

Gospod Davenport je stal pri tem razgovoru kakor otrpnel, medtem ko se je gospica Galton, ki je pa sprevidela, da je tu vsak ugovor odveč, z zagrizeno togoto vrgla na stol.

„No, kaj rečete k temu, gospod Davenport“, zakliče poslovodkinja svojemu gospodarju, „ali hočete mirno gledati, kako zaničljivo se ravna z Vašo dolgoletno in izkušeno nastavljenko?“

„Ali prosim Vas, pomirite se vendar, gospica Galton“, odgovori gospod Davenport tolažeče, „tudi jaz sem bil začuden radi Vašega vedenja. Vsi se moramo brez ugovora udati zahtevam sodnije!“

„Predno naredimo zapisnik, predlagam, da se ti dve osebi zasllišita“, reče detektiv k drugim članom sodnijske komisije. „Mogoče, da je njihova izpovedba za stvar velike važnosti, in potem v dvorani lahko nadaljujemo svoje preiskovanje.“

Nagovorjeni gospodje so takoj pritrdili, ter se vsedli k mizi, na kar so poklicali dečka.

„Kaj imaš izpovedati?“ vpraša detektiv resno. „Stoj, — predno govoriš, Te na to opozorim, da boš moral na svojo izpoved pozneje priseči, zato povej le golo resnico, sicer bodeš ostro kaznovan!“

„Ime mi je Fred A.....“, začne mali deček, „in sem tukaj v oddelku za modne stvari v službi. Sredi januarja poslal me je gospod Davenport ravno pred poldnevom po nekem opravku. Ko sem se vrnil, so vsi uslužbenci že zapustili hišo. Ravno sem hotel po stopnicah, ki vodijo iz pisarne v pritličje, doli iti, ko zaslišim korake. To se mi je čudno zdelo, in tiho sem se splazil na kraj, od koder so prihajali, pri čemer sem opazil, da si je dala oseba, katere nisem mogel videti, opravka v sobi za zavijanje svile, kjer stoji veliko starih zabojev. Tiho podal sem se k napol odprtim vratom in zagledam damo, ki je ravno skrila veliko škatljo v prazen zaboj.“

„Kaj Vam je, gospica Galton?“ vpraša gospod Davenport prestrašeno, ker se je lice poslovodkinje prevleklo s smrtno bledostjo.

„Nič, — nič“, mu ta zašepeče, „jezim se samo nad tega lažnjivega dečaka, ki tukaj pripoveduje neko razbojniško povest!“

„Podal sem se potem domov“, nadaljuje Fred mirno, „a vrnil sem se kmalu ter takoj šel v sobo za zavijanje, kjer sem še našel karton v onem zaboju. Bilo je v njem, kakor sem takoj videl, zelo dragoceno svileni blago, ter sem tudi sprevidel, da se je nalašč skrilo v zaboj. Zakaj, — v tem oziru nočem izraziti svojega mnenja, a čudno se mi je zdelo, da je tistega popoldneva bila od poslovodkinje napovedana izvanredna revizija svilenega blaga. Položil sem karton na svoje mesto ter povedal gospici Severjevi, kaj da sem opazil. Seveda je bilo potem pri reviziji vse v najlepšem redu.“

„Ali si spoznal damo, ki je skrila svileni blago?“ vpraša hipoma detektiv.

„Da“, bil je trdni odgovor dečka.

„No, kako ji je ime?“ vpraša uradnik.

„Bila je gospica Galton, naša poslovodkinja!“ reče mirno Fred.

„Laž, zanikrna laž!“ zakriči gospica Galton ter skoči na noge. „Deček se Vam je nalagal, nobena beseda ni resnična,

— ali verujete le eno besedico tega ničvrednega obrekovanja, gospod Davenport? —

Ta ni zamogel spregovoriti niti besedice, tako je odrevenel pri tem nepričakovanem razkritju.

„Je-li izpoved tega dečka verjetna, gospod Davenport?“ vpraša detektiv.

„Fred me ni, dokler je v moji trgovini, še nikdar nalagal. — poznam ga kot poštenega in zvestega dečka, ki je svoje delo vedno izvrševal v moje popolno zadovoljnost“, meni stari gospod, medtem ko si je brisal znoj s čela.

„Zakaj si to poizvedbo zamolčal?“ vpraša detektiv Freda.

„Gospica Sever me je prosila!“ odgovori deček mirno.

„Ha, tu pride ta cela ničvrednost na dan“, zakriči gospica Galton. „Fred je gotovo tičal s to fino blagajničarko pod eno odejo, in — —“

„Pustite vendar te svoje opazke“, zakliče detektiv, „jaz imam čisto druge nazore o tej stvari in izjavim, da se mi zdijo izpovedbe tega dečka zelo verjetne!“

Še predno je zamogla gospica Galton kaj odgovoriti, stopil je eden policistov, ki je spremljal komisijo, na migljaj detektiva k prestrašeni, ter se postavil k njenemu stolu.

„Kaj naj pa to pomeni?“ sikne gospica Galton razdražena.

„Da Vas aretujem, gospica!“ reče mirno uradnik ter obžaluje pogleda na gospoda Davenporta, ki je, slika največjega strahu, nepremično sedel na svojem stolu.

Med tem časom je Fred svojo izpovedbo na zapisniku podpisal in sedaj je stopila deklica k mizi, da bi povedala sodnji svoje opazovanje.

„Moje ime je Elen G“, začela je s tihim a odločnim glasom, „v trgovini sem pisarica, ter imela zadnji čas opravek zraven gospice Severjeve pri blagajni. Včasih se mi je čudno dozdevalo, da je bila gospica Galton v bližini železne omare. Zadnjo soboto bila je skoro neprenehoma pri nji. Sem in tja sem pogledala k nji, ker se mi je njeno obnašanje čudno zdelo ter sem opazila, da je imela poslovodkinja veliko knjigo pod pazduho, s katero se je hipoma nagnila proti železni blagajnici. Ko se je zopet zravnila, dozdevalo se mi je, da je imela v

roki, ki je bila na pol skrita pod knjigo, mal, rujav zavitek. Koj na to vstopil je gospod Barker ter zahteval knjigo, katero je imela gospica Galton pod pazduho. Dala jo je gospodu, ali ne takoj, marveč hitela je k svojemu pultu, in videla sem, da je notri položila mali zavitek."

"Zanikrna lažnjivka, ničvredna vlačuga, ki je občevala s tatinsko blagajničarko, kakor sem večkrat opazila. Le počakajte, radi Vaših lažnjivih izpovedb Vas bodem tožila, in v ječi boste to bridko obžalovali!"

"Kje stoji pult, kjer je poslovodkinja skrila zavitek?" vpraša hitro detektiv.

"Tam v sobi", odgovori mlada deklica, "saj je pult poslovodkinje, od katerega ima le ona ključ!"

Uradnik hitro vstane.

A ravno tako hitro je poskočila gospica Galton, ter kakor blazna hitela proti blagajniški sobi.

Že je prispela do vrat.

Tu skoči mladi Fred pred vrata ter se vrže s tako silo proti blazni ženski, da se je opotekla, in jo je prihiteli policist lahko prijel.

"Gotovo so bankovci še v pultu poslovodkinje! Pridite, gospica, in pokažite mi ga", zakliče detektiv, ki je že pohitel v sobo.

Mlada deklica se je takoj odzvala pozivu uradnika, ter mu pokazala pult, ki je bil zaklenjen.

Ali to ni uradnika prav nič zadržalo.

Hitro vzame iz svojega žepa dletu podoben instrument, katerega porine pod pokrov. Nakrat je z močnim sunkom ključavnico razdejal.

"Tu leži ukradeni denar!" zaklical je zmagonosno, ter držal visoko v zrak zavitek bankovcev. "Tu, gospod Davenport, je ukradenih 25.000 dolarjev in Vaša poslovodkinja, gospica Galton, v katero ste imeli tako brezmejno zaupanje, je tatica!"

Dosedaj je stari gospod molčal, a sedaj so ga premagala čutila.

Z žarečim obrazom stopil je pred poslovodkinjo, ki se je kakor besna branila policista.

Še enkrat je poskusila ubežati, a uradnik jo je dohitel in pripeljal nazaj.

„Ničvrednica!“ zakliče gospod Davenport zločinki z grmečim glasom. „Vi ste nedolžno sumničili in moje zaupanje najsramotozneje izkoriščali. Zdaj tudi vem, kdo mi je nekaterikrat iz moje zasebne pisarne ukradel denarne svote. V svojem slepem zaupanju bi Vas ne bi bil smatral za sposobno storiti kaj takega. Sedaj tudi vem, s čim plačujete svoje drage zabave, ker, če ste prav dobivali veliko plačo, tako vendar niste zamogli ž njo nastopati kakor ste v resnici. Vaša elegantna ekvipaža in drugo lepotičje so na vsak način plačani z ukradenim denarjem, in sedaj ste zopet hoteli ukrasti veliko svoto in zraven še uničiti popolnoma nedolžno gospico Sever. Fej, sramota in gnus na Vas brezčasno, ki bo v ječi končala svoje zločinsko življenje!“

„Usmiljenje, — milost, gospod Davenport!“ ječala je gospica Galton, ki je vspricho tako uničevalnih dokazov opustila vsako tajeenje. „Milost, pomislite na moje zvesto službovanje in delovanje.“

„Ne, jaz nimam nikakega usmiljenja z Vami, preveč zaničljivo ste me varali!“ zakliče stari gospod neizprosno. „Vsa strogost postave naj Vas zadene, kakor ste zaslužili, ker šele sedaj spoznavam Vaš pravi značaj, katerega ste vedeli pred menoj tako dobro skrivati!“

Medtem ko so policisti na migljaj detektiva odpeljali na pol nezavestno poslovodkinjo, izpovedala je mlada deklica vse svoje opazovanje ter s krepkimi potezami podpisala poruženi jej zapisnik.

„To je prava sreča“, meni detektiv, „da smo še našli bankovce v pultu tatice. Stvari si jaz ne morem drugače misliti, kakor da poslovodkinja še ni našla prilike, da bi odnesla svoj plen, v nasprotnem slučaju bi ne bilo tako lahko ji dokazati zločin.“

„Kako se je to zgodilo, Vam lahko razjasnim!“ odgovori gospodar, ki se je malo pomiril. „Poslovodkinja je imela skoro ves dopoldan v drugih oddelkih trgovine opraviti, tako da se ni zamogla več vrniti k svojemu pultu. Da, sedaj se spominjam, kako se je čudno vedla, in kako nerada je zapustila blagajniško sobo, čeprav seveda nisem vedel vzroka njene razburjenosti.“

Ker ste opoldan potem že sobo zapečatili, ni zamogla več odnesti svojega plena!“

„Zato je obdržala taticea še en ključ“, pritrди detektiv, ki je že v soboto imel nejasen sum na poslovodkinjo.

„Moj Bog!“ zaklical je nakrat gospod Davenport, „jaz tukaj pripovedujem, in uboga gospica Sever se nahaja še vedno v preiskovalnem zaporu. Pustite me, da tja pohitim, hočem jo sam pripeljati nazaj ter jo po možnosti odškodovati za prestano krivico!“

Detektiv je rad vstregel staremu gospodu, ki je takoj naročil svojo ekvipažo ter se z uradniki usedel v njo, da reši Heleno iz zavora.

339. poglavje.

Sijajno zadoščenje.

Gospod Davenport je ukazal svojemu kočijažu, naj pelje tako hitro, kakor le mogoče, ker je hotel stari gospod po nedolžnem sumnično blagajničarko prej ko mogoče rešiti iz zavora.

Elegantni voz je torej z bliskovito hitrostjo vozil po cestah in se po kratkem času ustavil pred sodiščem, za čegar zidovji je uboga Helena potrpežljivo prenašala svojo novo težko izkušnjo.

Gospod Davenport je bil v pravcati mrzlični razburjenosti ter je komaj dočakal, da je detektiv preiskovalnemu sodniku vse povedal; prava groza obhajala je starega gospoda pri mislih, da je Helena že dva dni prestajala muke nedolžno zaprtega človeka.

Končno se je detektiv povrnil k staremu gospodu, ki je ta čas čakal na hodniku.

„Potrpite samo še nekaj minut, gospod Davenport“, reče uradnik, „takoј Vam pripeljem gospico Sever.“

Detektiv ni počakal odgovora, nego hitro šel proti zadnjim hodnikom obsežnega poslopja, kjer je izginil v temnejšem hodniku.

„Nikdar, — nikdar si ne morem odpustiti, da sem verjel v krivdo uboge deklice“, mislil si je stari gospod, medtem ko je pregledoval puste hodnike. „A poskusil bom, svojo krivdo poravnati, in gospica Sever naj dobi sijajno zadostilo!“ —

Zdaj se sasiljšjo na hodniku lahki koraki in gospod Davenport je kmalu zapazil vitko žensko postavo, ki je počasi šla proti njemu ter se v mali daljavi od gospoda Davenporta ustavila.

Bila je Helena, koje velike, mile oči so bile z izrazom nepopisne hvaležnosti obrnjene v nebo. Trdno je verovala, da se izkaže njena nedolžnost, a nesrečnica je bila že po svojih hudih izkušnjah prepričana, da bode morala dolgo časa prebiti v preiskovalnem zaporu.

Ko je gospod Davenport zagledal nesrečnico, smilila se mu je tako, da delj časa ni zamogel izpregovoriti nobene besede. Pohitel je takoj k Heleni ter prijel njeno roko, ter je proseče zrl v njene temne, velike oči.

„Ali mi morete odpustiti, gospica Sever?“ reče konečno stari gospod, medtem ko ga je ginjenost prevzela.

„Saj mi niste nič hudega storili, gospod Davenport“, bli je Helenin mili odgovor. „Vi v svojem položaju niste mogli drugače ravnati z menoj, ker je vse kazalo, da sem edina jaz kriva!“

Stari gospod ni zamogel ničesar odgovoriti, a potegnil je Heleno tako hitro seboj, da ga je ona vsa začudena vprašaje pogledala.

„Pridite proč od tukaj“, prosi gospod Davenport, „nobene minute Vas nočem več videti v teh groznih zidovih!“

Ko so dospeli pred hišo, odprl je gospod Davenport vrata svoje ekvipaže in silil zarudelo Heleno s tako prisrčnimi in prijaznimi besedami, naj vstopi, da ji ni bilo možno odkloniti prošnjo svojega gospodarja.

Tikoma pred ekvipažo trgovca pripeljal se je sedaj drugi voz pred uhod poslopja.

Vrata se odpró in izstopilo je več policistov, ki so v svoji sredi peljali žensko.

„Za božjo voljo, vidim-li prav, — ni bila to gospica Galton?“ zakliče Helena prestrašeno.

„Da, ona je bila tatica, ki me je že večkrat okradla in ki pri svojem zadnjem zločinu ni bila samo zadovoljna s svojim plenom, nego je tudi Vas, nedolžno hotela ugonobiti“, reče gospod Davenport s temnim obrazom.

„Odpustite ji, gospod Davenport“, prosila je Helena s prošee povzdignjenimi rokami, „jaz ji hočem vse odpustiti, kar mi je hudega provzročila. O, mislite na to, da bo nesrečnica gotovo dolgo časa zaprta!“

„Vse hočem storiti, da Vam naredim veselje, gospica Sever“, reče gospod Davenport odločno, „a tega vraga v ženski podobi naj doleti pravična kazen. Sicer sem pa tudi, če bi jo hotel oprostiti, brez moči v tej stvari, ker bo sodnija sama postopala proti gospici Galtonovi. Ta furija Vas je hotela ugonobiti, in jaz tudi slutim, zakaj, a nočem Vaše čiste duše žaliti s pripovedkami hudobnosti te gospodstvaželjne ženske. Samo nekaj Vam hočem povedati, in to je oni dogodek, po katerem sem danes spoznal Vašo neprimerno duševno čistost.“

In zdaj pripovedoval gospod Davenport pazljivo poslušajoči Heleni, kako je takrat gospica Galton poskusila uničiti Heleno, s tem da je skrila dragoceno svilo, pri katerem pripovedovanji ji je le prijazno očital, zakaj mu ni že takrat povedala svojega domnevanja

„Sicer bi gotovo ne prišlo do zadnjega strašnega dogodka“, končal je gospod Davenport svojo pripoved, katero je Helena z različnimi občutki poslušala. „Vem, da imate veliko preblagodušno sree, ko da bi koga tožili, in morda je bilo tudi bolje, da je tako prišlo, in da je bila ta hinavka popolnoma razkrinkana. A sedaj smo dospeli do trgovine, in srčno se veselim, da Vas, gospica Sever, kot popolnoma opravičeno pripeljem nazaj.“

Voz se je ustavil pred veliko prodajalno.

Gospod Davenport je zapustil voz ter pomagal Heleni, ko je tudi ona izstopila. Potem je ponudil dami roko in jo

popeljal čez široke stopnjice v blagajniško sobo, kjer so bili navzoči vsi nastavljenici trgovine.

„Tu Vam pripeljem nazaj gospico Sever, ki je po čuđnem naključju okoliščin bila po nedolžnem sumničena“, rekel je gospod Davenport s povzdignjenim glasom. — „Ona, ki je v resnici kriva, moja prejšnja poslovodkinja Galton, prejela bo zaslužen kaznen, ker je v svoji brezprimerni hudobnosti ne le mene okradla, nego tudi sum na spreten način zvrnila na nedolžno. Mi smo gospici Severjevi dolžni največje zadoščenje za prestane bridke ure, zato prosim vse nastavljence moje trgovine, da izkažejo tej dami ono spoštovanje in zaupanje, katero zasluži; v prihodnje je vse njene ukaze najstrožje izpolnovati, tako kakor da sem jih jaz dal.“

Gospodar je komaj izgovoril, ko je bila Helena že obkoljena od vseh gospodov in dam, ki so ji čestitaje stiskali roke, ter v prisrčnih besedah izražali svoje veselje, da se je zopet povrnila.

„In tukaj“, nadaljuje gospod Davenport, ko se je pritisk malo polegel, „sta Vaša hrabra zagovornika, gospica Sever, — mali Fred, ki je opazoval gospico Galton pri skrivanju svilenega blaga, in gospica G . . . , ki je opazovala ono podlo osebo pri železni omari.“

Helena je objela mlado deklico z obema rokama in jo presrečno poljubila, potem je podala tudi malemu dečku svojo roko ter se mu srčno zahvalila.

„Sedaj imam pa še nekaj z Vami pogovoriti, gospica“, je dejal stari gospod, ko se je Helena s solznimi očmi zopet obrnila k njemu, „pojdite z menoj v mojo zasebno pisarno, tam Vam hočem vse pojasniti!“

Helena je drage volje šla z gospodarjem, kateri jo je peljal v svojo sobo in ji tam ponudil naslonjač.

„Vse, kar sem Vam dosedaj podal v zadoščenje za nezgodo, ki ste jo prestali, je le malenkostno v primeri k mukam, ki ste jih prenašali v zaporu“, rekel je gospodar resno, ter se je vsedel blizu Helene. „Jaz pa nisem pri volji, z nekaterimi prijaznimi besedami priznanja poplačati tako trpljenje, in vem, da bi denarna svota, katero bi Vam ponudil za prestane muke, le najglobeje užalostila Vaše čustvo. Hočem Vam pa čisto odkrito povedati, da ste že od začetka, kar ste v moji trgovini,

vzbujali mojo pozornost in zanimanje na tak način, da občutim do Vas srčno, da, iskreno nagnenje. Sicer sem že v onih letih, v katerih pojema moška moč, a zagotovim Vas, gospica Sever, da gotovo najdete tudi na moji strani zasluženno srečo. Ponudim Vam torej svojo roko in srečnega bi se štel, če bi ustregli moji želji ter stopili kot zvesta žena na mojo stran!“

„Vaša dobrotna ponudba, gospod Davenport, me izvanredno časti“, odgovori Helena, medtem ko je vroče zarudela, „ali jaz je ne smem in ne morem sprejeti, ker sem že — omožena, čeravno sem sedaj sama!“

„In Vaš soprog je Vas, — Vas zapustil?“ vskliknil je gospodar ter planil raz sedeža. „Kako je mogoče, da zamore kak mož zapustiti bitje, kakor ste Vi!“

„Vi imate moje popolno zaupanje, gospod Davenport“, rekla je Helena milo, zato Vam hočem, če mi dovolite, na kratko povedati svojo usodo!“

„O, prosim Vas za to“, zaklical je gospodar, kateri se je zopet usedel k Heleni, ter pričakuje uprl svoje oči v njeno lepo, blede lice.

Helena je sedaj na kratko povedala svojo usodo in svoje doživljaje, kateri so poslušalca napolnili z občudovanjem, pa tudi z najglobokejšim sočutjem, ker je šele sedaj spoznal, kakšno blago srce je imela ta gospa in s kakšno občudovanja vredno udanostjo je prenašala usodine udarce.

„Ali saj vendar niste več vezani na onega ostudneža“, zaklical je gospodar, ko je Helena končala. „Ker se je on v drugič oženil, ste bili Vi že takrat prosta, ter lahko razpolagate s svojo roko.“

„Pred Bogom in pred svojo vestjo tega ne morem storiti“, odgovorila je Helena odločno, „jaz smatram zakon za tako sveto in uzvišeno božjo zapoved, da se čutim še vedno vezano.“ — — —

Gospod Davenport ogledoval je Heleno z občudovalnimi pogledi, v katerih se je kazalo največje spoštovanje.

„In sedaj še nekaj, gospod Davenport“, prosila je Helena. „Ker sem si prihranila precejšnjo svoto za svoje nadaljne potrebe, Vas prav pristrčno prosim, da v kratkem razpolagate z mojo službo. Vrniti se hočem v svojo domovino, da tam vidim ljubega očeta; potem bi pa zopet rada iskala svojega otroka, ker mi notranji glas pravi, da ga bodem zopet videla.“

„Udam se Vaši želji, čeprav mi je žal, da Vas izgubim“, reče gospod Davenport. „A od sedaj Vas prosim, dokler še prebivate v Denferju, da smatrate mojo hišo kakor svojo. Ker ne morem biti Vaš soprog, Vas hočem saj imeti kakor drago sorodnico, in lahko Vas zagotovim, da Vas po Vaši izpovedbi ljubim prav po očetovski!“

Pri teh besedah pristopil je gospod Davenport k Heleni: nagnil se čez njo, poljubil jo na čelo ter naglo zapustil sobo.

340. poglavje.

Tekmovanje lepotic.

Tudi Denfer je imel kakor skoro vsa večja mesta Združenih držav svojo čitalnico, a veliko in krasno, v kateri so se člani boljše družbe večkrat shajali in s svojimi sorodniki napravljali bliščeče veselice. Kakor je Amerikanec praktičen in štedljiv v vsakdanjem življenju, tako zapravljivo se obnaša pri velikokrat uprav velikansko prirejenih veselicah, pri katerih se žrtvujejo tisoči in tisoči dolarjev v eni noči.

Tako bliščečo veselico nameravali so v kratkem napraviti v Denferju in odbor imel je vse polno posla, da ponudi svojim razvajenim gostom nova in originalna iznenadenja.

To pa ni bilo preveč lahko, ker se je pri prejšnjih veselicah že razvil tak blesk, da so bili pomilovanja vredni odborniki v največji zadregi, ker vse, kar so si izmislili, so že enkrat imeli.

Ker pa imajo amerikanske dame pri takih veselicah velikanske zahteve, sedeli so gospodje od odbora velikokrat polno skrbi skupaj in so zaman ugibali, kako novo, originalno stvar bi priredili. — — —

Tudi danes so bili odborniki zbrani v restavracijskih prostorih uprav zapravljivo opremljenega društva ter živahno razmotrivali pereče vprašanje, ne da bi se zamogli zediniti.

„Ali si ne moremo izposoditi iz S... ve menažerije mladega slona ter ga pripeljati v dvorano“, predlagal je eden gospodov. „Saj bi debelokožca lahko povесili z dragocenimi preprogami in na hrbtu bi se mu lahko pritrdil nosilni stol. Na tem stolu bi lahko sedela mlada dama, ki bi delila dragocene šopke med navzoče!“

„Ta misel je sicer prav dobra“, odgovori drugi, „a izvedli smo jo že pred nekaterimi leti. Le s strahom in z grozo se spominjam, kaj se je takrat vse pripetilo. Slon nikakor ni hotel ubogati, nego je tekel naravnost k bufetu, kjer je z nevrjetno spretnostjo prijel vinske butilke s svojim rilcem ter vlijl vsebino v svoj neizmeren goltanec. Ne tepenje in ne laskanje ni zamoglo odvrniti živali od svojega početja. Seveda je bil slon kmalu pošteno natrkan, na kar se je pa začel tako nesramno vesti, da so vse dame užaljene zapustile dvorano. S tem je bilo seveda zabave konec.“

Gospodje so se sicer smijali temu popisovanju, a vse eno niso našli nikake druge srečne misli, in kmalu je zavládala ona mučna nervoznost, ki je že dolgo prevládala njihova čutila.

„To je v resnici, da bi kar obupali“, menil je konečno eden gospodov, mi smo pač že vse imeli, — cvetlični dež in fantazijske kostume, — električne metulje, ki so sami letali po dvorani in vilinske jame, — vse, vse smo že imeli! Kaj naj vendar sedaj storimo, da bodo razvajene dame z nami zadovoljne!“ —

„Stojte, jaz vem!“ zakliče veselo oni gospod, ki je že preje predlagal slona. „Gospodje, jaz imam velikansko misel!“

„Res? — No, potem pa na dan ž njo!“ zaklicali so drugi gospodje odbora pričakovaje.

„Stvar je popolnoma enostavna in priprosta, a mislim, da bo imela velikanski učinek“, menil je nagovorjeni. „Gospodje, vsi veste, da so vse dame, tudi najboljše, malo nečimerne in gotovo ste že večkrat opazili, da so se pri posebnih prilikah in priložnostih, kakor so na primer naše veselice, potrudile priti v najkrasnejših toaletah, katere so več ali manj postavljale veliko lepoto dražestne nositeljice v najboljšo luč. Ker pa imamo tu v Denferju v boljših krogih celo vrsto ljubkih, da, celo lepih dam, zato predlagam, naj se vrši na slavnostnem večeru, seveda z raznimi bliščečimi dodatki nekako tekmovanje

lepotie, in za najlepšo, ali pa tudi za več najlepših, se določijo darila!"

"Da, prav imate! Ta misel je izvrstna, — izborna!" zakličejo vsi gospodje navdušeni.

"Kdo naj pa ta darila razdeli vprašal je boječe eden gospodov, ki je dosedaj molčal.

"No, mi, seveda odborniki!" odgovorilo se je od vseh strani.

"Potem pa prosim, da mene izključite", rekel je oni gospod, ki je stavil prejšnje vprašanje, "jaz sem namreč oženjen, in če bi moja draga žena ne dobila nikakega darila, bi v prihodnje ne imel nobene mirne ure več!"

Glasi smeh je sledil odgovoru tega žalostnega junaka. Ker pa so bili vsi drugi gospodje odbora še neoženjeni, mladi ljudje, so bojazljivec soglasno odklonili pri razdelitvi častnih daril, katera odklonitev je tudi siromaka očitno pomirila.

Sedaj je sledil živahen pogovor o podrobnostih te priredbe.

Konečno so določili troje daril. Najlepša dama naj bi dobila v bogato pozlačenem kovčegu 3000 dolarjev, dva dragocena lišpa pa sta bila določena kot drugo in tretje darilo in odbor naj bi se odločil med kotiljonom.

"Le nikari si ne mislite to stvar tako lahko, gospodje", meni bojazljivi soprog. "Kdor ima izbero, ima tudi muko", pravi star pregovor in Vi imate primeroma le malo časa na razpolaganje!"

"Le nikari tega ne mislite", se mu je odgovorilo: "da, če bi nam bile dame tuje, potem bi bile Vaše besede opravičene, a tako poznamo vse Denferske dame že leta in leta in zato se bomo že preje zedinili, katere dobé darila."

"Seveda", pritrdil je drugi gospod guverniku, "izbera ni preveč težavna, saj poznamo vsi kraljice naših veselice, gospico Neville in gospico Baring; tu imamo že dve dami za naša častna darila, in gospica Neville dobi gotovo prvo, ker je res očarujoča lepota!"

Drugi gospodje so navdušeno pritrdili tem besedam, samo eden odbornikov ni bil prav zadovoljen. Ker je imel pa ravno ta gospod velik upliv, postali so njegovi prijatelji na njega pozorni ter ga takoj vprašali po vzroku njegovega molčanja.

„Kaj ne smatrate tudi Vi gospice Nevil za najlepšo damo, ki prebiva v Denferju, gospod Ralston?“ vprašali so ga člani odbora.

„Dovolite, da se za sedaj še vzdržim sodbe“, rekel je nagovorjeni nekako skrivnostno, „morda se mi posreči, upeljati na slavnostni večer neko damo, ki je gotovo lepota, kakor se bode v tem slučaju lahko sami prepričali. Vse eno pa ponavljam, da je še vprašanje, če bo ta dama obiskala našo slavnost; poskusiti hočem, da jo pregovorim, naj se je udeleži.“

„Ali spada Vaša skrivnostna lepota tudi v naše, kakor veste, boljše kroge?“ vprašal ga je drugi.

„Štejemo si lahko v čast, če bo ta dama pri naši veselici prisotna“, bil je resni odgovor. „Ona je visoko ugledne rodbine in uživa tudi moje visoko spoštovanje.“

„Potem smo popolnoma zadovoljni“, odgovorilo se je gospodu Ralstonu. „Prosimo, potrudite se, da tuja dama gotovo obišče naš ples, in mi se ne bomo obotavljali tudi njo popolnoma nepristranski soditi, čeravno popolnoma prepričani, da dobi prvo darilo gospica Nevil!“ — —

Medtem postalo je že pozno in zato so se gospodje ločili, da se drugi dan zopet snidejo in nadaljujejo svoje posvetovanje glede aranžiranja veselice.

Tudi gospod Ralston šel je domov, medtem ko je premišljeval, na kakšen način bi pregovoril skrivnostno lepoticco, da bi se udeležila velike slavnosti.

Bila je Helena, na katero je mislil gospod Ralston, in dobro je vedel, da ta ne bo kar tako privolila v njegovo prošnjo, obiskati to slavnost. — — —

Gospod Ralston je bil nekaj gospoda Davenporta, v katerega hiši je Helena sedaj prebivala. Izvedel je od svojega strica dogodbe veliko izkušene nesrečnice. Mladi mož je lepo blagajničarko velikokrat skrivaj občudoval in je bil zelo prestrašen, ko je slišal, da je bila že omožena in se čutila vezano na krivoprisežnika.

Nekaj dni sem ni Helena več poslovala v trgovini, a stanovala je na nujno prošnjo gospoda Davenporta v nekaterih sobah skoro neporabljene strani razširjenega poslopja ter bila vsaki dan le nekaj ur v trgovini, da je novo blagajničarko uvedla v njene posle.

Stari gospod občutil je skoro očetovsko nagnenje do svoje lepe varovanke, in neprenehoma se je trudil, da bi razvedril Heleno. Pri tem kazal je svojo skrb za njo na tako nežen in ljubeznjiv način, da mlada dama ni zamogla odkloniti svojemu prejšnjemu gospodarju teh dokazov prijaznosti.

Nadalje je gospod Davenport sprejel celo vrsto policistov, ki so preiskali vso okolico po Juni, ker je upal, da se izgubljena Helenina služabnica morda na ta način dobi.

Mladi gospod Ralston je veliko občeval v hiši svojega strica in seveda na ta način prišel pri obedu tudi skupaj s Heleno.

Večkrat pripeljal je s seboj tudi svojo sestrico Heti, mlado, ljubeznjivo deklico, s katero se je Helena kmalu sprijaznila in katero je večkrat k sebi povabila.

S tem je računal gospod Ralston pri svojem načrtu. — Hotel je prositi Heti, naj bi porabila ves svoj upliv in Heleno pregovorila, da bi z gospodom Davenportom obiskala to veselico, ker je slutil, da bi lepa tujka ne šla na ples, če bi kaj izvedela o darilih lepoticam in njegovem poskusu, darilo za njo pridobiti.

Drugi dan je gospod Ralston pridobil svojo sestro za ta načrt. —

Heti je takoj privolila, ker ni bila malo ponosna na svojo lepo prijateljico ter ji je rada privošila, da bi ona dobila prvo darilo.

Heti podala se je tudi še isti dan k Heleni ter jo prosila, da bi se tudi ona udeležila bala. Heleni očitno ni bilo dosti do te zabave, ter je šele privolila, ko se je tudi gospod Davenport pridružil Hetini prošnji.

Ker sta bili mladi dami iste velikosti in postave, ponudila je Heti svoji prijateljici krasno plesno obleko, katero je sama samo enkrat imela na sebi. Helena je potem privolila, da jo obleče in v družbi gospoda Davenporta in rodbine Ralstonove obiše velikansko slavnost, o kateri se je toliko govorilo. — — — — —

Ko je prišla Heti domov, jo je njen brat že nepotrpežljivo pričakoval.

„Nu, ali pride gospica Sever na ples?“ vpraša svojo sestro. —

„Truda je sicer dosti stalo, konečno je pa vendar le privolila,“ odgovori mlada gospica veselo.

„Zmaga!“ mislil si je gospod Ralston. „Zdaj sem pa radoveden, katera dobi prvo darilo, gospica Nevile ali lepa tujka. Če me vse ne moti, bo gotovo gospica Sever kraljica te veselice!“ —

341. poglavje.

Slavnostni ples.

Velikanska slavnostna dvorana čitalnice v Denferju, koje v resnici bajna krasota je bila slavno znana daleč na okrog, zažarela je v silni svitlobi, katero je razširjalo na tisoče električnih lučic. Ogromna dvorana je bila svitla kakor podnevi.

Kakor v čarovni dvorani kakega bajnega princa, je bilo napravljenih nešteto votlin in vilinsko okičenih lop. V dvorani, kakor v sosednih sobah, premikali so se številni slavnostno nališpani gostje in člani, kateri so s pohvalnimi besedami ogledovali okusne dekoracije slavnostnih dvoran, ter razveseljenim članom pripravljalnega odbora izražali svojo zadovoljstvo.

Zabavni odbor preskrbel je tudi še za številna druga mala iznenadenja, katera so večinoma obstajala v darilih za dame, tako, da je dobra volja udeležencev vedno bolj naraščala in ni radost motila nikaka nejevolja.

Člani odbora bili so danes zvečer zelo skrivnostni, le sem in tja rekli so v krogu dam kako zagonetno besedo, ki je naznanjala neko posebno presenečenje in je napela radovednost ljubkih zastopnic ženskega spola do skrajnosti.

Seveda so udeleženci izpraševali gospode od odbora radi njihovega skrivnostnega vedenja, ali odbor je bil sklenil, molčati do razdelitve daril, da bi bil potem konečni efekt toliko večji. Pri tem pa niso pozabili na svojo odgovornost ter na skrivaj

ogledovali vse dame, a konečno so se vendar zedinili, da sta gospica Neville in gospica Baring kraljici in krasotici veselice in slavnosti in da jih nobena navzočih dam ne prekaša v lepoti. —

Samo en član odbora bil je družega mnenja, in ta gospod bil je gospod Ralston, ki je nepotrpežljivo čakal na prihod gospice Severjeve.

Čez pol ure naj bi se začel kotiljon in pri tej priložnosti naj bi se vršila razdelitev daril.

Zato so se sešli gospodje odbora v precej oddaljeni garderobi, da bi konečno sklenili, katere dame naj dobe darila. —

„Nu, kje pa je Vaša bajna krasota, gospod Ralston?“ vprašali so tega, ko so bili sami, „ali pride, ali pa ste se pričali, da ne more tekmovati z gospico Neville in z gospico Baringovo?!“

„Samo še deset minut počakajte s svojim konečnim odlokom, gospodje,“ zakliče gospod Ralston razburjen, „jaz pričakujem gospoda Davenporta, ki spremlja mojo sestro in ono od mene za prvo darilo predlagano damo, — ah, — le pogledjte, mislim, da so pričakovani ravnokar došli, ker tamle vidim svojega strica z dvema damama. — Da, oni so, ki jih pričakujem! Moja sestra in gospica Sever! Pridite, gospodje, da vas predstavim gospici Severjevi, in potem boste sami rekli, da nisem nič pretiraval.“

Člani odbora so se seveda takoj odzvali pozivu obče-spoštovanega gospoda Ralstona, ter se radovedno podali v sosedno dvorano, v katero so ravnokar ustopili gospod Davenport in njegovi dami.

Stari gospod sedel je s svojima mladima spremljevalkama pri mizi, ko se prikaže med vratni odbor, katerega je gospod Ralston peljal k svojemu stricu.

Ker so člani odbora že dolgo poznali gospoda Davenporta in gospico Heti Ralstonovo, osredotočila se je občna pazljivost gospodov na Heleno.

Gospod Ralston predstavil je svoje prijatelje lepi tujki, pri čemer je na svoje veliko veselje opazil, da so ti, pri občudovanju izvanredne Helenine lepote, popolnoma padli iz svoje uloge hladnih opazovalcev in komaj zamogli jecljati nekaj nerazumljivih besedi.

Vsa drzna zmagovitost, s katero so se ti mladi gospodje sicer kretali v krogu Denferskih dam, izginila je žalostno, ko so zrl v tiho, resno in vendar tako čudno lepo lice grofovske hčere, ki se je z nepopisno gracijoznostjo in milino vsakemu predstavljenemu priklonila.

Gospodje so globoko vzdihnili, ko so se zopet odstranili iz te dvorane, ter skoro brezsapno planili nazaj v garderobo, tako da je gospod Ralston komaj sledil svojim navdušenim prijateljem.

Konečno so bili zopet vsi zbrani v tihi sobici in sedaj vsūla se je nevihta od vseh strani na ubogega Ralstona.

„Zakaj pa Vi tega niste takoj povedali, saj to je lepota prve vrste, — ali gospod Ralston, zakaj pa niste to damo že davno vpeljali v čitalnico?“ tako je donelo od vseh strani.

„Saj jo sam še le malo časa poznam,“ zagovarjal se je Ralston. „Ta dama je bila kratek čas v trgovini mojega strica. Takrat so jo celo po nedolžnem sumničili: saj se gotovo še spominjate one časnikarske notice, po kateri so sumničili to damo, ki je iz visokega rodu, zločina, katerega je druga oseba izvršila. Zdaj prebiva gospica Sever kot gost v hiši mojega strica, a v kratkem se zopet povrne v svojo domovino. To je vse, kar vem o ti tujki, a še nekaj vam hočem izdati, gospodje, ali dati mi morate častno besedo, da tega nikomur ne poveste. — hočete li to?“

„Gotovo, — gotovo!“ zaklicali so vsi kakor iz enih ust. „častno besedo, gospod Ralston!“

„No, torej povem Vam, da je ta dama edina hči imenitnega avstrijskega grofa; in da pojde kmalu nazaj na njegov grad, to je vse, kar sem Vam smel izdati!“

„To se nam ne zdi nič čudnega“, odgovorilo se je gospodu Ralstonu, „saj se na prvi pogled vidi, da je ta dama iz imenitnega rodu, saj se izraža njeno visoko dostojanstvo v vsaki njeni kretnji.“

„Zdaj pa, gospodje“, nadaljuje gospod Ralston, „se ne smemo dalje muditi, čas teče in kotiljon se kmalu začne. Predlagajte torej, kako naj se darila razdele.“

„Gospica Sever dobi prvo darilo“, zaklicali so gospodje soglasno.

Gospod Ralston je zmagal.

Nadalje dogovoril se je odbor, da dobi gospica Neville drugo darilo, krasno zapestnico, in gospica Baring naj bi dobila tretje darilo, ki je obstojalo v dragoceni broši.

Ker ni nihče nasprotoval, podali so se vsi zopet nazaj v veliko slavnostno dvorano, kjer so ravno šumeči zvoki orkestra naznanjali začetek kotiljona.

Eden gospodov odbora je prevzel, da bode imel nagovor pred razdelitvijo daril; drugi gospodje poiskali so si svoje dame, in gospod Ralston se je podal k Heleni, katero je angažiral za kotiljon. Heti naprosil je prijatelj njenega brata za ta ples, in tako podala sta se oba para v spremstvu gospoda Davenporta v veliko dvorano, kjer so vzbujali ne malo pozornost.

„Kdo pa je ta dama?“ — „Prišla je z gospodom Davenportom.“ — „Ah, kaka v resnici blesteča lepota!“ tako se je šepetalo na okrog.

Tudi v gostih skupinah, ki so obdajale Denferske lepoticke gospico Neville in gospico Baring, opazili so ljubko tujko, kar se je na jezo obeh dam spoznalo na pomenljivi raztresečnosti in nepazljivosti njihovih občudovalcev, tako da ste razvajeni krasotici začeli sovražno gledati brezslutno Heleno. Dami sta bili znani med seboj, zato sta si takoj povedali svoji mnenji o predmetu njihove nejevolje. Njih šepetane opazke seveda niso bile preveč laskave za Heleno.

„Ne razumem, zakaj ta tujka tako pozornost vzbuja“, rekla je gospica Neville svoji prijateljici. „Za moj ukus bi ne bila: ali gospodje imajo zadnji čas čudne nazore o ženski lepoti, ter dajejo na naravnost smešen način prednost vsaki dami, ki ima temne lase in oči.“

„Prav imaš“, pritrdila ji je gospica Baring ter sovražno pogledala proti sedaj bližje došli Heleni. „Prej so obožavali naše plave kodre in sedaj imajo naši gospodje pravečato slabost za suhe južnodržavljanke: no, to se itak ne bode dolgo vzdržalo!“

Gospica Neville je ravno hotela svoji prijateljici zaupati novo opazko o Heleni, ko jih bobneči tuš orkestra opozori na dosedaj zakriti oder, čegar zagrinjalo so ravnokar odstranili.

Na improvizirani govorniški tribuni stal je elegantno opravljen gospod, ki je pripadal slavnostnemu odboru, in zraven njega nahajala se je mizica, ki je bila z belim prtom zakrita.

„Sklenili smo podeliti prvo darilo gospe Heleni Severjevi kot najlepši,“ je rekel govornik. Po dvorani je zadonel glasen „ah“ in vsi pogledi so se obrnili na Heleno.

„No, kaj pa je to, — ali hoče gospod P.... imeti govor?“ vprašali so gostje začudeno.

Orkester je obmolknil, in gospod na tribuni je vzdignil svojo roko v znamenje, da hoče govoriti.

Takoj je nastala tihota in govornik je začel s povzdignjenim glasom:

„Visoko spoštovane dame in gospodje!

Kakor že pri naših prejšnjih slavnostih, tako ste tudi to pot s svojim mnogobrojnimi obiskom naredili ta od nas napravljeni ples za resnično bleščečo slavnost, ki bo gotovo vsem prisotnim dolgo ostala v dragem spominu. V imenu odbora se Vam najsrčneje zahvaljujem, in upam, da mu boste tudi nadalje pri sličnih napravah stali zvesto na strani.

Za nocojšnji večer pripravili smo različna mala iznenađenja, katera so se deloma že izvršila in v naše zadovoljstvo našla živahno pohvalo. A največje teh iznenađenj prihranili smo si do sedaj, in slavnostni odbor mi je naročil, da Vam predložim sodbo, katero je na tistem in soglasno sklenil. Gre se namreč za razdelitev daril trem najlepšim damam slavnostnega plesa!

Tukaj so darila“, nadaljuje govornik, medtem ko pri- vzdigne beli prt z mize ter pokaže na male zabojčke, ki so se sedaj videli.

„Prvo darilo obstoji iz te dragocene kasete, v kateri je svota 3000 dolarjev, drugo darilo je ta zapestnica in tretje broša, kateri trije predmeti pridejo sedaj v razdelitev!“

Govornik je sedaj malo prenehal, in to je bilo tudi potrebno, ker se je sedaj od vseh strani začelo živahno razgovarjanje.

Gospica Neville pogledala je zmagonosno na svojo prijateljico, ker je bila že o neki drugi priliki proglašena za najlepšo damo v Denferju; gospica Baring upala je za gotovo na drugo darilo, ker je v družbi veljala po gospici Neville kot najljubkejša dama.

Govornik je zopet vzdignil roko in vse je utihnilo; bilo je tako tiho, da bi se bila slišala igla pasti na tla.

„Odbor je, kakor sem že prej rekel, soglasno sklenil, tri nagrade razdeliti sledečim damam“, je govoril gospod P.... s povzdignjenim glasom.

„Kot najlepši dami, katera sedaj tu biva, smo sklenili prvi dar vročiti gospici Heleni Sever!“

Glasen „oh!“ je donel po dvorani in vse oči so se obrnile v Heleno, katero je bil gospod Ralston, kakor nehoté, peljal tako v sredo slavnostne dvorane, da so vsi navzoči lahko občudovali močno zarudelo damo.

Tako je stala grofovska hči, podoba ljubkosti in ob enem nedolžne zmedenosti v središču vse gnječe. Krasna obleka se je tesno prijemala nežnega života angelsko lepe dame. Helenine majhne roke so spustile dragoceno pahljačo in tako ta ni več zavidljivo skrivala prelepega obraza, kojega temne oči so zmedeno gledale v tla. Da, krasna obleka je šele pokazala Helenino lepoto v pravi svetlobi; snežnobeli vrat in goli roki so bili videti kakor izklesani iz mramorja. A vse to je izginilo pred lepoto obraza, ki je vsakega očaral.

„Da, odbor je pravilno sodil“, so rekli gospodje, in tudi večina dam je, akoravno nevoščljivo, pritrdila, ker so morale vse priznati, da je bila gospica Sever v resnici divna krasotica.

Nihče se ni zmenil za gospico Nevile in gospico Baring, ki sta se od jeze do krvi grizli ustni in krčevito trgali svilene robe.

Kaj je pomagalo, če je tudi gospod P..... ravno sedaj priznal gospici Nevile drugo in gospici Baring tretjo nagrado, ko sta vendar obe pričakovali boljši uspeh.

S tiho jezo sta tudi opazili, da je bila gospica Sever takoj središče velike skupine čestilcev.

Zato sta se umaknili v oddaljeno dvorano, da bi tam dali duška svojim užaljenim čuvstvom.

Medtem je šel gospod P.... s svojega odra doli proti Heleni.

„Tu, gospica Sever, če smem prositi, vzemite prvo nagrado, katero Vam je odbor soglasno priznal!“

Helena je sprejela bogato okrašeno skrinjico, jo odprla in vzela iz nje bankovce, katere je vročila osupnjenemu odborniku.

„Srčna hvala za Vašo ljubeznjivost, katero ste izkazali meni tujki“, je rekla mirno. „Skrinjico si obdržim v spomin na današnji večer, denar pa, prosim, razdelite med reveže!“

Vsi okolu stoječi so stopili nazaj in začudeno gledali lepo damo, potem pa je nastalo tako živahno odobravanje, da sta prihitela gospod Davenport in gospod Ralston ter svojo dražestno varovanko komaj spravila v varnost pred njenimi navdušenimi čestilei.

Gospod P.... je zopet hitel na govorniški oder in glasno zaklical:

„Prečastite dame in gospodje! Globoko ginjen Vam poročam, da mi je gospica Sever, katera je dobila prvo nagrado, ravnokar izročila ves znesek 3000 dolarjev za reveže. Kličite z menoj: Bog ohrani dobrosrčno darovalko! Živio! — živio! — živio!“

Sicer je začela godba svirati z vso močjo, a to je razdodelo v velikanskem radovanju navdušenih udeležiteljev, katero je preglasilo vse drugo.

Na začetek kotiljona ni bilo misliti, ker je nastal pravi naval na Heleno in je vsak hotel videti lepo, blago damo, ki je ravno z uprav ginljivo požrtvovalnostjo darovala veliko svoto revežem mesta.

Medtem je hitel gospod P.... h gospici Neville in gospici Baring, da bi jima izročil dragocen lišp. Nad ravnanjem lepe tujke je bil tako vesel, da ni niti zapazil hladnih obrazov užaljenih lepotic in njihove prisiljene besede zahvale.

Gnalo ga je k Heleni, ki je bila središče brezštevilne množice občudovalcev, ki so jo slavili kakor kraljico. Če je že njena velika lepota obudila splošno zanimanje, jo je sedaj ta blagi čin spremenil v ljubljenko navzočih.

Slutila ni, da sta med tem gospica Neville in njena prijateljica gospica Baring kovali strašne načrte maščevanja napram nji. Da sta nekaj strašnega sklenili, so izdale besede, katere je zašepnila gospica Neville svojej prijateljici:

„Jaz vem za priložnost, da se bova tujki lahko neopaženo približali“, je siknila osvetoželjna dama, „zadnjikrat je slovela kot prva krasotica!“

342. p o g l a v j e.

Zavratni napad.

Dolgo je trajalo, da se je vesela razburjenost v toliko polegla, da se je mogel začeti kotiljon, in Helena je bila zelo vesela, ko je bila s tem odtegnjena splošni pozornosti in občudovanju.

Improvizirano čislanje, s katerim jo je iznenadil gospod Ralston, ji je bilo jako mučno, česar gospodu seveda ni odšlo, tako da je takoj sklenil se opravičiti.

„Ali se hudujete, gospica Sever, da sem Vas proti Vaši volji naredil za kraljico slavnosti?“ vprašal je tiho.

„Vsekakor sem bila neprijetno iznenadena nad nepričakovano ovacijo“, je odvrnila Helena; „ker mi je pa to omogočilo revežem nakloniti dar, Vam rada odpustim, da mi niste povedali svojega namena. Ko bi bila vedela, kaj se ima primeriti danes zvečer, bi me seveda ne bilo k slovesnosti!“

„To sem vedel, gospica Sever“, je rekel gospod Ralston, „zato sem Vam tudi vse zamolčal in sem le vesel, da se ne jezite name. Sedaj imam vsaj zadoščenje, da sem vpeljal v naše društvo najlepše damo, koje ljubeznjivost tekmuje z njeno blagodušnostjo, in zato mi bo ostal današnji večer nepozaben!“

Helena je zarudela pri teh besedah priznanja in ni opazila, kako žalostno jo je gledal gospod Ralston, kajti mladi mož je ljubil lepo tujko in le poročila njegovega strica so ga zadržala, da ni prosil za njeno roko.

Helena je ostala seveda tekom cele slavnosti središče splošnega zanimanja: obsipali so jo z ljubeznivostmi, tako da je bila srečna, ko je smela končno z gospodom Davenportom in s Heti skoraj neopaženo zapustiti dvorano.

Ko bi bila Helena občutila le senco nezaupnosti, bi bila gotovo opazila, da je bila odslej predmet skrivnostnega opazovanja.

Po dnevi ni bilo videti zagonetnih oseb, ki so zasledovale njeno ravnanje; a če se je približal večer in se je Helena kakor po navadi v spremstvu gospoda Davenporta peljala na izprehod, sta stali za sosednimi hišami zaviti ženski postavi, ki sta pazljivo prežali na lepo tujko in potem brez sledu izginili.

To sta bili v svoji prevzetnosti užaljeni lepoticí gospici Nevile in Baring, ki sta kovali temne naklepe osvete in sta jih mislili sedaj izvršiti.

Do sedaj se jima ni posrečil nesramni namen, ker se je Helena vozila le v spremstvu gospoda Davenporta, drugače pa nikdar ni zapustila njegove hiše. Tudi v trgovske prostore ni zahajala več, ker se je bila nova blagajničarka že popolnoma privadila. To sta osvetoželjni gospici kmalu zvedeli, ker sta se večkrat z izgovorom, da gresta kaj nakupit, podali v veliko prodajalno. A v svojo jezo nista našli Helene, in čakati sta morali na primerno priložnost, da bi izvršili svoj naklep.

In ta se je nudila, ker je gospod Davenport nekega dne Heleno prosil, naj se pelje sama na izprehod, ker je imel gospodar nujen opravke.

Ker je bila ekvipaža že pred vratmi, je sklenila Helena se peljati, da bi še nekaj ur občudovala krasno okolico mesta.

Hitro je ogrnila svoj plašč in šla počasi po stopnicah v veliko, navidezno prazno vežo, katera je bila le slabo razsvetljena.

Helena je ravno mislila proti hišnim vratom iti, ko je zaslišala za seboj polglasno šumenje ženskih oblačil, ob enem je slišala nagle korake, ki so se ji bližali.

Helena se je takoj obrnila in v svoje začudenje videla dve ženski v temnih plaščih, ki sta bili le par korakov oddaljeni od nje.

Obrazov Helena ni mogla spoznati, ker sta bila zakrita z gostimi pajčolani, zato se je osupnjeno ustavila, ker se ji je navzočnost teh dam v veži prodajalne kar najbolj čudna zdela.

Kupovalki to nista bili, ker je bil vhod v trgovino na drugi strani hiše, in uslužbenki tudi ne, ker bi te v poletnem času gotovo ne šle tako zavite na cesto.

Medtem ko je Helena to razmišljevala, sta se ji dami približali, in s strahom je videla, kako je ena izmed njih dvignila roko, kakor bi jo hotela udariti.

Po naravnem nagonu je Helena vzdignila roko v obran, a ob enem je slišala znan glas, ki je kričal:

„Pomoč, — pomoč, naglo sem, — hitro na pomoč!“

Helena je bila iz sebe in je samo še videla, kako je druga dama hitela k svoji tovarišici in se je navidezno borila z nevidnim napadalcem.

Ob enem pa so se odprla vrata na dvorišče in pridrla je nekaj krepkih služabnikov, kateri so slišali klice, a pri pogledu na čudni prizor, kateri se jim je nudil, so nekaj trenutkov osupneno obstali.

„Hitro, vzemite ženski, katero držim, steklenico iz rok!“ vpil je mladostni glas znova, „ona hoče gospici Sever nekaj žalega storiti!“

Služabniki so se bili že zavedli in eden izmed njih je zgrabil damo za vzdignjeno roko, katero je, kakor je Helena sedaj natanko videla, držal neki deček.

Potem je videla, kako je služabnik izvil iz rok dame majhno steklenico, a jo že v istem hipu z bolestnim krikom vrgel ob kamenita tla hodnika, tako da se je steklenica razletela na tisoč kosov.

„Hudič, to žge kakor peklenski ogenj!“ je vpil služabnik in s krepko roko zgrabil damo, tako da je ta glasno zavpila.

Medtem je drugi služabnik držal drugo damo, akoravno se je, enako svoji tovarišici, kakor blazna skušala izviti iz krepkih pestij.

Helena je še vedno stala kakor okamenela nad tem zagonetnim prizorom, ko je mali Fred, — to je bil deček, ki je držal damo za roko, — pritekel in jo iskreno prijel za roko.

„O, kako se veselim, da sem še ob pravem času prišel“, je zaklical Fred. „Le pomislite, gospica Sever, ti dve ženski sta Vam hoteli vreči v obraz razjedljivo tekočino. Prisluškoval sem njunemu pogovoru in sem tako mogel ravno še pravočasno priskočiti, da sem zabranil izvršitev tega nesramnega dejanja!“

Medtem ko se je Helena z ginljivimi besedami zahvalila svojemu rešitelju, prihiteli so, privabljeni od glasnih krikov, še

drugi uslužbenci, v vežo in obstopili grozeče hudodelki, ki sta se še vedno vedli kakor blazni.

„Na policijo ž njima!“ vpili so razni glasovi, in ravno so se pripravili, ta predlog izvršiti, ko je prišel gospod Davenport, ki je tudi slišal šunder in mu je moral Fred ves dogodek pojasniti.

„Peljite dami v mojo privatno pisarno!“ je zaklical gospodar služabnikoma, „tudi Ti, Fred, pojdi z menoj, ker imam še več vprašanj staviti nate!“

Potem je hitel gospod Davenport poln skrbij k Heleni, ki je bila od zagonetnega dogodka še vedno kakor omamljena.

„Ali se Vam je kaj zgodilo, gospica Sever?“ je vprašal gospod Davenport boječe in skrbno gledal v lepi obraz svoje varovanke.

Ko je Helena to vprašanje zanikala, ponudil ji je gospodar nemo svojo roko in jo peljal v privatno pisarno, kamor sta slugi peljala zaman se braneči hudodelki.

Ko je gospod Davenport pristopil k njima, obrnili sta se dami in stran, a stari gospod je prijel za pajčolana in razkril njuna obraza.

„Kaj vidim, — gospica Nevile in gospica Baring!“ je zaklical stari gospod, ter osupneno odstopil od sedaj obupno plakajočih dam. „Moj Bog, ali je mogoče: ali Vas je zavist, da Vas je sodba odbora postavila za gospico Sever, spravila že na pot hudodelstva?“

„Milost! Usmiljenje! Ne pustite naju odvesti na policijo“, stokali sta osvetoželjni lepotici in padli na kolena pred gospodarjem.

„Le pogledjte, gospod Davenport, kaj je moralo biti v steklenici, katero sem vzel tej dami“, je rekel eden služabnikov in pokazal gospodarju svojo roko, na kateri je bila velika opeklina.

„To tekočino je nameravala gospici Sever zliti v obraz“, je zaklical Fred razkačen, „jaz sem imel ravno na hodniku opraviti in sem lahko razumel vsako besedo, katero sta govorili ti dve dami.“

„Odpeljite ju na policijo“, je velel gospod Davenport, obrnivši se k slugama.

„Milost, — za Boga, mislite na naše stariše“, prosili sta hudodelki, na pol mrtvi samega strahu. „Zavoljo starišev, prizanesite nama; ravnali sva blazno, a prihranite nama to strašno usodo!“

„Ne, saj tudi Vi niste imeli usmiljenja, ko ste mislili gospico Sever za vse življenje spačiti, ali ji morda s peklenško tekočino vzeti vid. Za Vas ni prizanašanja; — pravični kazni ne smeta oditi!“

Že so mislili razljuteni služabniki odpeljati v solzah utopljeni hudodelki, ko je pristopila Helena h gospodu Davenportu in ga milo pogledala v oči.

„Prav srčno Vas prosim, gospod Davenport“, je rekla s svojim ginljivim glasom, „prizanesite jima, ker bi stariši teh nesrečnic gotovo morali prestati najhujše duševne muke, kadar bi zvedeli za ta dogodek. Jaz odpustim obema in Vas prosim, gospod Davenport, da ju ne izročite policiji.“

Stari gospod sicer od začetka ni hotel nič slišati o Helenini prošnji, ko ga je pa ta vedno znova in končno s solznimi očmi prosila odpuščanja za hudobnici, je nejevoljno ustregel prošnji blage žene.

„Vam, — a samo Vam na ljubo, gospica Sever, ne bom izročil ti dami policiji, a kazen mora biti in zato bom uredil potrebno, da se ta k sreči pokaženi napad več ne ponovi!“

Gospica Neville in gospica Baring sta mislili pri teh besedah pred Heleno poklekniti in se ji zahvaliti za priprošnjo, ki ju je obvarovala najhujšega, a gospod Davenport je stopil med nje in svojo lepo varovanko.

„Ne dotaknite se gospice Sever!“ zarohnel je nad grešnici. „Ona je veliko preblaga in dobra za ta svet, zato nočem, da ji še enkrat pridete preblizu. In sedaj, gospica Sever“, nadaljeval je gospodar, „Vas prosim, da greste v svoje stanovanje, ker imam s tema damama govoriti sam!“

Gospod Davenport je govoril tako odločno, da se Helena ni upala ugovarjati in je odšla s povešeno glavo iz privatne pisarne.

Komaj je bila Helena zapustila sobo, ko je poslal stari gospod malega Freda k očetoma obeh dam in je dobro znana gospoda v nujni zadevi prosil k sebi.

Kmalu sta tudi v resnici prišla gospod Neville in gospod Baring in nista bila malo začudena, ko sta izvedela iz ust vele-spoštovanega znanca, kako daleč je njune hčere zapeljala zavist.

Grozen prizor se je doigral v sledeči pol uri v navadno tihi privatni pisarni trgovca, a o izidu tega razgovora se ni ničesar zvedelo, temveč sta morala oba slugi in Fred obljubiti trdno molčanje, v kar so radovoljno privolili, ker so dobili od očetov zasačenih grešnic prav znatno denarno svoto. Še isto noč sta se odpeljali gospici Neville in Baring za nedoločen čas k sorodnikom, kjer naj bi se, na posebno željo starišev, primorale k strogemu delu. Vsaka zabava jima je bila prepovedana in šele po večletni pokori naj bi se vrnili v Denfer. — — —

Ko je bila Helena zapustila privatno pisarno, se je podala, kakor je želel gospod Davenport, v svoje sobe.

Premišljuje je dolgo sedela v razkošno opremljenih prostorih in se je opetovano zahvalila Bogu, kateri je zopet tako vidno obvaroval strašne nevarnosti.

Nakrat je zaslišala pred vratmi razburjene glasove, ki so se menda silno prepirali.

Helena je prisluškovala in natanko razločila glas stare služabnice, katero ji je bil odkazal gospod Davenport.

„Ne, — tu ne smeš notri!“ je rekla ta razburjeno, a komaj je izgovorila, ko so se vrata odprla in v sobo je planila jako dvomljiva postava.

Prestrašeno je Helena skočila kvišku, a v tem je čudni prišlec padel pred njo na kolena in jo smeje in jo jokaje objemal.

„Gospa, — moja draga gospa!“ je zaklical glas, kojega je Helena že tako dolgo pogrešala. „Oh, gospa, vendar, — vendar enkrat sem pri Vas!“

„Juno, moja Juno!“ je zaklicala Helena s solzami veselja in ginjenosti ter objela zamorko, ki se je vedla kakor blazna.

„Moj Bog, kaka si, Juno; — kje si bila toliko časa?“ je nadaljevala Helena začudeno in osupnjeno.

V resnici je imela pravico k temu vprašanju, kajti Juno je izgledala kakor prava potepenka,

Zelo je bila shujšala in obleka ji je visela v cunjah raz života, tako da je bila pač lahko razkačena stara služabnica, ki je sedaj presenečena stala pri vratih.

Predno je mogla Juno odgovoriti, je stopil v sobo policaj in se približal z uljudnim pozdravom Heleni.

Bil je eden uradnikov, katere je razposlal gospod Davenport, da so iskali Juno.

Temu policaju se je vendar posrečilo zamorko stakniti pri naselniku, kateri je še vedno ž njo ravnal in jo stražil kakor sužnjo.

Medtem ko je policaj to pripovedoval, je imela Helena samo še oči za najdeno služabnico, katera od veselja, da je zopet pri svojej gospodinji, ni mogla govoriti.

Policaj je kmalu odšel, da bi tudi gospodu Davenportu poročal in Helena je najprvo preskrbela za Juno nekaj jedi, katerih se je ta lotila s pravo lakomnostjo, ker se ji je pri naselniku tudi v tem oziru slabo godilo.

Ko se je Juno nasitila, je pripovedovala iznenadeni gospodinji, na kak hudoben način jo je pridržal brezsrčni naselnik.

Ko je zamorka končala, je vzela nož in razparala šiv svojega nederca, ki je pri docela obnošeni obleki še najbolj držal. —

Helena je vsa presenečena gledala, ko je Juno izvlekla zavitek, katerega je izročila svoji gospodinji.

„Kaj je to?“ je vprašala ta začudeno, „moj Bog, to vendar ni — — —“

„Da, to je Vaš denar, gospa, katerega sem jaz spravila.“ je rekla zvesta zamorka. „Naselnik ga ni našel in jaz bi se bila tudi raje pustila ubiti od brezvestneža, nego bi ga bila dala iz rok!“

343. poglavje.

Pred poroko.

Ob pobožju velike gorske planote, na kojem se vzdiguje glavno mesto Mehika, leži slikovito, sredi vrtov in alojinega polja drugo največje mesto republike, Puebla.

Severja, ali kakor se je sedaj imenoval, kapitana Hovarda, smo zapustili, ko je dobil od uboge, ogoljufane gospe pl. Agvilar privoljenje k zvezi z njeno pastorko Juano.

Blaga gospa je sama zahtevala, da se Juana takoj vrne v Pueblo in je na to pisala tam stanujočim sorodnikom mlade deklice nekaj pisem, v kojih jim je naznanila, da se bo Juana v kratkem poročila s kapitanom Hovard.

Sedaj je bila lepa nevesta že štirinajst dni zopet v Puebli, medtem pa so se na posestvih bogate dedinje delale marljive priprave k sprejemu mladih zakoncev.

Krasno vilo, v kateri je imela mlada dvojica sprva stanovati, je spremenila množica služabnikov in delavcev v pravo vilino palačo, tako da je vsa Puebla govorila o razkošju, ki je vladalo v teh prostorih.

Juana sama je bila vsa druga, ker se je imela v kratkem za večno združiti z ljubimcem; od jutra do večera je bila navzoča v prihodnjem stanovanju, da bi po možnosti vse sama nadzorovala in uredila.

Mlada deklica ni slutila, da je bila njena mati postala žrtev brezsrčnega lopova, ničvredneža, kojemu je Juana sama naklonila prvo ljubezen svojega nedolžnega srca. A mladi, dražestni otrok ni imel slutnje o težkih duševnih bojih gospe in zato je njeno srečo kalilo samo to, da nekaj tednov ni videla svojega ljubimca.

Tudi služabniki Juane so se veselili, misleč, da se bodo tudi zanje začeli lepi časi; samo neka stara zamorka je kazala nejevoljen, skrben obraz; to je bila ona služabnica, ki je, kakor se bodo naši čitatelji spomnili, Juani prorokovala, da bo šla v samostan.

Seveda so drugi služabniki opazili vedenje zamorke, in so jo zato mnogokrat dražili, a s tem samo dosegli, da je bila starka še bolj odurna in molčeča.

Ko se je nekega večera Juana vrnila od ogledovanja dragoceno opremljene sprejemne sobe v spodnje prostore vile, je slišala na koncu hodnika razposajene glasove služabnic, ki so stale poleg stare zamorke in jo dražile s porednimi govoricami, ne da bi se bila zamorka dosti zmenila za razuzdano druhal.

Juana je šla tiho proti veseli skupini in je lahko neopazeno poslušala pogovor, kateri jo je močno zanimal.

„Tvoje prorokovanje ni vredno nič, stara Dido“, je rekla mlada, bujna mulatka starki, katera zasmehovalke niti pogledala ni.

„Prej je včasih pravilno prorokovala“, je hehetala neka sobarica, „a sedaj jo je vendar njena modrost zapustila. No, kaj praviš sedaj, Dido, naša mlada gospodinja se poroči že pojutrašnjim, in Tvoje skrivnostno prorokovanje je bilo puhlo!“

„Poročila se bo, — a šla bo tudi v samostan“, je rekla starka z zamolklim glasom, ne da bi spremenila eno potezo.

Glasen smeh je sledil tem zagonetnim besedam.

„Le pusti Dido govoriti“, je dejala neka druga služabnica, „saj ni pri zdravi pameti; seveda stara je in takrat se človeku večkrat zmede.“

„Meniš-li?“ je krehala starka in s svojimi temnimi očmi ostro pogledala govornico.

„Da, to menim“, je bil razposajen odgovor služabnice. „Stara postajaš, Dido, in jaz bodem gospici svetovala, naj Ti izbere kako počivališče, kjer boš v miru preživela Tvoje stare dni!“

Starka ni odgovorila, temveč je čudno pogledala govornico in, mrmrajoč nerazumne besede, odšla.

Služabnice so se smejé razkropile, tudi Juana je tiho odšla s svojega prostora.

A njena radost je bila izginila, ker so je skrivnostne besede starke čudno pretresle. Zopet ji je postalo tako tesno pri srcu kakor vže prej pri prorokovanju, in tiho in žalostno se je podala v svojo sobo, da bi tam sama premišljevala to nejasno uganko. — — — — —

Ko je drugo jutro solnce bliščeče vzhajalo in Juano zbudilo iz sna, so bile temne slutnje mladega dekleta davno izginile, in nestrpno je hodila po krasnih sobah sem in tje, kajti danes je imel priti ljubimec v Pueblo, ker se je imela vže jutri vršiti poroka.

Z vso bliščobo, kakor je to navada pri bogatih mehikanskih rodbinah, naj bi se vršila ta slovesnost v velikanski, stari katedrali v Puebli ob navzočnosti izbrane in odlične družbe.

Tako je naglo pretekel dan.

Juana se je peljala s svojimi sorodniki ljubljencu naproti. Kmalu je dospela ekvipaža tje in mlado dekle je bilo veselja kar iz sebe, ko je lahek dim oznanjal približanje vlaka.

Kmalu je ta pridrdral in Juana je polno pričakovanja gledala po oknih vozov, da je opazila obraz svojega dragega zaročenca.

Kapitan Hovard je stopil iz vlaka in pozdravil svojo nevesto z iskrenim poljubom, na kar ga je ta predstavila svojim sorodnikom in z notranjim zadoščenjem opazila, da so bili ti iznenadeni nad lepoto tega moža.

Pustolovec si je pridobil s svojo prikupljivo ljubeznjivostjo vsa srca Juaninih sorodnikov in veselo kramljaje so šli k vozovom, kateri so jih peljali v Pueblo.

Med vožnjo se je Juana rahlo dotaknila roke svojega zaročenca in pokazalo na krasno poslopje, ki je gledalo iz zelenja svoje okolice kakor čarobna palača.

„To je dragoceno zidanje!“ je rekel kapitan iznenadeno. „Čegavo je, ljuba Juana?“

„To je naše prihodnje domovanje“, je reklo mlado dekle zarudelo.

Pustolovec je bil zelo vesel slišati, da bo ta krasna palača njegova last. Odločen je bil, ostati v republiki, da bi ob strani dražestne Juane z njenim velikanskim premoženjem praz razkošno živel.

Elegantna ekvipaža je sedaj drdrala skózi Pueblo in se kmalu ustavila pred krasno hišo Juaninih sorodnikov.

Tu naj bi stanoval kapitan do poroke, in pustolovec je iz pohištva lahko spoznal, da mu je njegova sreča dovedla eno najbogatejših rodbin vse dežele.

Kapitan je ostal v svoji civilni obleki, ker je bil namenjen svojo bliščečo uniformo šele k poroki obleči.

Kmalu se je podal v jedilno sobo, kjer je bila vže zbrana odlična družba, ki je radovedno občudovala impozantnega moža. —

Juana je bila neskončno srečna, ker je oboževala ljubljence in dobro opazila, da so bili vsi njeni znanci udivljeni nad lepoto ponosnega moža. Celo navadno ime pustolovcu ni zmanjšalo občudovanja, ker je kot visok vojaški dostojanstvenik lahko kmalu zadobil plemstvo, ker je bila podelitev besedice „plemeniti“ nekaj vsakdanjega v republiki.

Juana se je radovala svoje zmage in komaj opazila, da so se tudi uslužbenci večkrat približali vratom in od tam skrivaj gledali lepega zaročenca njihove ukazovalke.

Kajti radovedni so bili služabniki vsi, zato so prišli iz vile tu sem, da bi videli prihodnjega gospodarja.

Med njimi je bila tudi Dido, stara zamorka, ki je tudi pazljivo gledala kapitana.

Nihče ni opazil, kako se je starka zganila pri pogledu lepega moža in potem vedno znova opazovala pustolovca.

Ko je Juana enkrat zapustila slavnostno dvorano, se je čutila rahlo prijeta za roko in ko se je ozrla, je zagledala črno Dido, ki je plaho gledala na vse strani in potem zopet skrbi polno v obraz svoje mlade gospodinje.

Zamorka je stregla Juani vže kot otroku in jo nad vse ljubila: tudi mlada deklica je imela rada staro služabnico, akoravno jo je obšla pred njo neka groza, ker se je včasih prav čudno vedla in je bila Juana, kakor vse Mehikanke, precej praznoverna.

„Ali je oni tam Vaš bodoči soprog, pospica?“ je vprašala starka s hreščečim glasom.

„Gotovo, Dido“, je bil začudeni odgovor, „ali se Ti ne dopade?!“

„O, prav lep mož je“, je rekla zamorka premišljeno, „a nekaj je v njegovih očeh, kar mi ne ugaja. Take oči imajo kače, kadar očarajo svojo žrtev, kakor ta gospod. Varujte se, gospica, — tak pogled ne pomeni nič dobrega.“

„Ne govori tako neumno, Dido“, je odvrnila Juana s strahom, ker je bila tudi ona večkrat osupnjena o čudno

blestečih očeh njenega zaročenca. „Če se Tebe sliši, bi se moralo misliti, da je moj prihodnji soprog hudobnež, ki me hoče umoriti.“

„Kdo ve, — kdo ve“, je rekla starka. „A povem Vam, gospica, Vaš gospod ženin je pač zelo lep mož, a njegov pogled prinese nesrečo, pogin!“

Zamorka je zadnje besede tako tiho govorila, da jih Juana ni razumela, drugače bi jo bila gotovo strogo karala.

„Ah, pojdi vendar“, se je rogala gospica, „Ti si se vže enkrat zmotila v Tvojih prorokovanjih. Ali še veš, Dido, Ti si rekla, da bom šla v samostan, in zdaj bo jutri moja poroka, ali se dobi kaj bolj nasprotnega, ko to prorokovanje.“

„A zdaj še ni jutri zvečer“, je šepetala starka.

Juana je natančno razumela besede in sedaj karala Dido radi njenega govorjenja.

A zamorka ni odgovorila, temveč gledala svojo razkačeno gospodinjjo s tako dobrohotno skrivnostjo, da je Juana kmalu odpustila stari služabnici in ji smehljaše potrkala na njeni koščenih rami.

„Če bom pojutrašnjim prišla z mojim soprogom v vilo, Te bom spomnila na Tvoje današnje besede, Dido“, je rekla šaljivo in hitro odšla v dvorano.

„Ubogi otrok“, je mrmrla zamorka in gledala za ljubljeno gospodinjjo, „oni mož Ti ne prinese sreče; — on je Tvoj pogin!“

344. poglavje.

Zgubljena čast.

V krasni hiši gospe pl. Agvilar v Mehiki je prav tiho postalo, odkar kapitan ni več zahajal tje in je bila Juana od-potovala, ker je lepa vdova malokedaj sprejemala obiske in se je odtegnila vsaki slavnosti.

Seveda se je to mnogim častilcem lepe žene čudno zdelo, a pravega vzroka ni bilo mogoče zvedeti in tako so se gospodje tolažili z mislijo, da se bo lepa gospa nekega dne zopet prikazala pri kaki slavnosti in bo gostom odprla svoj salon.

Nihče lahkoživih gospodov ni zvedel, da je blaga gospa trpela duševne muke, ki so bile tem hujše, ker ni imela nikogar, komur bi bila razodela vihar, ki je divjal v njenih prsih. Sama je bila in zapuščena s svojim krvavečim srcem, polnim vroče ljubezni za lepega moža, ki ji je obljubil zvestobo in jo potem zapustil.

Ko se je hotel kapitan pred svojim odpotovanjem v Pueblo od nje posloviti, ga ni sprejela, ker se je bala, da bi mu blede obraz z nekdanj tako lepimi, a sedaj globoko udrtimi očmi izdal njeno pravo dušno stanje; na to se je pismo od nje poslovil in odpotoval v Pueblo, kjer ga je lepa Juana hrepeneče pričakovala.

Blaga gospa je svojo lastno ljubezen žrtvovala sreči svojega ljubljenega otroka, a mislila vendar ni, da bo pri tem toliko trpela. Kolikokrat je na pol blazna ležala na svojih kolenih in objokani obraz pokrivala s svojimi belimi rokami, kolikokrat je v bridkih urah klicala ime onega, ki jo je bil pustil zavoljo druge.

In sedaj je bil prišel strašni dan, za katerega je mislila, da ga nikdar ne bo konec, kajti danes se je poročila njena hči Juana s kapitanom Hovardom, danes je bilo mlado dekle srečno, medtem ko je morala ona pretrpeti vse muke nepovrnjene ljubezni.

Že na vse zgodaj tega usodnega dne je taval gospa brez miru po svojih sobah okoli, tako da so se ji služabniki plaho ogibali in svojo dobro gospodinjo komaj spoznali.

Lepa gospa je vedela, da jo mora njeno vedenje izdati, a premagati se ni mogla več, ker vedno in vedno ji je stala pred dušo bliščeča, a za njo nepopisno žalostna podoba: v duhu je videla Juano s kapitanom pred altarjem in je slišala, kako je duhovnik blagoslovil lepo dvojico.

Končno so minile tudi te strašne ure in okolu poludne se je gospa toliko pomirila, da se je navidezno mirno podala v svoj budoar, da bi tam rešila nekaj gospodinjskih zadev.

Pri tej priliki je mislila tudi denar urediti in čez en del razpolagati, zato je odprla vzdano omaro, kjer je bilo spravljeno njeno premoženje.

Gospa je gledala z nepopisnimi čuvstvi zvezke bankovcev, spominjajoč se, da so deloma prihajali od kapitana, kateri ji je prej tolikokrat pomagal v raznih zadevah. In sedaj — je bilo vse, — vse minulo!

Bridko smehljaje je vzela lepa žena bankovce iz omare in jih nesla k pisalni mizi, da bi jih preštela.

Vesela je bila tega dela, ker se ji je zdelo, da bo zblaznela v premišljevanju svoje bolesi.

Počasi se je gospa vsedla in vzela zvezek bankovcev v roko. —

Nakrat je osupnila in pazljivo, da prestrašeno gledala na bankovce, katere je držala v svoji vzdigneni desnici.

Kaj pa je bilo to, — bankovci za tisoč dolarjev so bili videti tako čudni in zmazani.

Ali ji je boleost vže zmedla čute?

Gledala jih je še natančneje.

Gospa je hitro vstala in odprla neko skrinjico, v kateri je bilo tudi nekaj bankovcev.

Vzela je enega iz nje in ga primerjala z bankovcem na pisalni mizi.

Nekaj trenutkov je bilo tiho v budoarju, potem pa se je pritresel rahel krik iz ženskih ust in ljubka glava lepe žene je padla težko v blazino stola.

„Moj Bog, ne motim se!“ so šepetali njeni blede ustni, „bankovci so ponarejeni, in mož, od katerega sem jih dobila, je sedaj Juanin soprog, kapitan Hovard!“

Zopet je vladala v budoarju smrtna tišina, a trajala je samo nekaj sekund.

Potem je gospa naglo vstala raz stola in pozvonila svoji sobarici.

A roka ji je omahnila, predno je še prišla svileni čop zvonca.

„Kaj sem hotela storiti!“ je vzdihnila gospa s komaj slišnim glasom. „Mož, kateri mi je vzel največji del mojega premoženja na tako nesramen način, je sedaj soproj moje vroče ljubljene Juane. Jaz poznam mojega otroka, ona ne bo preživela izgube predragega ji moža in sramote, ga videti razkrinkanega kot goljufa!“

„A dopustiti tudi ne morem, da ostane Juana v rokah tega ničvredneža“, je nadaljevala gospa v svojem tihem samogovoru. „Moj Bog, moj Bog, kaj mi je storiti: danes se ne morem več peljati v Pueblo, ker se mora ravno sedaj odpeljati zadnji vlak; ali naj pošljem brzojav? — Ne, potem bi se še bolj razvedelo strašno dejanje. — A, trpeti ne morem, da ostane moja preljuba Juana še delj pri tem lopovu in moram torej odposlati brzojav!“

Ravno se je mislila gospa zopet podati k pisalni mizi, ko so zadoneli v malem salonu poleg budoarja brzi koraki.

Lepa žena je ravno hotela pogledati po vzroku tega motenja, ko se je odgrnila dragocena zavesa in je z zmedenim obrazom vstopil kapitanov prijatelj, poročnik P

„Kako se drznete neoznanjeni tu vstopiti, gospod!“ je zaklicala dama srdito. „Mislite li, da ste kot daljni moj sorodnik k temu opravičeni? Ali Vam niso rekli sluge, da danes ne sprejemem nikogar?“

„To mi je Anton rekel in mi je celo s silo hotel zabraniti vstop“, je odvrnil mladi častnik s tresočim glasom. „A moral sem k Vam in zato mi morate odpustiti, gospa, da sem slugo pahnil v stran, tako da se ni več upal mi stopiti na pot.“ —

„Zapustite takoj to sobo in ne prestopite nikdar več praga moje hiše!“ je zarohnela gospa nad poročnika.

A ta je stal kakor vlit iz železa, akoravno smrtnobled in je tako čudno gledal na lepo ženo, da je ta za trenotek osupneno odstopila.

„Ali naj še enkrat ponovim moj poziv, gospod P . . . ?“ je nadaljevala dama in pokazala na vrata.

„Tako odidem“, je rekel ogovorjeni zamolklo, „a prej Vam moram povedati, kar sem ravno zvedel v klubu. — Jaz sem bil tako osupnjen, da sem takoj brez pomisleka hitel k Vam.“

„Kaj se je zgodilo?“ je nehoté vprašala lepa žena.

Častnik je pristopil.

„Nesramnost, lumparija, kateri ni primere“, je odgovoril z zadržano sapo. „Predvčerajšnim je bil kapitan Hovard še v klubu in se je tam proti celi družbi gospodov izrekel na tak način, da so nekateri potem glasno izrazili svoj dvom nad podatki častnika.“

„Ali me hočete dolgočasiti z neumnim čenčanjem?“ je vprašala gospa temno, a njene oči so kazale tak strah, da so postavile na laž njene besede.

„To ni čenčanje“, je rekel poročnik. „Kapitanove besede so dosti huje ko to; jaz pa nočem, da pade na Vas le ena senca, in zato morate zvedeti, da je kapitan Hovard v pijanosti pripovedoval, da ste ga Vi, gospa, zasledovali z ljubezenskimi ponudbami.“

Smrtno užaljena žena ni izustila glasu, a njene oči so govorile: „Dalje, — dalje, — jaz hočem vedeti vse!“

„Nesramnež je rekel še več“, je šepetaje nadaljeval častnik. „Težko mi je povedati, ker pa že vsa Mehika o tem govori, nočem, da bi to zvedeli od druge strani. Kapitan je torej zagotovil smejočim se kavalirjem, da ste se mu Vi, gospa, prav silili, in — in — bila njegova ljubimka!“

To je bilo preveč.

Gospa je omahovala, kakor zadeta od bliska, in je z rokami iskala opore, a mladi častnik je vže stal pri nji in na pol nezavestno držal v svojih rokah.

A le malo sekund je ležala lepa blede glava na rami silno razburjenega moža, ko je gospa zopet naglo vstala in šla k pisalni mizi, kjer je ostala nepremično.

„Še enkrat prosim odpuščenja, gospa, da sem tako vdrl v Vašo hišo“, je rekel častnik z globokim poklonom, „a poročati sem Vam moral, kar sem slišal, če bi si s tem tudi nakopal

Vašo jezo: sedaj Vas pa ne bom delj nadlegoval z mojo navzočnostjo!"

„Ostanite, gospod, ostanite!" je zaklicala gospa. — Donelo je kakor smrtni krik.

Mladi častnik je stopil nazaj v sobo in žalostno gledal lepo ženo, ki je, kakor okamenela stala pri pisalni mizi. On je ljubil gospo, a se ji ni nikdar upal približati, ker je bil prepričan, da se lepa vdova ne bo nikdar omožila.

„Ali ste verjeli temu, kar je kapitan Hovard o meni govoril?" je vprašala dama nenaravno mirno.

„Mar-li bi bil potem tu?" je vprašal poročnik očitaje. „Ali Vam ne zadostuje, če Vam povem, da se bom jutri zjutraj peljal v Pueblo in bom Vašega razžaljitelja poklical na odgovornost?"

„Ne, to ne smete storiti!" je zaklicala gospa boječe. „Zgubljeni bi bili, ker bi Vas kapitan gotovo usmrtil v dvo-boju. A, — ali mi hočete izpolniti neko drugo prošnjo?"

„Vse, kar želite, gospa!" je zagotovil mladi častnik. „Razpolagajte čez mene, iz tega bodele razvideli, da nisem nikdar verjel onemu nesramnemu obrekovanju. Ko bi le bil oni večer v klubu, bi bil ničvredneža takoj pozval na odgovornost!"

„Tiho, — ne govorite več o tem, je odgovorila gospa z ugašujočim glasom, „a povejte mi, gospod P . . . , kako bi bilo mogoče moji hčeri še danes dostaviti neko pismo? Juana je v tem trenutku vže kapitanova žena, a z mojim pismom morda preprečim drugo nesrečo."

Mladi častnik je nekaj trenutkov premišljeval, potem pa je odločno vzdignil glavo.

„Jaz hočem danes zvečer ob osmi uri izročiti pismo Vaši hčeri, a prosim Vas, da mi prepustite dobrega jezdnega konja!"

„Kaj, — Vi bodele — ?" je vprašala gospa začudeno.

„Jezdil v Pueblo, gotovo, milostna", je odvrnil častnik. „Sedaj je 2 ura, v šestih urah lahko prejezdim to pot. Vaš konj „Cibulero" je trpežen, zanesete se lahko, da bo pismo ob osmi uri v rokah gospodične."

„Gospe Hovard ste mislili reči", je dejala lepa gospa žalostno. „A tudi potem še ni prepozno, in neizrečeno sem Vam

hvaležna. Počakajte en trenotek, gospod, takoj bom ukazala, da se Vam pripravi konja.“

Gospa je pozvonila slugi in mu dala nekaj ukazov; potem je šla k pisalni mizi, vzela pero in pisala Juani.

Mladi častnik je odklonil ponudeni sedež in je stal blizu gospe, ter skrbno gledal v lepi, blede obraz dame, koje nežni prsti so s krepkimi potezami napisali usodno pismo. Trajalo je le nekaj minut, ko je gospa nehala pisati in je pismo še enkrat naglo prebrala; potem ga je izročila poročniku, ki je še vedno nepremično čakal na svojem prostoru.

„Poslušajte, kaj sem pisala moji hčeri“, je rekla gospa resno. „Dokazali ste mi, da ste mož, kojemu smem zaupati, in zato zvedite tudi vsebino tega lista.“

Ne da bi bila počakala odgovora, je brala gospa z zamolklim glasom:

„Moja ljuba, draga Juana!

Dolžnost moja zahteva, da Ti celo na Tvoj poročni dan povem, da Te mož, kojemu si podala roko v večno zvezo, ni vreden. Ne vprašaj me, odkod to vem, kajti jaz nočem uničiti Tvoje nedolžno sree z groznimi razodetji. Ti me poznaš, Juana, in veš, da Te ljubim, kakor da bi bila moj lastni otrok, in zato sem tudi prepričana, da boš ubogala mojemu svetu in boš odstranila moža, kojega žena si, žal, postala. Ako bi se pa ločitve branil, obrni se na gospoda P. . . ., ki Ti bo izročil to pismo; on ima dokaze, da je kapitan Hovard brezčastnež, in da Ti ne smeš biti nikdar njegova! akoravno je Tvoj soprog, česar žalibog ne morem več zabraniti. In sedaj z Bogom, moj dragi otrok: Tvoja mlada sreča je uničena, a jaz prosim Vsemogočnega, naj Ti podeli moč, to trpljenje prenašati.

Z Bogom in ne pozabi

Tvoje
nesrečne matere.“

Poročnik je bil toli razburjen od skrivnostnega pisma, da ni niti zapazil čudnega konca, ki je donel kakor slovo na veke. —

Kaj je mislila s svojo zagonetno opazko, da ima on dokaze, da je kapitan ničvrednež.

A ni mu bilo treba dolgo v nevednosti ostati, kajti gospa je vtaknila pismo v zavitek in ga izročila častniku, ki je radovedno pričakoval daljnih poročil.

Počasi se je obrnila lepa žena in vzela bankovce s pisalne nize, ter jih dala osupnjenemu.

„Kaj naj naredim s tem?“ je vprašal poročnik.

„To je dokaz, s kojim bodele Juano prepričali, da je soproga ničvredneža. Te bankovce, ki znašajo vsoto 500.000 dolarjev, mi je dal kapitan za druge, prave!“

Častnik je strmé gledal v govornico, ker se je bal, da se ji je zmedlo.

„O, jaz sem pri zdravi pameti“, je nadaljevala gospa s trudnim glasom, „ena beseda Vam bo vse, — vse pojasnila. Ti bankovci, katere sem dobila od kapitana Hovard, so vsi ponarejeni!“

„Kaj?“ je zavpil mladi častnik osupnjeno. „Ta lopov, — o, sedaj se spomnim, — v klubu se je tudi našel ponarejen bankovec za tisoč dolarjev, a nihče se ni upal kapitana dolžiti, saj se je celo nataranju grozilo, da bo odpuščen, ko je revež trdil, da izhaja bankovec od tujca. A zanesite se, milostna, hudobnež se bo pokoril za to nesramno dejanje!“

„Ne pozabite, da je Juanin soprog“, je rekla lepa žena resno. „Mar-li hočete, da bo moral ubogi otrok pred sodišče in naj tam vidi, kako bo njen mož na veke onečasten po takih ovadbah? Ne, to se ne sme zgoditi; Vi morate kapitana pregovoriti, da se odpove Juani in republiko zapusti. Prepričana sem, da je preslepil nevednega otroka le radi bogastva; ako bi se drznil kaj zahtevati, mu lahko žugate, a varujte se pred njim, drugače bi morda tudi Vas uničil!“

„To se ne bo zgodilo, milostna“, je zagotovil častnik, „še danes po noči bo kapitan zapustil Pueblo, to Vam prisežem; morda Vam bom vže jutri zvečer o tem popolno natančno poročal.“

„Verujem Vam in sem potolažena“, je odvrnila lepa žena čudno smehljaje, kar je častnika kar najbolj osupnilo. „A sedaj z Bogom; slišim, da se Vam ravno konja pripelje. Bog Vas obvaruj, da se odvrne nesreča od mojega preljubega otroka.“

Mladi častnik je zavil bankovce v papir in stopil h gospej, ki je s široko odprtimi očmi srepo zrla v daljavo.

„Moj Bog, milostna“, je zaklical prestrašeno, „ne žalite se vendar radi tega lopova, ki ni vreden, da obriše prah Vaših čevljev. O, če bi Vam jaz — —“ Utihnil je zmedeno in plaho gledal v visoko spoštovano damo.

„To je minulo“, je rekla gospa počasi. „Z Bogom, dragi prijatelj, saj ste bili zadnji in edini, ki je prišel v nesreči k meni; to Vam ne bom nikdar pozabila ne tu, ne tam — zgoraj!“

„Kaj naj pomenijo te zagonetne besede?“ je zaklical častnik osupnjeno. „Gospa, mislite na svoje prijatelje; saj jih imate več, nego slutite, a ne dajte se zapeljati od strupenih besed ničvredneža k nepremišljenemu činu.“

„Čas teče, Juana ne sme biti vsa kapitanova“, je menila gospa z važnim naglasom.

„Ne morem Vas pustiti same tu v tem obupnem duševnem položaju“, je vzkliknil častnik obupno; iz njegovih besed pa se je jasno zrcalil položaj njegovega srca.

„Bodite brez skrbi, jaz sem popolnoma mirna“, je šepetala lepa gospa, podavši častniku nežno roko. „Samo prosim Vas, bežite, da ne bode prekasno.“

Mladi častnik je prijel nežno roko in jo strastno poljubil.

Gospa se je pripognila k častniku in ga vroče poljubila na čelo; poljubila je moža, ki je bil tako požrtvovalno ponudil svojo pomoč.

„Božji blagoslov z Vami, ostanite zdravi“, je šepetala lepa gospa.

Ko se je častnik na pol osrečen na pol omamljen vzravnal, je bila gospa izginila.

Ostal je sam v budoarju in je slišal korake v salonu oddaljajoče se gospe. — — — — —

Bilo mu je, kakor da bi hotel planiti za njo, potem si je premislil in je tekel po stopnicah doli.

V veži je stal osedlan konj in nestrpno teptal s kopiti po kamenitih tleh hodnika.

Mladi častnik je brzo skril zavitek bankovcev v žep, skočil na konja in odjahal v naglem diru.

Hiša gospe je bila blizu mestnih vrat.

Tako je jezdec kmalu došel v predmestje, kjer je takoj zavil na cesto, ki je peljala proti Puebli.

A komaj je prišel mimo zadnjih hiš predmestja, zaslišal je za seboj jezdec.

Ker je gospod P svojega konja malo zadržaval, da bi ga varoval, bil je tuji jezdec, ki je jahal v diru za njim, kmalu na njegovi strani.

„Ah, gospod P!“ zakliče ta začuden, ko spozna pooblašenea gospe pl. Agvilarjeve, „ali se vas vendar še enkrat vidi! — Zakaj ste se pa zadnji čas vedno tako ogibali svojih znancev?“

Poročnik je zdaj jahal počasneje.

„Imel sem preveč službenih opravil,“ je odgovoril častniku, v katerem je spoznal in pozdravil prijatelja, službujočega pri severoamerikanskem poslaništvu.

Bil je oni gospod, ki je takrat tako goreče popraševal po številki konjeniškega polka, v katerem je služil sleparski kapitan Howard.

„Tako, — tako; — ali smem vedeti, kam ste se danes napotili?“ vprašal je Amerikanec.

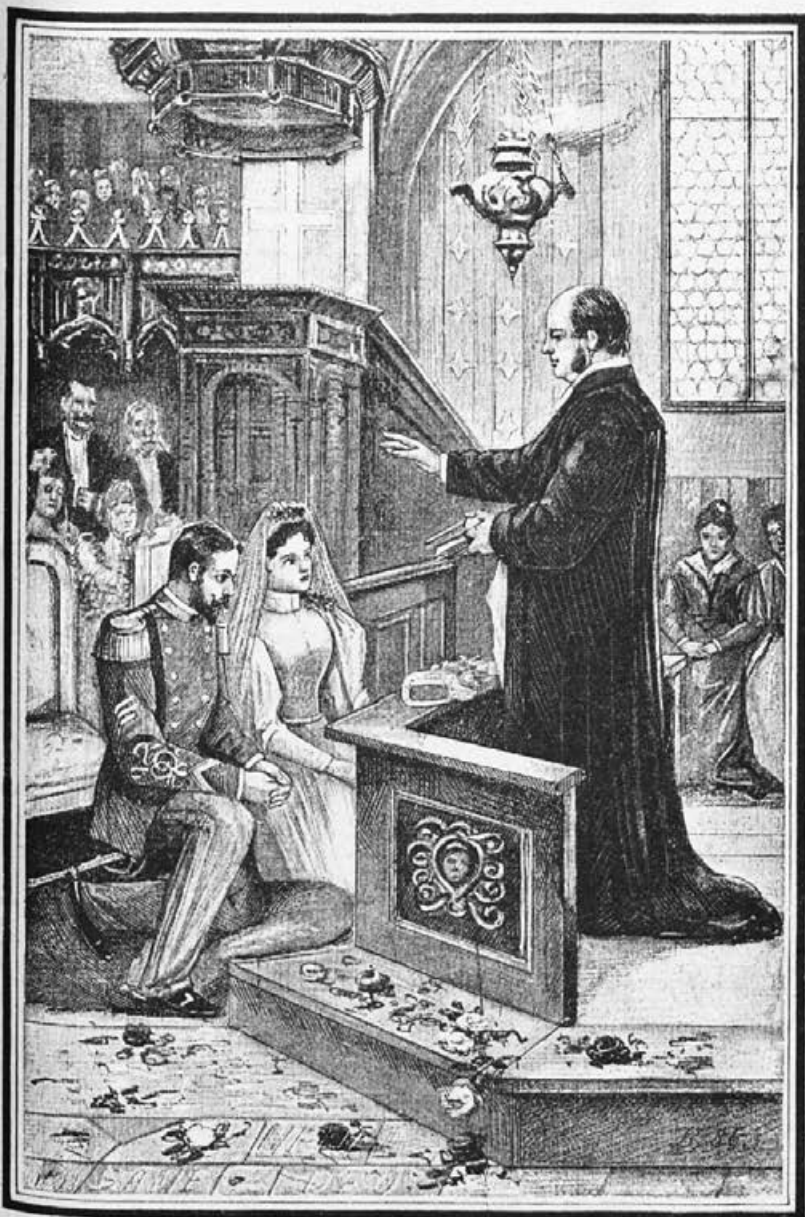
„V Pueblo“, odgovoril je častnik kratko, medtem ko je svojega konja izpodbodel.

Amerikanec ga je začudeno pogledal.

„Kaj vraga, to je pa poštena pot,“ menil je, „dospeli boste šele pozno v noči tja.“

„Ob osmih bom tam!“ odgovori mladi častnik P lakonično.

„Kaj še, ako boste jezdili tako, kakor sedaj,“ menil je drugi premišljujé, medtem ko je občudoval lepega konja, katerega je jahal mladi poročnik.

Kapitan je komaj slišal besede častitljivega duhovnika, ki je govoril jako ginljivo, ter njemu in njegovi nevesti lepo razlagal pomen tega resnega koraka.

„Le počakajte, gospod,“ reče častnik, „v eni uri dirjal bom, kolikor se bo dalo, ker sem zastavil svojo častno besedo, da pridem v določeni uri v Pueblo.“

„Ali Vas smem spremiti?“ vpraša Amerikanec uljudno. „Priložnost na tako divjo ježo zbudi vedno v meni željo, pridružiti se. — Služil sem namreč več let pri sedmem konjiškem polku in lahko Vas zagotovim, da sem tudi jaz na zahodu izvedel blazno drzne ježe.“

„Pri sedmem polku ste služili?“ se začudi poročnik. — „Moj Bog, potem ste vendar morali poznati kapitana Hovarda, ki je bil dolgo let pri onem polku.“

Amerikanec je zmajal z glavo.

„Kapitana Hovarda ne poznam in ga tudi ni bilo pri tem polku,“ rekel je odločno. — „Mene so premestili k poslaništvu kot adjutanta, a lahko Vas zagotovim, da tekom šestih let nobeden častnik tega imena ni služil pri nas. Morda ste napačno razumeli, ko Vam je kapitan to pravil. — Kakor rečeno, častnika s tem imenom ne poznam.“

„Ne, ne, čisto natančno se je izrazil, da je služil pri sedmem polku. Tudi je imenoval trdnjavo s tistim čudnim imenom, kjer je polk nastanjen. — Kako se že imenuje ta trdnjava?“ vpraša mladi častnik.

„Trdnjava se imenuje Fantomhil.“ odgovori Amerikanec naglo.

„Da, popolnoma prav, tako se je glasilo ime,“ zaklical je gospod P

„No, polk je nastanjen v tej trdnjavi, to je resnica,“ odvrnil je Amerikanec, „ali kapitan Hovard mi ni znan. Hotel sem Vas že večkrat vprašati kaj natančneje o njem. Kje pa je sedaj?“

„V Puebli, kjer se je danes vršila njegova poroka z gospico Juano de Agvilar,“ je rekel resno mladi častnik začudenemu spremljevalcu.

Potem je kakor premagan od neke skrivnostne misli dostavil:

„Vprašali ste me poprej, če me smete spremiti. — Hvaležno sprejemem Vašo ponudbo in mislim, da bo Vaš konj izdržal to divjo gonjo.“

„Gotovo, prav sigurno,“ se je zasmel Amerikanec, „moj konj je moral še vse drugačne gonje premagati. Zelo me veseli, da Vas smem spremiti, ker se pri dolgočasni diplomatski službi čisto odvadi živahnega konjeniškega življenja.“

„Nu, torej Vas prosim neke usluge,“ rekel je častnik odločno. —

„O, prosim, prav rad ustrežem Vaši želji,“ odvrne Amerikanec.

„Jaz jezdim v Pueblo,“ nadaljuje mladi častnik, „da tam kaj poiščem kapitana Hovarda ter mu izročim neko naročilo. Pri tej priložnosti Vas bodem predstavil in Vi se takoj lahko prepričate, če je ta gospod služil pri sedmem polku kot častnik ali če se je — zlagal.“

„Kaj naj kar tako zaprašena in v tej obleki planeva med sijajno družbo?“ zaklical je Amerikanec, ki je bil zadnje bolj tiho govorjene besede poročnikove popolnoma preslišal in nato tudi ni dalje vprašal.

„Sprejel naju bode sam, zanesite se na to, gospod,“ odgovoril je častnik s tako čudnim glasom, da ga je njegov spremljevalec osupnen pogledal.

A bil je preveč kavalírski, da bi svojega znanca izpraševal natančneje.

Tudi je ta svojega konja bolj pognal, tako da sta morala jahača vso svojo pozornost obračati na precej neravno in kamenito cesto.

Ko sta pa dospela na široko in ravno glavno cesto, ki je vezala stolno mesto z obrežjem morja, spodbodla sta svoja konja ter dirjala s tako bliskovito hitrostjo naprej, da so vsi, ki so ju na cesti srečali, začudeni gledali za njima in zmajevali z glavami.

Med tem, ko sta jezdeca nadaljevala svojo vratolomno ježo proti Puebli, pogledjmo še enkrat v hišo gospe Agvilar, kjer se je pred kratkim vršil pretresljiv prizor med gospo in mladim poročnikom.

Ko je gospa zapustila svojo sobo, hitela je kakor blazna proti spalnici.

Tam je stokaje padla na mehko blazino ter tako srce pretresujoče ihtela, da se je sama stresala vsled divjih in obupnih svojih vzdikov.

„Vse, — vse bi hotela prenašati, — a sramote ne morem preživeti,“ mrmrale so njene blede, trepetajoče ustnice v krčevitem ihtenju.

Lepa, in tako ponosna gospa, ki je preje hodila s tako povzdignjeno glavo, čutila se je vsled tega udara popolnoma uničeno.

Svojo izdano ljubezen, da, celo izgubo imetja bi bila lahko prenesla, a da je oni ničvrednež celo njeno žensko čast očitno zasramoval, to je bil smrtni udarec za lepo gospo, ki je čutila, da s to sramoto ne more več živeti.

Če prav je bilo vse, kar je kapitan v klubu razširjal o nji, podla laž, poznala je gospa preveč dobro družbo, v kateri je živila.

Niti trenotek ni dvomila, da je bila na časti za vedno ponižana. Vedela je, da je izgubljena, in s tem prepričanjem našla je zopet svojo velikodušnost, ki ji je že večkrat pomagala v marsikateri trpki uri.

Pomirjena se gospa dvigne z blazin ter hitro napiše nekaj vrst, katere naslovi na svojo hčerko Juano.

Drugo bolj kratko pismo napiše za nekega notarja, s katerim je bil v zvezi, in ki je bil že dober prijatelj njenega ranjkega soproga.

Lepa gospa pregleda še enkrat s svojimi široko odprtimi, smrtno žalostnimi očmi vsebino zadnjega pisma ter ga položi zraven pisma, ki je bilo naslovljeno na njeno hčerko, in je ležalo na mali mizici. — Kdor je stopil v sobo, je moral pismi zapaziti.

Počasi je šla potem k vratom in potegnila zvonec, ki je vodil v sobo njene sobarice in je deklico takoj priklical k obupanu gospej.

„Malo mi je slabo, zato pojdem k počitku,“ rekla je gospa mladi služabnici, „skrbi za to, da me danes nihče več ne bo motil.“

Sobarica je vsa preplašena zrla v spremenjeni obraz svoje gospodinje.

„Ali naj ne grem raje po zdravnika, milostljiva gospa?“ vprašala je skrbno.

„Ne, tega ni treba, stori samo to, kar sem ti ravnokar ukazala.“

S temi besedami je gospa sobarico odpravila in zaprla za njo vrata.

S težkimi, trudnimi koraki šla je nato omahovaje k molitveni klopici, ki ne sme manjkati v nobeni spalni sobi imenitne mehikanske gospe.

Tu pade na črno baržunasto blazino na kolena in krčevito sklene svoje roke.

Gospa je imela tisto pravo in globoko pobožnost, ki ji je bila že večkrat v britkih urah tolažba. A danes se ni upala dvigniti svojih oči na križ, s katerega je Odrešenik z milo resnostjo zrl na nesrečnico.

„O, moj Bog, odpusti mi greh, da hočem sedaj zapustiti ta svet,“ izvilo se je z njenih trepetajočih ustnic. „Vem, kako se pregrešim proti Tvoji zapovedi, a ne morem prenašati te strašne sramote. — Zадnje, kar sem imela, — čast, vzel mi je mož, katerega sem ljubila in spoštovala, in zato Te prosim, — o, vsegausmiljeni, sodi me milo, ko se sedaj bližam Tvojemu prestolu.“

Bilo je tiho, smrtno tiho v sobi, ki je bila vsled gostih zagrinjaj polmračna.

Le mučno, skoro hropeče dihanje lepe gospe je dokazovalo, da je nekdo v sobi.

Nekdaj tako bliščeče, sedaj medle oči strmele so zgubljeno pred se, kakor da bi že prebivale v oni skrivnostni daljavi, ki se odpira onkraj groba.

Konečno vstane gospa od molitvene klopice.

Omahujoča gre k mali stenski omarici, katero s tresočo roko odklene.

Počasi, kakor da bi morala vzdigniti velikansko težo, odpre mala vratica.

Tipajoči prsti sežejo notri in primejo steklenico z neko tekočino, katero postavi nesrečna gospa na zraven stoječo mizico. —

Kakor mehanično se gibajoč avtomat zaklenila je zopet omarico.

Opotekaje se je obrnila proti divanu, kjer je ležala njena rutica, ki jo je prej tja vrgla.

Počasi se je gospa zopet vrnila k mizi, z rutico v roki, zravnila fini batist večkrat skupaj — in potem odločno prišla steklenico.

Vsebinska je bila čista kakor najčistejša studenčnica.

S tresočimi rokami je zčila tekočino na ruto in jo z obrnjenim obrazom vzdignila, kakor da bi bilo fino platno nekaj grozovitega.

Zdaj je stala gospa zopet pri divanu, ter se pri njem spustila na kolena, medtem ko so njene lepe, sedaj solzne oči, kakor odpuščanja proseče, zrle proti nebu.

„Odpusti mi, vsega usmiljeni tam zgoraj,“ stokala je obupno, „nikari me ne zavrzi radi mojega velikega greha in bodi milostiv meni ubogi, ki nima ničesar, — ničesar več na zemlji!“

Počasi je obupana gospa vstala, legla na divan ter svoj lepi život, ki je sedaj mrzlično trepetal, stisnila v mehke blazine.

Potem je s trdno roko vzela rutico, katera je bila čisto premočena od tekočine, ter jo razprostrla čez svoje ljubko, smrtno blede lice, čigar plemenite poteze so bile sedaj kakor iz kamna izklesane.

„Moj odrešenik, — v Tvoje roke izročam — svojo dušo!“ donelo je v zadušenih glasovih.

Potem je bilo smrtno tiho v poltemnem prostoru; samo z vrta začula se je pesem krilatega pevca, ki se je v žarečem popoldanskem solncu zibal na senčnati veji. — — — — —

Nekako čuden, skoro zoperno sladak duh razprostiral se je od divana, na katerem je ležalo lepo žensko truplo v grozni otrpnenosti in nepremičnosti; kakor zadnji tihi uzdih je od tamkaj zadonelo in pri odprtem oknu se je zagrinjalo malo odmaknilo, premikano kakor od nevidne roke, ko da bi hotela peljati osvobojeno dušo v prosto naravo, iz katere bi, rešena zemskih bolečin, smela pohiteti v nepoznano domovino večnega bivanja.

Poroka v katedrali.

Azurno razprostiralo se je nebo nad belimi hišami Pueble, ki so, razsvitljene od jutranjega solnca, opazovalčevo oko kar slepile. Visoki vrhovi krasnih dreves v brezštevilnih vrtih so šumeli in se zibali v lahkem jutranjem vetriču, ravno kakor da bi se hoteli klanjati veličastnim glasovom zvonov, ki so z velikanskega zvonika starodavne katedrale pošiljali svoj resni pozdrav v širo pokrajino.

Sicer tako tihe in mirne ceste so bile danes nenavadno oživljene in množica radovednih ljudi je stala pred palači podobnim poslopjem, v katerem so stanovali Juanini sorodniki, ker danes naj bi se vršila poroka bogate dedinje Juane de Agvilarjeve s severnoamerikanskim častnikom, kapitanom Hovardom.

Starinske ozaljšave pri uhodu hiše so izginile skoraj pod množico šopkov in vencev, ki so bili povsodi pritrjeni. Skozi široko odprta vrata videli so občudovalci v vežo, ki je bila na tleh posuta z obilico cvetic, medtem ko je bil uhod v gornje prostore zakrit z modro svilenim baldahinom.

A zijavost radovednega ljudstva obrnila se je kmalu h krasnim vozovom, ki so, vpreženi z ognjevitimi konji, v kratkih presledkih obstajali pred uhodom.

Iz njih stopali so praznično nališpani gostje, ki so se podali v zgornje dvorane, da bi tam pozdravili zaročeno dvojico. — — —

Bila je mnogoštevilna in blesteča družba, ki je v velikih dvoranih in sobah smejoč in šaleč se, pričakovala srečno dvojico, ki naj bi se danes združila za vse življenje. Marsikatera nevošljiva beseda se je tu šepetala, ker je dosti teh kavalirjev skrivaj upalo, da si pridobi roko lepe in bogate dedinje. Da je bil srečni ženin sin ne preveč priljubljenih severnih držav, zagrenilo je malim, živahnim gospodom najbolj vse veselje, a pazili so se dati duška svojim mislim, ker je že prišla vest iz

Mehike, da kapitan Hovard ne prenese niti najmanjšega razžaljenja in da je v vseh kavalirskih umetnostih naravnost fenomenalno izvežban. — — — — —

Medtem ko je spodaj vladalo živahno življenje, bilo je v sobi kapitana, ki je prenočil v stranskem traktu tega obširnega poslopja, skoro smrtno tiho.

Častnik je mrzlo odklonil pomoč služabnika ter se sam oblekel.

Ko je sedaj stopil pred zrcalo, ter ogledoval svojo visoko postavo v bliščeči uniformi, obšlo ga ni kakor sicer ono ponosno, skoro zmagonosno čustvo, s katerim se je ta zagonetni mož znal obnašati v vseh slučajih svojega življenja. —

Kapitan Hovard je prebil jako nemirno noč v tem starem poslopji. On, ki se ni sicer nobene stvari zbal, trepetal je skoro strahu, ko je ostal sam v veliki, starinski sobi ter iz postelje, ki je bila obdana z dragocenimi zagrinjali, pregledal od mesečine razsvitljeno sobano.

Zvečer pri slačenji pripovedoval mu je služabnik zaupno marsikaj o rodbini Agvilarjev in ko se je boječe ozrl, povedal, da v teh sobah straši, ker prihaja na čuden način umrla dama v svoje prejšnje bivališče.

Seveda se je kapitan smejal tej pripovedki, služabnika malo oštel radi njegovega praznoverja in ga potem takoj odslovil. —

Ko je pa sam ležal na svojem ležišču, obšlo ga je neko bojazljivo čustvo, čigar postanka si nikakor ni mogel razjasniti, čeprav se mu je zdelo, kakor da je slutnja prihajajoče nezgode.

Misli na svojo prošlost vstajale so v njem, posebno ker je nenavadna okolica strašljivo uplivala na njegove razdražene čute. V starih, z deskami obloženih stenah je šumelo, kakor da bi se tam igrali duhovi, in šumelo je po napol temnih kotih, iz katerih so se režale čudne olepšave starinskega pohištva kakor demoni.

Ni mu bilo mogoče zaspati, ker mu je njegova zbegana fantazija v divjem vrtincu pripeljala mimo dušnega očesa osebe, glede katerih je mislil, da so že davno zapadle pozabljenju. —

Očesa ni mogel odvrniti od naravno velicega portreta, ki je visel na steni in je predstavljal damo v stari španski obleki. Kapitan je zamogel razložiti samo nejasno razsvitljeno obleko te osebe, ne pa tudi popolnoma nerazločljivi obraz. A ravno ta, kakor bled svit od temne obleke se vzdigajoča glava na podobi, dozdevala se mu je tako grozna, da je videl v svoji razburjeni fantaziji v nji vedno nove obraze.

Zdaj se mu je dozdevalo, kakor da bi Helenine velike, žalostne oči vprašaje in očitaje zrla na njega, potem je mislil, da vidi Marijo, a v naslednjem trenutku dozdevalo se mu je, kakor da vidi smrtno žalostno lice Lujize.

In tako so se menjavale te prikazni, ki so naposled pustolovca napolnile s takim strahom, da je svojo glavo globoko zaril v blazine in tako napol nezavesten prebil noč. — — —

Da ga te nemirne ure niso okrepčale, to je videl kapitan sedaj na svojem bledem, da, skoro medlem obrazu, katerega je zagledal v zrcalu. Dozdevalo se mu je, da izgleda toliko strašnejše, ker se mu je rudeča praska, katero mu je prouzročil bič Zenobije kot neizbrisno znamenje, vlekla kakor goreča lisa čez lici.

Nejevoljno je hotel to znamenje sramote z kosmetičnimi sredstvi kolikor mogoče zakriti, a vendar je bil le malo zadovoljen s svojo unanostjo, ko je konečno stopil od zrcala, da bi se podal v spodnje prostore velikega poslopja k svoji ga čakajoči nevesti.

Čudno čustvo, ki je prevzelo sicer tako drznega pustolovca, tudi sedaj ni izginilo, ko mu je prišla nasproti njegova nevesta Juana, krasna kakor boginja ljubezni, ter mu zarudela podala svojo desnico.

Mlada deklica izgledala je v svoji dragoceni poročni obleki izvanredno ljubko, tako da se je celo ta od žensk tako razvajeni in prekanjeni mož srečnega cenil, da je dobil toli krasno ženico.

A njegovo lice se je le malo razvedrilo, ko je potegnil Juanino roko na svoja usta.

„Tako slabo izgledaš in tako si bled!“ šepetala je Juana prestrašeno, ko je šele sedaj zapazila čudno predrugáčeno lice svojega ženina.

„Temu je vzrok nenavadna okolica, ki me je po noči pustila le malo spati,“ odgovoril je kapitan, medtem, ko se je silil k prijaznemu nasmehu. „Meni v resnici nič ne manjka, ljubica,“ dostavil je hinavsko, ko je opazil Juanin skrben obraz. —

Lepa nevesta je bila s tem pojasnilom le malo zadovoljna. —

Ker so pa sedaj vstopili gostje v sobo, kjer sta bila zaročenca, morala je Juana prepustiti svojega zaročenca bliščečemu krogu kavalirjev, ki se je zdaj sklenil okolu lepega in imponantnega častnika in ki je njegovo popolno pazljivost zahteval. — — — — —

V živahno in precej razburjeno govorjenje zadoneli so zopet ubrani glasovi zvonov katedrale, kakor glasovi z drugega sveta; resno in opominjajoče doneli so na ušesa veseli družbi.

Čas poroke je napočil in kapitan je hitro šel k svoji nevesti, ki mu je veselo in živahno stopila iz kroga prijateljic nasproti.

Občudovalno mrmranje zaslišalo se je iz sredine gostov, ki so ogledovali lepo dvojico, ko je šla počasi proti izhodu dvorane.

Marsikateri zavidljivi pogled iz srede gospodov zadel je kapitana, ki je s svojo veliko in ponosno postavo, z bliščečo uniformo zatemnil vse druge moške.

Tudi Juana je čutila to občudovanje in neskončno je bila ponosna in srečna, da je bila izvoljenka tega neprekosljivega moža, kojemu je s svojo vilinsko postavo segla komaj do ramen. Lahno je plavala na njegovi strani po stopnicah, pogrnenih z dragocenimi preprogami.

Zunaj je čakala z veliko gizdavostjo opremljena ekvipaža, v koje bele svilene blazine se je vsedla lepa dvojica, občudovana od radovedne množice.

Potem je zdrdrala kočija, kateri so sledili vozovi gostov, proti svojemu cilju, visoki katedrali. —

V nekaj minutah dospela je ekvipaža tja. —

Ginjeno ogledovala je Juana starinski uhod katedrale. Kameniti angelji so z visoko mirnostjo zrli na lepo in mlado nevesto. Kolikokrat je mlada deklica na strani svojih sorodnikov ob praznikih stopila skozi ta visoka, temotna vrata, kadar so velikanski zvonovi klicali pobožne prebivalce k molitvi. — — —

Tudi uhod katedrale je bil pri tej svečani priliki bogato okinčan s cvetjem in venci. Krasne preproge so ločile predsobe od notranjih prostorov starega svetišča, kjer je duhovnik že čakal lepa zaročenca.

Kapitan je stopil iz ekvipaže ter tudi nevesti pomagal iz nje. Potem je ponosno stopal s svojo zaročenko skozi vrata ter šel s sigurnimi koraki pred oltar, čigar bogato okinčano ospredje je bilo od svetlobe iz stranskih, raznobojnih oken divno razsvitljeno.

Medtem ko je kapitan s svojo nevesto s počasnimi koraki stopal po cerkvi, pripeljal se je voz za vozom pred uhod in kmalu so gostje v dolgi vrsti, po kratkem presledku sledili ženinu in nevesti.

Juana je bila tako nadahnjena pobožnosti in resnobe, da ni pazila na svojo okolico, a kapitan je nemirno in razburjeno gledal naokrog, kakor da bi slutil kako nevarnost ali kakor da se boji kakega tajnega dogodka.

On, mož, ki je že tolikokrat prelomil sveto prisego zvestobe, občutil je sedaj, ko se je bližal oltarju, na katerem gorele velike voščene sveče, katerih prijetno duhteči plameni so se čudno razlikovali od presvitlo upadajočih solnčnih žarkov, nekako bojazen.

Zdaj je stopila kapitanova noga na široke mramornaste plošče, ki so čudno glasno donele.

Nehote povetil je svoje oči in povsodi zapazil na belih kamnih blesteče napise. Tu spodaj pod kamni počivali so imenitni prebivalci Pueble, ki so hoteli še po smrti biti navzoči v svetišču.

V svojih mrzlično razburjenih čutih dozdevalo se je kapitanu, da sliši od spodaj tihe glasove, ki so rotili in proklinjali onega, ki je hotel novič storiti krivo prisego. V njegovih ušesih je šumelo in brenčalo, in njegovim mrzlično svitlim očem

se je dozdevalo, da vidi mrtvece, ki žugáje proti njemu vzdigujejo svoje trhlene kosti, ter ga s svojimi velikimi praznimi očesnimi votlinami preteče pogledujejo.

Ta grozni strah ga je šele minil, ko je stal z Juano pred altarjem ter so med zvoke orgelj zadoneli lepi glasovi pevajočih dečkov.

Ko je pa pogledal na altar, se je zopet zganil, ker je zagledal za debelimi gorečimi svečami dve sliki: podobi odrešenika in njegove matere. V pregretem zraku in dimu sveč, videti je bilo kakor da sta ti sliki živi, ter da ježno pogledujeta podleža, ki se je predrznil z novo žrtvijo stopiti pred obličje Najvišjega.

Sicer tako pogumni mož je čutil, da se mu kri ledeni po žilah, a zamogel ni odvrniti očesa od resnih in strogih obrazov, ki so ga karajoče gledali. — — — — —

Pobožni glasovi so utihnili, a kapitan je komaj slišal glas starega, čestitljivega duhovnika, ki je v pretresujočih besedah govoril mladi dvojici, ter jima na ginljiv način polagal na srci pomen tega resnega koraka.

Kakor v sanjah videl je pustolovec, kako je stari duhovnik s posvečeno štolo zvezal njegovo roko z ono nežnega in mladega bitja na njegovi strani, in skoro mehanično je izgovoril „da“ s tako donečim glasom, da se je sam zganil pri tem čudnem zvoku.

Slovesna ceremonija je minula, in ko se je zopet začelo petje, hiteli so kapitanovi pogledi bojazljivo po visokih obokih, kojih slikani in pozlačeni okraski so že več stoletij svedočili o marljivosti in pridnosti starih umetnikov.

Kori so bili zasedeni od goste množice, katera se je pasla na uprav knežji sijajnosti tam spodaj.

Kapitanovo oko hitelo je nemirno čez obraze tam gori stoječih ljudi, kakor da bi se bal, da zagleda kako znano lice.

A bili so sami tujci, in že je hotel olajšano vzdahnuti, ko zagleda staro zamorko, katera se je, naravnost nasproti novoporočencema, daleč nagnila čez doprsko ograjo, ter z žarečimi in sovražnimi očmi gledala na kapitana.

Pustolovec se ni zamogel domisliti, kje da bi bil videl to zamorko, a bil je vendarle začuden, ker je kazala stara za-

morka očitno svoj srd nad njim, da, sedaj je celo opazil, da mu je starka s svojo koščeno pestjo parkrat zažugala.

Sploh je občutil v velikanski, prastari cerkvi neko bojazen, katere si ni zamogel tolmačiti. Ali je bila vzrok tega čustva tajinstvenost cerkve, ali ona globoka pobožnost, ki je plavala po prostoru v katerem so povsodi stali kipi svetnikov in kjer so se vzdigovali težki oblaki kadila izpred okinčanega velikega altarja proti nebu? Ali je bilo mar pobožno petje, ki je donelo s kora, in opominjevalno udarjalo na njegovo uho, kakor da bi hotelo predrzneža klicati na odgovor in mu razjasniti ves pomen nesramnega početja?—

Kapitan tega ni vedel, a čutil se je v resnici olajšanega, ko je bil obred končan, in so se gostje čestitajoč gnetli krog lepe dvojice. Dozdevalo se mu je, da mu gore tla pod nogami, in bil je srečen ko je zamogel s svojo mlado soprogo zapustiti prostor pred velikim altarjem.

Ko je v Novem Orleanu popeljal Lujizo k altarju, zgodilo se je v dvorani, pripravljeni za cerkveno slovesnost, v dvorani, katero je pustolovec že davno poznal. Tu pa, v prastari katedrali, zapustilo ga je njegovo domišljeno brezverstvo. Visoki, posvečeni pomen tega svetišča je pustolovcu z uničujočo jasnostjo dokazal, da celo njegova zakrknjena vest se ne more uzdržati pred Bogom, in skesan je zapustil kraj, kjer se je njegova ponosna samozavest zgrudila v prah.

Z naglimi koraki, kakor da bi hotel ubežati preteči mu nevarnosti, peljal je kapitan svojo soprogo k ekvipaži in olajšano se je oddahnil, ko je pri prvem ovinku izginilo visoko zidovje katedrale.

Juana je sedela tiho in molčeče zraven njega v svilenih blazinah.

Tudi ona je imela tako čudno, tako težko čustvo. Neka slutnja jo je obšla, da trpi njena ljubljena mati, koje odsotnost pri poroki jo je do skrajnosti začudilo, grozne duševne muke. Seveda ni vedela obžalovanja vredna Juana, kaj se je na onem usodepolnem dopoldnevu pripetilo v Mehiki, — vedela ni, da sta bila ona dva častnika, ki sta hotela razkrinkati njenega soproga, že na poti v Pueblo, — vse to ji je bilo neznano, a morečega čustva, da se bliža strašen dogodek, se ni mogla otresti.

Tudi kapitan je bil tih in molčeč, ker je tudi njega obšla ona slutnja, da se bliža nevarnost.

Šele ko je ekvipaža obstala pred Agvilarjevo hišo, kazalo je njegovo lice zopet svoj zmagozvestni nasmech.

Hitro vzdignil je svojo mlado soprogo iz prekrasnega voza in ponosno stopal ž njo skozi s cvetlicami okrašeni hodnik proti slavnostni dvorani.

346. poglavje.

Neprijetna gosta.

Kakor je pri bogatih centralno-amerikanskih rodbinah pri takih prilikah navada, bila je ženitovanska pojedina pripravljena z vso le mogočo zapravljenostjo in razkošnostjo. Velikanske mize šibile so se skoro pod težo dragocene, težke srebrne posode in namiznega okrasja, ki je bilo v potratni množini povsodi razpostavljeno, ter je s svojo solidno krasoto vzbujalo obče zanimanje. Saj se je praznovala poroka najbogatejše dedinje. To je bil redek dogodek in prav prikladen, da se pokaže vse bogastvo staroslavne Agvilarjeve rodbine.

Med napitnicami in zdravicami ter strastnim plesom minile so popoldanske ure.

Bližal se je večer in veselje je prikipelo do vrhunca. Kapitan je našel zopet svojo dobro voljo, ter se kazal kot unet plesalec, tako da je bila Juana večkrat malo ljubosumna, če je videla svojega mladega soproga šepetati z lepimi gospemi in gospicami; a hitro se je zopet pomirila, ko je lepi mož prihitel k nji in jo obsul s strasnimi besedami ljubezni.

Na katedrali je odbilo ravno osmo uro, ko so se na cesti zaslišali udarci kopit.

Nihče svatbenih udeležnikov ni pazil na nje in nobenega služabnika ni bilo, da bi sprejel zaprašena jezdeca, koja sta obstala pred vratmi.

Na večkratni klic prišel je konečno deček, ki je začudeno sprejel popolnoma mokra in penasta konja. Ne malo se je začudil, ko sta mu došleca ukazala, da naj popelje popolnoma utrujene konje v hleve, a svetel srebrni dolar je pripomogel, da je ta ukaz z zadovoljnim smehljajem izvršil.

Jezdeca sta šla, ko sta vzela iz torbice ob sedlu neki zavitek, hitro čez hodnik in ravno sta hotela pohiteti čez stopnjice, ko se jima približa sluga.

„Kam pa hočeta gospoda?“ vpraša sluga, ko je premotril čez in čez s prahom pokrita jezdeca, v katerih spoznamo častnika iz Mehike.

„Imam dami, ki danes praznuje svojo svatbo, oddati važno poročilo, in zato bi rad nekaj trenutkov govoril z gospo“, odgovoril je častnik služabniku.

Ta je zmajal z rameni, a nekaj dolarjev, ki so se zmuznili v njegovo pripravljeno roko, je hitro predrugačilo njegovo mnenje.

„Povedal bom gospej o Vaši želji!“ je rekel sluga ter se prekanjeno namuznil, medtem ko je peljal gospode v prazno sobo. „Ali smem morda vprašati, od koga pride poročilo, katero hočete dati gospej?“

„Od njene matere, gospe Agvilar iz Mehike“, odgovori častnik.

„A, potem pokličem takoj gospo!“ odgovori služabnik razumevaje, medtem ko je pogledal na zaprašeno obleko častnikov. „Samo trenotek, gospoda, takoj se vrnem.“

„Umaknil se bodem v to malo sobo tu zraven“, reče adjutant k poročniku, ko se je služabnik odstranil. „Potem Vi, gospod P, lahko nemoteni govorite z gospo ter jo naprosite, da naj pokliče semkaj kapitana. Če je potem moja navzočnost potrebna, pridem takoj k Vam, če je pa ta tujec res ameriški častnik, ostanem skrit.“

Poročnik je pritrdil svojemu znancu, na kar se je ta umaknil v malo sosedno sobo, kjer je za preprogami skrit vse lahko slišal, kar se je v prednji sobi godilo.

Komaj se je bil skril, ko je zašumela svilena ženska obleka pred vratmi.

Potem se vrata hitro odpro, in Juana prihiti v pol temno sobo. —

„Poročilo od moje matere?“ zakliče veselo. „Ah, gospod P . . . , Vi sami; zakaj pa niste prišli k moji poroki; saj smo Vas vendar povabili!“

„Žal, da sem bil zadržan“, odgovori mladi častnik resno, medtem ko potegne usodepolno pismo iz prsnega žepa. „Tu, gospa je poročilo Vaše matere, a opozoriti Vas moram, da to pismo ni vesele vsebine.“

„Kaj — kaj pravite!“ zakliče Juana prestrašena, medtem ko seže po pismu. „Je li mama bolna; — govorite vendar, gospod P . . . , sicer poginem bojazni!“

„Ko sem Mehiko zapustil, bila je gospa zdrava“, odgovori častnik previdno.

„Hvala bodi Bogu“, reče Juana. „A povejte mi vendar, gospod, kako pridete semkaj, saj izgledate, kakor da bi bili dolgo jahali; zakaj pa niste porabili železnice?“

„Vlak proti Puebli je že odšel, ko sem opoldan zapustil Mehiko“, odgovori mladi častnik mrzlo. „Ker sem gospej obljubil oddati ob osmih to pismo, moral sem jahati, da sem do tega časa prišel v Pueblo!“

„Ali, moj Bog, potem ste pa morali skoro leteti“, zakliče Juana prestrašena, „takoj Vam pošljem kakega okrepčila.“

Mladi častnik ni odgovoril, a gledal je tako temno in tožno, da je Juana v skrbeh odprla pismo in hitro prebrala male vrstice.

„Kaj, — kaj naj to pomeni“, vzklikne zbegana, in list pade iz roke. „Moj Bog, ali se mi sanja, — ali sem zbudjena; — kaj piše mama, — jaz, — jaz tega ne morem umeti!“

„Kaj se pa godi tukaj?“ se nakrat začuje kapitanov glas. Kapitan je šel za Juano in je neopaženo stopil v sobo.

Vzel je pismo, ki je padlo tresoči soprogi iz rok, in ga prebral s smrtnim strahom, katerega ni zamogel prikriti.

„Kdo je pa to pismo prinesel?“ vpraša konečno, „Vi, gospod P?“

„Da“, odgovori poročnik votlo, medtem ko kapitana tako zaničljivo pogleda, da se ta poparjeno umakne.

Ali ta ponosni mož zgubil je le za trenotek svojo duševno prisotnost: hitro je pristopil k svoji soprogi ter jo peljal k vratom.

„Takoj Ti razjasnim to pomoto, dete moje“, rekel je s prosečim glasom zbegani Juani. „Le povrni se v dvorano, takoj pridem za teboj in ti vse razjasnim!“

Mlado bitje ubogalo je ljubljenega moža, kateri je za njo zaprl vrata.

A kapitan ni videl, da je Juana zunaj obstala in skozi tanka vrata lahko vsako besedo razumela, ki se je govorila v sobi. —

Kapitan je komaj Juano spremil do vrat, ko se je obrnil k poročniku in se zadrhl nad njim:

„Odkrito Vam moram povedati, gospod P . . . , da je zelo čudno, da ravno danes motite s tako razbojniško vestjo svatovščino. Kaj pa hoče gospa s tem čudnim namigavanjem, katerega ne razumem? Ali je ta žena zblaznela?“

„To bi ne bilo nič čudnega, če bi bila po obrekovanjih, ki ste jih razširjali o tej dami, postala blazna, a zagotovem Vas, da je gospa pri zelo jasni pameti,“ odgovoril je poročnik odločno.

„Gospod, pazite na svoj predrzni jezik!“ upil je kapitan, togote temnorudeč. „Zahteval bom od Vas krvavega zadoščenja.“ —

„Ničvrednež, kaj niste razširjali vest, da je bila ugledna gospa de Agvilar Vaša ljubica?“ zaklical je poročnik ves iz sebe. —

Kapitanova roka prime na stran, kjer je danes pri poroki imel meč, a domislil si je takoj, da ga je pred plesom odložil.

„Le potrpite nekaj minut, potem Vas bodem za vedno kaznoval,“ zaškripal je pustolovec. „Ali se morda branite, da bi se z menoj bili?“

„Ponarejalcu bankovcev, ne dajem nikakega odgovora!“ bil je oficirjev mrzli in zaničljivi odgovor.

„Ha, brezčastnik,“ upil je kapitan in se vrgel z vso silo na malega in slabotnega Mehikanca, kakor da bi ga hotel zadaviti. —

A čutil se je od železne roke držanega in ko se je divje obrail, zagledal je ameriškega častnika, ki je spremljal gospoda P a.

„Kdo ste Vi?“ upil je s hripavim glasom pustolovec blazen togote.

„Adjutant G, ki je služil pri 7. konjeniškem polku šest let,“ bil je mirni odgovor. „Doli z uniformo, do katere nimate nobene pravice, Vi slepar in goljuf, sicer Vas takoj izročim policiji. Kako pridete do tega, da nosite uniformo mojega polka.“

Kapitan je pri tem, tako nepričakovanem razkritju kar okamenel.

Potem je glasno zaklel ter planil na novo došlega, kateri je njegovo bližanje hladnokrvno pričakoval in potem zločincu prizadjal tak udarec, da se je napadalec na pol nezavesten nazaj opotekel.

„Ali poznate te bankovce?“ upil je poročnik, medtem, ko je cel zavitek ponarejenih bankovcev vrgel kapitanu pred noge. „S temi bankovci ste gospo de Agvilar osleparili in skoro uničili.“

Nobeden teh treh razburjenih mož ni slišal slabega vzklika, ki je prihajal od vrat.

Preslišali so tudi šumenje in mečkanje svilene obleke.

Juana se je bila brez zavesti zgrudila.

„Za to natolcevanje se mi boste tisočkrat pokorili,“ upil je kapitan sedaj kakor blazen. „Ven, — ven iz teh prostorov, sicer — — —“

„Poslušajte sedaj mojo zadnjo besedo,“ zagrmil poročnik P „Dam Vam deset minut časa, da se za vedno odpravite, ker gospa de Agvilar noče, da bi prišlo ime stare plemenite hiše v sramoto. Če bi se pa moji določbi kaj protivili, podam se tu z gospodom Gom od ameriškega poslaništva k policiji in pustim Vas, sleparja in goljufa, takoj prijeti in odpeljati v zapor!“

Kapitan je sedaj sprevidel, da je tu bilo vse izgubljeno. —

Ko bi bil poročnik sam prišel, potem bi ga bil siloma s poti spravil, ali ta ameriški častnik bil je v resnici velikan, ki je bil držeč roko ob sablji, pripravljen, da takoj prebode podleža, za slučaj, da bi se ta zopet vrgel na šibkega poročnika.

„Dajte mi odloga do jutri zjutraj,“ jecjal je tiho kapitan, „jaz —“

„Niti minute dalje, kakor sem rekel!“ zaklical je Mehičanec. „Do Orizaba lahko porabite voz, katerega Vam dam od sorodnikov Juane de Agvilar na razpolaganje. Če se pa le še eno minuto dalje obotavljate, sprejme Vas ječa, in zagotovim Vas, da mi tu v Mehiki naredimo kratek proces s takimi brezčastneži, kakor ste Vi.“

Kapitan je pogledal govorečega oficirja z divje zarečim pogledom, a videl je, da ne more ustrahovati tega moža, zato se je obrnil in šel proti vratom.

Častnika sta stopila takoj za pustolovcem in ga vzela v svojo sredo. Tudi to ponižanje je moral razkrinkani slepar prenesti.

Besno je odprl vrata, a odmaknila se niso do cela, nego uprla se ob truplo, ki je ležalo zunaj na slabo razsvitljenem hodniku.

Bila je nesrečna Juana, katera je vse slišala in je sedaj bleda in nezavestna ležala pred vratmi.

„Juana!“ vzkliknil je kapitan ter se hotel pripogniti k svoji soprogi.

A poročnik odrinil ga je odločno nazaj.

„Vi nimate nobene pravice, dotakniti se te dame!“ zaklical je kapitanu, ki je bil od togote ves iz sebe. „Hitro pojdite z nama, da je ta hiša preje ko preje rešena navzočnosti zločinca!“

To je bilo preveč za pustolovca, kojega je njegova strastna narava sedaj premagala.

Kakor tiger je planil na poročnika, ki se je komaj ubranil napada, čeprav mu je drugi častnik takoj priskočil na pomoč in zdivjanega pustolovca z železno roko skušal odtrgati.

Tako se je pomikal ta divji klopčič naprej po hodniku do nekih visokih vrat, katera so se ravnokar odprla in pokazala očem borečih veliko slavnostno dvorano.

Tam so stali gostje, kateri so že začuli hrušč in so sedaj prihiteli na pomoč.

Ob enem priskočili so tudi služabniki ter odtrgali kapitana, katerega niso spoznali od poročnika.

Bil je že skrajni čas, ker bi se bil poročnik, kljub pomoči svojega prijatelja pod morilnimi prijemi pustolovca skoro zadušil.

Sedaj je pa poročnik potegnil svoj meč in naskočil pustolovca. —

Prošnja gospe, vse, — vse je bilo pozabljeno; videl je samo sovražnika, ki je skrivaj ljubljeno ženo za vedno onečastil. —

„Ničvredni zločinec, goljuf in slepar!“ hropel je. „Sedaj sprejmeš svoje plačilo!“

Stokratni uzklik prestrašenih gostov sledil je tem groznim besedam.

Juanin stric je bil prvi, ki je skočil k zbesnelemu poročniku in v zadnjem trenutku zabranil sunek v prsi sleparskega zločinca.

„Nobenega nasilstva v tej hiši, gospod P. . . .!“ zaklical je dobroznanemu častniku. „Pojdite po policijo!“ obrnil se je k prisluškujočim služabnikom, ki so brezglasno gledali na ta čudni prizor.

V trenutku planilo je več služabnikov proti izhodu, njim je sledil v blazni hitrosti kapitan, ki je uvidel, da je sedaj vse zgubljeno.

„Držite ga — držite ga!“ upili so gostje, katere je kapitanov beg prepričal o njegovi krivdi.

A noben služabnikov se ni upal, stopiti na pot velikemu možu, ki je kakor besen tekkel čez hodnik.

Pri izhodu naletel je begun na več služabnikov, ki so nesli onesveščeno Juano in obupno zrlji na ljubljeno svojo gospo.

Pustolovec niti pogledal ni na svojo soprogo, marveč hitro planil v vežo in v nekaterih sekundah izginil v temini, ki je pokrivala mirne ceste.

Kakor blazen je bežal po cestah, dokler ni več slišal šuma preganjalcev.

Potem je malo zadržal svoje korake, ter hitel skozi mestna vrata, ki so bila k sreči še odprta.

Ali kaj naj bi sedaj počel? Sicer je imel denar kar ga je še imel, v svojem prsnem žepu, ali to je bilo le nekaj tisoč dolarjev, vse drugo premoženje, katero je imel, je bil že zapravil in zaigral. Pri tem je občutil strašansko togoto proti onim, ki so ga, ko se je že čutil tako na varnem, pregnali od polne mize. A bil je brez vse moči, da, lahko se je še srečnega štel, da ni prišel policiji v roke.

Njegova bliščeča uloga je bila doigrana, to je bilo gotovo. Moral je začeti od kraja, da bi prišel do bogastva, brez katerega ni mogel živeti.

Tega ni bil mislil, da bo gospa Agvilar, ko spozna, da je goljufana, storila take korake, in britko si je očital, da je takrat v svoji pijanosti govoril v klubu one gospo tako kompromitujoče besede. Gotovo je častnik P. . . . to izvedel in povedal gospej, sicer bi mu bila gotovo prizanesla.

A vse to premišljevanje mu ni ničesar pomagalo, da, moral je še to noč prehoditi precej dolgo pot, ker je lahko slutil, da ga bode sedaj, ko so vsi oziri padli, policija gotovo povsodi iskala.

Njegova uniforma bi ga bila lahko izdala, zato je sklenil, da si kupi najpoprej drugo obleko, da spremeni svojo zunanost. Znano mu je bilo, da si v Mehiki ne delajo z ujetimi zločinci preveč opravka: če bi ga prijeli, bila so mu gotova vešala ali pa smrt z garoto (stroj za zaduševanje).

Med temi premišljevanji šel je pustolovec pri bledem svitu dalje čez polje, dokler ga ne ustavi dolga železna ograja.

Začudeno pogledal je krog sebe in zagledal obris velikega poslopja, katero se mu je znano zdelo. Da, — ni se motil, to je bila ona krasna hacijenda, v kateri naj bi z Juano stanoval!

Škripaje z zobmi ogledoval je kapitan to sijajno poslopje. Okna so bila razsvetljena. Tam so pričakovali mlado zakonsko dvojico, katera — ne bo nikdar prišla sem. Juana je nezavestna ležala v Puebli, njen soproj plazil se je kot razkrinkan zločinec ob železni ograji hiše, ki naj bi bila postala njegova last. —

„Vse prokletstvo pekla čez spremenljivo boginjo sreče!“ mrmrale so pustolovčeve ustne, medtem ko so njegove oči zrle na razsvitljena okna, za katerimi se je videlo sence sem in tja hitečih služabnikov.

Videl se je v duhu z lepo Juano v blestečih sobanah, v užitku knežjega bogastva, in to je bilo vse, — vse izgubljeno za večno!

Globoko zastokaje šel je dalje, a zopet je ustavil svoje korake, kajti pred njim čepela je črna oseba. Iz nerazločljivega obraza je zrlo dvojje oči goreče kakor oči divjega pantarja na njega.

„Kdo je to?“ uzkliknil je klativitez prestrašeno.

„Ena, ki se ne boji Vašega pogleda, gospod“, zadonel je hripavi glas, kojega kapitan še ni nikdar slišal.

Pogledal je ostreje tja in spoznal staro zamorko, ki ga je že s kora katedrale motrila s svojimi sovražnimi očmi.

„Kaj hočeš od mene?“ zaklical je zaničljivo starki, a predno se je obrnil, zastopila mu je zamorka že pot, tako da se je nehote umaknil.

„Ha, jaz vem, od kod da prihajate“, škripala je starka. „Moja slutnja me ni prevarila, ko sem Vas videla, vedela sem, da prinesete gospici nesrečo. Zakaj ste zapustili hišo? O, saj mi ni treba odgovoriti, pobegnili ste; — jaz vem vse, — vse, in tudi to, kar se bode še zgodilo!“

„Kaj veš ti, ženščina?“ vprašal je kapitan zaničljivo.

„Storili ste mojo gospico nesrečno, in to bo Vaša smrt!“ zaupila je starka. „Mislite na mene; še predno preide leto, zadela Vas bode grozna in strahovita kazen za vse Vaše zločine!“ —

Kakor opomin iz drugega sveta donelo je to grozno prokovanje, potem je zašumelo v goščavi, in ko se je kapitan ozrl, bila je zamorka izginila.

Konec pirovanja.

Juanin stric je takoj odposlal nekaj služabnikov za ubeglim kapitanom, potem se pa trudil, da bi pomiril grozno razburjenega poročnika, ki je kakor blazen hotel steči v noč, da bi dosegel sovražnega nasprotnika in ga posekal z mečem.

Stari gospod je takoj spoznal, da razkritja, katera mu imata častnika povedati, niso za ušesa drenjajočih se gostov, zato je prosil častnika, naj gresta ž njim, in ju peljal v svojo sobo. Tam je prijazno pozval poročnika, naj mu razjasni čudni dogodek, ki se je ravnokar vršil pred veliko dvorano.

Gospod P . . . skoro ni bil v stanu govoriti, a konečno se je vendar toliko pomiril, da je začel vse pripovedovati, kar je Juaninemu stricu izvabilo kmalu uzklrike gnjeva in najstrašnejše togote.

Častnik je pokazal staremu gospodu tudi zavitek ponarenjenih bankovcev, katerega je sluga prinesel iz one sobe, kjer se je vršil oni pomenek častnikov z zločincem. Tudi je popisal svoj zadnji pogovor z nesrečno gospo de Agvilar, koje žensko čast je oni malopridnež na tako zaničljiv in lažnjiv način postavil na sramotni oder.

„Ta sleparski kapitan je gotovo nevaren klativitez“, umešal se je sedaj adjutant v pogovor. „Uniforma sedmega konjeniškega polka, katero je nosil, je ~~gotovo~~ izgotovljena v Mehiki, ker je imela nekaj neenakosti, kar sem takoj opazil. Kdo ve, kakšen zločinec se je utihotapil v Vašo visoko vzgledno rodbino. Na vsak način pa je zelo nevaren človek, ki ni tu izvršil svoje prve sleparije!“

Trkanje na vrata prekinilo je govornika.

Stari gospod je takoj odprl in zunaj zagledal služabnika, kojega je poslala njegova soproga k njemu.

„Milostljiva gospa Vas nujno prosi, da bi vendar takoj k nji prišli, gospod“, šepetal je služabnik ves preplašen in s tako bojazljivim glasom, da je stari gospod takoj obljubil izpolniti željo svoje soproge.

„Oprostite me za kratek čas, gospodje“, rekel je častnikoma. „Zaukazal sem že, da pripravijo za Vas sobo, in prosim Vas, da poveste vse želje mojemu služabniku, katerega Vam takoj pošljem. Ne, — ne, gospod, jaz ne trpim nikakega ugovora, saj sem Vam vendar dolžan tako neskončno hvaležnost, da sam ne vem, kako bi se zahvalil za Vašo ljubeznjivost, s katero ste obvarovali mojo Juano pred strašno usodo!“

Častnika sta hotela sicer na vsak način iti v kako gostilno, ker nista hotela dalje nadlegovati rodbine, ali stari gospod prosil je tako nujno, da sprejmeta njegovo gostoljubnost, da sta od divje ježe zelo utrujena gospoda se konečno udala, ter izjavila, da sta zadovoljna ostati čez noč v Agvilarjevi hiši. —

Gospod Agvilar dal je takoj zunaj čakajočim služabnikom potrebna povelja in potem hitro šel proti sobam svoje soproge. —

Dama mu je prišla pri vratih z objokanimi očmi nasproti.

„Moj Bog, kaj naj bo iz tega“, ihtela je obupano. „Moja uboga, — uboga Juana.“

„Ali se je prebudila iz svoje nezavesti?“ vprašal je stari gospod skrbno.

„Da, ali ona je kakor brez uma in obnaša se, da se bojim za njeno pamet!“ zdihovala je stara gospa. „Ker se v svoji obupnosti nisem vedela pomagati, poslala sem po duhovnika, ki je danes poročil najino ubogo dete. Ti veš, da je Juana pobožna in verna. Mogoče da se njemu posreči, pomiriti obupano, — jaz tega ne morem!“

Stari gospod je povetil globoko na prsi svojo glavo, a odgovoril ni besedice.

„Le poslušaj, kako strašno zopet upije“, šepetala je gospa. „Pridi, pójdi z menoj, morda jo ti nekoliko pomiriš!“

„Jaz grem k njemu!“ upila je Juana v sosedni sobi s hreščečim glasom, „stran so ga vlekli, — odtrgali od moje strani!“

S tresočo roko odprl je stari gospod le naslonjena vrata ter hitro stopil s svojo soprogo v sobo, kjer je Juana visoko vzravnana sedela na zofi.

Pogled na mlado ženo je bil strašen.

Dragocena nevestina obleka je bila zmečkana in krasne kite visele so ji na pol odprte čez prsi in rame. V sredi sobe ležal je venec in zraven njega nevestin pajčolan, ki ga je v obupnosti raztrgala in tja zmetala. Obraz nesrečnice bil je bled kakor mramor in velike temne oči so žarele v strahovitem ognju, a pogledale niso na ustopajoče, nego nepremično strmele v kot.

„Juana, moje drago, ljubo dete“, zaklical je stari gospod bojazljivo, medtem ko je hitel k svoji nečakinji. „Juana, dete, poglej me vendar, saj smo mi, ki te ljubimo in ščitimo, Juana, kaj me ne slišiš?“

„Nazaj!“ upila je nesrečnica, „ugrabil si mi mojega soproga, daj mi ga nazaj; jaz ne morem živeti brez njega!“

Stari gospod je potegnil šibko ženo k sebi, a Juana je upila in se skušala s tako očividnim gnusom osvoboditi objetja svojega strica, da se je stari gospod od bolesti nad navidežno brezupnim stanom ljubljenega otroka komaj držal po konci.

Zopet so doneli obupni klici pomilovanja vredne Juane po sobi.

Zdaj hipoma obmolke in Juanin zmešani pogled zadene vrata, ki so se ravno počasi odprla.

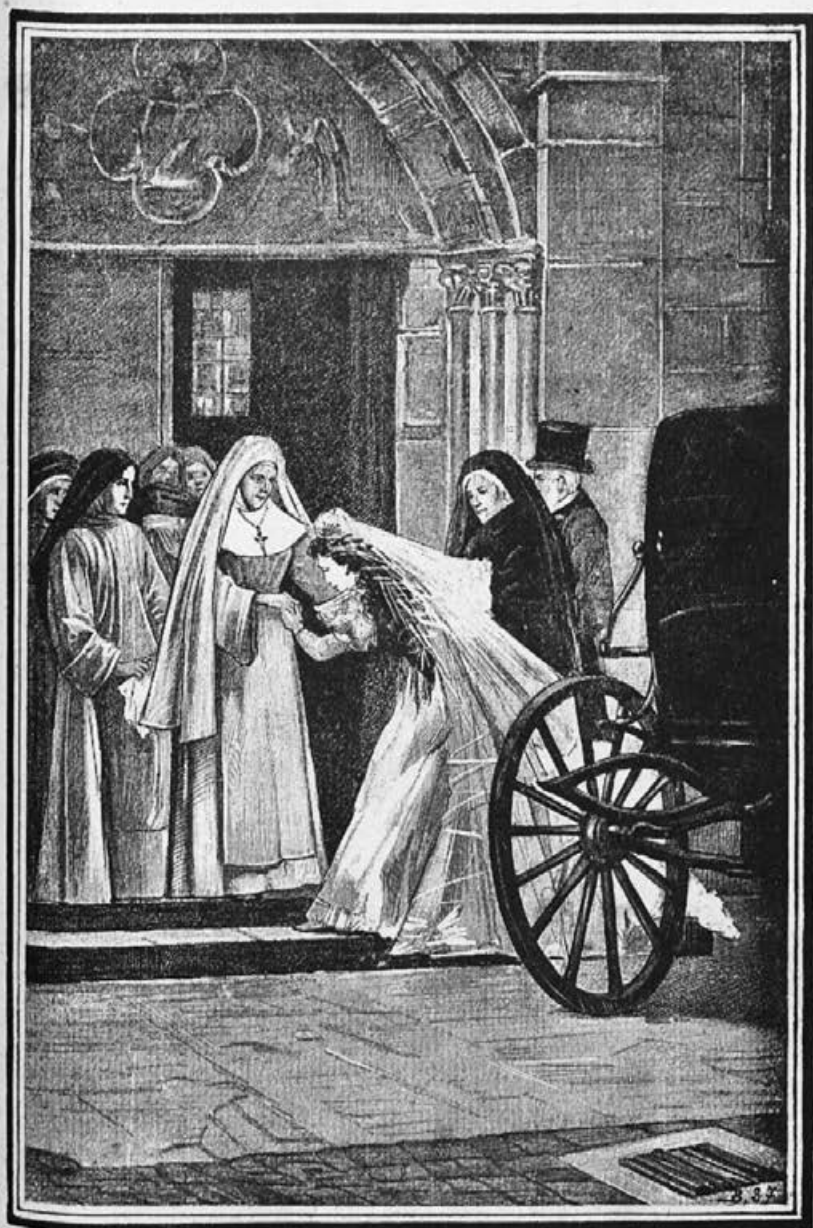
Gospa je olajšano zdahnila, ker tam na pragu prikazala se je ravnokar oseba častitljivega starčka, ki je danes zvršil poroko.

Z resnično pobožnostjo obviseli so pogledi nesrečne mlade žene na resnih in vendar tako ljubeznjivih potezah starega duhovnika, kojega snežnobela brada je padala globoko na prsi. —

Brez obotavljanja stopil je dušni pastir v sobo in šel takoj k Juani, zraven katere se je tiho usedel, medtem ko je ubožico motril s pomilovalnimi pogledi.

„Pridi, pojdiva; moje upanje, da se bo Juana pomirila, se ni varalo“, zašepetala je gospa svojemu soprogu, in oba podala sta se tiho v predsobo, od koder sta skozi na pol odprta vrata lahko videla njima tako drago nesrečno bitje.

Stari duhovnik se je priklonil k nesrečnici ter pazljivo poslušal in premišljeval pretrgane stavke, katere mu je Juana šepetala.

Ivana je šla po širokih stopnicah do samostanske veže in je poljubila roko predstojnici, ki jo je presrčno sprejela.

Vedno resneje postajal je obraz častitljivega starčka in ko je Juana končala, videla sta gospod in njegova soproga, kako je duhovnik v veliki bolesti nagnil svojo srebrno belo glavo.

Potem pa se je zopet obrnil k Juani, katera je bridko jokaje padla nazaj na zofo, ter tolažil ubožico s tako pretresujočimi besedami, da so poslušalci komaj zamogli zadrževati solze. —

Stari gospod in njegova soproga sta bila tako zaglobljena, da nista opazila, kako so se odprla vrata proti hodniku; šele ko je služabnik stopil k njima, zganila sta se prestrašeno, ter ga začudeno vprašala, kaj da hoče.

„Brzjav je ravnokar došel!“ javil je služabnik, medtem ko ga je oddal gospodu.

Potem se je s plašnim pogledom na sosedno sobo zopet umaknil na hodnik.

„Je-li to morda zopet kako žalostno oznanilo?“ mrmral je stari gospod, medtem ko je s tresočimi prsti odprl telegram. —

Gospa je gledala čez ramo svojega moža, in brala sta oba vsebino brzjava, a od začetka nista bila v stanu pojasniti njegove grozne vesti, nego sta stala kakor okamenela, medtem ko sta brala besede:

Brzjav.

Mehiko, 18 . .

**Gospodu de Agvilar, Puebla
cale de Zaragosa.**

Vašo sorodnico, gospo de Agvilar, našli so ravnokar mrtvo v njeni spalni sobi. Očividno se je s kloroformom zastrupila. Prosim, da mi takoj pošljete pooblastilo za ureditev sodnijskih zadev.

Mendez, notar.

„Jezus, — Jezus,“ je zdihovala gospa in se zgrudila nezavestno v naročje smrtno prebledelega soproga.

Duhovnik v sosednji sobi je pogledal prestrašeno na nezavestno gospo, ali v tem hipu je tekla lahka prikazen mimo njega in planila kakor blazna v predsobo.

Bila je Juana, ki je bila vse videla in v naglici prečitala na tleh ležeči brzjav, predno ji je mogel stric braniti.

Mlada žena je obstala kakor okamenela od strašnega poročila.

Potem je pa obupno zavpila:

„Moja mati mrtva — proč, takoj k njej!“

Nesrečnica je planila kakor blazna k durim hodnika.

Ali ni jih bila še dosegla, ko jo je dohitel stari duhovnik, kateri je bil sledil Juani in je resno opominjajoč stal pred njo.

On je bil pobral brzjav in ga v naglici prečital. Sedaj se je bil obrnil resno do zmedene.

„Nazaj, moja hči!“ je rekel častitljivi starček s tresočim glasom, „kar nameravaš, je greh!“

„Pustite me ven“, je prosila Juana s tužnim glasom ter zaman poskušala odstraniti duhovnika od vrat. „Za mene je samo še ena rešitev, to je — smrt. — Hočem in moram umreti!“

Starček je gledal z nepopisnim usmiljenjem na nesrečni obraz revice, ne da bi se oddaljil od vrat.

„Ko si bila še dete, učil sem Te verovati v Vsemogočnega“, je govoril z resnim glasom. „Ti poznaš njegovo zapoved in pozivljam Te, da ne grešiš proti njej!“

„Čemu naj še dalje živim?“ je ihtela Juana.

„O, Ti imaš svete dolžnosti, dragi otrok“, je rekel duhovnik in pogledal z jasnim očesom kvišku. „Pomisli, da stoji sedaj Tvoja draga ljubljena mati pred prestolom Vsegamogočnega, da mogoče čaka s hrepenenjem molitve hčere, ker je v obupu prikrajšala svoje življenje proti določbi božji. Hočeš li vedeti, otrok moj, kako zadobiš zopet dušni mir?“

Juana je molčala in gledala z ognjenimi in plašnimi očmi v obličje častivrednega starčka.

„Moli za svojo mater!“ je rekel stari duhovnik z ginljivim glasom.

Z navdušenim glasom odgovorila je nesrečna žena:

„Hočem, prečastiti oče, v tistem zidovju samostana posvetim svoje življenje službi božji!“

Zopet je vladala v sobi smrtna tišina in Juana je pokleknila pred starčkom.

Duhovnik je položil tresoči roki na glavo nesrečnice, katero so objemali njeni sorodniki.

„Juana, drago dete“, uzkliknil je gospod in njegova gospa, katera se je ravnokar zavedla, je pokleknila poleg ljubljene bitja. „Jaz blagoslovim Tvoj sklep, vendar pomisli, da se moraš za vselej odreči svetu; — še je čas, da prekličeš svojo besedo.“

„Nikdar se ne bodem kesala svojega sklepa“, je zaklicala Juana odločno. „Vzemite me, prečastiti oče in dajte mi svoj blagoslov!“ — —

Uro pozneje šepetali so si služabniki, da pojde lepa, mlada gospa v samostan.

Vsi posli so stali v spodnjih prostorih in si pripovedovali s plašnimi pogledi čudno novico, ki je toli razburila duhove.

Gospod je odkazal častnikoma sobe v skrivnostnem stranskem delu hiše, ali služabniki so se branili nesti gospodoma v one prostore zaželjena jedila in so pohajali tresočih udov vedno paroma v pol temne hodnike, v katerih so se nahajale sobe častnikov.

Fernando, glavni služabnik, je namreč ravnokar pripovedoval, da je natančno videl strah, ki je hodil po onih prostorih. Ni čuda, da so se praznovorni Mehikanci grozno bali.

A pomagalo jim ni nič, v nekoliko minutah so morali v skrivnostne prostore, ker je bila ravno večerja za častnike pripravljena.

Nihče ni hotel na nevarno pot. Ker so se pa bali jeze gospodove, so se odločili služabniki iti vsi skupaj v skrivnosten kraj z upanjem, da se duh ne bode približal veliki druhal.

Srečno so prišli tresoči se, ne da bi bili opazili kaj sumljivega k sobami častnikov.

Tam sta se podala dve slugi notri in jima nesla večerjo, medtem ko so ostali boječe pričakovali njuno vrnitev.

Kmalu potem sta slugi zopet prišla iz sobe, in vsi skupaj so šli skozi samotne hodnike, ki so bili le slabo razsvetljeni.

V tem je eden služabnikov polno strahu zakričal:

„Vidite, — vidite, — tam, — tam je!“

In v resnici se je prikazala iz teme neka postava, ki se je počasi in slovesno, mrmrajoč kratke molitvice, približevala služabnikom.

Sedaj je dospel strah prav blizu, in zopet je zaklical nek glas:

„Moj Bog, to je stara Dido!“

V resnici je to bila zamorka, ki je z neslišnim glasom šla po hodniku.

Starka je nudila strašen pogled, kajti oči so se ji žarile ko oglje in ustni sta mrmrali čudne besede, da so poslušajočim odreveneli udje.

„Kaj hočeš tu, Dido?“ je vprašal končno eden služabnikov, ki se je zopet osrčil.

„Tiho, ne vprašaj me“, je hreščala starka. „Ali nisem prav prorokovala, ali ne gre mlada gospodinja v samostan?“

„Da, prav si imela“, je odvrnil sluga. „Odpusti nam, da nismo prej verjeli Tvojim besedam.“

„O, jaz vem še več“, je mrmrala zamorka skrivnostno. „Kmalu se bo izpolnila tudi usoda onega, ki je tako onesrečil našo ubogo gospodično. Videla sem ga.“

„Ti si ga videla?“ so poizvedovali osupnjeni. „Kje pa?“

„Pri vili“, je bil tajinstveni odgovor. „Tam sem mu tudi povedala, da ga bo še letos doletela kazen. Predno bo mesec trikrat končal svoj tek, bo tujec plen dajmonskih močij, ki ga vže sedaj maščevalno obdajajo.“

„Umrl bo?“ so vprašali služabniki osupnjeno. „Povej nam, Dido, kako — — —“

„Ne povprašujte“, je odvrnila starka. „Njegov konec bo tako strašen, da pač še nihče ni umrl na toli grozen način. Spomnite se mojih besed, kadar bode o tem zvedeli!“

In s strahovitim smehom, da je grozno odmevalo od sten samotnega hodnika, je izginila stara Dido v temoti.

348. p o g l a v j e.

Nuna.

Na eni gosto obraščenih visočin, ki obrobajo obzorje na severni strani Pueble, leži na krasnem in varnem prostoru stari samostan Sveti Križ, v kojega staro cerkev, kjer se nahaja znamenita podoba Matere božje, so ob visokih praznikih hiteli romarji iz najbolj oddaljenih dežel republike.

Ta cerkev stoji v obzidju samostana, ločena od drugih poslopij, katerih skoraj ni videti izmed visokih starih dreves. V njih bivajo nune, ki pripadajo z majhnimi izjemami mehikanski aristokraciji in tu, daleč od veselja življenja, v pobožnem pre-mišljevanju služijo Bogu.

Danes je vladala v tistem samostanu, kojega staro zidovje so postavili Španjci malo let po osvojitvi Mehike, nenavadna živahnost.

Saj se je danes pričakovala lepa, mlada Juana pl. Agvilar, katera se je bila odločila postati nuna, da bi v tihi samoti pre-živela daljna leta.

Njeno veliko premoženje, o kojem se je vedelo celo v tem svetem kraju, je sedaj pripadlo samostanu; govorilo se je tudi, da se je mlada dama ravno na svoj poročni dan odločila k temu koraku, torej ni bilo čuda, da so bile celo tihe blede nune ra-dovedne videti novo sestro.

„Kajti enaka žalost stori veselje“, pravi pregovor. In žalost, ki je gnala mlade deklice ali žene v tiho zidovje samostana, je bila ista.

Prevarana, izdana, ogoljufana ljubezen so bili vzrok, da so mlada, obupna srca bežala iz sveta k Bogu.

Kolikokrat je bilo to molčeče zidovje priča, da so mla-dostne postave novink v neutolažljivi bolesi klečale na mrzlih kamnih in sree pretresujoče vzdihne nad svojo nesrečo pošiljale k Odrešeniku, da je prišel tihi mir, ki je vladal v teh blago-slovljenih prostorih, tudi v njihova bolna srca.

V vroči molitvi so sirote našle tolažbo in pomoč, da se je končalo tužno življenje in so bile potem položene k večnemu počitku v gomilah samostanske cerkve. Kakor srečni otroci so se ločili iz sveta, blede ustne so šepetale zadnjo molitev, kajti našle so mir, — vroče zaželeni mir.

Iz Pueble se je približevala cela vrsta vozov. Spremljevalci so peljali nesrečno mlado ženo v samostan, da bi ji še enkrat dokazali, kako sočutje je vzbudila njena strašna usoda. —

Kot nevesto impozantnega kapitana Hovard so spremili pred nekaj dnevi Juano pl. Agvilar v katedralo Pueble, — kot nevesto Gospodovo peljali so deviško ženo k tihim vratom samostanskim.

V prvem vozu je sedela Juana z njenimi sorodniki, ki so bili neutolažljivi v bolesi nad izgubo preljubega bitja. Z nepopisnimi čutili so gledali ljubljeno bitje, ki jim je pred nekaj dnevi v poročni obleki sedelo nasproti; a veselje se je spremenilo v žalost in zadnji potomec ponosne rodbine se je podal v tihi samostanski mir, ki naj bi jo na veke ločil od njenih preljubih.

Mlada dama je bila smrtnobleda, a čudovito mirna; saj je vprav hrepenela po onih zidovih, za kojimi je upala najti tolažbo za svoje bolno sree. Juana je bila tako iskreno ljubila kapitana, da si je po spoznanji njegovih hudobij želela smrt kot edino rešitev iz teh strašnih duševnih muk.

Smrt preljuje matere ji je skoraj zmedla pamet, a ob enem je tudi zvedela, da je kapitan tudi to zakrivil.

Ko je zvedela o tem, občutila je le največji stud pred hudobnežem, ki ni ogrenil samo njeno mlado življenje, temveč je tudi predrago mater gnal v smrt.

Juana se je zbudila iz svojega žalostnega razmišljanja, kajti pri ovinku poti je zagledala sivo zidovje samostana. In obšlo jo je pravo hrepenenje po tihih prostorih, v katerih bo kmalu bivala.

V tem so se naenkrat konji elegantne ekvipaže nekako preplašili.

Izza grmovja ob cesti je stopila postava zamorka, ki je naglih korakov šla proti vozu, v katerem je sedela Juana.

Kočijažu je pomigala, naj ustavi.

„Moj Bog, črna Dido“, je mrmral voznik in ustavil konje. —

Imel je pred zamorko neko skrivno grozo, ker so se uresničila vsa njena prorokovanja, zato se ni obotavljal, njeni želji vstreči.

Zamorka je pristopila k vozu in s svojimi črnimi očmi usmiljeno gledala na mlado gospodinja, katere naj bi nikdar več ne videla.

„Oh, Dido, torej tu Te še enkrat vidim, ti zvesta služabnica“, je zaklicala Juana, ki je pogrešala starko pri slovesu v Puebli. „Zakaj prideš tu sem v bližino samostana, iskala sem te danes med služabniki, a ni te bilo!“

„Ali nisem govorila resnice?“ je vprašala zamorka, ne da bi bila odgovorila na vprašanje mlade gospodinje.

„Da, Dido, Tvoje prorokovanje se je uresničilo“, je odvrnila mlada dama žalostno. „Bog je hotel tako in jaz se udam njegovi sveti volji!“

„Tam bodele zopet našli mir svoje duše, gospa“, je zaklicala zamorka in pokazala na samostan. „A njega, ki je Vas tako nesramno varal, — njega bo zadela strašna kazen; čez nekaj mesecev ga dohiti najgroznejša smrt, — to je pravilna kazen za brezštevilne njegove grehe!“

„Ne govori tako, Dido“, je prosila Juana. „Ne spominjaj me na stvari, na katere nočem več misliti. Moje daljno življenje je posvečeno le spominu na preljubo mater, a otrešla se bom vsake misli na moža, ki je toliko nesreče prinesel na našo rodbino!“

„Z Bogom, draga gospa“, je ihtela Dido in opetovano poljubila nežno roko.

Še enkrat je pogledala mladostno postavo nebeške neveste, potem je kakor senca izginila v grmovjih, ki so obrobjala cesto. —

Voznik se je večkrat prekrižal, predno je znova pognal konje. Še nekaj sto korakov so prevozili konji, potem so se ustavili pred široko odprtimi vratmi samostana, v kojega dvorišče niso smeli zapeljati.

Ne da bi se obotavljala en trenotek, je Juana zapustila svoj voz, medtem ko je moral njen strije podpirati od žalosti skoraj nezavestno soprogo.

Juana se je oklenila tete in jo počasi peljala do vrat samostanske cerkve, kjer jo je pričakovala prečastita prednica z nunami.

Iz notranjega cerkve so doneli mogočni glasovi orgelj in petje mladostnih glasov se je v krasni harmoniji združilo z njimi in napolnilo srca prihajajočih z globoko ginjenostjo.

Juana je šla po širokih stopnicah gori in je prednici poljubila roko, katero ji je ta s prikupljivim smehljajem ponudila.

„Bodi pozdravljena v tej hiši, moja hči“, je rekla stara dama, ki je bila potomka najodličnejše rodbine republike. „Tvoj sklep me je razveselil, ker sem prepričana, da boš tu našla mir in tolažbo za Tvoj mlado, težko izkušeno srce!“

Prednica se je nagnila k Juani in poljubila mlado damo na čelo, potem jo je peljala pred altar, kjer je stari duhovnik, ki je pred nekaj dnevi blagoslovil srčno zvezo gospodične, solznih očí čakal na novinko.

Da, danes in takrat, — kaka podobnost in vendar kaka razlika!

Pred nekaj dnevi je Juana stala tudi pred velikim altarjem, pred ravno tem duhovnikom, a takrat s solnčnim svitom v srečju in ob strani lepega moža, kateri je bil prisegel zvestobo za vse življenje.

In sedaj — je zopet stala pred altarjem, kot nevesta Gospodova, ki je v vroči molitvi iskala mir svoje duše.

Kakor v sanjah je slišala Juana besede častitljivega starčka, kojemu je večkrat odpovedal glas, ker je bil globoko ginjen nad strašno usodo tega mladega ljubkega bitja.

Mlada dama pa je mislila na drago mater, po kateri je hrepenela tako vroče in iskreno.

Včasih ji je obvisel pogled na slavni podobi Matere božje, koje z biseri pošiti plašč se je bliščal v solnce.

Juana se ni zmenila za krasoto srebrnih in zlatih posod, ki so pričale bogastvo samostana: njene misli so bile pri Odrešeniku, v kojega varstvu je mislila končati svoje življenje.

Vendar se je Juana stresla, ko je duhovnik jenjal in so njeni krasni lasje odpadli pod škarjami.

A samo za trenotek jo je obšlo to čuvstvo, potem je pokleknila pred prednico, katera ji je dala pajčolan čez glavo in jo pozdravila s sestrinskim poljubom.

Zopet so zadoneli slovesni glasovi orgel in ljubko petje, ki je odmevalo po cerkvi kakor nebeška godba.

Od vseh strani so prišli sorodniki in prijatelji k nebeški nevesti, da bi se poslovili od nje za vedno.

Slovo nune!

Bleda, a smehljaje je Juana vsakemu ponudila nežno desnico, potem se dragim sorodnikom še enkrat vrgla na srce in poljubila teto, ki se je od bolesti še komaj držala na svojih nogah.

„Moj otrok, moja ljuba, draga Juana“, je zdihovala gospa in kakor mrtva padla svojemu možu v roke, ki je nesel nezavestno hitro v voz.

Še enkrat so spremljevalci pogledali nuno, ki je stala v krogu svojih sester, potem so se resno in tiho vrnili v svoje vozove, kateri so jih naglo odpeljali v Pueblo.

Kmalu je zopet vladal mir v starih poslopjih in nič ni izdalo, da je bilo pred nekaj urami tu sprejeto mlado, bolno srce. —

Stari samostanski vodnjak na dvorišču je pošiljal svoje čiste, mrzle vodne žarke v razrušeno kamenico, kakor pred stoletji; golobi na visokih slemenih so razprostirali svoje bele peruti v svetlem solncu in na samostanskem vrtu se je glasilo ptičje petje in brenčanje marljivih čebel; drugače pa je vladala tihota, kakor vedno.

Tudi okolica samostana je bila prazna. Samo oko roparske ptice, ki se je zibala v sinjem zraku, bi bilo moglo spoznati postavo moža, ki je bil skrit pod nekim grmovjem bližnjega griča. —

Tujec, ki je bil v slikoviti obleki konjskega čuvaja, je bil natanko opazoval ves dogodek pred in v samostanu, v kolikor ga je mogel videti. Da ga je to, kar je videl, napolnilo z jezo

in ogorčenostjo, je kazal njegov spačeni obraz, kojega žareče oči so bile uprte v siva samostanska poslopja.

Kajti Juana pl. Agvilar, katero je bilo sprejelo tiho zidovje, je bila pred nekaj dnevi njegova žena.

On, nekdam toli slavljeni kapitan Hovard ali Sever, kakor ga bomo sedaj zopet imenovali, je še pred kratkim upal, da bode bogat, ugleden posestnik, z bogastvom Juane igral sijajno ulogo. —

To je bilo sedaj vse minulo; kajti sedaj je bil izobčenec, kojega je iskala policija tudi tu v republiki. A njegov srd nad to prevaro je bil brez koristi, kajti Juana je bila zanj izgubljena in ž njo neizmerno bogastvo, katero je tudi padlo samostanu v last.

Sever je bil z griča tudi črno Dido opazil, katero je takoj spoznal.

Pustolovec se je spomnil čudnega prorokovanja, katero mu je starka zaklicala v oni strašni noči. Prej se je temu smejal, ko se je pa izpolnilo tudi zadnje prorokovanje starke, da bo šla Juana v samostan, je bilo pustolovcu nekako tesno pri srcu.

Sever je bil predrzen in se ni prej ničesar zbal.

A sedaj je skoraj izgubil zaupanje v prej mu toli naklonjeno boginjo sreče, ker so mu vse zadnje nakane izpodletele.

Ali je bila že končana pot življenja; — ali naj tava po svetu kakor navaden potepuh?

„Ne, nočem“, je mrmral predse. „Kolikor časa sem še mlad in zamorem z mojim nastopom vneti ženska srca, se ne odrečem upanju; še enkrat bom poskusil svojo srečo, in če mi to izpodleti, oprijel se bom zadnjega sredstva, — surove moči!

349. p o g l a v j e.

Iz starih časov.

Na gosto obraščenih visočinah, s kojih podgorjev je gledalo zidovje Sveti Križ na bolj globoko ležečo gorsko ravan okolice Pueble, so ležale raztreseno razvaline onih čudnih, kamenitih poslopij, katere so postavili pred mnogimi stoletji pradedje teh rodovitih dežel.

Tu se vzdiguje v pragozdu podobni goščavi belo zidovje razrušenih templov, na kojega altarjih so nekdam rujavi sinovi Srednje Amerike darovali starim bogovom. Sedaj so bivali v v teh ostankih prastare kulture netopirji, sove in druge ponočne živali. — — — — —

Eno teh starih poslopij je stalo na griču, s kojega vrha so se videli stolpi samostana. Tempel je bil še precej dobro ohranjen, ker ga je drevje varovalo pred viharji, a nikdar ni prišla človeška noga tje, ker so si ljudje pripovedovali grozne pravljice od tega kraja.

K temu so gotovo pripomogli čudoviti okras starega zidovja, ki so večinoma predstavljali mrtvaške glave in v tihi noči ob svitu blede lune nudili vprav strašen pogled.

Potem so režale te velikanske kamenite glave v daljavo liki duhovom, tako da se je stresel pred njimi najpogumnejši mož, posebno ker so klici ponočnih ptic še povečali grozotnost tega kraja.

In vendar bi bil slučajni opazovalec videl, da je bil ta razupiti prostor hudobnih duhov sedaj bivališče človeških bitij. Kajti v bližini na pol razpadlega poslopja sta se pasla dva konja, ki sta bila videti precej neznatna, a sta bila v resnici neverjetne hitrosti in trpežnosti.

Iz strehe poslopja se je vzdigoval lahek dim v sveži jutranji zrak. Izhajal je iz majhnega ognja, ki je gorel v notranjem razvaline in s svojim plamenom razsvetil obraza dveh

mož, ki sta v živahnem pogovoru sedela poleg gorečih plamenov.

Pastirska noša ni mogla zakriti, da je bil eden teh mož visoke, impozantne postave. Tudi širokokrajni klobuk ni zakril lepi, a temni obraz, kojega dajmonske oči so zrle v žrjavico.

Bil je Sever, ki je bil nastopil kot kapitan Hovard in je bil razkrinkan na cilju svojih želja.

Drugi mož je bil njegov sluga Joze, ki je po dolgem iskanju tu našel svojega gospoda.

Gospodar in sluga sta se sešla šele pred nekaj urami, v veliko veselje pustolovca, ki je poznal brezobzirno odločnost sluge in je upal, da bo z njegovo pomočjo prišel do novih bogastev.

Ravno je bil povedal Jozeju svoje zadnje doživljaje v Santa Fé, Mehiki in Puebli. Tudi ni zatajil slugi, da so se njegovi nameni le deloma posrečili.

„Vrniva se vendar v Združene države, gospod“, je rekel Joze, ko je Sever končal svojo pripoved, „tam ste bolj varni, kakor tu, kjer vedno ovadba preži na Vas. Tu, v tej obljudeni deželi je zelo težko, se ogniti pozornosti policije, česar se pa ob meji Združenih držav ni bati, in prilike k pustolovskim nakanam je tam dovolj.“

„Prav imaš, Joze“, je odvrnil Sever premišljuje in gledal skozi vhod tempelna proti samostanu.

„Tu, v bližini Pueble sem bil tudi enkrat nekaj let“, je rekel Joze, ki je sledil pogledu svojega gospoda. „Takrat si nisem imel ničesar očitati, šele ko sem prišel v Lujzijano, zašel sem na krivo pot!“

„Tako, Ti torej poznaš vso okolico?“ je vprašal Sever radovedno. „Potem ti je gotovo tudi samostan dobro znan?“

„V njega cerkvi sem bil večkrat ob priliki neke procesije“, je odvrnil sluga. „Tam je krasno, gospod, kajti samostan je nepopisno bogat in ima vprav kraljeve zaklade. Tako je slavna podoba Matere božje v cerkvi pokrita s plaščem, ki je poшит z najdragocenejšimi biseri. Tudi zlata krona Matere božje je velike vrednosti. Vse svete posode in monštrance so iz samega zlata, s kratka pogled, da človeka bole oči. A vprav neizmerna bogastva so menda v podzemskih prostorih samostana. To so zakladi, katere so prinesle nune tekom stoletij kot svojo doto samostanu!“

Sever je pozorno poslušal to popisovanje.

Oči so se mu svetile, ko je Joze omenil bogastva, a zdržal se je vsake opombe, samo misel mu je šinila skozi glavo: „Kaj, ko bi se mogel polastiti teh zakladov?“

„Čudim se le, da se še nikdar ni poskusilo ukrasti to kraljevo premoženje“, rekel je glasno.

Joze se je kar zganil.

„Ne, gospod, to se ne bo nikdar zgodilo!“ je zaklicel. „Ne gledé na to, da nihče, celo najsurovejši ropar ne bi iztegnil roke po cerkvenem premoženju, se samostan tako straži, da bi bil vsak poskus brezuspešen. Na visoko zidovje ni mogoče priplezati, ker se nahaja na skoraj navpičnih skalnatih stenah: razun tega je v notranjem samostana cela vrsta čuvajev in popadljivih psov, ki hodijo po noči po dvorišču in vrtovih. Dalje, — a to je — —“

„No, kaj si mislil reči?“ je vprašal Sever radovedno, ko je sluga nakrat umolknil.

„Oh, nič, gospod“, je jecjal sluga. „Saj bi mi vendar ne verjeli!“

„Le povej mi, kar veš“, je silil Sever, „kajti v samostanu je sedaj moja soproga, zato me vse zanima, kar je v zvezi s starim zidovjem.“

„No, povedal Vam bom, gospod, a zasmehovati me ne smete“, je rekel Joze skrivnostno. „Pripovedujejo, da stražijo duhovi umrlih nun zaklade samostana. Vsak otrok v okolici Pueble vé strašno povest o nekem brezbožnem roparju, ki je v polunočni uri po neznanem potu prišel v podzemsko zakladnico in so ga našli drugo jutro mrtvega z grozno spačenim obrazom. Eni menijo, da je sveti Jago, patron samostana, kaznoval hudo delca; v zakladnici se neki nahaja njegov leseni kip, ki straži zaklade!“

„Ti govoriš kakor stara pestunja, ki pripoveduje otrokom pravljice“, se je rogal Sever. „A stvar me zanima, akoravno malo dvomim nad Tvojimi podatki o velikanski vrednosti zakladov.“

„Zanesite se, gospod, da so vprav neizmerni“, je zagotovil sluga živahno. „Le pomislite, da prepusti vsaka nuna svoje premoženje samostanu in da so dame, ki se nahajajo v Svetem

Križu, iz bogatih plemenitih rodbin Mehike. Samostan je vže stoletja star, torej si lahko mislite, koliko denarja se je vže nabralo tekom časa!“

Sever ni odgovoril, a oči so se mu svetile, ker je mislil na bogastva, ki so bila skrita v podzemskih prostorih samostana.

„Kaj si rekel prej, da je oni — lopov, ki se je vtihotapil v zakladnico in je tam našel svojo smrt, prišel notri po neznanem potu?“ je vprašal nakrat.

„Da, gospod, tako je!“ je odvrnil sluga.

„Ali nisi zvedel, na kak način se je vtihotapil oni človek?“ je vprašal pustolovec navidezno brezbrizno.

„To je ostala skrivnost“, je bil Jozejev odgovor. „Eni so pripovedovali o nekem skrivnem hodniku, ki pelje v zakladnico, a vhoda niso našli, in noben človek si ni mogel tolmačiti, na kak način je prišel ropar notri. Neki stari sorodnik mi je pred davnim časom pripovedoval, da so ob samostanskem zidu kipi, od koder je po stari izročitvi peljal podzemski hodnik v samostan, a jaz ne verujem na to pripoved, ker nisem nikdar videl teh skrivnostnih kipov, akoravno sem bil mnogokrat v obližju samostana.“

Sever je bil malo razočaran, ker je pričakoval drugačnega poročila, a sklenil je, da vsaj poskusi priti v podzemске prostore.

„Najprvo ostaneva nekaj dni v tem kraju“, je rekel pustolovec svojemu slugi, „kajti tu me ne bodo iskali, ker so ti griči preveč razupiti radi strahov.“

„Ali se ne vrneva raje na mejo?“ je menil Joze, kateri ni bil posebno vesel obljube še delj v tem poslopju ostati.

„Čez nekaj dni se napotiva“, je odvrnil Sever. „Tvoj konj je izmučen in ne vem, če bi njegove moči zadostovale, ako bi naju zasledovali. Vrh tega policija čez nekaj dni ne bo tako pazljiva, kakor sedaj po katastrofi, kjer bi me najmanjši slučaj lahko ovadil!“

Joze je moral pritrditi, akoravno bi bil rad zapustil to okolico, ker je bil tudi on precej praznoveren.

Brez daljnegā nasprotovanja se je podal na trato in razjezdil Severjevega konja, ker mu je le-ta ukazal preskrbeti potrebnega živeža.

Sluga je lahko kupoval v sosednjih vaseh, ne da bi bil vzbudil pozornost in zato je jezdil skozi goščavo, medtem ko je ostal Sever sam zatopljen v svoje misli.

Pustolovec je dolgo razmišljeval čudno povest, katero je zvedel po slugi, končno je tudi on zapustil tempel in počasi korakal po gozdu proti oni strani, kjer je stal samostan.

Kmalu je ležal Sever na griču, s katerega je bil opazoval Juanin vstop v samostan, in je pozorno gledal na temne zide, ki so obdajali poslopja.

Tu pa tam je veter prinesel glasove orgel in petje nun k poslušajočemu, a ta se ni zmenil za to, ker je mislil edino le na zakladnico.

Bistro oko pustolovca je zrlo ob zidovju, ob kojega vznožju je ugledal prav ozko stezico.

Ta pot je bila zelo nevarna in spoznal je, da bi najmanjša neprevidnost pri hoji povzročila padec čez skalovje, na katerem se je vzdigoval zid.

A vendar se je veselil, da je našel to pot, ker se je vže bal, da strme pečine popolnoma zabranijo priti do zidu, na kojem so morali biti po Jozejevi pripovedi skrivnostni kipi.

Akoravno je bilo podjetje, po noči hoditi po tej ozki stezi, predrzno, je bil Sever moč, da izvrši tako predrznost.

Dolgo je še ležal v svojem skrivališču in opazoval golobe, ki so sedeli na slemenih starih poslopij in kojih belo perje se je bliščalo v solnčnem svitu. Drugače pa je bilo videti, kakor da bi bila mogočna stavba popolnoma zapuščena, kajti tudi orgel in petja ni bilo več slišati.

Počasi se je vrnil Sever v svoj zakotek in je čakal na Jozeja, kateri je tudi kmalu prijezdil in prinesel živeža za več dni.

Ko je pa potegnil iz svoje torbe še nekaj steklenic vina in ponudil svojemu ukazovalcu rujno pijačo, je čutil Sever v sebi staro podjetnost.

Ker je opazil, da je Joze s praznovernim strahom gledal tempel, mu je dovolil prenočiti v neki stari gozdni lopi, ki ni bila daleč od razrušenih poslopij.

Sluga je bil zelo vesel, da ga po njegovem mnenju ne bodo strahovi motili v spanju, in se torej ni obotavljal s preselitvijo, posebno ker je solnce vže zahajalo, da bi se po to-

likih nemirnih nočeh, v katerih je s svojim gospodarjem taval okoli, vendar enkrat temeljito naspal.

Sever pa je še dolgo sedel pred vhodom razvaline, da je nad drevjem prisvetila luna.

Potem je vzel v roko debelo palico, še enkrat pogledal konja in potem naglo šel proti robu gozda, v kojega temi je čez nekaj minut izginil.

350. p o g l a v j e.

Skrivnostni kipi.

Pustolovec je obrnil svoje korake zopet proti samostanu, a sedaj ni poiskal svojega skrivališča na griču, temveč je lezel v prepad, kateri je ločil grič od samostanskega hriba.

Sever je korakal počasi in previdno ter se je večkrat ustavil in poslušal na vse strani, a slišal ni ničesar, ko klicе sove, ki so tiho frčale čez vrhove dreves.

Končno je stal ob vznožju skalovja, na katerem se je vzdigalo samostansko zidovje; videl je široko stezo, ki je peljala gori, a nastopiti je ni smel, ker je polna luna razsvetila pot.

Severju ni torej preostajalo družega, nego lezti skozi grmovje, kar je tudi storil, akoravno je bilo nevarno, tako da je bil kmalu pri samostanu, kojega senca je popolnoma skrila drznega pustoloveca.

Sedaj je prišel najnevarnejši del njegovega podjetja, kajti sedaj je moral Sever po ozki stezi iti, ki je peljala tik skalnatega prepada.

Ko bi tam padel, bi končal svoje življenje v temni globočini, ki je obdajala samostanski hrib, ker je bila visočina prepadov prav znatna.

A up na velikanske zaklade je premagal vse premišljevanje in podati se je hotel na nevarno pot, če bi ga tudi tam pričakovala smrt.

Tako je začel, tipajoč z rokami pred seboj, nevarno podjetje, ki je bilo tem težje, ker je senca zidu zakrila vsako sled steze.

Počasi se je pomikal dalje, korak za korakom preskuševal tla ter z rokami vedno tipal po zidu, kjer je upal najti skrivnostne kipe.

Natanko je slišal stopinje samostanskega čuvaja, ki je hodil po dvorišču gori in doli, vmes je slišal lajanje psov, ki so letali po vrtilih in hodnikih, potem zopet so zadonele orglje in daljno petje. A on se ni zmenil za te glasove, temveč nadaljeval svojo nevarno pot, kjer bi bil lahko vsak hip našel naglo smrt.

Vže je bil mimo južnega zidu samostana, a dosedaj so njegove tipajoče roke čutile le mrzel kamen; treba mu je bilo še obhoditi druge strani.

Zopet je šel po ozki poti.

Nakrat se mu je ustavila noga, steze je bilo konec.

Pustolovec so je priklonil doli in čutil, da je bil tu zid ravno tik prepada; morda se je bila odlomila skala, torej je bila pot neprehodna.

Vže se je mislil Sever razočaran vrniti, ko je še enkrat tipaje po tleh čutil, da je bila sicer v stezi votlina, a našel je vendar majhen prostor, kamor je zamogel stopiti.

Pa veselje ni trajalo dolgo, ker je kmalu zapazil, da je bil ta prostor tako ozek, da ni mogel trdno stati, votlina pa precej široka, da ni mogel skočiti čez njo.

V drugič se je mislil obrniti, kar mu pade v glavo, da je imel skatljico žveplenk pri sebi.

Hitro jo je vzel iz žepa, prižgal eno in s klobukom skril luč.

V svojo osupnenost je videl, da je votlina v resnici preširoka. Sicer je šla pot na drugi strani dalje, a videlo se mu je skoraj nemogoče tje priti.

Užgal je drugo žveplenko in razsvetil zid. Morda bi tam našel oporo za roke.

Pustolovec se ni motil. Skoraj bi bil veselja zavriskal, kajti nad svojimi ramami je ugledal v zidu močno železno spono, zaželjeno oporo za svoje roke.

A še neka druga misel je prišla pustolovcu, ko je to zapazil: kajti sedaj je celo sumil, da je Jozejeva pripoved resnična in je nesrečni iskalec zakladov uporabil isto pot.

Kdo drugi naj bi bil to železno spono pritrdil v zid? Ljudje iz samostana gotovo ne, ker ti se niso posluževali steze, ki je še bila izza časov, ko se je postavil zid.

Sever je večkrat potresel zarujavelo držalo, da bi se prepričal o njega trpežnosti.

Ker je njegovo preiskovanje izpadlo v zadovoljnost, je spretno skočil na drugo stran, kjer je šla pot dalje ob zidu.

Prišedši na drugo stran, je znova začel svoje preiskovanje, a povsod je našel le goli zid in nikjer najmanjšega sledu iskanih kipov.

Zopet je prišel do konca ene strani in Sever je šel okolo ogla, da bi dalje zasledoval sedaj od lune razsvetljeno pot.

Goljufiva svetloba lune mu je šele pokazala vso nevarnost njegove poti, in videl je takoj, da bi ga lahko uničil en sam napačen korak.

Kajti pod nogami mu je zijal temni prepad, iz kojega globočine so se svetile mogočne skale; ko bi padel tu doli, bi mu bila smrt gotova.

Počasi se je pomikal dalje, ter z največjo pozornostjo pazil na ozko pot, od koje roba so se večkrat odlomili kamni, ki so potem ropotaje pali v globočino.

Večkrat se je bal, da bi ga ta ropot ne ovadil samostanskim čuvajem, a v svojo veliko zadovoljnost ni slišal glasu, ki bi mu bil potrdil ta strah.

Ravno je bil prišel čez zelo nevarno in precej ozko mesto, ko je njegova roka, s katero se je oprijemal zidu, zgrabila v zrak.

Osupnjen je Sever pogledal kvišku, a njegov strah se je spremenil v veselje, ker je zapazil v zidu veliko dolblino.

Natančno je videl v luninem svitu tri na pol razrušene kamenite kipe, kojih medle oči so zrle resno, slovesno, skoraj ostro na nočnega motilca.

Sever je bil zelo utrujen, ker je razburjenost zadnjih ur celo njegove železne živce kar najbolj zdelala, zato je bil vesel, da se je mogel na majhni planoti malo odpočiti.

Medtem ko se je pustolovec oddahnil na kamnu, zrl je v enomer na kipe, da bi razrešil skrivnost, ki jih je obdajala.

Sever ni dvomil en trenutek, da je tu skrivnosten vhod v zakladnico, in je bil prepričan, da skrivajo kipi mehanizem, ki bi razkril podzemski predor.

Seveda se je bal, da bi našel na tem groznem potu mnogo ovir, a najprvo mu je bilo le na tem, spoznati tajnost kipov, ker bi se danes itak ne smel drzniti na pot, ker mu je primanjkovalo vsake pomoči, kakor svetilke, vrvi in pred vsem njegovega sluge Jozeja.

Kratek odmor ga je okrepčal, zato je skočil kvišku in jel preiskovati razrušene kipe, katerih skoraj ni bilo spoznati.

Vsi trije kipi so menda predstavljali svetnike ali apostole, ki so sedeli na eni vrsti stolov in so imeli sklenjene roke proti nebu obrnjene.

Pustolovec je začel premikati prvi kip.

Pretipal je vsega in s pritiskanjem poskušal najti kak mehanizem; a ves trud je bil zastonj, brez najmanjšega uspeha.

Pustolovec je poskusil isto pri drugem kipu, a tudi tu brezuspešno, ker je popolnoma nepremično stal na svojem prostoru.

Pri tretjem kipu je dosegel isti konec, ker tudi tu ni bilo najti skritega mehanizma, tako da se je končno naveličal dalje poskušati.

Sever je sedaj mislil, da so morda še drugi kipi ob samostanskem zidu, zato je znova zasledoval ozko pot in je obhodil tudi zadnjo stran zidovja, a tudi tam ni našel niti sence drugih kipov.

Vže se je mislil vrniti domu, a nekaj nejasnega ga je vleklo nazaj k najdenimi kipi, ki so, razsvetljeni od blede lune, iz svojih razrušenih obrazov strahovito strmeli vanj.

Še enkrat je poskušal pustolovec vse mogoče, a njegov trud je ostal brez uspeha.

Jezen nad tem izidom se je pustolovec obrnil, da bi se napotil domu.

Nakrat se je spodtaknil in bi bil padel, ko bi se ne bil še o pravem času oprijel roke enega kipa.

Nehoté je držal kameniti ud, kakor da bi objel roko živega bitja.

A kako se je zganil, ko je sedaj natanko čutil, da se je kamenita roka v resnici premikala.

Prestrašen je zrl v kip, in osupnjeno odskočil, kajti tudi na desni strani sedeča postava je bila vsa drugačna videti, ko poprej.

Desna, k molitvi vzdignjena roka je padla doli in je skoraj vodoravno kazala na neko mesto dolbline.

Pustolovec ni poznal strahu, zato se je kmalo zavedel in bil silno vesel, da njegov trud ni bil brezuspešen.

Sedaj tudi ni več dvomil, da je v resnici stal pred vhomom v skrivni hodnik, akoravno ga do sedaj še ni bilo videti.

Sever se je sedaj približal na levi strani stoječemu kipu, kojega roko je bil prej zgrabil.

Zavrtel ga je in videl, da sta se roki desnega kipa takoj zopet sklenili kakor za molitev.

Mehanizem je bil precej dobro ohranjen, a pustolovec naj je vrtel, kolikor je hotel, hodnik se ni pokazal in samo roke obeh kipov so se pri vrtenju premaknile.

Zaman je tresel pustolovec kamenite ude, in vže mu je upadel pogum, ko mu je prišla nova misel.

Videl je, da je desni kip z roko kazal na eno točko skalnate stene.

Ali se je morda tam odprl hodnik?

Pustolovec je vzel svojo palico in jo držal ob iztegnjeni kamniti roki, tako da se je konec dotaknil skale.

Tam je z vso močjo pritisnil ob kamen in v svoje veliko veselje kmalu opazil, da se je ta počasi umaknil v skalo.

Pustolovec je s pomočjo svoje palice kamen vedno bolj globoko potisnil v skalnato steno, toliko časa, da se ni več premaknil.

Razočaran je gledal v tako nastano luknjo, katero je kamen od znotraj zaprl, vrhu tega je bila votlina tako majhna, da bi ne bil mogel zlesti skozi.

Nejevoljno se je zopet obrnil proti kipom.

Vzlic svoji zavednosti se mu je izvil krik največjega osupnenja, kajti srednji kip se je bil odmaknil v stran in na njegovem mestu je zijala velika odprtina, katero je pustolovec takoj spoznal kot vhod podzemskega hodnika.

Z nekaterimi koraki je stal pred njim in je gledal v globočino ter pozorno prisluškoval.

Ni bilo čuda, da je v svoji razburjeni domišljiji slišal vsakojake čudne glasove.

Enkrat se mu je celo zdelo, da sliši korake, ki so se počasi in slovesno približevali odprtini.

Groza je stresla predrzneža, tako da je kipe pomaknil na svoje mesto in pri tem opazil, da je tudi vtisnjeni kamen zavzel svoj prvotni prostor.

Pustolovec je pomaknil tudi ude ostalih kipov v svojo staro lego, potem pa se je vsedel na neko skalo, da bi razmišljeval podjetje, kako priti v ta čudni hodnik.

Najvažnejši del njegove naloge, podzemski hodnik najti, je bil sedaj srečno izgotovljen; ostalo mu je pa še težavno, da, predrzno delo, vsiliti se v te temne prostore in tam poiskati zakladnico samostana.

Sever ni dvomil, da ga bo Joze spremil, ker je poznal lakomnost njegovega sluga. Vsekakor je bil ta silno praznoveren, a pustolovec je mislil, da bodo čarobni zakladi, katere si bo lahko prisvojil v podzemskih prostorih, premagali njegov strah.

Tu je bilo treba raznih priprav za to nevarno podjetje. Svetilke, vrvi, da, celo živež bo treba vzeti s seboj, ker je bilo mogoče, da bi morala več dni ostati v teh groznih predorih.

Med tem razmišljanjem se je pustolovec spomnil Jozejeve pripovedi in žalostne smrti nesrečnega tatu, ki je v resnici prišel v zakladnico.

Pustolovec ni veroval v maščevalne duhove, pač pa je menil, da se je bil revež zadušil v slabem zraku.

Potem se ga je polastila druga misel, ki je dosti bolj težila njegovo dušo.

Ali so se takrat zakladi pustili v onem čudnem hramu, ali so jih spravili v kako drugo skrivališče, ker niso bili na starem mestu več varni? — Potem sevé je bil ves njegov trud zastonj.

A pustolovec je zaupal svoji sreči, ki mu je vže prej pridobila toliko zakladov.

Seveda mu v zadnjem času ni bila več tako mila, ker so hudodelcu večinoma vse nakane izpodletele.

Morda se mu to pot posreči v obilici odpeljati blestečega mamona.

Da je bil ta rop velik greh, ker je bilo premoženje samostana cerkveno, za to se je Sever malo brigal, ker je bilo njegovo čuvstvo vzlic zunanje izobrazbe zelo surovo. — — —

Mesec se je nagnil proti zatonu, tako da je bilo za Severja čas nastopiti nevarno pot domu.

Vrniti se je moral po isti poti nazaj, ker je na drugi strani steza nehala v strmi pečini, čez katero ni držala nobena pot. —

Počasi je korakal pustolovec po nevarnih mestih, plezal čez jamo s pomočjo železne sponse in dospel zopet na široko samostansko pot, ko je vže jutranja sapa vela skozi drevje, in je bledi svit na obzorju oznanil približevanje novega dne.

Hitro je smuknil skozi grmovje ob robu poti, hitel po temnem prepadu dalje in konečno splezal na svoj opazovalni grič, raz kojega vrha je zamogel pregledati ravno zapuščena tla.

Kdo bi bil slutil, da je oni mož tam zgoraj ravnokar našel ključ k zagonetni skrivnosti, ki naj bi njega, drznega pustolovca, hipoma spremenila v milijonarja?

351. p o g l a v j e.

Sluga.

Sever je ostal na griču, kjer ga je gosto grmovje popolnoma skrilo pred očmi opazovalca, ker je tam hotel počakati vzhajanje solnca.

Pustolovec je bil jako radoveden, po dnevi videti stezo, na kateri je po noči hodil, ker je hotel najti mesto, na katerem stoje kipi. Morda je kaka bolj primerna pot, ki pelje čez skale tje gori; potem bi ne bilo več nevarne smelosti, hoditi po ozki stezi.

A nada se mu ni izpolnila, kajti zoreči dan je pač razsvetil zidove samostana in strme pečine pod njim, a dolblina, v kateri so stali kipi, ni mogel videti, ker je bila dotična stena v poševni legi proti njemu in je torej popolnoma skrila dolblina.

Sever je občudoval prekanjenost starih zidarskih mojstrov, ki so tako izborno odtegnili kipe vsakemu očesu, kajti temu zidu nasproti je ležala ravnina, s koje se tudi niso mogle videti dolblina, ker so jih zobčaste skale popolnoma skrile.

Pustolovec ni imel vzroka še delj časa ostati na svojem opazovalnem prostoru, zato se je naglo vrnil v razrušeni tempel, kjer je Joze vže začudeno pričakoval svojega gospodarja. —

„Jezdi takoj tje, kjer si kupil živež“, je velel pustolovec, ko je prišel do svojega sluge, „kupi dve svetilki, vrvi in nekaj orodij, s katerim je mogoče odpreti dobro zavarovane skrinje in posode. Tu imaš potreben denar; če Ti kaj ostane, lahko kupiš še nekaj živeža!“

Joze se je seveda čudil nad temi ukazi, a vprašati se ni upal, ker je bil vaju svojemu gospodarju slepo ubogati.

Vzel je torej denar in čez malo minut odjezdil, da bi izvršil gospodarjeve ukaze.

Sever se je podal k počitku, ker zadnjo noč ni bil zatislil očesa.

Kmalu je trdno spal in se ni prej zbudil, da je peketanje konjskih kopit naznanilo Jozejevo vrnitev.

Pustolovec je takoj vstal, da bi ogledal stvari, katere je bil prinesel sluga s seboj.

Ta je bil vse preskrbel v njegovo zadovoljnost, tako da se je lahko brez skrbi lotil nevarnega podjetja.

„Sedaj si pa gotovo radoveden, čemu bom rabil te stvari?“ je vprašal Sever, ko je vse temeljito pregledal.

Sluga je nemo prikimal, a njegov pogled je izdal veliko radovednost.

„Včeraj si mi povedal, da pelje v samostan neki skrivni hodnik“, je nadaljeval pustolovec mirno. „Ta hodnik se konča v zakladnici.“

„Da, a to se samo pripoveduje, gospod“, je zaklical Joze, „kdo ve, če se hodnik v resnici nahaja: saj se še kipov ni nikdar ugledalo, pri katerih se prične podzemski predor!“

„Kipe in hodnike sem našel danes po noči!“ je odvrnil pustolovec.

„Kaj, — je li mogoče?“ je zavpil Joze.

„Poslušaj, kaj Ti imam povedati“, je nadaljeval Sever.

Pomigal je Jozeju, naj se vsede in osupnjenemu slugi razodel svoje doživljaje pri nevarnem nočnem potovanju.

Pri tej priliki je večkrat opazil, da je Jozeja groza stresla, a za to se ni zmenil, temveč pazno poslušajočemu opisal vse svoje najdbe.

„Kaj mislite sedaj začeti, gospod?“ je vprašal sluga, ko je Sever umolknil.

„Kaj storim? — No, meni preostaja sedaj le eno: s teboj pregledam predor in iztrgam podzemeljskim shrambam njihove zaklade!“

„Naj-li grem tudi jaz notri?!“ zakliče Joze ves iz sebe. „Ne, gospod! Vse storim, kar mi ukažete, a v te grozne shrambe, kjer se nahajajo samo krste in okostja, ne grem! Nazadnje naj pa še roko stegnem po samostanskem blagu, — ne, tega ne storim; — rajši se pustim ubiti!“

„Ali si ob pamet?“ vzplamti Sever nejevoljno. „Pomisli vendar na velikanske zaklade, ki bi nama pripadli. Lahko najdeva tam spodaj več sto milijonov, in sedaj se hočeš radi tvojih babjeverskih pomislekov umakniti?“

„Zahtevajte od mene kar hočete,“ je rekel mestic, „ali tega ne storim; ne, jaz ne grem.“

„Molči s tem besedičenjem,“ je rolnel Sever. „Če me nečeš spremljati, grem sam; potem pa hodi Ti radi mene do vraga.“

„Jaz tega vendar ne storim!“ zagotavljal je Joze se zgrajajoč. „Svojo bojazen radi strahovitih shramb bi morda še udušil, saj bi ne bil sam, ali dotakniti se zakladov, ki so lastnina samostana, tega bi ne mogel, ker to je velikanski, to je strašen greh!“

„Neumnosti!“ jezil se je Sever. „Saj vendar nisi sicer mož, ki se zboji kakega strahovitega dejanja, to si mi vže dostikrat dokazal.“

„To je vendar čisto nekaj drugega“, odgovoril je Joze se tresoč, „ali dotakniti se zakladov, ki so lastnina kakega samostana, ne, — ne; rajši pa trpim lakoto, kakor da izvršim tako strahovito zlodejstvo!“

„Prizanesi mi s svojim stokanjem!“ zaklical je Sever ježno. „Ali greš z menoj, ali ne?!“

„Zahtevajte od mene, kar hočete, gospod“, prosil je Joze. „Pomislite vendar na onega nesrečnega moža, katerega so izročili nunski duhovi ali pa sveti Jago sam večnemu pogubljenju, pomislite tudi — — —“

„Molči s svojimi neumnostmi!“ zaklical je pustolovec ježno. „Če me nočeš spremiti, pojdem pa sam; Ti se pa radi mene poberi k vragu: — jaz ne potrebujem več Tvojega dela!“

Sever je pričakoval, da ga bo sedaj Joze prosil odpuščanja ter izjavil, da je pripravljen, ga spremiti na težavnem potu.

Proti vsemu pričakovanju pa je Joze molčal in ne da bi se bil obrnil, šel k svojemu konju, katerega je začel mirno sedlati.

Sever je bil kar iz sebe togote radi te nepokorščine, kakor je imenoval ta upor svojega služabnika. A vendar ni verjel, da ga ta v resnici zapusti, ker bi Joze sam kmalu pal v ubožno življenje navadnega cestnega roparja.

Zdaj je prišel Joze s svojim konjem k gospodu.

Njegov obraz kazal je trden sklep, ki je pustolovcu izdajal, da ga njegov služabnik nikdar ne spremi v podzemeljski predor.

A ker ni lahko pogrešal svojega služabnika, potolažil je svojo jezo ter se navidezno mirno obrnil k Jozeju.

„Ti lahko tukaj počakaš; da se vrnem od svojega pota!“ rekel je svojemu služabniku. „Morda izostanem nekaj dni, ker ne morem vedeti, kake zapreke mi pridejo na pot, vendar upam, da najdem skrivnostne shrambe!“

„Rad ostanem pri Vas, gospod“, odgovoril je Joze, „toda opustiti morate to grešno podjetje: če je kaj družega takšnega izvršiti, sem rad pri tem, a tak grozovit greh, — ne — —“

„V peklo s teboj, ti strahopetnik“, vpil je Sever, prevzet nagle jeze.

Vzdignil je bič, katerega je imel slučajno v svoji desnici, in udaril svojega služabnika po obrazu tako, da se je takoj pokazala krvava lisa.

A pustolovec se je skoro prestrašil, ko je zapazil Jozejev grozovito preteči pogled.

Bil je pogled smrtnega sovraštva in grozne maščevalnosti, ki je plamtel iz teh oči.

Nehote prijel je Sever po samokresu, a Joze je molčal.

Mirno je zajahal svojega konja in ga naglo pognal proti gozdu.

„Ostanite zdravi, gospod!“ zaklical je čez ramo nazaj.

Potem je odjezdil v goščavo in kmalu izginil pustolovcu izpred oči.

Sever je storil veliko neprevidnost, ko je udaril svojega služabnika, kajti Joze je imel indijansko kri v svojih žilah, kri onega plemena, ki prenese vsako psovko in najslabejše ravnanje pri najslabši hrani, a udarca nikdar ne.

Sever je imel sedaj v Jozeju svojega najhujšega sovražnika, kateri je noč in dan mislil na to, kako bi storjeno mu sramoto maščeval z grozovito smrtjo svojega mučitelja.

Počasi je jahal Joze na svojem utrujenem konju skozi goščavo, dokler ni došel do griča.

Tam se je vstavil ter obrnil svoje od togote in sovraštva grozno pretvorjeno lice proti višavi, kjer se je nahajal njegov bivši gospodar.

„To mi bodeš plačal!“ zaklical je s pretečim glasom. „Vse sem prenesel, da celo najhujšo revščino, večkrat sem ti rešil življenje, in v zahvalo za vse to je udarec z bičem. To je sramota, katera se samo s krvjo opere. Odslej bodem sledil samo tvojemu sledu, dokler ne pride ura, ko padeš v moje roke, potem bodeš pretrpel najgrozovitejše muke, v zadoščenje mojemu sovraštvu!“

Zopet je pognal Joze svojega konja, dokler ni izginil v ozkem jarku, ki se je raztezal od roba visočine blizu do mesta Pueble.

Sever je bil ostal sam.

Bil je preveč raztogoten radi Jozejevega bega, kakor da bi bil še enkrat poskusil, poklicati ga nazaj.

Ni se bal, da bi ga Joze ovadil oblastvom, ker bi ta izdajca takoj tudi spoznala za zločinea. Mislil je pa, da se Joze kmalu prostovoljno in skesano povrne, kajti ni slutil, da indijanska maščevalnost ne pozna nobene sprave.

Za vse slučaje peljal je svojega konja na zelo skrit kraj, da bi se ga ne moglo najti.

Potem je uredil vse priprave za svoje nočno podjetje, ker je bil slej ko prej trdno odločen, udreti skozi predor v podzemeljske samostanske shrambe.

Bil je trdno prepričan, da dobi Jozeja, ko se vrne s tega pota. Zato je pustil nekaj hrane v templu, medtem ko je ostanek spravil v lahko vrečo. V to vrečo položil je tudi dolgo vrv, orodje in več sveč, katere je Joze preskrbel; vrečo si je privezal na hrbet in tako imel proste roke.

Pustolovec je sklenil, da, če dospe v zakladnico, znese bogastva od tamkaj na uhod predora in ga od tod s pomočjo vrvi spusti v globok prepad. Tamkaj ga je hotel zakopati in ob pripravi priliki poiskati.

Medtem napočil je večer.

Pedrzní pustolovec je z vsemi pripomočki, kar jih je hotel seboj vzeti na svoje podzemsko potovanje, šel na opazovalni grič, s katerega je lahko neopaženo pregledal samostan.

Nebo se je pooblačilo. Na obzorju zbirali so se črni oblaki, ki so bili najpoprej popolnoma nepremični, a pretili za noč z grozno nevihto.

To predstoječe bobnenje nevihte je bilo pustolovcu ravno prav, ker je že sedaj pri začetku temote lahko šel na nevarno stezo. —

Ko se je potem vihar začel, bil je že davno v onem tajnem predoru, kjer je potem lahko nemoteno s svojim orodjem odstranil kaka napotja, saj se stražniki pri nevihti gotovo podajo na kakšen kraj, kjer bodo pred viharjem na varnem.

Mrak se je kmalu pričel.

Kakor po vseh tropičnih krajih, mu je kmalu sledila noč, ki je celo zavila okolico samostana v skoro nepredirno temoto.

Sever je vzel vrečo na svoj hrbet in se z nekaterimi prijemami prepričal, da je svetilnica, od katere je bila odvisna njegova varnost, trdno pripeta na njegovem pasu.

Sedaj je lahko brez vse skrbi krenil na široko samostansko stezo.

Stopil je tiho po robu navzdol, da bi kakor včeraj zvečer prekoračil prepad na vznožju samostanskega hriba.

Po široki stezi je došel v nekaterih minutah do starega zidovja.

Takoj je odločno stopil na ozko stezo, ki je vodila na robu prepada.

Srečno je prekoračil vsa nevarna mesta, tudi zevajočo luknjo, kjer je bila pripeta železna rožica, dokler ni po velikih težavah in nevarnostih došel do onih kotov, kjer so stali kipi. —

Prišedši semkaj, ni Sever zamudil trenutka časa, nego takoj zavil roko enega teh kipov.

Potem je porinil skalnati kos v zid in šel proti zevajoči odprtini, katera se je prikazala po odmaknjenju srednje sohe.

Pazljivo je poslušal v grozni predor, da bi slišal, če bodo tudi danes doneli oni strahotni klici in koraki na njegovo uho. —

Dozdevalo se mu je, da sliši tudi sedaj te čudne glasove, ki so nejasno doneli iz silne daljave.

Ali pustolovec je bil odločen, da se ne da preplašiti.

Prižgal je svojo svetilko, prijel samokres, katerega je imel spravljenega v svojem prsnem žepu, ter šel brez obotavljanja na svoje nevarno podjetje.

V podzemeljskem predoru.

Najprvo je vzel pustolovec svečo, ki jo je imel shranjeno v žepu, jo prižgal in pritrdil na svetilnici.

S to pazljivostjo se je hotel obvarovati škodljivega, skoro gotovo okuženega zraka. Če je sveča ugasnila, bilo je to znamenje, da zrak v predoru ni več rabljiv za sopenje; in lahko se je še pravočasno umaknil, ker so strupeni plini najpoprej ugasnili nižje ko usta visečo svečo.

Svetilka je bila jamska luč, katera je tudi v slabem zraku naprej gorela, ker je bila hermetično zaprta; z njeno pomočjo se je potem še vedno lahko povrnil.

Predno pa je šel pustolovec v predor, prepričal se je, če se soha tudi od znotraj lahko odmakne, ker bi se sicer moral bati, da bi ne bil živ pokopan.

Soha odmaknila se je tudi od znotraj prav lahko, tako da je Sever brez obotavljanja zaprl za seboj odprtino, posebno ker se mu tudi zrak v predoru ni zdel pokvarjen.

Tako je potem srčno nastopil nevarno pot v temino.

Vedno je pazljivo svetil po tleh in po stenah predora.

Ta je bil ravno tako visok, da je šel Sever lahko po konci naprej; bil je sezidan in tudi tla predora so bila iz kamenitih plošč, katere so bile naravnost na skalnata tla položene, ker se ni čulo nikakega odmeva še bolj globoko ležečih predorov.

Počasi, oziraje se pri vsaki stopinji, šel je Sever dalje v temino.

Luč njegove svetilke sezala in kazala je samo malo korakov daleč.

Tudi je pazljivo poslušal na one čudne glasove, katere je slišal že tedaj, ko je našel ta predor.

Ti glasovi so doneli vedno bližje in razločnejše, zdaj ko hripavi klici, potem zopet kakor stopinje, ki so se počasi in

trudno kmalu bližale drznežu, kmalu se od njega zopet oddaljevale.

Vsakega drugega moža bi bila pri teh čudnih glasovih obšla zona, in strahoma bi bil zapustil ta strašni predor.

Ne tako Sever, ki je le redkokdaj občutil kako bojazen, čeprav je tudi njega pri teh groznih glasovih spreletaval mraz.

Nehote je obstal, ker se mu je dozdevalo, da sliši te korake v svoji bližini.

A vkljub najpozornejšemu gledanju ni zamogel opaziti prouzročitelja teh glasov.

Prišel je na zadnje na slutnjo, da prihajajo ti glasovi od stražnikov samostana.

Sever je menil, da je morda pod samostanskim dvoriščem. Zopet je šel počasi nekaj korakov naprej.

Tu pade luč njegove svetilke na steno, ki je bila le nekaj korakov oddaljena od njega.

Predor je bil pri kraji!

Mrzel pot pokrival je čelo drznega pustolovca.

Mislil je, da so tu zazidali predor; seveda je imel pri sebi orodje, da bi zidovje razkopal, a pri tem je lahko poteklo več dni, ker je bil zid očitvidno zelo trden.

Poparjen obstal je pri nepričakovani zapreki, ko se hipoma domisli, da je morda tudi tukaj kak skrit mehanizem.

Tipal je po zidu, a našel ni ničesar.

Po nekaterih brezvspešnih poskusih vzal je svetilko ter svetil povsodi po steni; a nikjer ni našel nobenega gumba ali kakega drugega skrivnostnega zapaha.

Samo v obeh gornjih kotih zidu zapazil je dve črki, „S.“ v levem, in „K.“ v desnem kotu.

Nehote je prijel eno venkaj stoječih črk z roko, pri čemer je na svoje veselje opazil, da se je dala premikati na stran.

Sever je porinil črko. Bila je „S.“, ki je bila na desni strani zidu, do srede, tam se ni dala več premakniti.

Zdaj je prijel še črko „K.“, ki se je tudi premikala, a v nasprotno stran, tako da je v kratkem stala zraven črke „S.“

„Sveti Križ!“ (ime samostana), zaklical je Sever nehote tako glasno, da se je prestrašil lastnega glasu, ki je čudno odmeval po predoru.

Ob enem je pa zadonelo glasno pokanje. Kameniti zid se je kakor pomikan od nevidnih rok, na sredi predelil, tako da je pustolovec lahko šel skozi odprtino.

Previdno je posvetil najprej s svojo svetilko predse.

Ta previdnost je bila zelo opravičena, ker so se tikoma pred temi čudnimi vratni nahajale stopnice, ki so peljale navzdol.

Predno je šel klativitez po njih v globočino, prepričal se je poprej, če se dajo ta vrata odpreti tudi od znotraj.

V njegovo zadovoljstvo je bilo tako, ker se je natanko videlo na zidu zapiralo, s čigar pomočjo se je tudi od znotraj odstranila ta zapreka.

Stopil je z nogo na zgornjo stopnico. Takoj pa se je zopet umaknil, kajti oni čudni klici, katere je preje le nerazločno slišal, udarili so sedaj s prestrašljivo natančnostjo na njegova ušesa. —

Obenem je začul šum, kakor da bi se lahka telesa drgnila ob stene predora.

Vmes je donelo kakor tiho žvižganje, a v tako strašno pošastnih glasovih, da je Severja kljub njegovi drznosti stresala zona.

„Ah, kaj, doli moram!“ mrmral je končno nejevoljno. „Pred človeškimi bitji me varuje moj samokres, če pa prebivajo tu doli res bitja, brez mesa in krvi, mi pa ti duhovi itak ničesar ne morejo!“

Počasi je stopal po stopnjicah doli, dokler ni došel do družega predora.

Tam privihral mu je naproti močan veter, ki je takoj ugasnil njegovo svečo, a hladno opihaval njegovo vroče čelo.

„V predoru morajo biti zračne luknje“, mislil si je Sever, ki se ni več bal pokvarjenega zraka.

Zdaj se je tudi spomnil, da je videl za samostanskim zidovjem staro, skoro do cela podrto poslopje, ki je bilo navidezno popolna razvalina.

Na vsak način je bil sedaj pod njenimi kletmi, od tam so gotovo vodile luknje za zrak doli v predor.

To domnevanje se je kmalu potrdilo, ker je ravnokar začul zopet one čudne glasove.

Ostal je in prisluškoval.*

Zdaj je prišlo nekaj pošastnega, senci podobnega po predoru.

Temne spake priplavale so tikoma mimo njegove glave.

Obenem zaslišal je ono tajinstveno žvižganje v neposredni bližini.

„Netopirji“, rekel je Sever zaničljivo, medtem ko je udaril s svojo palico po usiljivih živalih, ki so instinktivno frfotale krog svetilke.

Zdaj je tudi videl pustolovec precej obsežne luknje, ki so nad njegovo glavo vodile navzgor.

Tam so našli netopirji svojo pot k razvalini, v kateri so dobili zvečer svojo hrano, medtem ko so sicer prebivali v teh pustih predorih.

Tako je našel večji del nočnega straha povoljno razrešitev.

Samo hripavega vpitja si Sever do sedaj ni zamogel raztolmačiti; a to vpitje je že dalje časa prenehalo, tako da je pustolovec komaj še mislil nanj.

Kar mu zastavi pot kup razvaline.

Videti je bilo, kakor da se je tu udril kos stropa, ker je Sever, ko je vzdignil svojo svetilko, lahko natančno razložil nad seboj prostor s slikanimi oboki.

Sedaj je bil prepričan, da se je nahajal pod razvalinami starega samostana, a bati se je moral, da bi kak čuvaj, ki bi se tamkaj nahajal, opazil slabi svit, katerega je dajala svetilka v prazni prostor nad njim.

„Nepotrebna skrb“, mislil si je Sever, „k večjemu si bodo mislili, da tukaj straši, če bi že res zapazili svitlobo moje svetilke; ničesar se mi ni treba bati!“

Previdno je splezal čez razvaline, da bi na oni strani nadaljeval svojo pot, ko se oni hripavi klic, katerega je že preje slišal, oglasi tako tikoma v njegovi bližini, da je Sever ves prestrašen odletel.

Osupnjen je zrl proti onemu kraju, kjer je zaslišal grozne glasove. A zdaj prešinil ga je nov strah, ker tam iz temote — svetilo se mu je nasproti dvoje velikih, žarečih oči.

Za trenotek je čutil ta predrzni mož, kako so se mu lasje groze ježili, a njegov strah ni dolgo trajal.

S pripravljenim samokresom v desnici bližal se je groznim očem, ki so bile videti kakor vrteča se goreča kolesa.

Zopet je zadonel oni grozoviti klic.

Že je Sever vzdignil samokres, kar zašumi kakor od velikanskih perutnic in s tleskajočim fofotanjem je smuknila velikanska sova mimo njega.

Nočna ptica je izginila v odprtini, katera je nastala vsled razpada podzemskega hodnika: ona je bila, ki je tako grozovito upila, in koje velike, žareče oči so tako prestrašile predrznega usiljenca.

Sever se je sedaj smijal radi svojega strahu, akoravno je čutil, da bi vsakdo na njegovem mestu občutil isto grozo.

Potem je nadaljeval svojo pot, ki ga je vedno globokeje peljala v te skrivnostne prostore.

Če je bil hodnik do sedaj precej ozek, razširjal se je odslej pri vsakem koraku, dokler ni končal v podolgastem prostoru, očitvidno ni imel izhoda.

Tu se je nahajala cela vrsta iz kamna sekanih kipov, ki so bili še precej dobro ohranjeni in so predstavljali visoke duhovne dostojanstvenike.

Sicer je le malo ogledoval te kipe, ker je le milslil na svojo nadaljno pot.

Hitro je dospel do konca hodnika in kmalu našel izhod, ki je bil na pol skrit za kipom.

Sever je hitro šel skozi to odprtino, ki je peljala najpoprej zopet v ozek hodnik.

Kmalu se je ta zopet razširil v široko razprt prostor, iz katerega je puhtel v resnici mameč duh trohlobe.

Sever je visoko vzdignil svojo svetilko, ter z grozo opazil, da se nahaja v stari, sedaj ne več rabljeni grobnici samostana.

Povsodi so bile nakopičene krste. Napiši na njih so svedočili, da so tihi spalci že po več sto let ležali v tej grobnici. Večinoma so bile krste iz kovine, a tudi lesene krste so se nahajale tukaj, ki so — na pol segnite in razpadle — kazale svojo grozovito vsebino.

Tu in tam režala se mu je bleda črepinja iz strohnjenih mrtvaških rjuh ali pa mu je preteče molela nasproti kaka brezmesna roka. Včasih ležala mu je celo kaka krsta čez pot,

tako da se je okostje, katero je bilo preje v krsti, padši na tla raztreslo in mu je celi kup človeških kosti zapiral pot.

Strahoto tega strašnega bivališča je povejšalo še to, da se je čulo, kakor da bi duhovi igrali na orglje v cerkvi.

Tam so imele sedaj nune svojo večerno molitev; a njih pobožni glasovi niso zamogli odvrniti brezbožneža od namernega početja.

Neustrašeno je stopal čez razpadle krste in človeške črepinje, dokler ni došel do konca grobnice.

A tukaj je našel le trdno zidovje, in je takoj spoznal, da v tem silnem zidu ni nikakih skritih vrat.

Zato se je Sever vrnil tja, kjer je že v prvič zapazil nekaj ozkih hodnikov, ki so na desno in levo vodili mimo krst v temino.

A tudi ti hodniki končali so pri masivnem zidu, tako da se je konečno moral pobit vrniti k urodu v grobnico.

Tam je sedel na neko krsto iz kovine, da bi se malo odpočil. —

Razni dogodki na strašnem potovanji so njegove čute tako razburili, da se je čutil do smrti utrujenega. Uvideval je, da bode moral več dni ostati v teh podzemeljskih prostorih, kajti bil je trdno odločen, da se prej ne umakne, dokler ne najde vhoda v zakladnico.

Tako je torej bil pripravljen, preiskati vsak kotiček obširne grobnice, dokler ne bi krasen uspeh poplačal njegovega težkega početja.

Orglje so obmolknile. Nastala je smrtna tišina.

Sever je vstal s svojega sedeža, ter se obrnil proti zidu na levi strani.

Počasi korakajoč je s svojo svetilko osvetljeval ves zid. K njegovi desnici je ležal cel kup lesenih krst. Od tam je klavič začen začen sumljivo pokanje in praskanje.

Nakrat se je Sever prestrašeno zganil.

Praskanje se je pomnožilo, in gorenja krsta jela se je gibati, kakor da jo premika nevidna roka.

Potem je padla z glasnim ropotom doli s kupa, se razletela in razmetala grozno vsebino pred Severjeve noge.

Ta je nehote vsled groznega mrtvaškega vzduha planil nazaj.

„No, kaj takega se gotovo večkrat pripeti pri teh strohnelih krstah!“ mislil si je pustolovec, ki je takoj zopet našel svojo hladnokrvnost.

A vendar se je zopet prestrašil, ko je zapazil tikoma pred svojimi nogami mrtvaško glavo, ki se je iz krste pritrkljala do tja in se mu režala iz svojih velikih praznih očesnih votlin.

Sever je mrtvaško glavo brenil na stran, tako da je črepinja ropotaje izginila v temini.

Potem je stopil čez okostje, ki mu je skoro pot založilo.

„Človek bi skoro postal babjeveren, če bi se pri takih dogodkih spomnil na določbe usode“, mislil si je Sever. „Črepinja se mi je režala, kakor da mi je hotela z brezzobimi ustmi zaklicati poziv, naj ji sledim v temno kraljestvo smrti. Če vzamem še zraven bedasto prorokovanje stare, blazne zamorke, je najlepša povest o strahovih gotova!“

Z zaničljivim nasmehom obrnil se je zopet k zidu, katerega je luč svetilke le slabo razsvitljevala.

Dolgo časa ni našel nobenega znaka, ki bi vzbujal njegovo pozornost, tako da je bil od minute do minute bolj nepotrpežljiv.

Končno zagleda blizu stropa majhen kamenit kip, ki je takoj vzbudil njegovo zanimanje.

Mala podoba predstavljala je meniha, ki je z iztegnjeno roko kazal na neko mesto grobišča.

Sever se je takoj spomnil na premakljivo roko kipa pri vходу, zato je sledil iztegnjeni roki meniha in zagledal kmalu drug kip, kojega roka je tudi kazala proti gotovemu kraju.

Kraj, kamor je kazal skrivnostni menih, se je lahko našel, ali tam ni bilo nobene sohe, nego dobro izklesan kamen, ki je predstavljal duhovnika.

Na strani duhovnika izklesana je bila v ploščo tudi kamenita knjiga, na kateri so bile urezane nerazločljive črke.

Sever je poskušal najti na figuri kak mehanizem, a kljub vsemu trudu ni zamogel najti nikakega skrivnega peresa ali kako drugo skrivno napravo.

Konečno obrnil se je h kameniti knjigi.

A komaj jo je prijel, ko ga je prepričalo tresoče gibanje kamna, da je bil tu skrit željno iskani mehanizem.

Kmalu našel je smer, kamor se je pustila premikati kamenita knjiga, porinil jo je tja, ter z veliko napetostjo posvetil na kraj, kjer je bila preje knjiga.

Tu je zagledal malo votlino, v kateri je kazala mala pšica na drugi kraj zidu.

Hitro je s palico dognal, kamor je kazala pšica, ker je mislil, da najde tamo iskano zakladnico.

A veselil se je prečgodaj.

Na dotičnem mestu je namreč našel zopet le kamenito podobo. Na okrog je bilo še dosti takih podob, tako da je že dvomil, če je tod vhod do zakladnice, posebno ker kljub vsemu trudu ni našel nobenega kamna, ki bi se premikal.

Zlovoljen se je vrnil k podobi s knjigo, ter še enkrat posvetil v votlino, kjer je bila pripeta mala pšica.

Ni mu bilo mogoče najti kaj drugega; mala pšica kazala je le vedno na ravno zapuščeno kamenito sliko.

Zato se je podal še enkrat tja.

Zdaj je zapazil, da je kazala pšica na glavo figure.

Tam se je nahajal nekak žarni venec, in pri natančnem ogledovanju zapazil je črki S in K, ki sta že v začetku podzemeljskega hodnika igrali tako čudno ulogo.

Posrečilo se mu je, da je premaknil črki.

Obenem je zapazil, da sta se bili šele prikazali, ko je bil odrinil kamenito knjigo.

Medtem ko je še občudoval previdnost starih zidarskih mojstrov, čutil je hipoma neko tresoče gibanje kamenite slike, ki se je brezglasno umaknila na stran.

V istem hipu vzdignil je puštolovec svetilko v višino, katera je razsvitljevala pred njim ležeči prostor.

Le s pomočjo vse svoje eneržije zamogel je zadušiti glasen vzklik veselja.

Pred njim je ležala — zakladnica samostana!

Samostanski zaklad.

Sever je pustil skrivnostna vrata odprta, kajti na notranji strani nikakor ni mogel najti zapaha.

Hitro odločen je stopil v precej prostorno obokano shrambo, katero je na prvi pogled spoznal kot tako dolgo iskano zakladnico.

Kar zasliši njegovo prisluškujoče uho nekako čudno, votlo bobnenje.

Bilo je treskanje nevihte, ki je ravnokar divjala po zemlji. Ti glasovi so kakor grozne pretnje doneli na uho brezbožnežu, ki se je ravno hotel polastiti samostanskega blaga.

Sever se pač ni brigal za glas srditega Boga; stopal je do srede shrambe, kjer je z visoko povzdignjeno svetilko ogledoval čudno okolico.

Ta prostor je izgledal kakor kaka podzemeljska kapelica. Na eni strani je bil postavljen majhen altar, na kojem je stal na sredi velik zlat križ, ki se je lesketal v svitu luči.

To mojstrsko delo zlatarske umetnosti imelo je velikansko vrednost.

Že je brezbožnež s pohlepno žarečimi očmi pristopil h križu. —

Ali sedaj je padla svetloba na telo Odrešenika, kojega oči so zrle milo in odpustljivo.

Nehote se je hudodelec umaknil.

Vkljub svojemu zločinskemu značaju, ki se ni sicer pred ničemer zbal, — se vendar ni upal, dotakniti se tega svetega križa. —

„Mislim celo, da se bojim!“ godrnjal je Sever sam pri sebi, a vendar je stopil boječe od altarja, da bi sedaj ogledal svojo nadaljno okolico.

Ob stenah stale so velike železne skrinje, v katerih je ležal, kakor je bil Sever sedaj popolnoma prepričan, — samostanski zaklad.

Poskusil je dvigniti pokrov, a bil je grozno težek, tako da je moral opustiti misel, odnesti zaprte skrinje.

Seveda, če bi bil imel Jozeja na svoji strani, potem bi bilo to lahko šlo.

Sever je škripal togote z zobmi, ko je mislil na strahopetca, ki ga je zapustil.

Predno se je obrnil do cela k skrinjam, prehodil je večkrat celo shrambo, da bi jo natanko preiskal. Njegova svetilka osvetila je celo vrsto starih slik. Bile so večinoma slike predstojnic in drugih bolj odličnih članov samostana. Slike so vsled starosti močno trpele in zato so jih prenesli semkaj v to skrivnostno shrambo.

Sever je opazil tudi velikanska, železna vrata, s katerimi je bil samostan zvezan z zakladnico.

V presledkih med treskanjem nevihte začul je Sever korake čuvajev, ki so hodili sem in tja po dvorišču.

Gotovo se je tam zgoraj nahajal kriti hodnik, kjer sta našla moža zavetje pred viharjem.

Sever je natančno slišal, da so koraki odmevali, kakor da hodita čuvaja po kaki shrambi.

Pustolovcu ni bila ta sosesčina posebno všeč. Vedel je, da nastane ropot, ko bo lomil pokrove skrinj. Če so čuvaji slišali te glasove, potem je bil ves njegov trud zastonj. A bil je trdno odločen, da napne vse svoje moči, da si prilasti vsaj večji del zaklada.

Na srečo ni bilo nikakega okna v shrambi, tako da ga ni zamogla izdati svetloba svetilke; to je opazil, ko je posvetil na vse stene.

Kaj ga je brigala grozotna okolica, — kaj slike, iz kojih so oči resno in karajoče zrle na njega. Mislil je le na neizmerne zaklade, ki so tu ležali že po več sto let; z enim udarcem hotel je postati bogataš.

Sedaj je bilo treba odpreti skrinje, kojih je bilo gotovo do trideset v shrambi.

Sever je posvetil s svojo svetilko na ključavnice in je v svojo veliko nejevoljo opazil, da so vsakovrstne priprave branile pokrove pred neopravičenim odpiranjem.

Sedaj je sprevidel, da bo njegova navzočnost tu doli dlje časa trajala, ker je pri odpiranju teh skrinj bilo treba velike previdnosti in veliko časa.

Pustolovec šel je od skrinje do skrinje; povsodi je videl iste ovire, na katere je prej komaj pazil.

Konečno je zapazil veliko skrinjo, ki je bila zavarovana samo z dvema ključavnicama.

To je hotel najprvo odpreti in njeno bogato vsebino znesti na uhod predora.

Saj je imel časa, ker je imel dovolj živeža, in ker se je pri slučajnem bližanju čuvajev tudi lahko umaknil v grobnico.

Skrinja, katero je hotel odpreti, stala je v kotu; nad njo opazil je pri svitu svetilke nekaj nikomur podobnega, kar je takoj sklenil preiskati.

Počasi vzdignil je Sever svetilko.

Zazrl je velikansk lesen kip, ki je bil pritrjen na strohnelem podstavku.

Ta leseni kip je bil gotovo vže pred več sto leti rezan, ker je bil obraz vže popolnoma nerazločljiv; obleka je bila videti skoro črna, medtem ko je bila njegova preteče vzdignjena roka na več krajih zvezana, da bi bila obvarovana popolnega razpada. Na podstavku lesenega kipa, ki je bil skoro naravne velikosti, bral je pustolovec v skoro izbrisanih zlatih črkah besede: Sveti Jago iz Kompostele.

„Aha, to je zavetnik samostana, ki naj bi varoval zaklade!“ mislil si je Sever, ki se je takoj spomnil Jozejeve pripovedke. „Torej ta je čuvaj tega bogastva, ki je mojega nesrečnega prednika tako kaznoval“, mrmral je poluglasno, medtem ko je s svetilko posvetil v skoro nerazločljivi obraz kipa.

V tem trenutku je vsled svetlobe bilo videti, kakor da kip živi, kakor da se preteče vzdignjena roka premiče, tako da se je Sever prestrašeno zganil.

„Dozdeva se mi, da postanem do cela babjeveren“, mrmral je poluglasno, medtem ko je postavil svetilko na tla.

Potem je vzel vrečo s hrbta, jo odprl in iz nje vzel nekaj orodja, katero je potreboval pri odpiranju skrinj.

Nehoté domislil se je besedi služabnika Jozeja, da je zelo velik greh, se polastiti samostanskega blaga; a nejevoljno se je otresel tega svarečega čustva in odločno začel s svojim brezbožnim delom.

V trenutku porinil je dleto med pokrov in skrinjo ter z vso močjo pritisnil navzdol.

Zamolcklo pokanje zadonelo je po tihi zakladnici, — pokrov skrinje je bil vlomljen!

Željno, z mrzlično tresočimi se rokami je Sever vzdignil pokrov skrinje ter ga naslonil na zid.

Potem je vzel svetilko od tal in ž njo posvetil v skrinjo tako, da se je videla vsebina.

Predrzni mož je komaj zamogel ukrotiti svoje veselje, ko je zagledal bogastvo, katero je bilo v železni skrinji.

Tu so ležale bliščeče dragocenosti, ki so imele velikansko vrednost. Povsodi so se lesketali briljanti in drugi dragoceni kamni na masivnih zlatninah; vmes nahajali so se celi zavitki kovanega zlata, kakor tudi druge dragocenosti iz dragocene kovine.

„Tu so nakopičeni milijoni“, mislil si je Sever, medtem ko je poželjivo pogledal na druge zaklenjene skrinje. „O, če bi se mi posrečilo, prisvojiti si te velikanske zaklade, potem bi imel vse svoje življenje dovolj tako vroče zaželenega bogastva.“

Nehoté se je obrnil proti drugim skrinjam.

Kar zadoni za njim glasen udarec.

Ta se je prestrašeno obrnil.

Pokrov skrinje, katerega je preje le na lahko naslonil na zid, padel je zopet nazaj.

„V resnici usodno znamenje, bi rekel kak babjeverec“, mislil si je Sever. „Ravno tako je, kakor da bi vendar ne dobil teh zakladov; ali, kaj vprašam jaz po takih neumnih znamenjih; — zdaj velja, odnesti kolikor mogoče veliko bogastva.“

Z močno roko prijel je pokrov skrinje, odmaknil skrinjo z veliko težavo nekoliko od zida, ter vrgel pokrov s tako silo ob zid, da je kar zabobnelo.

Zdaj je zaslišal nad seboj neko tiho prasketanje, katero je od trenutka do trenutka postajalo močnejše.

Prestrašen je pogledal Sever navzgor, a preplašeno obstal na mestu, kjer je klečal.

Stara podoba svetega Jaga jela se je premikati.

En trenotek je strmel zločinec zbegano navzgor.

Zdaj se mu je dozdevalo, da seže preteče iztegnjena roka svetnika po njem.

Grozovit krik zadonel je po tistem hramu.

Potem je padla temna, težka masa od zidu, ter podrla predrznega pustolovca na tla.

Svetilka je ugasnila, — globoka temota zavladala je v veliki zakladnici. — — — — —

Nakrat je bila smrtna tišina, ki je vladala v temni zakladnici, prekinjena od glasnih korakov, ki so se hitro bližali železnim vratom zakladnice.

Bila sta oba čuvaja, ki sta vkljub nevihti vendar zaslišala Severjev krik in ropot kipovega padca.

Siva moža sta se zgražala, ker sta, babjeverna kakor vsi Mehikanci, mislila najprvo na kak strah.

A vendar je čut dolžnosti prevladal njihove pomisleke, da sta takoj hitela po stopnjicah navzdol k železnim vratom, ki so vodila v zakladnico.

Tam sta stala osivela stražnika, ter z največjo pozornostjo prisluškovala.

„Ali ne slišiš ničesar več, Perec?“ šepetal je prvi.

„Niti glasu več, Filip“, odvrnil je oni, „ali preje sem čisto razločno slišal ropotanje, kakor tudi strašen vzklik. Moj Bog, kaj še nimajo duše miru v grobu, dasi so trupla v stari grobnici že zdavnaj strohnela?“

„To vse nič ne pomaga: odpreti morava in se prepričati, odkod so ti strašni glasovi prihajali“, rekel je Filip odločno.

„Sedaj o polnoči, ko je zunaj taka nevihta?“ odvrnil je Perec. „Premisli vendar, če bi nas kak strah do smrti prestrašil.“

„To so posvečeni prostori, in tam pri altarji nimajo hudobni duhovi nobene moči čez nas“, odgovoril je Filip. „Gospa predstojnica bi se gotovo hudovala na našu, če ne bi takoj pogledala po vzroku nočnega šundra.“

Pri teh besedah vzel je starček ključ iz svojega pasa.

Medtem ko je njegov spremljevalec ves tresoč se odrinil težke železne zapahe, odklenil je Filip velikanske ključavnice, tako da so se velika železna vrata sedaj lahko odprla.

Čuvaja sta vzela svoji svetilki v roke; predno pa sta ustopila v zakladnico, molila sta kratko molitvico, se pobožno prekrizala, potem pa odločno odprla železna vrata.

Svetilki sta le slabo razsvitljevali strahotno zakladnico.

Na pragu sta starčka trepetaje obstala, medtem ko sta povsodi gledala naokrog.

„Ali vidiš kaj sumljivega, Filip?“ šepetal je Perec, katerega je v nasprotji stresala strašna bojazen.

„Kolikor sem dosedaj zagledal, je vse v najlepšem redu“, odgovoril je Filip, „ali, — kaj pa je to? — poglej no tja, tam so vrata, — katerih dosedaj še nisem nikdar videl!“

„Pojdi, odidiva“, šepetal je Perec, „ravnokar začul sem neko stokanje, — tu, — sedaj že zopet!“

V resnici zadonelo je zopet zamolklo stokanje skozi na pol temno zakladnico, tako da se je celo pogumni Filip nehoté prestrašeno umaknil.

„Ne, le pojdi z menoj“, rekel je ter se hitro ohrabil. „V božjih rokah sva; Vsemogočni ne dopusti, da se nama skrivi le samo las na glavi. Pridi, preiskati hočeva ta prostor!“

Stražnika sta šla počasi čez prag zakladnice proti skrivnostnem urodu.

„Za božjo voljo, Filip!“ zakričal je Perec, ter se boječe pritisnil k svojemu tovarišu, „poglej, tam se nekdo plazi, — tu, — sedaj je izginil pri vratih, — komaj se še držim pokonci.“

Celo odločnejšega Filipa obšla je zona, ker je tudi on zapazil, da se je plazila neka senca ob zidu in jo je potem videl zginiti pri vratih.

A kmalu je premagal to slabost in se bližal s tresočim Percem skrivni odprtini.

„Le poglej, Perec“, šepetal je svojemu tovarišu, „tu leži stara lesena podoba svetega Jaga; padel je, ker je podstavek že preveč strohnul. Ali kaj je to, — saj tu leži orodje, — da, celo železna skrinja je ulomljena; — hitro pridi, Perec, tukaj

ni strašil duh, nego hudodelec, ki se je na čuden način utihotapil v ta kraj.“

Čuvaja sta sedaj stala pri skrivnostnem uhodu.

„Teh vrat še nisem nikdar videl“, rekel je Filip, „to je skriven uhod, za kojega je ta drzni usiljivec gotovo vedel, da se nahaja.“

„Ali ne slišiš korakov?“ šepetal je Perek, medtem ko je bojazljivo pokazal na temno grobnico.

In res se je od tamkaj slišalo, kakor da bi kak človek počasi in smrtno truden šel skozi hram; vmes sta začula poslušalca zamolklo stokanje, kakor da bi begun imel grozne bolečine.

„Sedaj mi je vse jasno“, zaklical je Filip. „Soha svetega Jaga je padla doli, medtem ko je klečal ta drzni tat zraven ulomljene skrinje; le poglej, Perek, tu leži celo ubita svetilka. — Perek, ali se še spominjaš onega groznega krika? — Bil je gotovo vzklik zadetega tolovaja, katerega je težka soha podrla na tla. Sedaj se počasi vleče skozi onile hram; brž pridi, lahko ga še dohitiva.“

Čuvaja sta stopila skozi skrivnostna vrata v veliko grobnico, a takoj sta se preplašeno umaknila.

„Moj ljubi Bog, to je stara grobnica“, zastokal je Perek, ko je pri svitu svetilke zagledal krste, „pojdi, pokličiva pomočnike, predno greva v to strahotno grobnico!“

„Da nama med tem tat uide? Ne, to se ne sme zgoditi“, zakliče Filip odločno.

„Le poslušaj, saj komaj lazi naprej, gotovo je kaj ranjen. Hitro, hitiva za njim, da poizveva, kdo je ta predrznež, ki je na tako čuden način udrl v te podzemeljske prostore.“

Ne da bi počakal na odgovor svojega tovariša, hitel je starček naprej, tako da je bil njegov boječi tovariš prisiljen iti za njim.

354. poglavje.

V grobnici.

Ko je Severja podrla lesena soha na tla, obležal je nekaj minut brez zavesten.

Težki kip je tako udaril na njegovo glavo in ramo, da se je zgrudil kakor od bliska zadet.

Kako dolgo je v temoti tako ležal, tega ni vedel; ko se je pa prebudil iz svoje nezvesti, videl je takoj, da je neka svetloba razsvitljevala zakladnico. Tudi je natanko slišal čuvaja, koja sta poizvedovala po uzroku nočnega šundra.

Čeprav je pustolovec spoznal, da se sedaj zamore le z najhitrejšim begom rešiti, bilo mu je vendar začetkoma nemogoče, vzdigniti se s tal, ker je v rami občutil grozovite bolečine, koje so se tako hitro povečavale, da je že mislil, da je dobil kako težko notranjo poškodbo.

Zato je ostal še na pol onesveščen na svojem mestu, kljub temu, da sta stražnika vže stopila v zakladnico.

Saj se mu je dozdevalo, kakor da bi ga bil sam maščevalni Bog njega, skrunitelja, treščil na tla.

Sveti Jago, kot zvesti čuvaj zakladnice, kaznoval je predrznega roparja, tako da bode sedaj brez vse pomoči pal v roke pravičnosti.

Tako si je mislil Sever.

A ko je čul, da sta se mu čuvaja vedno bolj bližala, zbral je še enkrat vse svoje moči, da bi se otel pretečemu prijetju. —

Z nadčloveškim naporom posrečilo se mu je, stopiti na noge. —

Potem je zapustil z omahujočimi koraki zakladnico, da bi se skril v grobnici.

Pri tem poskusu obšla ga je znova slabost, tako da se je moral oprijeti krste, da se ni vnovič zgrudil na tla. Nadalje je slišal v svoj strah, da sta mu stražnika sledila v grobišče, tako da je bil uničen ves njegov trud, da se jih reši z begom.

Le s trdom vlekel se je dalje, ker so glasovi in stopinje preganjalcev se vedno bolj bližale.

Kmalu je celo lahko spoznal svitlobo njunih svetilk, s katerimi sta pazno svetila po ozkih hodnikih med krstami.

Na brambo Sever niti misliti ni smel, ker mu je pal pri nezgodi v zakladnici samokres iz žepa.

Tako ni imel nobenega orožja, da bi se ubranil preganjalcev. Samo beg mu je mogel prinesei rešitev.

A kmalu je zapazil v svojo osupnjenost, da se mu je začelo temniti pred očmi, da ga hočejo nasledki prevelikega napora premagati.

Vže je hotel počakati stražnika, da se jima uda, ko se vzbudi v njem veselje do življenja s tako vročim poželenjem, da se je odločil, še enkrat vse sile napeti, da se reši.

Bil je tudi že skrajni čas, ker so njegovi trudni, plazeči koraki vedno znova peljali zasledovalca na njegovo sled.

Zdaj jih je videl, da sta zavila na hodnik, na katerem je Sever na pol onesveščen tipal naprej.

Kar je začutil, da se pokrov zraven njega stoječe kovinaste krste pod njegovo roko premiče.

„Kako bi bilo, če bi se skrili v to krsto!“

Ta misel šinila mu je bliskoma v glavo.

Z naporom zadnjih moči vzdignil je težki kovinski pokrov, splezal v krsto, ter počasi spuščal pokrov, tako da je ostala ozka špranja, skozi katero je dobival zrak in ob enem opazoval bližajoča se stražnika.

Opazovanje najprvo seveda ni bilo posebno, ker je Sever ležal nekaj minut brezzavesten v krsti.

Šele, ko so se bližali glasovi zasledovalcev, prišel je toliko sam k sebi, da je skozi razpoko strašnega skrivališča lahko opazoval krčtanje in slišal govorjenje stražnikov.

Sedaj sta bila dospela v njegovo neposrednjo bližino, tako da je celo razločil njihove obraze.

„Čisto v bližini mora biti, Perec,“ rekel je Filip, ki je z največjo pazljivostjo pregledoval vse kote.

Tovariš je bojazljivo gledal okoli sebe.

„Ravnokar sem še slišal njegove korake,“ oglasil se je zopet Filip, — „da, celo zdelo se mi je, kakor da bi bil zopet padel.“

Severja je spreletel mraz, — kajti, če ga najdeta čuvaja, je izgubljen.

„Jaz sem preje videl celo njegovo osebo,“ je še dostavil Perec s tresočim glasom, „lazil je kakor kak duh počasi mimo krst, tako da nisem prav vedel, ali je človek, ali pa kaka prikazen. — Ali ne bi se raje vrnila, Filip? — Tukaj je preveč strašno: — če bi ne bil ti pri meni, že zdavno bi bil skoprnel strahu.“

„Ne, najti ga morava!“ zaklical je Filip odločno. „Pomisli vendar na plačilo, katero potem dobiva. Predstojnica naju bo bogato obdarovala, ker je najina pazljivost preprečila rop samostanskega zaklada. Ali zločinca morava imeti, sicer je najino delo le polovično.“

„Kako je neki zvedel za ta skrivna vrata?“ vprašal je Perec.

„Da, to je nerazjasnjiva skrivnost. A še bolj čudno je, da je tat sploh prišel v staro grobišče,“ je odgovoril Filip. — „V samostan ne zamore nihče, zid se ne more preplezati, tudi zabranjujejo veliki prepadi, da bi se kdo približal zidovjem. Zato pa morava tatu na vsak način prijeti, da se tak ulom več ne pripeti. Kakor hitro ga imava, potem bo kmalu priznal, kako je prišel v ta strašni kraj. Najprvo se pa mora jutri zjutraj vrata, ki sva jih preje našla, zazidati, potem vsaj ne bo mogel nihče več iz grobišča v zakladnico priti.“

„Ali ničesar ne slišiš? — Moj Bog!“ zaklical je Perec prestrašeno.

Sever bi se bil kmalu izdal, ker je zastokal togote, da se mu je izjalovil njegov načrt.

Ker sta stala čuvaja ravno pri kovinski krsti, v kateri je ležal pustolovec, zaslišal je njegovo stokanje bojazljivi čuvaj Perec.

Tudi Filip je pazljivo prisluškoval, a slišal ni ničesar drugega, kakor pikanje črva, ki je glodal v velikih trohnelih lesenih krstah.

Sever je ležal v tem času nepremično v svojem groznem skrivališču.

Bilo je toli groznejše, ker je čutil pod seboj v krsti mesto v prah razpadenega trupla še dobro ohranjeno okostje, ki je bilo zavito v več rjuh in oblek.

Strašen mrtvaški duh prevzel mu je skoro sapo, — skoro bi se bil zadušil.

Groza pa se je še povečala, ko je njegova tipajoča roka prijela za mrtvaško glavo v krsti.

Previdno je gledal skozi malo razpoko, če sta čuvaja še v bližini.

Zdaj se je preplašeno zganil in komaj siloma zadržal glasen krik groze.

Natančno je čutil Sever, da ga je nekaj strahotnega prišlo za hrbet.

Hitro je posegel na isto mesto, in v njegovo neizmerno grozo je prijel za brezmesno mrtvaško roko, katera je, kakor da ga hoče k sebi potegniti, ležala na njegovem tilniku.

Skušal se je pomiriti z mislijo, da je vzdignil sam roko kostenjaka, ko je zlezel v grozno skrivališče, a vendar ga je groza tako stresala, da je kljub temu, da sta bila čuvaja še v bližini, s tresočimi rokami privzdignil pokrov krste in ogibajoč se vsakega šuma, zlezel iz strašnega zavetišča, da bi se vrnil k uhodu podzemeljskega predora.

Da je sedaj moral opustiti vsako upanje na rop samostanskega zaklada, bilo mu je jasno, ker sta čuvaja po dnevi gotovo našla uhod, ki je peljal v grobišče.

Gotovo je bilo, da bodo vse te uhode zazidali, tako da še misliti ni bilo na to, da bi se mu posrečil njegov tako predrzni načrt.

Kaj so mu sedaj pomagali vsi napori, katere je naredil, da je prišel v zakladnico!?

Višja moč ga je na koncu želja treščila na tla in njegove črne naklepe uničila za vedno.

Ker sta ga zasledovalca iskala v sosednih hodnikih, posrečilo se mu je, da je neopažen od čuvajev prišel na glavni hodnik, ki je vodil v podzemeljski predor.

Ker ni imel luči, prišel je le počasi naprej, a vendar je našel po dolgem iskanju ozek kotiček, od katerega je vodil hodnik k urodu skrivnostnih vrat s črkami.

Sever se je čutil šele varnega, ko je zaprl ona vrata za seboj. —

Potem je šel počasi skozi predor, preplezal kupe razvalin, od katerih je sova zopet kričaje odletela, dokler ni došel v prednji predor, v kojega strahotni temini so ga netopirji grozeče obletaval.

Do tukaj se je še držal po konci, — a sedaj je pa čutil, kako ga je začela zopet zapuščati zavest.

Na pol nezavesten je taval čez stopnjice predora navzgor, dokler ni došel k vratom, katera so vodila k onim skrivnostnim kipom.

Toliko je imel še moči, da je odprl ona usodepolna vrata, ko ga je pa opihljalo od viharja ohlajeni nočni zrak, ki je silil v predor, padel je zopet brez zavesten na tla.

Medtem sta čuvaja, Filip in Perec, povsodi iskala po grobišču tatu, a kljub naporni pazljivosti se jima ni posrečilo najti bivališča skrivnostnega zločinca.

„Nazadnje je pa le bil kak strah,“ šepetal je Perec, kateri se je strahovito bal v tej grozni okolici.

„Duhovi ne zapuste nikakega orodja za ulom in ne svetilnic,“ odgovoril je resno Filip. „Le iščiva dalje, tu v bližini mora biti.“

Perec ni bil s tem odlokom svojega tovariša prav nič zadovoljen, ker ga je strašna okolica navdajala z velikanskim strahom.

Pritisnil se je tikoma k hrabremu Filipu, in plašno gledal na slabo razsvitljene krste.

Nazadnje premagal ga je strah tako, da je tovariša Filipa skoro siloma potegnul v zapuščeno zakladnico, čeprav je hotel ta zvesti čuvaj na vsak način še nadalje iskati tatu in ne prej mirovati, da ga tlobi.

„Torej gospodična Sever! Ali ste vse pripravili, da bi jutri lahko odšli?“ je vprašal farmer uljudno.

„Preskrbljena sem z vsem, da lahko vsak trenotek odri-
nemo,“ je odgovorila Helena.

„Jaz skoprnim strahu v tej grozni rakvi,“ je stokal Perec, ko mu je Filip prijazno prigovarjal radi njegovega strahu. — „Le pridi, predstojnica se gotovo ne bo hudovala na naju, da sva zapustila ta grozoviti kraj. — Le poglej tamle ono odprto krsto, iz katere se nama reži mrtvaška glava; to je pogled, da bi človek kar zblaznel.“

Upiraje se šel je Filip za svojim razburjenim tovarišem v zakladnico, kjer sta čuvaja poiskala vse stvari, katere je Sever tamkaj popustil.

Med njimi nahajal se je tudi samokres, ki ga je Sever izgubil, ko je padla soha nanj.

Čuvaja sta vzdignila na pol razbito leseno podobo in postavila trohnelo soho zraven malega altarja.

Potem sta zaprla skrivnostna vrata, kojih mehanizem je ostro oko starega Filipa slučajno opazilo, nakar sta se oba zopet podala na samostansko dvorišče.

Namenjena sta bila, da predstojnici takoj povesta o svojih doživljajih.

Začelo se je že daniti, ko sta čuvaja zapustila podzemeljsko zakladnico.

„Tu v stebrišču počakajva,“ rekel je Filip Perecu, „nune pojdejo kmalu k jutranji molitvi, in pri tem lahko takoj poveva svoje doživljaje.“

Perec mu je pritrdil in prosil svojega tovariša, naj dogodek sam pove predstojnici, ker je bil od samega strahu že ves onemogel. —

Sklenil je, da gre prej ko mogoče v svoje stanovanje, da bi se oddahnil.

Tako je Filip sam čakal na nune, katere so se kmalu prikazale pod vodstvom prednice v stebrišču.

Kakor hitro je čuvaj zagledal od vseh samostanskih prebivalcev visoko čislano prednico, hitel je proti nji in spoštljivo poljubil rob njene obleke.

„Ali se je kaj zgodilo?“ je vprašala stara gospa osupnjeno, ker je dobro opazila zmedeni obraz starega moža.

Naglo je poročal čuvaj, kake čudne dogodke je doživel to noč s Perecem in je namignil, naj se zaklade spravi v največjo varnost.

„Ti si pravilno ravnal in zaslužil hvaležnost samostanskih prebivalcev“, je rekla gospa in ponudila slugi roko v poljub. „Pričakuj me tu, ker ne smem zamuditi jutranje molitve.“

Stari čuvaj je čakal v neki dolblini, da se je vrnila dolga vrsta nun iz cerkve.

Prednica je Filipa vprašala za razne posameznosti in dobila po možnosti točne odgovore.

Nune so medtem stale malo oddaljeno, ker so bile tudi one kar najbolj osupnjene nad čudnim nočnim dogodkom.

„Meniš li, da je tat še v grobnici?“ je vprašala prednica čuvaja.

„Skoraj gotovo, ker ga je morala po mojem mnenju podoba zelo raniti“, je odgovoril Filip. „Perec in jaz sva slišala njegove omahujoče, počasne korake, iz katerih sva spoznala, da se le težko premika. Perec je celo en trenotek videl postavo tatu kakor senco; potem pa je bil izginil brez sledu!“

„Čudno, — prav čudno!“ je mrmrala prednica, „vsekakor mora biti še več skrivnih izhodov spodaj!“

„Tu so stvari, katere je bil pustil“, je nadaljeval Filip, „dokaz, da je moral kar nagloma zbežati. Tu v tej vreči je živež, gotovo je bil pripravljen dlje časa tu ostati, dalje vrv in orodja, s katerimi je odprl skrinjo, — razbita svetilka, in končno samokres, katerega je tudi pustil; — stojte, tu so črke na orožju, — ime —“

„Kapitan Hovard“, je čitala prednica, ki je ogledovala orožje.

Prestrašeno se je zganila, kajti za njo se je oglasil strašen krik, kakor do smrti obupanega.

Prednica se je obrnila in s presenečenjem videla, da je nuna Juana na pol nezavestno ležala v rokah neke sestre.

„Kaj Ti je, dragi otrok?“ je vprašala stara dama.

„To orožje mi je znano!“ se je izvilo iz Juaninih tresočih usten, „last je moža, ki je toliko nesreče prinesel nad našo rodbino!“

Kapitan

355. poglavje.

Proti zahodu.

Obrnimo se zopet proti severu, — v Denfer, kjer smo zapustili Heleno, ko je bila v zadnjem hipu obvarovana napada dveh osvetoželjnih dam in je zopet našla svojo Juno.

Zvesta zamorka se je takoj znova lotila poizvedovanj in končno se je vendar njen trud izplačal in je izvedela nekaj o bivališču iskanega farmerja.

Zamorka je namreč izvedela, da je bil farmer, kateri je prej Lidijo našel, v resnici prišel v Denfer, a je kmalu odpoval proti zahodu v rodovitne pokrajine reke Rio San Juan v Novi Mehiki.

Helena je takoj sklenila, da gre tje, da bi iz farmerjevih ust izvedela, če se je res Sever polastil njenega otroka.

Ta svoj sklep je razodela gospodu Davenportu, a stari gospod ji je odsvetoval od te vožnje, katera po njegovem mnenju ni bila brez nevarnosti.

„Dovolite, da pošljem tje zanesljivega človeka, gospica Sever“, je predlagal gospod Davenport, „zakaj hočete sami iti v te precej nevarne kraje?“

„Vašo prijaznost sem vže preveč izkoriščala“, je odvrnila Helena. „Dalje bi rada sama govorila s farmerjem, ker bi drugače še vedno občutila mučno negotovost radi usode svojega otroka!“

„Novo naseljene pokrajine ob reki San Juan niso kar nič varne“, je rekel stari gospod skrbno. „Ne glede na majhno število prebivalcev teh krajev, so tam tudi Navajo-Indijanci, prava groza vseh naselnikov. Ti drzni jahači pridejo večkrat iz svojih skrivališč v rodovitne nižave, tako da je vožnja od zadnje železniške postaje do iskanega farmerja prav nevarna.“

„Vzlic temu sem odločena poiskati moža, ki je toliko časa skrbel za mojega otroka“, je odvrnila Helena. „Bog mi je tolikokrat pomagal v najobupnejših položajih, tako da smem brez skrbi iti na pot.“

Gospod Davenport je še dolgo ugovarjal, končno se je vendar udal in je le skrbel dobiti za svojo varovanko zanesljivo spremstvo.

To se je kmalu našlo, ker so bile nekatere rodbine iz okolice namenjene se izseliti v rodovitne pokrajine ob San Juanu.

Gospod Davenport je bil znan s temi rodbinami, tako da mu je bilo lahko farmerje prositi, naj bi njegovo lepo varovanko spremili do naselnika Milтона. Stari gospod je prav očetovsko skrbel za vse, tako da se je Helena s svojo služabnico vže čez malo dni lahko napravila na pot proti zahodu.

Tako se je peljala Helena z Juno, v spremstvu farmerskih rodbin, s Pacifik-železnico, namesto v Novi Jork, zopet proti daljnemu zahodu, da bi vendar enkrat dobila zaželjeno pojasnilo o usodi Lidije.

Njeni spremljevalci so bili pošteni, a neizobraženi farmerji, s katerimi je le malo občevala, a vzlic temu si je vendar s svojo očarujočo ljubeznjivostjo in prijaznostjo naglo pridobila srca svojih neotesanih spremljevalcev.

Dnevi so potekali, medtem ko je vlak neprenehoma drdral ob strmih prepadih skalnatega pogorja.

Končno se je začelo gorovje odmikati pred rodovitno planjavo zahodne Nove Mehike in so farmerji ugledali pokrajine, katerih se še ni dotaknil plug.

Pri trdnjavi Vingate je Helena s svojimi spremljevalci zapustila vlak, ker se je od tod nadaljevalo potovanje z vozovi.

Po nasvetu necega farmerja je Helena najela zase in za Juno lahek pokrit voz, ker ji je moral kar dva tedna služiti v bivališče.

Na prenočišče med potjo je bilo le redkokedaj računati, tako da so bili vozovi izseljencem pravo domovanje.

Helenin voz je bil, enako vozovom njenih spremljevalcev, vprežen z mulami, katere je vodil na pol odrasel mehikanski deček.

Vže drugo jutro se je imela začeti vožnja.

Medtem ko Heleni misel na to potovanje po neobljudenih pokrajinah ni povzročila nobenih skrbi, je bila drugače tako pogumna Juno kakor spremenjena, da, večkrat je celo prosila

Heleno, naj ne išče farmerja Milтона, ali naj vsaj ostane tu na postaji, da bo ona sama poizvedovala po Lidiji.

„Kaj neki imaš proti tej vožnji; saj Te niti ne spoznam več“, je rekla Helena zamorki, ko je ta na večer pred odhodom znova razodela svoje pomisleke. „Saj sva vendar vse druge nevarnosti ko to pot srečno prestali in sedaj naju spremlja cela vrsta prijateljskih rodbin?“

„Juno ima slabe slutnje!“ je odvrnila zamorka. „Saj gospa ima prav, če reče, da naju spremlja mnogo ljudi, a pot je vendar nevarna in Juno bi jo sama tudi naredila, če bi vedela, da je njena gospa v varnosti.“

„A, kaj se nama naj primeri?“ je vprašala Helena prijazno.

„Tu v teh krajih je še mnogo Indijancev“, je odgovorila zamorka in se plaho ozirala okoli. „Juno je prej mnogo slišala o teh rudečih vragih, ki vse pomore, kar jim pride pod roko. „Le pomislite, gospa, če bi nas srečala taka tolpa med potjo!“

„Meni se zdi, da vidiš strahove, ljuba Juno,“ je rekla Helena smehljaje, „kajti povsem, kar sem tu zvedela, se nam nikakor ni bati takega motenja naše vožnje. Sploh pride tu gospod Galbret, katerega bom v pričo Tebe še enkrat vprašala radi te zadeve, da se pomiriš!“

Krepki, ogoreli farmer, katerega je bila Helena ravnokar omenila, je z uljudnim pozdravom pristopil k lepi mladi dami, katera mu je s prikupljivo prijaznostjo ponudila nežno desničo.

„No, gospica Sever, ali ste vse potrebno pripravili, da se jutri odpeljemo?“ je vprašal uljudno.

„Preskrbela sem se z vsem potrebnim, tako da se lahko vsak trenotek napotimo“, je odvrnila Helena.

„Prav tako, gospica“, je pritrdil naselnik, „kajti mogoče je, da več dni ne vidimo nobene hiše. Kakor je tudi pokrajina lepa, tako neobljudena je do sedaj; čez nekaj let bo tudi tu vže precej prebivalcev.“

„V Denferju se mi je pripovedovalo, da tu večkrat tolpe Indijancev vznemirjajo potnike“, je rekla Helena; ali ste morda kaj slišali, če imamo pričakovati kako tako neljubo srečanje?“

„Ha, — ha, — ha; česa vendar pametni ljudje v Denferju vsega ne vedo“, se je smejal farmer. „Ne vznemirite se radi

teh pripovedi, gospica; časi, v katerih so divje trume Indijancev napadale potnike, so davno minuli. Vsekakor se nahaja v severnih pogorjih divji rod jahačev, Navaji, a te je pred nekaj meseci zavezna armada toli preplašila, da so gotovo za dolgo izgubili veselje do napadov.“

„Torej so bili ti divji jezdeci v resnici nevarnost za potnike?“ je vprašala Helena.

„Da, gospica; to je eden izmed majhnega števila indijanskih rodov, ki še niso premagani in bodo tu v daljnem zapadu morda še kratek čas nadaljevali svoje razuzdano življenje. Z naraščajočim naseljenjem bodo uničeni tudi ti drzni vojaki, ali se pa bodo morali udati in kot marljivi poljedelci hoditi za plugom. Lepi časi, ko so Indijanci vladali ves zapad, so davno minoli, kajti ta bogata dežela je pripravna za delavnega naselnika in ne kot torišče divjim četam.“

„Torej nam ne preti nevarnost od Navajov?“ je vprašala Helena, ki bi bila rada pomirila svojo Juno.

„To je popolnoma izključeno, gospica“, se je smejal farmer. „Danes zjutraj sem govoril s poveljnikom tukajšnje posadke, kateri se je prav živahno zanimal za Vas. Ponudil mi je spremstvo dragoncev; a ker me je zagotovil, da so Indijanci že dolgo časa mirno ostali v svojih bivališčih, odklonil sem to ponudbo, ker imamo za silo dovolj ljudi in izvrstno orožje, da bi lahko pobili celo krdelo pobarvanih rudečeškožcev!“

Helena je zarudela pri farmerjevem odgovoru, ker je bila dobro opazila, da so jo častniki majhne garnizije radovedno in z občudovanjem gledali.

„Torej bodite brez skrbi, gospica!“ je nadaljeval farmer. „Dovedemo Vas varno do San Juana; od tam se lahko vrnete v spremstvu tamošnjih vojakov v trdnjavo Vingate!“

„Ali si sedaj prepričana, da je ves Tvoj strah prazen?“ je vprašala Helena svojo služabnico, ko se je farmer poslovil.

„Juno upa, da bo vse dobro izteklo“, je odvrnila zamorka lakonično, a s skrbnim glasom, ker nikakor ni bila prepričana, da je pot varna.

Helena je vedela, da je zvesta služabnica povsod slutila nevarnosti, zato je tudi sedaj mislila, da govori iz njenih opominov le ginljiva udanost.

A zamorka je v resnici slutila, da preti nezgoda; tesno ji je bilo pri srcu, da se je komaj premagala.

Ta mučna vznemirjenost ji je celo odgnala spanec, tako da se je hrabra zamorka to noč pred odpotovanjem valjala na svojem ležišču sem in tje in da jo je prvi svit novega jutra zvalil na prosto.

Zamorka je šla tiho, da ne bi zbudila trdno speče gospodinje, na dvorišče postaje, kjer so imeli mehikanski vozniki vže opraviti z vozovi. Juno je še enkrat skrbno pregledala voz, katerega je bila najela njena ukazovalka: tudi je opetovano pogledala štiri mule, katere so imele služiti kot vprega lahkemu vozičku.

Vse je bilo v redu, tako da si je zamorka vže očitala svojo neumno skrb, ker je število oboroženih spremljevalcev bilo varno poroštvo za popolnoma dobri izid vožnje.

Kmalo je bilo dvorišče polno ljudij, udov farmerskih rodbin in tudi Helena se je prikazala pri vozu, ki ji je imel več tednov služiti v bivališče.

Povsod se je glasilo vpitje in preklinjanje mehikanskih voznikov, ki so vprezali trmoglave mule.

Juno je pomagala svojej gospodinji na voz, na katerem je bila napravila s pomočjo volnenih odej in kovčegov nekaj pripravnih sedežev, tako da Helena ni preveč občutila neizogibnih sunkov voza na negladkih potih.

Sedaj so tudi prisvetili prvi žarki solnca na dvorišče, čigar velika vrata so se ravno odprla.

S krepkimi udarci bičev so vozniki pognali mule, tako da so te radovoljno vlekli težke vozove za seboj in v naglem teku zapustile postajo.

Dasi je bilo rano zjutraj, so prišli častniki garnizije, da bi prisostvovali odhodu izseljencev in bi lepo damo, ki je s svojo ljubkostjo vzbudila splošno pozornost, še enkrat videli.

Helena je prijazno odzdravila častnikom, potem je voz naglo oddrdral, da bi se pridružil vrsti sprednjih vozov.

V daljavi so se skozi lahko jutranjo meglo videli hribi. Megla je liki tenkemu pajčolanu na pol zakrivala krasno pokrajino, a kmalu se je umaknila žarkom vedno više idočega

solnce, da se je vsa krajinska slika v vsej svojej ljubkosti razgrnila pred očmi začudene Helene.

Ni se utrudila oběudovati krasno okolico.

A zvesta Juno se ni zmenila za to; njene temne oči so s skrbjo zrle v daljno modro hribovje, kajti tam so stanovali hrabri borilci divjine, Navaji.

356. poglavje.

Napad.

Preteklo je več dni, kar je odpotovala karavana iz trdnjave Vingate.

Dolga vrsta vozov se je počasi pomikala ob strmih prepadih naseljenega pogorja, čigar golo, le tu in tam z velikan-skimi alvami obraščeno skalovje je dajalo pokrajiši nekaj pust značaj.

Helena je sedela z Juno v svojem lahkem vozičku, ki je drdral danes kot zadnji karavane.

Na pol sanjavo je gledala divne krajinske slike, ki so se vrstile pred očmi liki kalejdoskopu.

Mislila je na svojo Lidijo, po kateri je hrepenelo njeno materinsko srce.

Potem so se bavile njene misli s čudno okolico, v katero so jo pripeljale njene razmere.

Pred nekaj tedni še so jo slavili v Denferju kot prvo krasotico, sedaj se je na priprostem vozičku peljala v spremstvu izseljencev po neznanih krajih, ki so bili še pred nekaj leti torišče nebrojnih indijanskih čet.

Kajti, da cesta ni bila vedno varna, so pričali grozni ostanki potnikov, kojih kosti so trohnele ob cesti.

Večkrat se je Helena stresla, če je zagledala kak razbit voz, ob kojega strohnelih ostankih so še ležale kosti vpreženih živalij, ali pa je režala iz praznih očesnih jamic kaka mrtvaška glava nanjo.

Po drugi strani pa je imelo to življenje v divjini tudi svoje mičnosti.

Kako lepi so bili večeri, v katerih je karavana napravila svoje prenočišče v kaki tihi dolini ali v romantičnem prepadu in so velikanski ognji žareli skozi temino.

Helena je imela fin, umetniški čut za krasoto narave, tako da je v teh večernih urah mnogokrat dolgo sedela pri ognju in gledala vedno se menjajoče prizore.

Večkrat se je zbudila iz spanja, če ji je zadonelo na uho mukanje mimoidoče čede bivolov ali kratki krik jagvarja. Potem je odgovorilo tulenje volkov, ki so lakomno obkrožali privezane mule, medtem ko se je slišalo iz skal votlo renčanje medvedov, katere je svetli ogenj karavane motil pri nočnem četovanji.

Če je potem zjutraj solnce izhajalo kakor ognjena krogla, je bila karavana že na poti, da bi še pred pekočo poldansko vročino, med katero so počivali, prehodili precejšnji kos pota. Kmalu popoldne so se utaborili, tako da so po možnosti varovali moči svojih vprežnih živali.

Vse te menjajoče podobe so stale pred Heleninim duhom, ko je istega popoldne sedela poleg June na vozu.

Do tje karavana še ni videla nobene naselbine, ker so bile te bolj severno, vendar so upali, da dosežejo prvo v nekaj dneh in da bodo tam utrujenim mulam privoščili nekaj dni počitka.

Solnce se je že močno nagnilo proti zahodnem obzorju, tako da je jezdil vodnik karavane, neki stari farmer, z nekaterimi spremljevalci naprej, da bi poiskal primeren prostor, kjer bi postavili šotore.

Kmalu so zadoneli udarci konjskih kopit v daljavi, tako da ni nič prekinilo tihote divjine nego enoglasno škripanje koles in dihanje mul.

June je bila ves dan čudno razburjena, tako da jo je Helena večkrat vprašala po vzroku te vznemirjenosti.

A zamorka ni dala določnega odgovora, tako da Helena ni več hotela siliti vanjo.

Sedaj je sedela zamorka spredaj na vozu in s svojimi temnimi očmi nemirno gledala po vsej okolici.

„Kaj pa imaš danes, Juno, saj si vsa spremjena?“ je vprašala Helena, ki je bila svoji služabnici sledila v ospredje voza.

„Oh, nič, gospa“, je odvrnila zamorka v zadregi, a izraz njenega skrbnega obraza jo je postavil na laž.

„Ali nimaš nikakega zaupanja do mene, da tako trdovratno molčiš?“ je vprašala Helena očitaje.

„Juno ni hotela gospe vznemiriti“, je pojasnila zamorka, „a danes zjutraj sem opazila na našem taborišču sledove konj, ki so bili komaj nekaj dni stari.“

„No, zakaj ne, saj so bili lahko drugi naselniki tam“, je odvrnila Helena mirno.

„To je izključeno“, je ugovarjala zamorka, „ker ti sledovi so bili od nepodkovanih živalij.“

„Potem so bili to divji konji, saj smo jih danes mnogo videli na planjavi“, je rekla Helena.

„Če bi temu bilo tako, bi ne bili sledovi kopit tako globoko vtisnjeni v tla“, je trdila zamorka, „ne, na teh konjih so sedeli jezdec, — Indijanci!“

„Ali si vodniku, gospodu Galbretu, povedala o tem?“ je vprašala Helena malo vznemirjena.

„Da, a gospod se je Juni smejal!“ je odvrnila zamorka.

„Zdaj vidiš, Juno, da Tvoja opazovanja nimajo dosti na sebi“, je rekla Helena smehljaje, „kajti gospod Galbret je toli previden, da bi bil gotovo takoj vse potrebno ukrenil, ko bi mislil na kako nevarnost.“

„Če bi le prepozno ne spoznal, da je imela Juno vendar prav“, je odvrnila zamorka v skrbeh.

Med tem pogovorom so dospeli vozovi do neke pokrajine, kjer so se povsod vzdigovali obraščeni griči. Tu je Juno vedno gledala na samotne vrhove.

Tudi Helena je sledila pogledom svoje služabnice, ne da bila mogla spoznati kaj sumljivega.

Krog in krog ni bilo slišati glasu.

Med griči so se pasli jeleni in košute, ki so ob približanju vozov naglo zbežali, drugače pa oko opazovalca ni videlo druge

živali ko ptice roparice, ki so visoko gori v sinjem zraku frfotale v velikih krogih.

„Tam, — tam, — gospa, — le pogledjte!“ je nakrat zaklicala Juno, ter z roko kazala proti vrhu nekega griča.

Helena je prestrašeno gledala v določeni smeri, a videla ni ničesar, ko visoko grmovje.

„Kaj si tam videla, Juno?“ je vprašala čez nekaj časa.

„Glavo konja, — prav natančno sem videla“, je zaklicala zamorka brez sape, „sedaj je glava sicer zopet izginila, a motila se nisem. — Poženi!“ je zakričala na mladega voznika, ker je bil lahki voz malo zaostal za dolgo vrsto.

„Gotovo si se motila, Juno“, je rekla Helena, a zamorka je zmajala z glavo, v znamenje, da ostane pri svojem mnenju.

„Zakaj ne voziš hitreje?“ je zopet zaklicala Juno nad voznika.

„Pot je polna kamnov, tako da moram paziti, da se mi voz ne poškoduje“, je odvrnil dečko.

Juno je še vedno gledala na grič, kjer je bila videla čudno prikazen.

Ker pa ni opazila ničesar več, se je malo pomirila, akoravno je še vedno priganjala voznika k naglosti, ker je bil lahki voz sedaj par tisoč korakov zaostal za karavano, katero so skrili griči.

Počasi je drdral voz dalje.

Ko je pa dospel do mesta, kjer sta Helena in Juno zadnji-krat videli vozove, so bili ti zopet okolo nekega ovinka, skriti njenim očem.

A daleč niso mogli biti, ker je Helena prav natanko slišala ropotanje težkih vozov, kakor tudi pokanje bičev.

Ker je postala pot sedaj malo boljša, je Juno zopet priganjala mehikanskega dečka.

Ko je pa ta z bičem udaril po mulah, je ena spodrsnila in padla.

„Taka nerodnost!“ je jezno zaklicala Juno ter poskočila raz svojega sedeža, da bi pomagala onemogli živali.

S' krepko roko jo je zgrabila in ji opomogla na noge.

Zamorka je ravno mislila zopet na svoj sedež zlesti, ko je zadonel za gričem ropot, liki daljnemu gromu, ki se je vsako sekundo povečal.

„Kaj je to?“ je zaklicala Helena začudeno in se ozrla nazaj, ker se je čudni šunder vedno bolj približeval vozu.

Juno je pogledala po poti nazaj, po kateri je bil pred nekaj minutami drdral voz.

A nakrat je omahnila kakor zadeta od kapi, medtem ko so bile nje temne oči v nepopisni grozi uprte v oblak prahu, ki je prihajal s čudovito hitrostjo izmed gričev.

„Moj Bog, — Indijanci!“ je zakričala zamorka iz sebe. „Poženi, — poženi!“ je zavpila na voznika, kateri je smrtno bled čul te strašne besede.

A dečko je bil popolnoma izgubil glavo.

Kakor blazen je skočil z voza in polno strahu bežal k sprednjim vozovom.

„Strahopetec!“ je vpila Juno, ter sama prišla za vajeti.

A mule so bile že od glasnega vpitja plašne, tako da jih je komaj vladala. Sicer so še enkrat ubogale, ko je Juno z jekleno roko potegnila za vajeti, a takoj nato se je zopet zgrudila ena mula in še drugo potegnila za seboj na tla.

„Prepozno!“ je zavpila Juno obupno.

Zamorka je bila žal govorila resnico.

V naslednjem trenutku je donel ropot, ki se je bil od trenutka do trenutka povečal, tik za vozom.

Potem je divja tolpa jahačev dirjala mimo voza.

Kakor strah je zginila cela druhal v nekaj trenutkih za grič, ker je gotovo vedela, da se je tam peljala dolga vrsta vozov.

A vsi niso sledili veliki tolpi.

Pol ducata jahačev je krožilo s svojimi konji okolo voza, v katerem sta sedeli neoboroženi ženski.

Juno je hotela zgrabiti za samokres, a Helena jo je prosila, naj opusti ta brezvspešni upor, ker bi v tem slučaju brez rešitve zapadli takojšnji smrti.

Polno smrtnega strahu je mlada dama gledala divje jezdece, ki so radovedno zrli v voz. A videti je bilo, kakor da bi ne

imeli veselja do nasilstva, ker so se bili prepričali, da sta sedeli v majhnem vozu samo dve ženski.

Divjaki so bili lepe postave, ki so prav junaško sedeli na svojih neosedlanih konjih, katerim se je poznalo, da so jih gospodarji dolgo in naporno jezdili.

Rujavkasti, na pol nagi životi divjakov so bili na grozen način poslikani. V dolgih črnih lasih so imeli dolga peresa kot kinč. Za orožje so jim bile dolge sulice in velikanski okrogli, pobarvani ščiti, večina pa je imela tudi na sedlu obešeno puško. medtem ko je bojna sekira dopolnila čudoviti lišp.

Divjaki so govorili med seboj le malo besed, tudi se niso dosti zmenili za svoji jetnici, ker je bila vsa njihova pozornost obrnjena le na ono mesto, kjer je morala velika tolpa dohiteti karavano.

Trajalo je tudi le nekaj minut, ko so se zaslišali za griči bojni klici Indijancev, potem je sledila cela vrsta strellov.

„Napad bo gotovo odbit!“ je rekla Juno tiho svoje uka-zovalki. „Karavana je bržkone že dospela do prenočišča, tako da se bodo naskakujočih Indijancev izza vozov lahko ubranili. Tu, — pogledjte, gospa, — se že vračajo!“

V resnici se je pokazal oblak prahu med griči, in se je naglo privabil v obližje voza.

Takoj na to se je vsa tolpa vstavila pri vozu in Helena je z grozo opazila, da je imel eden Indijancev na svojih sulici nataknjeno glavo nesrečnega mladega voznika.

Reveža so divji jahalci kmalu dohiteli pri njegovem nepremišljenem begu in dečko je svoj poskus, se rešiti, moral plačati z življenjem.

Groza je spreletela Heleno, ko je v bližini videla pobar-vane obraze indijanske druhali.

Sedaj šele je prav jasno spoznala obupni svoj položaj.

Če jo divji jezdec takoj ne umore, bo, kar je še huje, njio-hova jetnica!

Helena je bila že toliko slišala o usodi nesrečnih žen, ki so tem divjakom kot jetnice padle v roke, da se je strahu komaj držala po konci.

„Usmiljeni Bog“, jecejlali sta njeni bledi ustni, „ali naj bo to moja usoda, da umrem med temi divjaki?“

Predrzni jezdeci pa niso imeli namena, nesrečnici umoriti, temveč so izpregli mule in potem Heleni in Juno s znamenji dopovedali, naj izstopita.

Helena se je udano pripravila na smrt.

Oprta na Juno je stopila bleda, a odločno raz svoj sedež na tla in je tam s priklonjeno glavo pričakovala smrtni udarec.

A divjaki so se malo zmenili za svoje jetnike.

Poslali so nekaj jezdecev na mesto, kjer je taborila karavana, da bi se, kakor je Juno rekla svojej gospodinji, varovali pred napadom farmerjev.

Kajti da je bil njihov napad od naselnikov odbit, so dokazala trupla nekaterih bojevnikov, ki so bili, zaviti v bele odeje, privezani na svoje konje, ker pokopljejo Indijanci svoje mrtvece, če je to le količkaj mogoče, v svoji domovini.

Previdnost s predstražo je bila pač na mestu, ker so se ti odposlani jezdeci počasi umikali iz soteske in so glavni četi vedno dajali znamenja, ki so bila nerazumna jetnicama.

Premagana od groze nad svojo usodo, se je Helena oprla na svojo služabnico, ko ji je eden Indijancev, ki je bil videti, da je kaj posebnega med svojimi ljudmi, pripeljal mulo.

„Sedite nanjo, gospa!“ je rekel v slabem španskem jeziku.

Ker je bil vsak ugovor brezuspešen, se je Helena s pomočjo June vsedla na žival, ki je nesla svoje lepo breme z vidno nejevoljo in so jo le grozni udarci z bičem umirili.

Helena se je komaj vzdržala na hrbtu trmaste živali, a pozabila je nadloge, ko je videla, kako brezobzirno so zvezali njeno zvesto Juno in jo kakor culo pripeli na drugo mulo.

Vse Helenine prošnje, da bi služabnico osvobodili vezi, so Indijanci molče prezrli.

Potem sta dva vojščaka prijela ostali dve muli, katerima sta naložila Helenino prtljago, za vajeti, na kar je ostala tolpa obstopila jetnici in ž njima naglo jezdila v jarke med griči.

357. poglavje.

V Navajoo.

Helena je bila od zadnjih strašnih dogodkov, kateri so bliskoma prišli nad njo, na pol omamljena, tako da se ji je nekaj časa dozdevalo, da so to le hude sanje.

Šele sedaj, ko se je na nemirni muli, obdana od tolpe Indijancev, z vsakim korakom bolj oddaljila od svojih varuhov, obšla jo je zavest o strašnem položaju, zavest, da je jetnica v rokah razuzdanih surovežev.

Helena ni dvomila, da jo pričakujejo strašne muke, če ne celo smrt, ker je večkrat slišala najgrozovitejše pripovedi o nečloveški okrutnosti teh divjakov.

Vsekakor so se včasih tudi med Indijanci dobili posamezniki blagega srca, a kaj je moglo to malo število napram prenapeti množici, katera, razkačena zaradi smrti nekaterih svojih tovarišev, gotovo ni hotela poznati prizanašanja za nesrečne jetnike.

Z nepopisnimi čustvi je gledala Helena k Juni, ki je bila z jermeni privezana na hrbet neke mule.

Sedaj je mislila na opominjevanja zveste zamorke, koje tužne slutnje so se na tako grozen način uresničile.

A prepozno je bilo!

Revici sta bili ujeti, — izgubljeni!

Tudi ni bilo upanja, da bi njuni tovariši, farmerji, zasledovali divjake in pri tej priliki rešili jetnice, ker so morali naselniki sami čuvati svoje rodbine in torej niti misliti niso mogli na zasledovanje bojevnikov.

Četa Navajov, ki so odpeljali Heleno in Juno, je štela komaj štirideset vojščakov. — Dovedel jih je bil slučaj v bližino karavane.

Gotovo pa je prišla ta druhal samo zato tako daleč na jug, da bi si dobila znamenit plen. To so pričali konji, ki so bili popolnoma izmučeni od naporne ježe.

A Indijanci niso bili videti posebno zadovoljni z izidom napada.

To so izdajali njih temni pogledi na mrtve tovariše, kojih trupla so bila zavita v odeje in privezana na konje. Strah je vzbudilo tudi vedno molčanje divjakov, medtem ko se je sprevod pomikal skozi temne prepade, čez katere je že noč razprostrla svoja krila.

Končno je postalo tako temno, da so se konji vedno izpodtikali na slabi poti in so celo padali, tako da so se divjaki morali ustaviti in se vtaboriti v nekem temnem, nedostopnem jarku.

Ognja niso zanetili, da bi jih dim ne izdal, kje se nahajajo.

Konje so peljali k vodi, ostali divjaki pa so v velikem krogu legli okolu jetnie.

Vodnik te čete je prinesel Heleni nekaj odej; potem je razpel Juno raz mule in zvezano zamorko brezobzirno vrgel poleg njene gospodinje na gola skalnata tla.

Videti je bilo, da bojovníki že delj časa niso počivali, ker so že čez nekaj minut zaspali.

Le eden divjakov je stal, naslonjen na svojo sulico, kakor kip poleg jetnie, da bi jima zabranil, ako bi skušali po noči pobegniti.

S tem je bilo Heleni tudi onemogočeno zvesto zamorko osvoboditi vezij, akoravno je s krvavečim srcem opazila, da so divjaki njeno Juno na najstrašnejši način zvezali, tako da so ji jermeni globoko rezali v meso.

„Juno, moja uboga Juno,“ je šepetala Helena, „moj Bog, ti moraš občutiti grozne bolečine.“

„Ni tako hudo, gospa,“ je odvrnila zamorka, ki ni hotela svoje gospodinji težiti srca.

Helena je boječe gledala na čuvaja, a ta se ni zmenil za pogovor jetnie, temuč je nepremično stal naslonjen na svojo dolgo sulico.

Ni ena kretnja ni izdala, da je mladi vojščak z napeto pozornostjo prisluškoval na vsak sumljiv glas, ki bi se čul v okolici.

„Kaj bo sedaj z nama?“ je ihtela Helena, katero je popolnoma premagala boleost.

„Osrčite se, gospa,“ je tolažila zamorka, „saj nisve prvi-krat v tako nevarnem položaju. — Mislite na najino bivanje v preplavljenem pragozdu, na jetništvo pri tolovajih; povsod sve srečno ušli, in zato tudi sedaj ne izgubim upanja, da nama bo srečen slučaj pomagal pobegniti.“

„To se nama ne posreči tako lahko, kajti najinih čuvajev ne bo mogoče varati,“ je odvrnila Helena žalostno in se plaho ozrla okoli sebe.

Juno je molčala.

Večkrat je poskusila se osvoboditi svojih vezij, a to je bilo povsem nemogoče, ker se je komaj mogla geniti.

Tudi Helena ji ni mogla pomagati, ker je mladi Indijance vsako premikanje pazno zasledoval.

„Večni Bog, kakšna usoda naju čaka!“ je tožila Helena. „Če bi ne bila taka misel greh, želela bi skoraj, da bi naju bila pri napadu dohitela nagla smrt. Saj sem toliko slišala o teh pošastih v človeški podobi, da sem prepričana, da bodeve morali v groznih mukah umreti v domovini teh surovih in ne-ustmiljenih ljudij!“

„Ne mislite tega, gospa,“ je odvrnila Juno tolažilno, — „mnogokrat je divjakom le za visoko odkupnino, katero bi tudi tu država radovoljno plačala za Vas. Najini spremljevalci bodo gotovo pri naslednji vojaški postaji poročali o napadu in o najinem ujetju. Indijanci se morajo torej bati, da pride vojaštvo za njimi in da jih v slučaju, če bi naju trpinčili, zadene huda kazen. Divjaki so prekanjeni in gotovo ne bodo nepremišljeno ravnali.“

A Heleno te besede njene služabnice nikakor niso pomirile, ker je bila že večkrat slišala, da so Indijanci tudi žene mnogokrat na prav nečloveški način trpinčili do smrti.

Pred dušo ji je vstala grozna podoba.

V duhu se je videla z Juno v rokah divjakov, ki so svojim žrtvam namenili dolgo, mučno smrt; celo vrsto muk, kakor si jih more zamisliti pač le satansko sree teh surovežev!

To noč Helena ni zatisnila očesa, ker je vedno mislila na predstoječo strašno usodo.

Tako so ji pretekle ure v mučnem strahu.

Ko bi ne bila imela June na svojej strani, bi ji bile te strašne misli gotovo omračile duha.

Končno se je vendar začelo svitati in polagoma je bilo tudi spoznati raztrgano obliko skalovja.

Vojščaki so vstajali s svojih trdih ležišč, kjer so brez vsacega varstva dremali v precej hladni noči; a utrjeni životi teh sinov narave so se kakor železo in jeklo protivili pomanjkanju in težavam njihovega divjega življenja.

Četovodja je prinesel Heleni nekaj hrane, katero je ta delila z Juno.

Ko sta povžili, vsedla se je Helena na svojo mulo, na katero so divjaki privezali nekaj odej, da bi se Helena lažje vzdržala na hrbtu nemirne živali.

Predno je solnce vzhajalo, je bila konjiška četa zopet na potu, in je sedaj, razen kratkega premora opoludne, jezdila ves dan.

Ko se je približal večer, so dospeli do pogorja, v kojega neznanih dolinah so bivali Navaji.

Do sedaj je Helena mislila, da stanujejo ti divjaki v šotorih, narejenih iz kož. Zato se ni malo začudila, ko je zagledala v jarkih utrdbe, skozi kojih ozke vhode so le posamezno jezdili.

Spočetka je mislila jetnica, da so ta zidovja postavljena še od prvih prebivalcev teh pokrajin, a kmalu je bila drugega mnenja.

Spoznala je, da ta zidovja še ne stojе dolgo. Tudi je zagledala straže, s katerimi so se vojščaki pozdravili.

Četovodja je jezdil danes vedno ob strani Helene, katero je radovedno opazoval.

Ta mož je bil dosti bolj svitle barve, kakor njegovi temnopolti bojovníki, tako da je Helena sumila, da ima pred seboj renegata (to so mešanci, katere so izpahnili belokožci in ki so navzeli navade Indijancev), katera misel jo je napolnila z grozo, ker je vedela, da so ti ljudje izrodek človeštva in so mnogokrat še surovéjši kakor njihoví tovariši Indijanci.

Sedaj so jezdili skozi mogočne prepade.

Navpične stene so se vzdigovale do strahovite visočine.

Nehoté je gledala Helena ob tem skalovju navzgor.

A kako je strmela, ko je zagledala v sredi velike votline, v katerih so bile videti trdnjavi podobne, razrušene stavbe.

„Tam zgoraj so bivali naši pradedje!“ je rekel četovodja, ko je opazil osupjenost jetnice.

Helena ni odgovorila, a z občudovanjem je gledala to delo starodavnih časov. Mislila je na pretekle dni, ko so rujavi otroci divjine stanovali v teh skrivnostnih stavbah. Videti je bilo, ko da bi bile te zagonetne utrdbe nedostopne, da ni ob strmih prepadih vodila do teh skrivnostnih bivališč ozka steza.

Do sedaj so bila tla jarka precej ravna, a sedaj so se začela dvigati, tako da so utrujeni konji in mule le s težavo prilezli gori. A neusmiljeni udarci z bičem so jih primorali napeti svoje zadnje moči, da so končno vendar dospeli do vrha.

Zgoraj je zavil sprevod okolu visoke skalnate stene.

Pred začudenim očesom jetnic se je zdaj razprostrla od visokih skal obdana dolina, skozi kojo se je vila srebrnočista reka: ob njenih bregovih se je pasla velika čeda konj.

A v daljavi ob bregovih reke so se vzdigovale velikanske množice hiš, like piramide zidanega mesta, čigar obris je uprav čarobno odstopil od daljnih modrih hribov.

„Navajoa“, je rekel vodnik Heleni ter pokazal na mesto.

Bil je v resnici sedež bojaželjnega rodu, kojega iz ilov-nate opeke sezidana poslopja, tesno drugo ob drugem stoječa, so izdajala, da je prebivalstva mnogo.

„Tam se bo izpolnila naša usoda!“ je mislila Helena, ko je jezdila sredi vojščakov proti mestu. „Kake grozne muke nas tam pričakujejo; morda celo smrt v najstrašnejši obliki. — A volja božja naj se zgodi!“

Utrujeni konji Indijancev so menda vedeli, da se trpljenje približuje koncu, ker so kar najhitreje zdirjali v dolino.

Kmalu so prišli vračajoči se četi tudi posamezni jahači iz mesta naproti, kateri so prišlece živahno izpraševali po njihovih uspehih in pri tem radovedno ogledovali lepo jetnico.

Sedaj so tudi bojevniki čete prekinili svoje molčanje:

Med živahnim govorjenjem, katero je mnogokrat pretrgalo glasno smejanje, se je bližal sprevod velikanskim poslopjem indijanskega mesta.

Ob bregu reke je tekla široka steza, katera se je gotovo vže več stoletij rabila: na nji so se pomikali jezdec hitro dalje, da bi še pred nočjo dospeli v mesto.

Kaki mučni občutki pa so navdajali Helenino dušo, koje lepe, temne oči so obupno zrle v zidovje, za katerim jo je morda pričakovala strašna usoda!

358. poglavje.

Med strahom in upom.

Pred hišami, kakor pred mestnimi vratmi je bila zbrana velika množica ljudij, ki je radovedno pričakovala prišlece.

Marsikateri občudovalni pogled je zadel lepo jetnico, ki je sedaj jezdila na čelu vojaškega krdela po ozkih ulicah mesta, a kmalu so zadoneli kriki žalosti in sovraštva, ker so prebivalci Navajoe videli mrtvece vračajoče se čete.

Kakor furije so sedaj planile ženske na jetnice, da bi nad njimi izpusstile svojo jezo radi smrti rojakov.

Vsekakor so vojščaki po ukazu četovodje varovali Heleno, a zvezano Juno so hladnokrvno prepustili besnim ženam, ki so v blazni razkačenosti padle nad ubogo zamorko.

Zaman je prosila Helena za svojo zvesto služabnico, katera se ni mogla ubraniti surovosti razljutene druhali.

Šele, ko je vsled neprestanih udarcev in drugih muk izgubila zavest, so se nekateri starejši možje usmilili trpinčene zamorke in jo spravili v varnost pred divjimi žensčinami.

Helena je morala vse to z nepopisnimi čuvstvi gledati, ker se je moral ves 'sprevod radi tega dogodka ustaviti.

Sedaj jo je četovodja peljal v skrbno zidano poslopje.

Vzlic groznim duševnim mukam, katere je Helena pretrpela, je morala vendar občudovati zidarsko umetnost teh naslednikov veleizobraženih narodov starodavnih časov.

Posebno soba, katero ji je mladi poveljnik sedaj odkazal v bivališče, je bila pripravno opremljena.

Stene so bile popolnoma pokrite z dragimi kožami medvedov in bivolov, ki so bile v obilici tudi pregrnjene po tleh. V enem kotu sobe je stalo neke vrste ležišče, na katerem je ležala krasna črna medvedja koža. Tudi nekaj čudno okrašenih in pobarvanih stolov je stalo zraven velike kamenite mize. Plošča te mize je bila polna skrivnostnih izdolbljenih pismenk.

„Ta soba je odločena za Vas, gospa“, je rekel renegat v svojem slabem španskem jeziku.

Potem je s kratkim pozdravom zapustil precej veliki prostor, koje vhod je bil krit z bivolovo kožo.

Takoj potem je vstopila neka stara žena, v okusni, iz mehkih kož narejeni in z biseri pošiti obleki.

Postavila je na mizo razna jedila, kakor vrč s pijačo, ter Heleni namignila, naj se posluži.

„O moj Bog, govorite, kaka usoda mi je odmerjena?“ je vprašala Helena v smrtnem strahu in je uprla svoje lepe, temne oči v zgrbančeni obraz starke.

Helena se je bila poslužila španskega jezika, a žena ji je z znamenji dala razumeti, da ni zmožna jezika.

Ob enem pa je tudi skušala jetnici naznačiti, da bo jutri nekdo prišel k nji, s katerim bo zamogla govoriti.

Potem je starka zapustila sobo.

Heleni ni bilo mogoče kaj zavžiti, tako jo je bil prevzel strah. —

Mrak, ki je vladal vže nekaj časa, se je spremenil v nočno temo.

Kmalu je bilo vse tiho v mestu, le lajanje nemirnih psov je za trenotek prekinilo molčanje, ki je ležalo nad indijanskim mestom.

Helena se je konečno oblečena vrgla na ležišče, ker se je bala, da bi jo utrujenost ne premagala.

Še enkrat je poslala vročo, iskreno molitev k nebu, potem ji je tolažnik vseh nadlog, spanec, zatisnil trudne oči.

Bil je vže jasen dan, ko se je Helena prebudila iz svojih sanj. —

Nekaj trenutkov je nerazumljivo zrla v čudno okolico, potem se je nakrat zavedla svojega strašnega položaja, in tiho stokaje je nesrečnica padla nazaj, ker bi se ji kmalu zmedle misli. —

„Zakaj stoka bela cvetka?“ je vprašal resen glas, da je Helena glasno zakričala osupnjenosti.

Prestrašeno se je na pol vzdignila in gledala v kot, od koder je prihajal zagoneten glas.

Tam je stala postava necega starca, kateri je bil kakor da bi ga mrazilo, zavrt v bogato okrašeno odejo.

Starec je z največjo pozornostjo opazoval Heleno, a ta ni zamogla spoznati v ponosnem in mrzlem obrazu starega moža ne izraza usmiljenosti, ne hudobnosti.

„Kaj naj se zgodi z menoj?“ je izustila konečno v španskem jeziku, ker jo je starec tako ogovoril.

„To lahko bela cvetka sama odloči!“ je bil mirni odgovor.

„Jaz? — Je-li moja usoda v mojih rokah?“ je vprašala Helena, katero je oživilo novo upanje.

„Manitov (indijansko ime za Bog) in Ti lahko odločita“, je odvrnil starec, kakor da bi se šlo za nekaj vsakdanjega in ne za človeško življenje.

„O, govorite; — končajte moj smrtni strah!“ je prosila Helena in vstala s svojega ležišča.

„Poglej tje ven!“ je rekel starec in pokazal na okno.

Omahujočih korakov je stopila nesrečna Helena na označeno mesto, ki je bilo zakrito s pobarvano zaveso.

Tresočih rok jo je odmaknila in pogledala na prazni prostor, kateri se je širil pred poslopjem.

Danes je imel povsem drug značaj, ko včeraj zvečer, ko se je na njem ustavila četa divjih vojščakov na svojih čilih konjih.

Divje postave so bile sicer tudi danes tam, a oblečene so bile v usnjene obleke, katere znajo indijanske žene s toliko umetnostjo šivati in ozaljšati. Bojni kinč in pobarvanje je bilo izginilo, tako da ponosni, čvrsti možje niso narejali več tako čudnega utisa.

Vsi so obrnili svojo pozornost v razburjeno skupino žen, ki so se v majhni oddalji od njih obnašale kakor blazne.

Helena je vprašuje obrnila ljubko glavo k starcu, ki je kakor okamenel stal na svojem mestu.

„Ali je videla bela cvetka?“ je vprašal počasi.

„Da, kaj pomeni to žalostno vpitje?“ je zaklicala Helena s tesnim srcem.

„To so žene in neveste padlih vojščakov. Žene in neveste zahtevajo Tvojo smrt, bela cvetka, ker Te imajo za provzročiteljico svoje nesreče.“

„Moj Bog, saj sem nedolžna na tem!“ se je izvilo s smrtnobledih ust ena preplašena Helene.

Starec se je smehljal, a to je bil nezgodo oznanjujoči smeh, ki je igral okolu njegovih ust.

„Ne pozabi, da je Tvoja usoda v Tvojih rokah; velja Te samo eno besedo, — in rešena si!“

Helena ni odgovorila, a pogled njenih solznih oči je rekel več ko tisoč besed.

„Drugemu poglavarju našega rodu je Manitov pred nekaj dnevi vzel njegovo mlado ženo“, je nadaljeval starec. „On je mlad, čvrst mož, kateri je bil kot deček ukraden belokožcem. Torej je Tvojega naroda; on je tudi Tebe, belo cvetko, včeraj kot jetnico pripeljal v Navajoo. Sedaj je njegova hiša pusta in prazna in želi Te imeti za ženo. Postani njegova soproga in Tvoje življenje Ti je rešeno!“

„Ne, nikdar!“ je zavpila Helena, „rajši umrem!“

„Tvoja usta govore nepremišljene besede“, je svaril starec, „nočem jih slišati, a jutri pridem zopet po Tvoj odgovor, drugače Te čaka smrt!“

„Izpustite mene in mojo služabnico za odkupnino“, je zaklicala Helena, ki je sedaj v svoji obupnosti mislila na Marijino pomoč.

Starec se je kratko zasmeljal.

„Denar za kri“, je rekel zaničljivo, „ne, bela cvetka, to je nemogoče. Ko bi bile kroglice Tvojih tovarišev prizanesle našim vojščakom, bi Te bili izpustili za odkupnino, ker je pa celo eden naših podglavarjev padel, ne ostane nič družega ko moj predlog.“

„In če se vendar branim postati žena onega moža, ki me je ujel, kaj bo potem z menoj?“ je zaklicala Helena boječe.

„Saj sem Ti že povedal“, je rekel starec. „Če pa hočeš natanko vedeti, kaj Ti je odločeno v slučaju, da se braniš, poslušaj, kar Ti bom zdaj povedal :

Jutri, pri mesečnem svitu sežgalo se bo v svetem ognju truplo mrtvega glavarja. Umrli naj pa najde v srečnejših lovskih krajih soprogo, ki bo tamkaj bivala na njegovi strani. Če se protiviš, postati soproga živega moža, postala bodeš žena mrtvega in šla ž njim na gorečo gromado in v večnost!“

S srce pretresujočim vzklikom zgrudila se je Helena, a starec je brezčutno zrl na njo.

Njegovo sree je bilo zakrknjeno, tako da je komaj sled sočutja imel za ubogo jetnico, celo Helenina lepota ga ni zamogla ganiti.

Zdaj se odgrne zagrinjalo nad vratmi in mlada indijanska deklica se zmuzne kakor srna čez prag.

„Kaj pa hočeš, Tatoveja?“ vprašal je starec deklico, katera mu je v odgovor zašepetala nekaj nerazumljivih besedi.

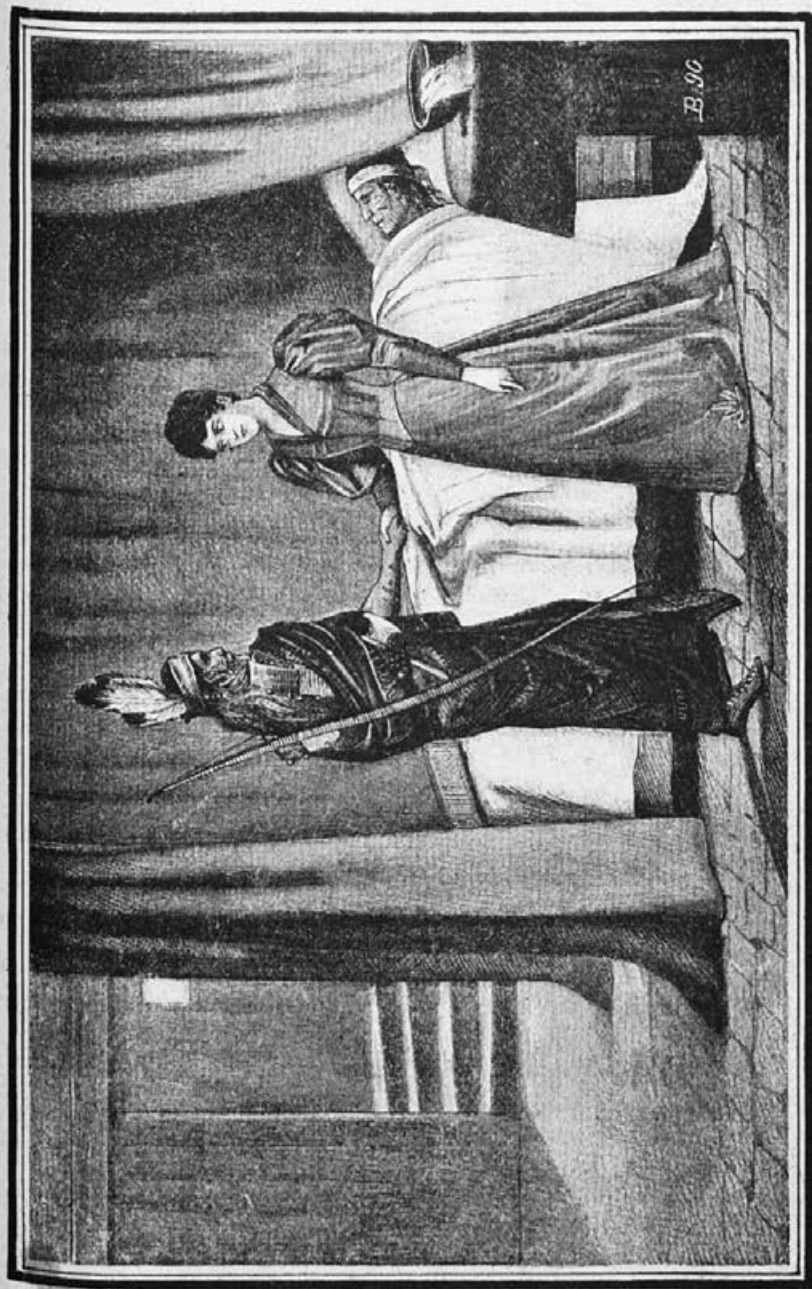
Helena je boječe pogledala mlado, lepo Indijanko, koje črne oči so radovedno zrle na Heleno.

Deklica je bila za divjakinjo izvanredno ljubka. Posebno je vzdigovala njeno mičnost slikovita, snežno bela in s pestrim vezanjem okinčana obleka.

„Torej misli na to, da pridem jutri po tvoj odgovor!“ rekel je še starec k Heleni; potem je zapustil z mlado deklico sobo. —

Nesrečnica je hotela hiteti za njim, a starca ni zamogla več videti, ker je bil že izginil v drugi sobi.

Obupno padla je pri svojem ležišču na kolena.

Poglarar je pristopil k Heleni in jo viharno prijel za roko. „Prekrasno dekle,“ je rekel s tresočim se glasom, „mi smo te hoteli usmrtiti in v zahvalo za to si Ti edinemu mojemu sinu resila življenje.“

Torej že jutri po noči naj bi umrla! Umrla, ne da bi še enkrat videla ljubega očeta in svojo malo Lidijo. Kakšna strašna, grozovita usoda!

Da bi postala soproga na pol divjega odpadnika, to je bilo popolnoma izključeno; torej ji je preostajala le grozovita smrt, katero naj bi našla v plamenih.

Zdaj zadonijo stopinje pred njenimi vratmi.

Prestrašeno zrla je tja, ker je pričakovala novo nezgodo, a veselo je vzkliknila, ko je videla, da so možje pripeljali njeno Juno ter se potem takoj zopet odstranili.

A Helenino veselje spreobrnilo se je kmalu v globoko žalost.

Juno, katere niso možje več podpirali, zgrudila se je kakor mrtva.

Z grozo opazila je Helena, da so njeno zvesto služabnico na strahovit način mučili in da je le trdna natura obvarovala ubogo zamorko gotove smrti.

Ljubeznjivo vzame Helena zamorko v svoje roke in ji pomaga, tako da je Juno kmalu lahko legla na ležišče svoje gospe.

„O, moja uboga Juno, na kakšen strahovit način so te ti suroveži trpinčili!“ jokala je Helena, ki je šele sedaj videla vprav pomilovanje vredni stan uboge zamorke.

„Ne brigajte se za mene, gospa“, rekla je zamorka s slabim glasom, „samo to mi povejte, kaj se bo z Vami zgodilo; slišala sem nekatere besede, ki so me kar najbolj prestrašile.“

Helena je obupno zastokala ter naslonila lepo glavo na ležišče, ali odgovorila ni na vprašanje zamorke.

„Povejte mi, gospa, kakšna usoda Vam preti? — Jaz umrem bojazni“, silila je Juno.

„Jutri po noči moram umreti!“ zašepetala je nesrečnica.

Juno je tako divje vzkliknila, da je čudno zamolklo odmevalo po sobi.

„Oh, če bi ne bila tako slaba“, rekla je škripaje z zobmi, „nikdar ne bi pripustila, da bi kdorkoli položil svojo roko na mojo gospo. Ali tako so me ti rudeči hudiči mučili skoro na smrt, — družega mi ne preostaja, kakor z Vami umreti!“

Smrtna tihota vladala je po sobi, le stokanje zveste služabnice se je slišalo.

„Če bi le stari nadglavar bil tukaj“, rekla je Juno hipoma, „potem bi bilo veliko drugače!“

Helena je svojo služabnico vprašaje pogledala.

„Da, vidite, ko me je tu doli ta divja druhal mučila, sem marsikaj razumela, kar se je tu govorilo. Velik del divjakov govoril je španski, in jaz sem iz njihovih pogovorov posnela, da kmalu pričakujejo starega nadglavarja s precejšnjim delom vojščakov. Kaže se, da mora biti ta mož zelo pameten in strog vladar, ker sem slišala, da so vsi le z največjim spoštovanjem govorili o njem.“

„Prepozno bo“, tožila je Helena, saj moram že jutri po noči končati v plamenih!“

„Oh, da moram biti tako slabotna!“ vpila je Juno obupno. „Sicer bi kmalu našla pota in sredstva, da bi z Vami ušla celo iz tega skritega kamenitega gnezda, a tako se zamorem komaj geniti!“

Zvesta zamorka je v onemogli togoti stiskala svoje pesti, medtem ko je s solznimi očmi ogledovala ljubljeno gospo, katero so trle muke bojazni pred smrtjo, in ki je klečala ob ležišču.

„Udajte se na videz temu tujcu kot soproga, mogoče, da se le najde priložnost za beg“, prosila je zamorka z ugašujočim glasom.

„Ne!“ vzkliknila je Helena odločno, „rajši smrt, nego sramoto. Če je Vsegavečni sklenil mojo smrt, stal mi bo tudi na moji zadnji poti tolažljivo na strani!“

359. p o g l a v j e.

Na pragu smrti.

Dva dni nahajala se je Helena že v indijanskem mestu, dva dni, v katerih je prestala vse bridke muke strahu pred smrtjo, ker vsaka minuta bližala jo je strašni noči, v kateri naj bi končala svoje mlado življenje.

Neizprosni starček je ni več poiskal.

Ker se je pa bližal večer družega dne, pričakovala je lahko vsak trenotek, da pride, ker ji je obljubil, da se oglasi za njen odločilni odgovor.

Juno je bila popolnoma onemogla. Njen ubogi, tako grozno trpinčeni život je bil od muk tako izdelan, da se ni zamogla niti ganiti.

V tem strašnem času je zamorka svoji gospej večkrat pri-govarjala, da naj gre na videz kot soproga odpadnika, a He-lena je take predloge vedno z vso odločnostjo zavrnila, ker je hotela rajši pretrpeti najstrašnejšo smrt, kakor da bi bila postala žena tako nizko padlega človeka.

Pogled na ti nesrečni ženski je bil pretresljiv.

Tu uboga Helena, ki je v vroči molitvi prosila pomoči in tam onemogla služabnica, katera ni zamogla to pot pomagati ljubljeni gospej.

In vedno bolj se je bližala ona strašna ura, katera naj bi prinesla grofovski hčeri smrt.

Nikjer ni svetil le žarek upanja v tej strašni noči, iz ka-tere ni bilo nobenega izhoda.

Helena je bila izgubljena!

Pogled na okno pokazal je pomilovanja vredni, da je noč že razprostrla svoje temne peruti čez zemljo.

Le samo še malo časa, — potem je bilo vse končano in Helene ne bo več med živimi.

Pripravila se je na smrt in mislila, da jo bode pričakovala mirna in udana.

Vendar se je zganila strahoma, ko je stopil v sobo stari mož, ki ji je včeraj stavil odločno vprašanje.

Stari mož niti pogledal ni na ležišče, na katerem je ležala Juno, ki je sovražnega moža gledala s strašnimi pogledi togote; gledal je samo na Heleno, ki mu je sicer bleda, a odločno stopila naproti.

„Ali se hoče sedaj bela cvetica odločiti? — Čas je!“ rekel je z mirnim glasom.

„Nikdar ne postanem žena onega belega poglavarja!“ zaklicala je Helena z bliščečimi očmi.

„Jeli to tvoja zadnja beseda, — premisli, predno odgovoriš!“ svaril jo je stari mož.

„Jaz ne morem drugače; — to je moj trdni odlok!“ odgovorila je Helena odločno.

„Ker ne maraš živega, pojdeš za mrtvim“, rekel je starec. „Pridi, — pojdi za menoj!“

„Gospa, vzemite besedo nazaj!“ vpila je Juno v blazni boleti, medtem ko se je zaman trudila vstati s svojega ležišča.

Helena je hitro stopila k zamorki in jo ljubeznjivo objela.

„Zdrava ostani, ti zvesta duša“, je rekla siloma se premagujoč. „Misli na to, kar sem ti naročila. Nesi, če bi dobila svojo prostost, mojemu dragemu očetu moje zadnje pozdrave in — sedaj, zdrava ostani, Bog te obvaruj; — na svidenje — tam zgoraj!“

„Gospa, poslušajte me!“ zavpila je Juno še enkrat.

A bilo je prepozno.

Helena je že zapustila sobo.

Starec je ves ta dogodek gledal, ne da bi njegov okameneli obraz kazal le najmanjše sočutje.

Ko je Helena stopila k njemu, pokimal ji je samo, naj gre za njim, počasi šel po dolgem hodniku, na koncu katerega je bilo nekaj surovo izklesanih stopnic, ki so vodile navzgor.

Tam je stari mož še enkrat obstal in se obrnil k Heleni katera mu je, čeprav smrtnobleda, vendar odločno sledila.

„Še je čas, bela cvetica“, svaril je še enkrat.

A Helena zmajala je tako pogumno z glavo, da je starec z nekim občudovanjem pogledal na nežno postavo lepe jetnice.

„Grozovita in mučna smrt je, ki jo imaš pretrpeti!“ rekel je pomenljivo.

Ves ponos grofovske hiše Ostrovrške, ki je Heleni tolikokrat pomagal čez najstrašnejše dneve trpljenja, je sedaj zopet vzkipel v nji.

„Vedela jo bom pretrpeti!“ odgovorila je ponosno.

„Hotela si, — saj je tvoja usoda ležala v tvojih rokah“, rekel je starec, medtem ko se je zopet obrnil k stopnicam.

Počasi sta stopala, neizprosni starec in njegova žrtev, čez ozke, globoko izhojene stopnice.

Potem je potegnil starec neko zagrinjalo pri vratih na stran in pustil Heleno stopiti v slabo razsvitljeno sobo.

Ta soba je bila popolnoma okrogla, in skrivnostne slike, ki so pokrivalo stene, kazale so, da je bila ta soba odločena za verske ceremonije divjakov.

Sredi sobe gorel je na nekakem kamenitem oltarji svet ogenj, kateri ni smel nikdar ugasniti. Krog in krog stali so na tleh čudno izdelani vrči in druge posode, ki so se svetile v svitu ognja, — bile so izdelane iz čistega zlata.

Nihče se ni nahajal v tej polutemni sobi, skozi katero je starec hitro šel s svojo spremljevalko, dokler ni prišel na drugo stran. —

Tam je zopet peljalo nekaj stopnic navzgor, — hladni nočni zrak vel jima je nasproti, še nekaj stopinj, potem je bil konec strašnega potovanja.

Helena je stala na hišni planoti, koja je bila v srebrnem svitu meseca razsvitljena kakor dan.

Nizki doprnski zid obdajal je to zidano planoto, katera je bila precej obsežna.

Na tem doprnskem zidu sedeli so vojščaki, koji so hoteli mrtvemu poglavarju izkazati zadnjo čast.

Nepremično kakor kipi bile so njihove temne postave, samo njihovi pogledi so občudovaje ležali na Helenini postavi, katera je, obdana od bledega mesečnega svita, stala kakor nadnaravna prikazen in čakala — na smrt.

Pogumno gledala je v sredo planote, kjer je bil postavljen čuden oder.

Velikanska gromada štrlela je v zrak.

Na njej stal je lep konj plemenite pasme, ki je bil trdno privezan in se je zaman trudil ubežati.

Na njegovem hrbtu sedel je mrtvi poglavar v vsem svojem vojaškem lišpu. Privezan je bil z jermenji na konja; tako naj bi šel v srečnejšo večnost. Zraven njega je slonela njegova sulica in pestro poslikan ščit, medtem ko so na visokem drogu vihrali v nočnem vetriču skalpi od njega v boju ubitih sovražnikov.

Heleno spreletela je mrzlica.

Sedaj naj bi umrla!

A vendar je bila odločena, čeprav bi jo ena sama beseda lahko rešila te strahovito mučne smrti.

Čakala je mirna in udana — svojega konca.

Grozni utis tega strašnega pripravljanja povekšala je še svečanostna tihota, katere ni motil noben glas. Strahoten mir ležal je tudi na mestu, ki se je razprostiral pred Heleninimi očmi. —

Lahko je spoznala velikanska poslopja v bledem mesečnem svitu.

Tam od zadaj odpirala se je velika dolina s svojo kristalno čisto reko, ki se je kakor srebrn trak vlekla med travniki in se v daljnih hribih izgubila.

Sedaj je pokazal stari mož, ki je pripeljal Heleno tu gori, na gromado, na koji je stal priprost sedež.

„Tam gori je Tvoj prostor, če se tudi še sedaj braniš biti poglavarjeva soproga!“ rekel je svečano.

Brez odgovora šla je Helena naprej k grozovitnemu sedežu, kjer naj bi našla v plamenih svoj konec. — — — — —

Kar prekine hipoma glasen vzklik svečano tihoto, ki je vladala na tem strašnem kraju.

Bil je vzklik največjega začudenja, ob enem pa tudi babje-vernega strahu.

Nehote se je Helena ozrla.

Z začudenjem je opazila, da je stari mož s stegnjeno roko kazal na nebo, na katerem je sijal mesec s svojo milo lučjo. —

Helena pogleda na nebo, kjer je polna luna šla svojo starodavno pot.

Vendar — kaj je bilb to?

Na nebem svodu ni sijala več bliščeča plošča v vsi svoji čistosti. Kakor senca vleklo se je nekaj čez njo, potem je bilo videti, kakor da leze velikanska krogla počasi a neprenehoma na srebrno bliščečo mesečno plan.

Zdaj so zadoneli od vseh krajev grozni klici največjega strahu.

Vojščaki poskakali so raz svoje sedeže in tudi prestrašeno zrlí na to skrivnostno prikazen, katere si niso mogli raztolmačiti.

In vedno dalje in dalje lezla je temna krogla čez srebrni mesec, čigar zateminjeni del se je videl le v rudečkasti slabi svitlobi.

Luna je popolnoma mrknila, in ta prirodni pojav, katerega babjeverni divjaki niso poznali, navdajal jih je s smrtnim strahom, ker so mislili, da se njihov Bog nad njimi huduje in da jih kaznuje.

Zdaj doneli so tudi iz do sedaj tihih mestnih hiš pretrgani stokajoči klici; prebivalci Novajoe so opazili mrknjenje meseca in so tedaj mislili, da preti njihovemu rodu velikanska nesreča.

Z glasnim kričanjem, kakor s tolčenjem velikanskih kotlov, kojih odmev je bobnel daleč v noč, mislili so pregnati strašno prikazen, ki je hotela po njih mislih požreti njim zelo potrebno nočno luč.

A vedno bolj je lezla temota čez mesec, dokler ni tudi zadnji del svitlobe izginil.

Na planoti glavnega poslopja vladala je strahovita razburjenost.

Samo Helena je bila mirna, ker ji je bil tek tega prirodnega pojava dobro znan.

Zdaj je stopil stari mož k Heleni, ki je ravno hotela stopiti na gromado.

„Moli k Tvojemu Bogu, bela cvetica, da nam zopet pošlje nočno luč,“ rekel je s tresočim glasom. „Tvoj Bog se huduje nad nami, ker Te hočemo k nečemu prisiliti, kar se Ti gnusi, on noče, da bi Ti umrla na ta način, in mi se udamo njegovi volji!“ —

Brez glasu padla je Helena na svoja kolena, medtem ko je v neskončni hvaležnosti pogledala proti nebu; saj je bila

prepričana, da vsegamogočni Bog ni hotel njene smrti, ker ji je v zadnji uri groznega smrtnega straha poslal to čudovito rešitev.

Z velikim spoštovanjem gledali so vsi navzoči na lepo molilko, katera je, kakor so menili, prosila svojega Boga, da bi osvobodil nočno luč, medtem ko se je Helena v vroči hvaležnosti zahvalila Večnemu za svojo rešitev.

Zopet so se obrnile oči babjeverne množice proti zatemnilemu nebu.

Kar se izvije vesel vzklik njihovim prsim, ker ravnokar stopil je tam gori zopet ozki ščip meseca izpod temne sence, počasi zlezla je temna krogla proč, dokler ni konečno srebrni mesec zopet pošiljal svojo čisto luč na velika bela poslopja Navajoe.

Helena je zopet vstala.

V magični luči meseca, ki je obseval njeno nežno postavo, stala je kakor izpremenjena, medtem ko so se rujavi sinovi pustinje v svoji plahi spoštljivosti komaj upali jo pogledati.

„Pridi, bela cvetica!“ rekel ji je stari mož, „Tvoja molitev je pomirila razsrjenega Boga; od sedaj naprej se Ti nobeden sinov Navajoe ne bode smel približati. Samo prostost Ti ne moremo dati, ker nam Tvoja navzočnost obljubuje srečo in blagoslov. Mrtvi poglavar pojde sam v srečnejše domovanje, ker je Bog to tako odločil, in zoper njegovo zapoved ne sme nihče ravnati!“

Helena je kaj dobro vedela, da se ima poleg čudne božje pomoči zahvaliti le plahemu praznoverstvu divjakov za svojo rešitev. Zato se ni upala kaj ugovarjati, čeprav so ji besede starega moža napovedale vedno ujetje.

Še enkrat je hvaležno pogledala proti nebu, potem je šla za starčkom skozi vrste vojščakov, ki so se ji spoštljivo priklanjali.

Zdaj je šel stari mož za njo; ko sta pa vstopila v temotno dvorano tempeljna, je tako hipoma obstal, da je tudi Helena nehote storila isto.

„V tem svetem kraju boš nadalje bivala, bela cvetica!“ rekel je starček svečano, medtem ko je z roko pokazal na temotno žrjavico ognja. „Če bodeš v tempelnu pazila na sveti

ogenj, potem se bodo naši mladi vojščaki vedno vračali polni plena od svojih četovanj, in nikdar ne bo pretila nesreča staremu mestu Navajoe!"

Stari mož govoril je te besede tako resno in svečano, da se Helena ni upala ugovarjati s kako besedo; tudi ni starček pričakoval kakenga ugovora, ker se je takoj s svojo lepo spremlevalko obrnil k stopnicam.

S kakimi čutili je hitela Helena po stopnicah doli, po katerih je preje šla v smrtnem strahu!

Zdaj šele je čutila, da ji je Bog vedno, tudi v najhujših trenutkih življenja stal na strani, in to spoznanje napolnilo je njeno blago dušo z nepopisno hvaležnostjo v božjo vsega-mogočnost.

Sedaj je stala na pragu sobe, v kateri je preživela tako grozne ure.

Predno je odgrnila zastor od vrat, obrnila se je še enkrat k starčku, a ta je bil izginil.

Helena je potisnila zastor na stran in s hitrimi koraki šla k ležišču, kjer je ležala njena zvesta služabnica, izmučena Juno. —

„Juno, — Juno!“ zaklicala je veselo ubožici.

Težko odprla je zamorka svoje oči, katere so s čudnim izrazom zrle v obraz ljubljene gospe.

„Ah, gospa,“ šepetala je, „Vi pridete iz lepih nebes; — Vi hočete svojo Juno s seboj vzeti!“

„Ne, saj živim, jaz sem sama, — noben duh, kakor Ti misliš,“ vzkliknila je Helena smeje se in jokaje ob enem, „Bog je moje molitev uslišal in me s čudežem rešil!“

360. poglavje.

Vrnitev nadpoglavarja.

Od one strašne noči, v kateri je bila Helena od božje previdnosti obvarovana tako grozovite smrti, minilo je že več tednov, ne da bi se ji bilo posrečilo pobegniti.

Seveda so vojščaki, kateri so bili pri smrtni slovesnosti poglavarja navzoči, povsodi pripovedovali čudni dogodek, ki se je tamkaj zgodil, in tako so se prebivalci Navajoe le z največjim spoštovanjem upali bližati Heleni.

Preprosti otroci pustinje so mislili, da zamore lepa jetnica celo duhove premagati.

Samo žene in neveste pri napadu na karavano ubitih vojščakov, so preganjale Heleno prej ko pozneje s svojim sovraštvom, a teh je bilo le malo in niso imele nikakega nevarnega upliva na prebivalstvo.

Helena je pred vsem skrbela za ubogo Juno, tako da je zamorka kmalu vstala iz postelje.

Nihče se ni več upal mučiti zamorko, ker je bila služabnica lepe jetnice, od katere so Indijanci mislili, da ima velikanska čarovniška sredstva.

Kljub tej praznoverni bojazni pozival je starček, ki je nadomestoval nadpoglavarja, Heleno, naj bi zamorka pomagala pri poljskem delu.

Helena je rada ugodila tej zahtevi, ki je bila kar najobzirnejše izgovorjena, ker je zamorka svoji gospej zašepetala, da bi pri tem delu morda našla kako priložnost, da bi pobegnila iz mesta.

Povrh je pa bilo to tako imenovano poljsko delo zelo lahko, ker so indijanske žene, ki so opravljale polje, sadile samo koruzo, fižol in buče, medtem ko so moški šli na lov ali na ropanje.

Kmalu so se Navajoške žene zelo bale pred Juno. Čeprav so Indijanci sicer sovražili in zaničevali zamorko, znala jim je ta na zvit način namigavati o namišljeni čarovniški moči svoje gospe, ter si na ta način pridobiti potrebno veljavo.

Če so napol dorasli indijanski dečki, kakor se je večkrat pripetilo, zamorko v svojem sovraštvu s kamenjem obmetavali, natepla je razkačena Juno bodoče vojščake kar neusmiljeno, ne da bi se le roka ganila k obrambi tulečih, mladih rudečkožcev.

Ali kar je Juno najbolj vroče želela, — priložnosti za beg, — te ni bilo.

Vsi jarki, ki so vodili iz doline, so bili zavarovani s surovo zidanimi utrdбами, katere so vedno stražili oboroženi vojščaki.

Tako ni preostajalo zamorki družega, ko mirno čakati, da se najde slučaj, pri katerem bi lahko pobegnila s svojo gospo.

— — — — —

Nekega dne nahajala se je Helena zopet sama v svoji sobi, katero je le redko kdaj zapustila, čeravno je smela hoditi po vsem mestu in njegovi okolici.

Kar zadonijo v daljavi klici, kateri so se vedno bolj množili, ob enem nastal je v mestu tako silen nemir, da je Helena vsa začudena stopila k oknu, da bi videla vzrok nenavadne razburjenosti.

In tu je videla, kako so prebivalci mesta povsodi hiteli iz hiš, da bi se zbrali na trgu, ki je pri vseh priložnostih in slovesnostih igral veliko ulogo,

Medtem ko je Helena še vsa začudena zrla na to nenavadno početje, slišala je stopinje v sobi in ko se je obrnila, je videla Juno, ki je brezsapno hitela k nji.

„Kaj pa je?“ vprašala je Helena svojo služabnico radovedno. —

„Nadpoglavar Navajoe, ki je bil z veliko četo vojščakov toliko časa odsoten, vrača se z bogatim plenom,“ pripovedovala je zasopljena zamorka, „Mogoče, da dobite sedaj zopet svojo prostost, gospa; po vsem, kar sem slišala in poizvedela, je stari vladar Navajoe zelo previden, čeprav tudi zelo strog in oster mož!“

Helena ni odgovorila, a njene svetle oči rekle so več, kakor bi to zamoglo tisoč besedi; potem se je zopet obrnila k oknu. —

Veliki trg pred poslopjem bil je sedaj natlačeno poln vris-kajočih ljudi, ki so se obnašali kakor blazni, ko so zagledali prvega vojščaka vrnivše se čete.

Ta razbojniški pohod je bil začet proti sovražnemu plemenu, ki je bival bolj na severu v gorovji; bil je povračilo za prejšnje napade.

Srečni zmagovalci prinesli so v Navajoo bogat plen, in vest, da je sovražno pleme skoro popolnoma poraženo in uničeno. —

Ali kmalu so se mešali tudi tožni glasovi med vris-kanjem množice, ker je tudi nekaj Navajoških vojščakov padlo. —

Potem je zapazila Helena, da se je množica gnetla krog neke nosilnice, ki je bila pritrjena mej dvema mulama. V nji ležala je oseba, ki je bila tako zavita v odeje, da Helena ni zamogla razložiti, ali je bil moški ali ženska, ki so jo prinesli v nosilnici. Z začudenjem je pa opazila, da so nesli to improvizirano bolniško postelj v poslopje, v katerem je ona prebivala.

Torej je moral biti bolnik iz vladarjeve rodbine, ker ta je bil lastnik velike hiše, v kateri je dosedaj Helena stanovala.

Ker se je začela radovedna množica polagoma razhajati, stopila je Helena od okna nazaj v sobo, kjer je Juno pridno delala.

Sedla je k kameniti mizi in se vglobila v svoje misli, koje so jo kmalu peljale v veliko daljavo.

Helena je bila tako zamišljena, da jo je vzdramil šele Junin vzklik.

Pred seboj je ugledala visoko raslega moža, ki je skoro neslišno stopil v sobo.

Tujec je bil velik, močan mož, kateremu se niso poznala leta, ki so jih kazali njegovi beli lasje. Bil je v polnem vojaškem lišpu z orlovim peresom v laseh in poslikanim obrazom, a krog hrbta imel je ovito lepo izdelano ogrinjalo, ki je zakrivalo mišični gornji život.

Stari vojščak je žareče pogledal pred njim stoječo, zarudelo Heleno.

Ta pogled je izražal polno občudovanje Helenine izredne lepote; potem se je molče a viteški in ponosno priklonil, in stopil bolj v sobo h kameniti mizi, kjer je Helena visoko vzravnana čakala, kaj da bode slišala.

Z zapovedujočim migljajem svoje roke, ki ni dovolil niti najmanjšega ugovora, dal je stari ponosni mož Juni znamenje, da naj zapusti sobo.

Zamorka se je, čeprav nejevoljno, udala, ker je lahko pri zastoru vse slišala in videla, kaj se je godilo v sobi.

„Bela cvetica je v Navajoi dobro došla,“ rekel je stari vojščak s svečanim glasom. „Ravnokar sem se vrnil od sovražnega napada proti sosednim Rinom in sem zvedel, da prebiva bela jetnica v zidovju mojega mesta.“

„Kdo ste Vi?“ vprašala je Helena nehote.

„Geronimo, nadpoglavar v Navajoi,“ odgovoril je stari mož ponosno s prežečim pogledom svojih temnih oči. „A bela cvetica nima nobenega povoda, da bi se me bala, da, slišal sem celo z veliko nejevoljo, da je bilo v moji odsotnosti njeno življenje v nevarnosti. Moj namestnik ravnal je proti moji volji, ko je naše stare, svete običaje hotel raztegniti na belo, brezmočno jetnico. Zdaj me veseli, da je Bog belcev jo obvaroval, in da so se celo zvezde odločile za njo.“

„Povejte mi, kakšna usoda je meni namenjena,“ prosila je Helena, katere dušo je vsled priprostega, a plemenitega govora nadpoglavarja navdajalo nehote novo upanje.

„Mi Navaji smo sovražniki belih ljudi; a vojskujemo se le z moškimi,“ odgovoril je glavar. „Ujete žene dajemo proti odkupnini nazaj; bela cvetica nam bo pa s svojo čarovniško močjo prinesla srečo, zato bo ostala še nekaj časa pri nas!“ prorokuje Indijanec.

„O, pustite me, da grem tudi jaz; saj imam prijatelje, ki bodo za me plačali odkupnino,“ je Helena milo prosila s povzdignjenimi rokami.

„V naslednjem času je to nemogoče,“ odgovoril je glavar, „ko bodo pa jenjale žene objokovati padle vojščake, takrat naj bo tudi bela jetnica prosta. Zakaj noče bela cvetica še nekaj časa ostati pri nas? Vsi prebivalci Navajoe gledajo na njo s spoštovanjem, nič ji ne bo manjkalo, in na varnem je tudi,

ker hišo nadpoglavarja ne sme nihče prestopiti kakor moja rodbina.“

„O hvala Vam, da mi hočete zopet dati mojo prostost!“ zaklicala je Helena veselo.

Saj se je do sedaj še vedno bala za svoje življenje; — a sedaj se ji je vendar kazala odrešitev, če je tudi morala še nekaj časa ostati v Navajoi.

„Zato mi bodi še enkrat srčno dobro došla v moji hiši,“ je rekel poglavar resno, „sicer je v njo stopila žalost, Bog je odločil, da naj tudi jaz nosim usodo onih očetov, kojih sinovi padejo v vojski.“

„Kako, — kaj je kateri Vaših sinov padel?“ vprašala je Helena začudeno. — „Videla sem preje neko nosilnico nesti v to hišo.“

„Moj edini sin je bil pri napadu na sovražno naselbino tako nevarno ranjen, da ga Bog vsaki trenotek lahko pokliče v boljše in srečnejše kraje,“ odgovoril je stari poglavar in kljub svoji veliki oblasti nad seboj tresel se je glas vojščaka v nepopisni bolesi.

Helenino srce je vskipelo sočutja do starega moža, ki je, kljub temu, da je ležal sin na smrtni postelji, vendar izpolnil dolžnosti gostoljubnosti in takoj šel pozdravit belo jetnico — Heleno.

Hipno pride Heleni misel kakor nadahnjena od zgoraj: „Ti se razumeš na postrežbo bolnikov, morda ti je mogoče, da rešiš mladega vojščaka.“

„Ali me hočete peljati k svojemu sinu?“ vprašala je boječe. „Ker se nekaj razumem na postrežbo bolnikov, zato bi se rada zahvalila za Vašo prijaznost s tem, da bi ranjencu kolikor mogoče dobro postregla.“

Stari nadglavar stal je trenotek kakor okamenel začudenja pri tej ponudbi, ki mu je došla do cela nepričakovano, tako da je komaj obvaroval svojo sicer tako ponosno mirnost in je bil vidno ginjen.

Konečno je mignil Heleni, naj gre ž njim, in šel skozi vrata proti svojim sobam.

Kmalu sta dospela do sobe, v kateri je ležal na ležišču iz medvedovih kož nadpoglavarjev sin.

Helena je videla s površnim pogledom, da sta bili še dve ženi v sobi, koji sta klečali pri ležišču.

Ena teh žen bila je mati bolnikova, druga pa Tatoveja, hči starčka, kateri je hotel Heleno izročiti sramoti ali pa strahoviti smrti.

Ko je Helena stopila k ležišču mladega poglavarja, zapazila je takoj, da so bile rane sicer zelo težke, ali da bodo samo radi slabe postrežbe postale nevarne. Tudi je očitno slabo uplivalo na bolnika jokanje matere in mladega dekleta, tako da je bila zelo vesela, ko je nadpoglavar z zapovedljivim migljejem svoje roke jokajoče izgnal iz sobe.

Seveda ni Helena zapazila, da je Tatoveja, ko je morala zapustiti sobo, sovražno pogledala na belo jetnico.

Vsa njena pozornost obrnjena je bila na mladega moža, ki se je stokajoče valjal na svojem ležišču.

Stari nadpoglavar stal je kakor iz jekla ulit kip zraven bolnika, samo njegove temne oči sledile so vsaki kretnji Helene, a v teh očeh se je zrcalila samo smrtna očetovska skrb.

„Najprvo se mora ranjenca preložiti na ležišče iz preprostih odev, ker ta kožuovina le povzdiguje mrzlico“, rekla je Helena, ko je preiskala rane mladega moža. „Potem ne potrebujem družega, kakor nekaj bombaževih rut in mrzle vode, katera bo ostala mrzla v teh vrčih, ki se tukaj nahajajo. Tudi raste tu v teh gorah zelišče, katero naj gre iskat moja črna služabnica, ki ga dobro pozna. Za vse drugo bo pa skrbel Vsegamogočni tam zgoraj!“

Nadpoglavar je molče pokimal, v znamenje, da je bil zadovoljen s Heleninimi odredbami.

Ne da bi spregovoril kako besedo, zapustil je sobo ter se takoj zopet povrnil v spremstvu dveh mladih mož, koji so ranjenca previdno prenesli na ležišče, ki je bilo narejeno po nasvetu Helene.

Potem je prinesla bolnikova stara mati zahtevane bombaževe rute, kakor tudi sveže, ledeno mrzle studenčice v izobilju, na kar je tiho sedla k nogami ležišča in gledala na Heleno, ki je začela rane mladega vojščaka izpirati.

Kmalu se je videlo, da je to ranjencu dobro delo, kajti bolnik, ki je dosedaj brezzavestno divjal v silni mrzlici, po-

stajal je vedno mirnejši, dokler ni naposled skoro nepremično, a mirno sopeč, lahko zadremal.

Nepretrgoma hladila je Helena strašne rane, ki so jih povzročile sulice, katere so sicer globoko vdrle v meso, a k sreči niso ranile nobenega nežnega dela.

Nekajkrat hotela je stara Indijanka Heleni pomagati, a zapovedujoči pogled starega zavrnil jo je vedno. Ponižno je ostala pri ležišču svojega bolnega sina.

Več ur je trajal trud lepe postrežnice, katera je neprenehoma hladila z ledeno mrzlo studenčnico vnete rane, dokler ni otekline pri njih skoro izginila.

Helena ni pri svoji ponudbi zaman računala na železno trdno naravo utrjenega otroka narave, ker je že sedaj s precejšnjo gotovostjo lahko rekla, da ostane ranjenec pri življenju.

Bilo je pa tudi že skrajni čas, da se je našla razumna pomoč, ker bi bil ranjenec pri dosedanji postrežbi težko dočakal jutra, kajti mrzlica je nastopila že v najhujši stopinji.

„Kaj pravi bela cvetica?“ vprašal je poglavar, ki je z začudenjem opazil mirni spanec svojega sina.

„Bog mi bo pomagal, da bo Vaš sin v kratkem času popolnoma okreval“, odgovorila je Helena.

Zdaj je stopil stari vojščak k nji ter skoro vihravo prijel za njeno roko.

„Čudovita deklica“, rekel je s tresočim se glasom, „mi smo te hoteli smrti izročiti, in v zahvalo za to rešiš mojemu edinemu sinu življenje!“

361. p o g l a v j e.

Usmiljena samaritanka.

Če so prebivalci Navajoe doslej s plašnim spoštovanjem zrlí na Heleno, spremenilo se je to čustvo v neprikríto udanost, kakor jo imajo ti rujavi otroci divjine le za svoje plemenske vladarje.

Kakor ogenj razširila se je vest, da je bila jetnica rešilka mladega glavarja, tako da so babjeverni Indijanci mislili, da ima Helena posebna čarovniška sredstva.

Helena je posvetila ranjencu vso skrb in se pri nočnem čuvanju vrstila z materjo mladega moža, ker so se morali obkladki v kratkih presledkih ponavljati.

Juno poslali so v spremstvu nekaj vojščakov, da bi prinesla ono zdravilno zelišče, s katerim je sedaj Helena obezovala rane, tako da so se že v nekaterih dneh zacelile. Seveda je zelo podpirala železna narava utrjenega, mladega moža njena prizadevanja, ali brez njene postrežbe bi bil siromak vendar umrl radi groznih ran, ki so prouzročile tako velikansko izgubo krvi.

Zato je vladalo izredno veselje v nadpoglavarjevi hiši, ko se je njegov sin čez nekaj dni zavedel in čeprav s slabim glasom spregovoril nekaj besedi.

Helena je sedela ravno pri ležišču ranjenca, ko je v prvič odprl oči in z začudenimi pogledi gledal na lepo jetnico.

Mladi vojščak je gotovo mislil, da je že dospel v srečnejšo deželo, ko se je ljubko, blede Helenino lice nagnilo čez njega in ko je njen mili glas vprašal po njegovih željah.

„Kje sem?“ vprašal je s slabim glasom.

Predno je Helena zamogla odgovoriti, pristopil je stari glavar in ponudil svojemu sinu desnico.

„Ti si v hiši Tvojega očeta, moj Onari“, rekel je resno, pri čemer je Helena opazila, kako je svit največjega veselja spreletel njegov obraz.

Oči mladega vojščaka so zvedavo gledale na nežno postavu lepe jetnice, potem so se vprašaje obrnile k staremu glavarju, kateri je ta pogled dobro razumel.

„Tu, ta bela cvetica, je božji ljubljeneč“, odgovoril je svečano, „ona Te je zopet vrnila življenju, — njej se imaš zahvaliti, da bo Tvoja noga zopet hodila po divjini!“

Mladi vojščak ni ničesar odgovoril, a v njegovem pogledu, ki se je zopet obrnil k Heleni, kazala se je tako neskončna hvaležnost, da je bila jetnica globoko ginjena.

Te male besede so še vedno zelo slabega ranjenca tako utrudile, da je onemogel zaprl oči, a mirno dihanje je svedočilo, da je nevarna mrzlica popolnoma minila.

Mladi mož se je odslej hitro opomogel, čeprav ga je velika izguba krvi prisilila, da je še več tednov ostal v postelji.

Njegove rane so bile popolnoma zaceljene, tako da Heleni ni bilo več potreba čuti tudi po noči: zato je pa bila po dnevi skoro vedno pri ležišču mladega vojščaka, kateri je bil, če ni bila prisotna, vedno silno nemiren in je vpraševal po njegovi lepi postrežnici.

Če je bila potem na njegovi strani, postal je takoj miren in se točno ravnal po vseh njenih nasvetih.

Ko je potem mladi vojščak dremal na svojem ležišču, opazovala je včasih Helena s tihim začudenjem njegov obraz, ki je kazal uprav plemenite in lepe poteze. Vedno je morala potem misliti na mramornato glavo mladega Rimljana, čigar klasično glavo je večkrat občudovala v knjižnici grada Ostrovrškega. Obraz mladega moža kazal je iste lepe poteze, kojega utis je barva le prav malo oslabela.

Helena je kmalu opazila, da se mladi vojščak, ki je bil vaje nestanovitnega življenja v divjini, na svojem ležišču silno dolgočasi.

Premišljevala je zato, kako bi na pol ozdravelega zamogla zabavati in je končno mislila, da najbolje s tem, ako bi mlademu vojščaku kaj čitala.

A k temu je bilo potrebno knjig, in teh v Navajoi ni bilo dobiti: vsaj Helena je tako mislila. A kmalu ji je prišel srečen slučaj na pomoč.

Nekega dne pokazal ji je stari nadpoglavar, ki je Heleno kakor hčerko ljubil, precej prostorno sobo, v kateri je bilo nakupičeno različnega plena, katerega je dobil na svojih roparskih izletih.

S čudnim občutkom gledala je Helena ta raznovrstna, več ali manj vredna orožja, obleke in druge predmete kulturnega življenja. Tukaj je vse zmedeno ležalo na okrog.

Kar je zagledala precej debelo knjigo, katera je ležala na pol zakrita v temnem kotu.

Vzdignila jo je; ko jo je pa odprla, je komaj zadržala vesel vzklik.

Knjiga je bila špansko sveto pismo.

Nadpoglavar je rad dovolil, ko ga je Helena prosila, če sme to knjigo obdržati, tako da je jetnica od sedaj se večkrat lahko okrepčavala z božjo besedo.

A ne samo za se hotela je rabiti sveto pismo, ampak sklenila je tudi, da bode brala bolniku iz nje, ter ta sklep tudi izvršila, ko je zopet sedela pri ranjenčevem ležišču.

Z začudenjem poslušal je mladi mož krasne nauke in tolažbe kristijanske vere, katere je čitala njegova lepa strežnica.

Na veliko veselje Helene je kmalu tudi prosil, naj mu razjasni kak nerazumljiv stavek svetega pisma, da, naposled dvignilo se je njegovo zanimanje do svetih besedi tako, da je z resničnim hrepenenjem čakal na nadaljevanje.

Tudi stari nadglavar in njegova soproga sta bila dostikrat tiha in pazljiva poslušalca; tudi je bilo videti, da jima nauki svetega pisma niso bili čisto neznani, tako da se je Helena radi tega često začudila.

„Pred veliko leti živel je stari duhovnik Tvoje vere v Navajoi, kateri je hotel naš rod spreobrniti k veri Tvojega Boga“, rekel je stari poglavar nekega dne. „Mi smo sicer sovražniki belokožcev, a onega starega moža smo zelo ljubili; toda ko je umrl, pozabili smo sčasoma na njegove besede.“

To pojasnilo starega nadglavarja je bilo za Heleno neva vzpodbuda, nadaljevati v svojih prizadevanjih, tako da je kmalu z veseljem opazila, kako so se srca teh otrok narave počasi razvnela za nauke svetega pisma.

Sklenila je, kakor hitro dobi zopet svojo prostost, prijateljico svoje matere, prednico bolnice v Honstonu prositi, da naj posreduje, da se pošlje misijonar v Navajoo, ker je bila prepričana, da bi eden teh od Boga poslanih mož kmalu spreobrn timerujave vojščake v pobožne kristijane, ki bi ostali mirni na enem kraju. —

Tako so prešli dnovi, dokler ni mladi mož toliko okreval, da je lahko oprt na dva prijatelja, zapustil svoje ležišče. Ta dan je bil praznik za vso Navajoo.

Prebivalce je veselje, da je bodoči njih vladar zopet okreval, tako prešinilo, da bi Helena tega ne bila nikdar verjela.

Do pozno v noč trajali so divji plesi in popivanje, medtem ko je vriskanje vesele množice donelo daleč v dolini do skalnatih gora.

Ta dan obiskala je hčerka drugega glavarja, lepa Tatoveja, hišo starega Geronima, da bi izrazila ozdravljenemu Onariju svoje veselje na njegovi rešitvi.

Mladi mož se skoro ni zmenil za lepo indijansko deklico, čeprav bi tudi površni opazovalec lahko bil zapazil, da je Tatoveja strastno ljubila poglavarjevega sina.

Helena je večkrat poskusila začeti kak pogovor z lepo deklico, a Tatoveja dala ji je tako kratke in zavračajoče odgovore, da je Helena užaljena utihnila.

Heleni je odšlo, da jo je Tatoveja, kadar je mislila, da je nihče ne opazuje, merila s sovražnimi pogledi.

Ali ena oseba je to dobro opazila, in to je bila Juno, ki je neprenehoma pazila na svojo gospo.

Sicer si zamorka ni zamogla razjasniti, zakaj je Tatoveja sovražila njeno gospo, a računala je z dejstvom in zato, kadar je bila indijanska deklica v bližini njene gospe, je ni izpustila iz oči, ker se je bala, da bi deklica njeni gospej ne storila kaj žalega.

Medtem je mladi mož zopet tako popolnoma okreval, da je kmalu zajahal svojega iskrega konja.

A sicer tako divji in predrzni mladenič postal je od iste dobe, ko je bil bolan, popolnoma drugačen, tako da so se njegovi tovariši dostikrat čudili svojemu prihodnjemu vodniku.

Ta velikanska izpremena v bitju mladega poglavarja je imela važen vzrok.

Helenina ljubeznjiva zunanost je Indijanca omečila in njegovo strastno naravo popolnoma omrežila.

Onari je ljubil svojo lepo strežnico z vsem ognjem svojega nepokvarjenega srca.

Pri tem pa mu je naložil njegov v resnici plemeniti značaj tako veliko spoštovanje do ljubice, da se ji je bližal le z največjim spoštovanjem.

Na njegove nujne prošnje nadaljevala je Helena s čitanjem svetega pisma, pri čemer je vedno lahko računala, da bo imela celo rodbino nadpoglavarja kot hvaležne poslušalce.

Bil je ginljiv in pretresujoč pogled, kadar je sedela Helena v nadglavarjevi sobi in pazljivo poslušajočim poslušalcem brala iz svetega pisma, medtem ko so pogledi temnih oseb pobožno in spoštljivo viseli na lepih ustnih, katere so jim tako ljubko oznanjevale nauke svetega evangelija.

Člani nadpoglavarjeve rodbine ravnali so ž njo kakor da bi bila domača hčerka, ne da bi le z najmanjšo besedico kdo omenil njeno jetništvo.

Do sedaj tudi Helena ni več prosila za svojo prostost, a večkrat je stala pri oknu svoje sobe in željno zrla na daljne gore, za katerim je v veliki, veliki daljavi slutila ljubljeno domovino.

Ker je Helena imela dovoljenje se prosto gibati po mestu kakor tudi po njega okolici, šla je odslej v spremstvu svoje June večkrat na male sprehode, kateri so jo čestokrat peljali do polja, kjer so žene in dekleta iz Navajoe nekaj ur na dan delale.

Hodila je vedno tja v hladnih večernih urah, ko so ženske večinoma že odšle.

Ko je pa nekoč nekaj preje prehodila lepo dolino, prišla ji je iz koruznega polja nasproti cela tropa žen in deklet, ki so se ravno pripravljala iti domov.

Mnogo teh žen in deklet je Heleno spoštljivo pozdravilo, a na enkrat začuje iz ust nekaterih oseb glasne klice smrtnega sovraštva, tako da je Helena vsa prestrašena gledala na razburjene žene.

Bile so iz rodbin onih Indijancev, ki so bili ustreljeni pri napadu onih farmerjev, s katerimi je potovala Helena.

Te žene so gojile še vedno strahovito sovraštvo proti nedolžni Heleni, kakor se je ravno morala zopet prepričati.

Kmalu ni več ostalo samo pri besedah.

Razburjene ženske gnetle so se krog Helene, ter tako razdraženo mahale z rokami, da je Juno komaj obvarovala svojo gospo, da ni bila tepena. Druge ženske so prestrašenz zbežale, tako da je naposled ostala Helena sama z Juno in razdraženimi svojci padlih Indijancev.

Njen položaj postajal je vedno mučnejši.

Kar so se ženske hipoma razpršile.

Od mesta sem se je bližal v hitrem diru mladi sin nadpoglavarja, Onari, kateri je s svojimi sokolovimi očmi opazil ta nenavadni prizor.

„Ali je kdo razžalil belo cvetico?“ vprašal je hitro, medtem ko so njegove oči jezno zrle za bežečimi ženskami.

Helena je hotela v svoji velikodušnosti ves prizor zamolčati, a Juno je povedala mlademu možu vse, kar se je njeni gospej ravnokar pripetilo.

„Nikari ne kaznujte nesrečnih žen radi teh nepremišljenih besedi“, prosila je Helena. „Razburjene in razdražene so še radi smrti dragih svojcev, zato jim rada odpuščam izbruh sovraštva do mene!“

„Ženskam se ni treba bati pred menoj“, odgovoril je Onari ponosno. „Za belo cvetico bom pa vedel pristojno priznanje izsiliti, da bo v prihodnje nezadržano lahko šla celo v najoddaljenejšo vasi Novajoe!“

Ko je mladi mož izgovoril te besede, priklonil se je Heleni, obrnil svojega iskrega konja, ter kakor blisk oddirjal proti mestu.

V nekaterih minutah je zginil za mestnimi vratmi.

Zamišljena je šla Helena ob robu studenčno čiste reke, katera je s svojimi deročimi valovi močila velikanske skale.

Večkrat je skočila tudi kaka riba iz vode, tako da se je solnce kakor zlato lesketalo v njenih luskinah.

Na oni strani reke ležala je nedogledna dolina v vsi svoji divji veličasti.

Med grmovjem taval je teman, velik život sem in tja, in ostre Junine oči spoznale so v njem takoj medveda.

Ali ta črni prijatelj se ni nič zmenil za obe ženski, ki sta na drugi strani reke, na pol bojazljivo in na pol radovedno zrla na njegovo nerodno kretanje, dokler se ni izgubil v bližnjih razpokah skalovja, kjer je gotovo imel svoje bivališče.

Ker je solnce jelo že zahajati, vrnili sta se Helena in njena služabnica zopet v mesto, čigar bela poslopja so se v solnčnih žarkih lesketala kakor mramor, medtem ko so resni poganski duhovniki na tempelju prižigali ogenj.

362. poglavje.

Indijanska kneginja.

Helena je bila drugi dan po teh dogodkih v svoji sobi, ko je prišel nadpoglavarjev sel in jo je povabil v sobe, v katerih je stanoval vladar Novajoe.

Svečano obnašanje sla zavzelo je Heleno kar najbolj, da, obšla jo je neprijetna slutnja, ki se je še povečala, ko je stopila v sobo nadpoglavarja, in zagledala tamkaj vse prve vojščake, kakor tudi poglavarje iz Novajoe.

Ali njeno bojazljivo čustvo je kmalu izginilo, ko je stari Geronimo stopil k nji in prijemši jo za roko, prijazno peljal v krog resnih mož.

„Vojščaki Novajoe!“ začel je stari nadpoglavar z daleč donečim glasom. „Tu vidite belo cvetico, katera je rešila mojemu sinu življenje, ko so že vsi naši zdravniki obupali. Ostala bo le še toliko časa v Novajoi, da pride dan, ko se bo njena nožica zopet obrnila k njenim ljudem, belokožcem. A odslej, naj si bo tu v mestu, ali pa pri svojih belih bratih, naj

uživa one časti, katere zasluži, ker ima celo moč nad najmočnejšimi duhovi. Vojščaki Navajoe, — poslušajte moj glas! Moj sin Onari je včeraj videl, kako so posamezne ženske, koje so svoje može izgubile, belo cvetico preganjale s svojim sovraštvom. Kdor to odslej še stori, razžali mene, nadpoglavarja našega ponosnega naroda. Bog mi ni dal nobene hčerke, zato sem sklenil, da naj bo bela cvetica odslej od prebivalcev Navajoe spoznana kot moj otrok. Gorje onemu, ki bi jo le z očesom hotel razžaliti, občutil bo vso težo moje jeze!”

Helena je stala popolnoma presenečena pri tem nepričakovanem preobratu svoje usode.

A predno je zamogla ta čudni prizor premisliti, vstal je že eden poglavarjev raz svoj sedež.

„Čuli smo tvoje besede, nadpoglavar“, odgovoril je slovesno. „Bela cvetica je sedaj tvoja hčerka, In če Bog v svoji neskončni modrosti sklene vzeti tebe in tvojega sina Onarija v boljše in srečnejše kraje, pripoznali bomo belo cvetico za našo vladarico! Govoril sem!”

Čulo se je zadovoljno mrmranje med množico, ko je govornik končal.

Potem so vstali vsi raz svoje sedeže in se globoko priklonili Heleni ter prekrizali roke nad svojimi prsi.

Potem zapustili so vsi hitro sobo nadglavarjevo, tako da je ta ostal sam s Heleno, ker je Onari tudi šel z drugimi.

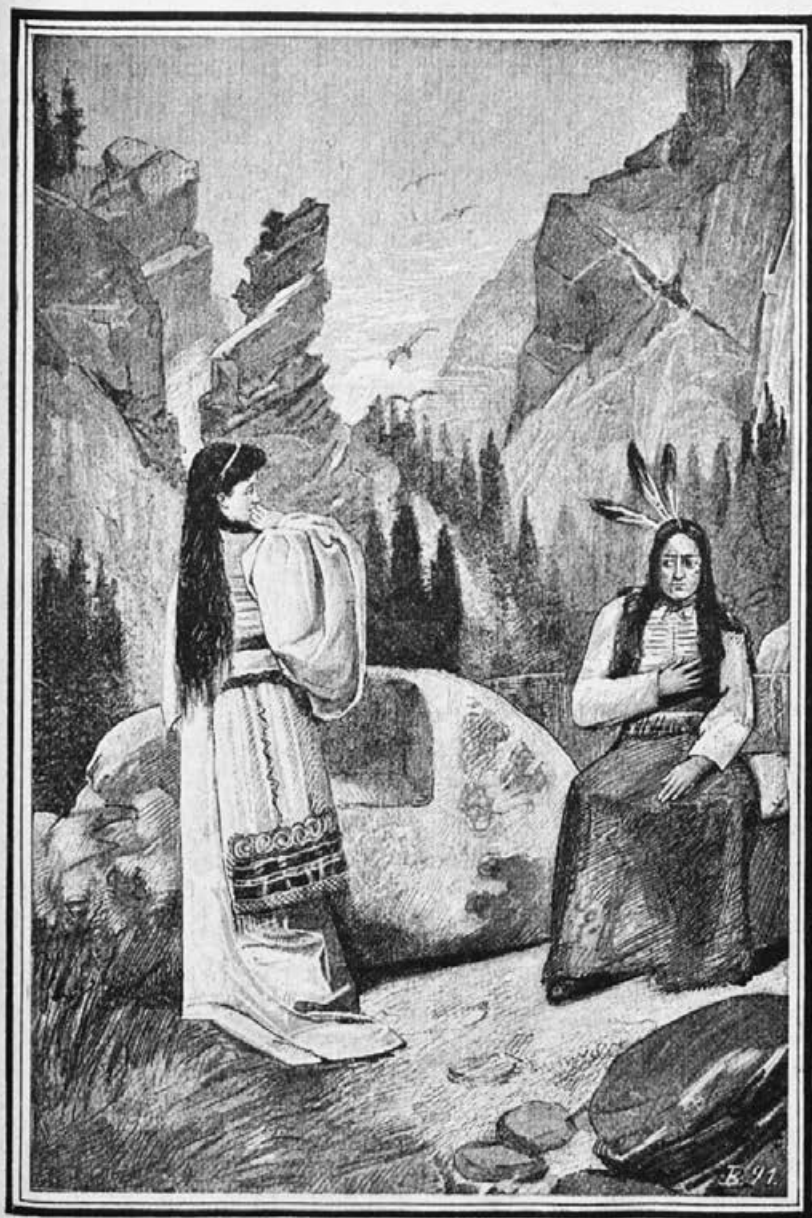
„Dogodek včerajšnjega dne se več ne ponovi,“ rekel je Geronimo Heleni, „ker odslej zadene vsako razžaljenje Tvoje osebe tudi mene, tako da odslej lahko greš nezabranjeno skozi te doline, v katerih se nahajajo naše naselbine.“

Helena se je hotela zahvaliti staremu nadpoglavarju za ta novi dokaz njegovega plemenitega mišljenja, a starček je ni pustil do besede.

„Jaz sem Tebi dolžan neskončno veliko zahvalo, tako da bo celo prostost, katero Ti hočem v kratkem dati, le malo proti uslugi, da si meni rešila sina. Onari je ves moj ponos in samo Ti si mu rešila življenje.“

Še predno je zamogla Helena odgovoriti, nadaljeval je stari mož:

„Še eno prošnjo imam do tebe, bela cvetica. Navajoško ljudstvo smatra te sedaj za mojo hčerko, a pridobila si bodeš

Močno zarudé je Helena pri prvih besedah mladega moža skočila pokonci in zdaj v ljubki zmedenosti stala pred Quarijem.

„Vaši želji ne morem ustreči,“ je rekla Helena in se komaj premagovala, „to je nemogoče.“

vse njegovo srce, če se boš oblekla v našo nošo; najlepšo obleko, ki jo znajo narediti naše umetno nadarjene žene, našla bodeš v svoji sobi, zato izpolni mi to prošnjo, ki naj bo le tebi v korist.“

Helena je rada privolila v to željo starega moža, posebno ker je bila njena evropejska obleka že zelo ponošena.

Poslovila se je s presrčnimi besedami od plemenitega moža ter hitela v svojo sobo, da bi tam povedala veliko novico, da jo je nadpoglavar sprejel za svojo hčerko.

Tam je že zamorka prihitela nasproti svoji gospe, ker jo je zelo skrbelo, radi česa da so Heleno poklicali.

Helena je sedaj pripovedovala, na kak plemeniti način jo je nadpoglavar enkrat za vselej osvobodil razdraženih žena in ji obljubil, da postane v kratkem prosta.

„Ravnokar prinesla je neka deklica tole obleko za gospo“, rekla je zamorka, ko je Helena jenjala s svojim pripovedovanjem.

Helena je stopila h kameniti mizi, na koji je ležala obleka.

A kako se je čudila, ko je zagledala krasoto te dragocene obleke.

Sicer so indijanske žene vedno bile na glasu, da znajo izdelovati umetniško krasne vezenine, ali da znajo kaj tako krasnega narediti, kaj takega si Helena ni mogla misliti.

To vezenje je bilo izdelano iz majhnih peres pisanih ptičev, in iz najsvetlejših biserov ter se je krasno odlikovalo od belega, ko svila mehkega blaga.

Tudi par čevljev iz bivolove kože, polnih okraskov, je bilo prinešenih.

Helena je seveda občutila neko bojazen, obleči se v ta krasna oblačila. Ker je pa to obljubila staremu, prijaznemu nadpoglavarju, je to vendar storila s pomočjo June in bila v tej obleki vprav čarobna videti.

Njena nežna, vitka postava je bila kakor ustvarjena za to dragoceno obleko, ki je bila za vratom zapeta, tako da bi bilo ljubkej glavi z gostimi, temnimi lasmi, katere je po Juninem nasvetu pustila razpletene, samo še treba temne polti in Helena bi bila boginja divjine.

Svojo že slabo evropejsko obleko je dala Juni spraviti in popraviti, ker jo je mislila zopet obleči, kadar bo svobodna.

Helena ni bila gizdava, vrhu tega ni bilo nobenega zrealca, ker Indijanci ne poznajo stekla, a veseli klic navdušene June ji je povedal, da ji tuja noša izvrstno pristojna.

Tako napravljena se je hotela Helena podati z Juno, ki je bila že delj časa oblečena po indijansko, a dosti bolj priprosto, na običajni sprehod, ko je srečala pred hišo Onarija, ki je očitno nanjo čakal.

Vzlic svoji nenavadni oblasti nad seboj je mladi vojščak odskočil, ko je ugledal čarokrasno postavo tuje grofice v noši svojega rodu, a zavedel se je naglo in ji pripeljal konja, katerega je doslej s svojim lastnim dirkačem držal za vajeti.

Bila je to krasna črna žival, koje hrbet je pokrivalo mehiškansko žensko sedlo, ki je izviralo gotovo od kakega plena; par dragoceno okrašenih stremen je dopolnilo opravo tega lepega konja.

„Ta konj je za belo cvetko“, je rekel mladi bojevnik in pokazal na krasno žival. „Pokazal bom moji sestri mesto Navajoa in našo lepo dolino in srečnega bi se štel, če bi sprejela ta majhni dar mojega očeta!“

Helena ni hotela mlademu vojščaku, ki je tako mirno in prijazno govoril, odbiti te prošnje: tudi je poznala občutljivost Navajov, katerim je vsak odrek razžaljenje, tako da je rada privolila v Onarijevo željo.

Prebivalci indijanskega mesta so menda vedeli, da si lepa jetnica, katero je stari poglavar danes vzel za hčer, na Onarijevi strani ogleda mesto, ker so bili vsi pred vratmi svojih hiš.

Molčeči in resni Navaji so imeli Heleno za članico svojega rodu, ali za prihodnjo vladarico, odkar je bila oblečena v njihovi noši, kajti to so pričali glasni klici dopadajenja, s katerimi je bila lepa dvojica povsod sprejeta.

Tudi pogled na Heleninega mladega spremljevalca je bil indijanskemu očesu prikupljiv, ker je bil mladi vojščak, kakor vsi moške, če niso na razbojniškem zajezdu, oblečen v jako ukusno obleko iz bogato okrašenih jelenovih kož. Odštevši rujavo barvo kože bi se ga bilo lahko imelo za mladega naselnika iz daljnega zapada. Le tri krasna orlova peresa, ki so štrlela iz njegovih temnih las, kazala so visoko stopinjo, katero

je zavzemal Onari vzlic svoje mladosti, — dokazala so tudi, da je bil mož, ki je sedaj jezdil ob strani lepe jetnice po cestah Navajoe, divjak.

Kmaló je zapustil poglavar s Heleno mesto in je jezdil ž njo po rodovitnej dolini, ki se je razprostirala do daljnega skalnatega pogorja, ki je obdajalo bivališče Navajov kakor neprestopen zid.

„Kako se beli cvetki dopade naša domovina?“ je vprašal Onari.

„Tako krasne pokrajine še nisem videla“, je odvrnila Helena sanjavo, ter z občudovanjem gledala čarobno dolino.

Kako so se vendar spremenili časi!

Pred nekaj tedni je bila prišla v Novajoo kot jetnica, ki je pričakovala smrt, sedaj je jezdila kot indijanska kneginja ob strani prihodnjega vladarja po cvetočih livadah.

„Da, Navajoa je lepa! Jaz ljubim svojo domovino kakor orel svoje skalovje, ki je bilo že torišče njegove mladosti“, je rekel Onari in vedno gledal svojo ljubko spremljevalko.

Nakrat pa se je stemnilo njegovo obličje, tako da je Helena osupnjeno sledila smeri njegovih oči.

V daljavi je ugledala jezdeca, ki se je v diru bližal, a Heleni ni bilo mogoče te postave spoznati.

„Kdo je to?“ je vprašala Helena in z roko pokazala na bližajočega se jezdeca.

„Tatoveja“, je odgovoril Onari tako čmern, da se je na glasu spoznala njegova nejevolja radi tega motenja.

Bila je v resnici hči družega poglavarja, ki je sedaj dospela k dvojici.

Mlado dekle je sedelo kakor moški na svojem konju, katerega je občudovalno vladala s svojimi majhnimi rokami.

Tudi obraz Tatoveje je bil temen.

Pogledala ni Helene, vendar je ta opazila jezen pogled, ki jo je skrivaj zadel.

„Kaj hočeš, Tatoveja?“ je vprašal Onari kratko, in je hladno meril jahalko.

„Tebi in beli cvetki sem hotela delati družbo“, je odvrnila Tatoveja porogljivo. medtem ko je zaigral okolu rudečih usten hudoben smehljaj.

„Ali sem Te prosil za to?“ je vprašal mladi vojščak.

„Ne, tega ne“, je odvrnila deklica, ki je kakor Onari govorila špansko, „a saj si prej rad videl, če sem Te spremljala na Tvojih izletih, zato sem tudi danes mislila, da Ti bo moja družba prijetna.“

Videti je bilo, kakor da bi hotel Onari ostro odgovoriti, a premagal se je, ker se mu je zdelo, da ga Helenine oči za to prosijo.

„Dobro, spremi naju!“ je rekel kratko Tatoveji, ki je svojega konja takoj zasukala na Helenino stran.

Nekaj časa so vsi trije molčé jezdili, potem pa je zopet Onari začel govoriti in pokazal Heleni vse znamenitosti šiirne doline.

Opozoril jo je na bivole, katerih je bilo prej veliko tisoč, a sedaj tako malo, da so jih Navaji skrbno varovali; tudi je pokazal svoji spremljevalki temne prepade, v katerih je ustrelil marsikaterega medveda in jagvarja.

Potem jo je zopet opozoril na čudne stavbe v skalah, ktere je bila Helena že opazila, ko je jezdila v jetništvo.

S kratka, mladi vojščak je bil nepopisno galanten, kar je naredilo na Heleno jako dobrodejen utis.

Nasprotno pa Onari ni niti ene besede spregovoril s Tatovejo, ki je jezdila ob strani Helene in mnogokrat obračala čudne poglede na mladega bojevnika.

To so bili pogledi strastne ljubezni, medtem ko je jezne poglede smrtne ljubosumnosti večkrat skrivaj obračala na Heleno.

Tatoveja je večkrat poskusila se vmešati v pogovor Helene z Onarijem, a zadnji ni ne enkrat pogledal lepe deklice.

Tako je ostala tiha a ostra opazovalka med večurno ježo. Tudi ko sta mladi vojščak in njegova spremljevalka svoja konja obrnila proti domu, ostala je ob njuni strani, akoravno je opazila, da Onariju njena navzočnost ni bila ljuba.

Genila se ni od dvojice, da sta dospela skoraj do vrat Navajoe, potem pa je spodbodla konja in dirjala čez ravan, kakor da bi se šlo za življenje in smrt.

„Kaj neki ima Tatoveja?“ je vprašala Helena začudeno Onarija.

„Otrok je!“ je odvrnil Onari zaničljivo, ne da bi se ozrl. „Jutri bom peljal belo cvetko na neko mesto, kjer so, kakor pripoveduje bajka, naši pradedje prihajali iz kristalnega studenca: tam bo lepi blede obraz ugledal čudeže narave!“

363. poglavje.

Ob gorskem studencu.

Ob skalnatih pobočjih, ki so se vzdigovala kakor velikanski granitni zidovi na severnem konci neizmerne doline Navajoa, leži sveti kraj, za kojega mislijo Navaji, da se je od tu obljudila njihova lepa dolina.

Bajka pripoveduje, da se nobena ptica ne upa sesti na kako drevo, ki obdajajo skrivnostni studenec, in da se nobena žival divjine ne upa tje, ker duhovi pradedov še sedaj varujejo to tiho mesto.

Tam, med dvema velikanskima skalama, leži ribniku podobna voda kristalne čistosti, v kojoj neprenehoma curljajo ledeno mrzli vodni biseri iz neznanih globočin.

Tih in zapuščen je bil tudi danes ta sveti kraj, ker so se tudi Navaji ogibali tega mesta: da, videti je bilo celo, kakor da bi smrtna tišina ležala nad vodo, kajti niti klic kakega ptiča ni prekinil strašnega miru.

Nakrat je zadonelo iz daljave peketanje konjskih kopit, ki so naglo pridirjali bliže.

Vedno zeleno grmovje, ki je raslo okrog skrivnostnega studenca kakor neprodiren zid, se je nagulilo pred čilima

njema, katera sta jezdeca v naslednjem trenutku vstavila na trati pred vodo.

Bila sta Onari in Helena, ki sta se tu prikazala, ker je hotel mladi vojščak svoji lepi spremljevalki pokazati ta v zgodovini svojega rodu toli znameniti prostor.

Spretno je skočil Onari raz konja in pomagal potem tudi Heleni.

Privezal je obe živali na zelen bombaževce in je zopet stopil k svoji tovarišici, ki je občudovalno gledala slikovito podobo narave.

Nad njunima glavama so štrleli raztrgani vrhovi granitnih skal v neizmerno visočino, in videti je bilo, kakor da bi ti velikani majali svoje več stoletij stare glave v tresočem, od solčnih žarkov razgretem zraku, in se čudili nad lepo dvojico, ki je bivala pri njihovih nogah.

Onari je pokazal v kristalno globočino vode, v kateri so se v enomer vzdigovali srebrnočisti vodni biseri.

„Tu vidi bela cvetka kraj, kjer so prišli Navaji na svet!“ je rekel resno. „Ta voda je neizmerno globoka, nihče še ni mogel najti tal, akoravno je več držnih vojščakov zvezalo mnogo lasov in jih obtežene s kamni spustilo v globočino. Če potem v tihih nočeh blede mesec razsvetljuje to samotno mesto, se zbirajo tu sence naših pradedov; noben Navajov bi se ne upal v nočnem času obiskati ta kraj.“

Sedaj je peljal Onari svojo lepo spremljevalko na majhen grič, na katerem je ležala z mahom obraščena skala.

Ob njeni strani je bil vsekan sedež, in Onari je prosil Heleno, da se tam odpočije.

Šele ko je ta ustregla prošnji, se je tudi mladi bojevnik usedel tik Helene na majhen kamen, tako da ji je lahko gledal v lepi obraz.

„Tam leži Navajoa“, je začel Onari in z roko pokazal v dolino, kjer se je v solnčnem svitu blestelo mesto.

„Navaji imajo lepo domovino“, je pritrdila Helena in radostno gledala lepo pokrajino.

„Ali lepi cvetki v resnici ugaja ta dolina?“ je vprašal Onari in dolgo zrl iz svojih temnih oči v Heleno, „ali se ne nesrečno med ljudmi tujega rodu?“

„Zakaj naj bi tožila“, je odvrnila z milim glasom, „saj so vsi ljubeznjivi z menoj in so mene, tujo jetnico, sprejeli kakor rojakinjo!“

„Bela cvetka ni več jetnica“, je zaklical Onari odločno. „Moj oče jo bo v kratkem poslal nazaj k njenim belim bratom. A ravno zato sem jo danes peljal tu-sem, ker imam resno vprašanje staviti nanjo, — vprašanje, ki bo odločilo nad mojo usodo.“

V grmovju za obema se je zaslišalo šumenje, a ne Onari ne Helena se nista zmenila za to, ker je bil mladi vojščak vidno razburjen, medtem ko je Helena s tesnim srcem pričakovala njegovega razkritja.

„Bela cvetka je rešila moje življenje“, je rekel Onari po kratkem premišljevanju odločno, „ona ima sedaj pravico do njega, kajti brez njene pomoči bi bil že davno bival v deželi zveličanih duhov. Poslušaj me, bela cvetka, koje lepota zatemni celo žarečo boginjo dneva, svetlobo in življenje deleče solnee. Od onega dne, ko sem Te, rešen smrti, ugledal poleg mojega ležišča, je moje srce le zate bilo. Vsaka misel je bila Tvoja, Tvoja podoba se mi je prikazala v sanjah. Bleda cvetka me je tudi učila vero svojega naroda; boljša je, ko nauki naših duhovnikov, prestopil bom k njeni veri. A izpolni mojo vročo željo, ki mi ne da miru noč in dan, postani ob moji strani vladarica čez Navajoo, ker Te nad vse ljubim!“

Helena je bila vže pri prvih besedah mladega vojščaka zarude skočila kvišku, sedaj je stala, podoba ljubke zmedenosti, pred Onarijem, ki je s ponižno povešeno glavo ostal na svojem sedežu.

„Vaše prošnje ne morem izpolniti“, je rekla Helena ginjeno, „nemogoče je!“

Ni mu hotela reči, da bi nikdar ne podala svoje roke divjaku, zato je varovala čuvstva ponosnega Navaja, kateri se je smatral vzvišenim nad vse belokožce.

„Nemogoče, — kako to?“ je vprašal Onari. „Mar-li misli bela cvetka, da je Onari ne bo varoval kakor svoje oko? Krasota, ki vlada v skritih sobah našega tempelja, jo bo obdajala; bogastva, katera so naši pradedje več stoletij sem nakopičili v Navajoi, bodo ležala pred njenimi nogami. Vladala bo ves narod

in pred vsem mene, za kojega pomeni njena ljubezen največjo srečo na svetu.“

Tiho šumenje se je zopet začulo iz grma, a tudi sedaj ga ni nihče slišal.

„Vedite torej, Onari, da sem že davno omožena“, je rekla Helena odločno.

A prestrašila se je, opazivši spremeno v obrazu mladega bojvnika.

Pogled lepih očí je pretil smrt in pogubo.

„Slišal sem besede lepe cvetke“, je zaklical konečno, „a potem mora biti mož, ki je njen soprog, ničvredni belokožec, kakor ga še ni zemlja nosila. Kako je mogel dopustiti ujetje bele cvetke: zakaj ni dal zadnje kaplje krvi, predno je pustil svojo soprogo pasti v roke Navajov?“

„Takrat ga ni bilo ob moji strani“, je odvrnila Helena plaho.

Onari se je zasmeljal, a to je bil bridki smeh silno razkačenega moža, ki občuti največje zaničevanje za svojega nasprotnika.

„Torej je pustil belo cvetko brez varstva iti v deželo, v koji se klatijo moji vojščaki?“ rogal se je. „No, bela cvetka, povej mi, kje je oni lopov, da ga poiščem, da ga vržem psom, ker se roka bojvnika ne sme ponesnažiti s krvjo takega strahopetneža.“

Helena za trenotek ni vedela, kaj bi razburjenemu odgovorila.

Nakrat ji je prišla srečna misel.

„Ali je Onari slišal, kaj je njegov stari oče včeraj oznanil v zborovanju svetovalcev?“ je vprašala, posnemajoč indijansko govorjenje.

Mladi vojščak je nemo prikimal.

Njegove temne oči so z žarečo ljubeznijo zrle v prelepi obraz njegove ljubke tovarišice.

„Onarijev oče me je vzel za hčer“, je nadaljevala Helena, ki se je še vedno posluževala slikovitega jezika Navajov, „torej je bela cvetka sedaj Onarijeva sestra: kako naj bo sestra bratova soproga?“

Helena se ni varala, kajti njene besede so v hipu pomirile razburjenega vojščaka.

Njegove temne oči so zgubile divji ogenj — nekaj trenutkov je bil še neodločen, potem je svojej lepi tovarišici ponudil hrabro desnico.

„Ali mi bo bela cvetka odpustila“, je vprašal z zadržanim glasom, „govorila je resnico, a vendar se ne odrečem nadi, da se bo njeno srce k meni obrnilo?“

Helena ni odgovorila na te besede, katere so pričale, da je Onarijeva strast le za malo časa premagana, temveč je šla h konjema, ter pri tem pokazala na solnce, ki se je močno bližalo zahodnemu obzorju.

Onari je radovoljno ubogal ta opomin.

Spretno je pomagal Heleni v sedlo, potem sam zajezdil svojega brzega konja in molče jahal poleg Helene daljnemu mestu nasproti.

Ne Onari, ne Helena nista opazila, da se je za njima razdelilo grmovje, iz katerega je gledala lepa deklica, polna sovraštva za njima.

Bila je Tatoveja, ki je bila od daleč skrivaj sledila Onariju in Heleni.

V varstvu grmovja je deklica prisluškovala vsemu pogovoru, a vzlic temu, da je slišala, kako je Helena odbila svojega snubača, je vendar občutila vprav satansko sovraštvo napram nedolžni, ki je po njenem mnenju priklenila Onarija s čarovnijo nase.

Seveda, kdo bi utegnil zameriti strastnemu otroku narave, če se je potegoval za vroče ljubljeneža moža.

Tatoveja se je spominjala lepih časov, ko je vzrastla z mladim vojščakom: vže kot otroka sta bila nerazdružljiva, ona je bila Onarijeva spremljevalka na vseh izletih, če je bival v Navajoi.

Prej se je ž njo šalil in smejal; rekel ji je, da je najlepša deklica Navajov, da — ni prišla sovražena tujka, ki je stregla ranjenemu.

Nikdar ni odvrnil pogleda od lepe tujke, ki je bila vedno pri njem, medtem ko se Tatoveja ni smela niti bližati bolnikovi postelji.

Od onih dni se ni več zmenil za Tatovejo, akoravno mu je pozneje večkrat dala priliko, da je bil sam ž njo.

Tatoveja je zdihovala boleti, ko je sedaj mislila, kako ostro je včeraj Onari ž njo govoril, — mislila je trdno, da ga je tuja čarovnica z neločljivimi vezmi priklenila nase, kajti drugače si ni mogla razjasniti čudnega vedenja mladega vojščaka.

In sedaj je tudi zvedela, da se je hotel ž njo poročiti in jo narediti za vladarico Navajov.

Vsekakor ga je tujka odklonila, a Tatoveja je mislila, da je to le dobro preračunjena zvijača čarovnice, ki hoče svojo žrtev spremeniti v brezvoljnega sužnja.

Ko bi bila Helena sedaj videla mlado deklico, bi se bila prestrašila nad satansko jezo, ki se je iskrla iz velikih, temnih očij lepe Indijanke, kajti ta pogled je pomenil smrt in uničenje. —

Tatoveja je zopet zginila v grmovju, a vže čez malo časa se je prikazala na hrbtu svojega konja, katerega je imela privezanega na oddaljenem mestu.

V največjem diru je jezdila mlada Indijanka proti bližnjemu mestu.

Ni pa šla v mesto, temveč je zavila v neki prepad, kjer je več žen vidno pričakovalo njen prihod.

Kmalu je bila mlada poglavarjeva hči v živahnem razgovoru z ženami.

Govorile so tako tiho, da bi ne bil nobeden nepoklican prisluškovalec, tudi prav blizu, razumel ne besede te usodne zabave.

Le strastne gestikulacije so pričale, da se je tu razpravljala zadeva nepreračunljive dalekosežnosti: to so svedočile tudi besede, katere je Tatoveja, ko se je ločila od svojih tovarišic, mrmrala predse.

„Le še nekaj dni, potem bo Onari prost“, sta šepetali njeni ustni. „Bela čarovnica ga je ujela v svoje zanjke. Kmalu bo ljubljenelec zopet moj, — kajti čarovnica mora umreti!“

364. p o g l a v j e.

Maščevanje zavržene ljubice.

Helena se je bala, da ponovi Onari kmalu svojo snubitev, a cenila je premalo blagi in viteški značaj mladega vojščaka, ker le-ta ni nikdar več spregovoril besedice o ljubezni. Seveda je izdal žar njegovih temnih očij lepi spremljevalki, kaka skrivna strast je divjala v njegovi notranjosti, da je morala Helena mnogokrat občudovati velikansko samozatajevanje mladega moža.

Danes je Helena sama jezdila na običajni izprehod, ker je bil Onari z drugimi odličnimi vojščaki pri nekem zborovanju.

Pazila ni dosti na pot, ki je peljala od reke v stran proti severno ležečim prepadam.

Nakrat jo je rezgetanje konja prebudilo iz sanjavega premišljevanja.

Začudeno je Helena nehoté zadržala konja, kajti poleg nje se je pokazala hipoma, kakor bi bila vzrastla iz zemlje, lepa Tatoveja, na svojem čilem konju, katerega je vladala z nevrjetno spretnostjo.

Oči mlade Indijanke so se svetile v tako čudnem ognju, da je obšla Heleno temna slutnja preteče nevarnosti; a zavedla se je zopet naglo.

„No, zakaj ni danes Onarija ob strani bele cvetke?“ je vprašala Tatoveja porogljivo.

„Ostal je v Navajoi, ker mora prisostvovati zborovanju poglavarjev“, je bil Helenin mirni odgovor.

Tatoveji so se zasvetile oči pri teh besedah, tako da je Helena zasukala svojega konja, da bi se ognila čudni Indijanki.

A komaj je bila obrnila svojega konja, ko je Tatoveja izustila glasen, daleč se razlegajoč krik, ki je odmeval od bližnjih skalnatih sten.

Predno je zamogla Helena le slutiti, kaj pomeni ta krik, čutila se je nakrat prijeto od krepkih rok, ki so osupnjeno potegnile raz konja.

Preplašeno je napadena Helena obrnila svoj obraz, a prestrašila se je silno, ko je v napadnikih spoznala žene onih vojščakov, ki so bili umorjeni pri njenem ujetju.

Heleni je bilo takoj jasno, da je Tatoveja pregovorila te žene, ji slediti v ta zapuščeni kraj, da bi njo tu napadle.

A iz katerega vzroka je Tatoveja to storila?

No, — Helena je to kmalu zvedela.

Mlada Indijanka je bila pri napadu na toli sovraženo belo jetnico skočila raz konja in je sedaj stala poleg svoje namišljene nasprotnice, katero so indijanske žene krčevito držale s surovimi pestmi.

„Sedaj naj Te dohiti zaslužena kazen, Ti čarovnica, ki si mi vzela ljubimec!“ je zaklicala Tatoveja strastno. „Ali boš še tajila, da si ujela Onarija s satanskimi sleparijami, katere so lastne belokožcem, tako da Te hoče celo za vladarico Navajoe narediti? Sedaj mi bo Onari hvaležen, da sem ga osvobodila, — kajti s Tvojo smrtjo bodo razvezane čarovniške vezi. — Umreti moraš!“

Helena je videla, da je bila izgubljena; — a bila je preponosna, tu prositi, kjer ni smela računati na prizanašanje.

Kajti tu ni imela opraviti samo s praznoverstvom, temveč tudi z besnim sovraštvom, ker je takoj spoznala, da je mislila Tatoveja samo iz ljubosumnosti izvršiti ta nesramni čin maščevanja.

Molčala je torej; a pogled, s katerim je merila razkačene žene, je bil tako prezirljiv, da so se te nehoté umaknile.

„Privežite čarovnico na mojega konja!“ je vpila Tatoveja, katera se je bala Heleninega vpliva na žene.

V hipu se je izpolnil ta strašni ukaz.

Žene so položile Heleno na hrbet njenega konja in so nesrečnico privezale s toliko spretnostjo na sedlo, da se ni mogla geniti.

„Vsemogočni Bog, usmili se me; — ne pusti me umreti na tako grozen način!“ so šepetale Helenine ustne.

„Sedaj poišči zunaj v puščavi hudobne duhove, koje vladaš!“ je vpila Tatoveja glasno. „Morda Te rešijo, a bolj gotovo se mi zdi, da Te bodo divje živali raztrgale! Ha, kako se je glasil glavarjev ukaz? Nihče naj Ti nič žalega ne stori.

No, tega tudi nisem storila, temveč konj Te bo nesel v divjino in njeni krviželjni prebivalci bodo sami govorili Tvojo sodbo!"

Ko je Tatoveja spregovorila te strašne besede, skočila je na svojega konja in pred seboj podila Helenino žival z njenim bremenom.

V neki skalnati steni je bil ozek prepad, ki je peljal v strašno puščavo zunaj pogorja, in zato ni bil zastražen od Navajov.

Skozi ta prepad je Tatoveja gonila konja, na katerem je bila privezana njena sovražnica, da je dosegla široko, prazno ravan onkraj hribov.

"Z Bogom, lepa bela cvetka!" je vpila besna ter Heleninega konja tako silno udarila z bičem, da je žival v največjem diru zbežala. "Z Bogom, sedaj premaguj s Tvojim čarovništvom divje živali!"

Ne da bi se bila še enkrat ozrla po svoji nesrečni žrtvi, je divja jahalka zasukala svojega konja in dirjala skozi sotesko nazaj, kjer so bile ostale žene.

A Tatoveja je zaman pogledovala za njimi; videti je bilo, kakor da bi bile indijanske žene, od groze nad svojim dejanjem, odhitele nazaj v mesto.

"Bojazljivke!" je mrmrala Tatoveja jezno; potem je v naglem diru jezdila proti Navajoi, da jo je skril oddaljeni prepad.

A strašni dogodek ni bil ostal neopažen.

Majhen indijanski deček, ki je hodil po skalah z lokom in strelo za pernatimi prebivalci, je iz svojega vzvišenega stališča videl strašni prizor.

Ker je bil precej oddaljen, ni mogel zabraniti grozovitosti, tudi se je bal, da bi ga razkačene žene, med katerimi je spoznal glavarjevo hčer Tatovejo, umorile.

Preostalo mu ni torej družega, nego se hitro napotiti proti domu in glavarju Geronimu naznaniti strašno vest, da je bila bela cvetka — privezana na svojega konja — gnana skozi prepade v puščavo.

Mali deček je tekel ko veter, da je dosti prej nego Tatoveja došel v Navajoo.

Planil je skozi tihe ceste proti glavarjevi hiši, v katero je vžlic prepovedi stopil brez premišljevanja.

Kakor divja zver je tekel po stopnicah gori na ravno streho, kjer je bil pri svojem vstopu v mesto zagledal, da so zbrani poglavarji.

Zborovanje je bilo skoraj končano, ko je pripihal nesrečni sel.

Stari glavar je bil ravno z donečim glasom ogovoril podglavarje in odlične vojščake.

Starec je takoj umolknil, ko je zagledal dečka, kojega preplašeni obraz je kazal na žalostno poročilo.

„Kako se drzneš priti na ta sveti kraj brez dovoljenja?“ je rekel strogo. „Ali ne veš, da Te čaka huda kazen radi prestopka te zapovedi? Ali je vest, katero prinašaš, tako važna, da opraviči Tvoj prihod?“

„Belo cvetko so privezali na njenega konja, — in tega zapodili skozi medvedovo šotesko — — v puščavo!“ je izustil deček, težko dihaje.

„Kdo, — kaj?“ je zaklicalo več glasov.

A vže je stal Onari pred malim dečkom in ga zgrabil za ramo, tako da bi bil ta kmalu zavpil od bolečin.

„Tatoveja in še druge žene, katerih nisem spoznal“, je jecljal deček.

„Kaj slišim?“ je zavpil Tatovejin oče. „Moja hči se je drznila, ljubljenko Manitova izročiti grozni smrti. Moj otrok ni več, — preklinjam jo!“

„Tu je!“ je zaklical eden vojščakov in pokazal na jahalko, ki je ravno dirjala skozi mestna vrata.

„Pripeljite jo k meni!“ je zaklical stari Geronimo z grmečim glasom, da je predonelo divji šunder zbranih mož.

Nekateri vojščaki so šli takoj proti vhodu, ki je peljal na streho.

Zaostali so videli raz svojega visokega stališča, kako so hiteli odposlani v hipu iz glavarjeve hiše na prazni prostor, kamor je bila Tatoveja ravno dospela.

Videli so tudi, kako se je ta vojščakom postavila v bran, da so jo zgrabili s krepkimi pestmi in naglih korakov peljali v glavarjevo hišo.

Na strehi so medtem zbrani možje zopet zadobili svoje običajno samozatajevanje in Onari je stal kakor na naskok pripravljen tiger blestečih oči pri vratih, skozi katera je morala vstopiti Tatoveja.

Trajalo je le nekaj minut, da so pripeljali dekle na streho.

Vsi navzoči so obstopili hudodelko.

„Kaj Ti je storila bela cvetka, da si jo privezano na konja izročila strašni smrti?“ je vprašal stari poglavar.

Vzlic svoji veliki zavednosti je Tatoveja osupnila, ko je slišala, da se je bil tako hitro zvedel njen grozni naklep.

„Onari“, je nadaljeval starček, „vzemi najhitrejša dva konja in pojdi z zamorko po sledi bele cvetke. Četa vojščakov Ti sledi na čilih konjih, Ti pa ne trati časa, da ne bo izgubljena ljubljena Navajov!“

Starčkov glas se je tresel pri teh besedah, a kmalu je zadobil zopet svoj mir in se obrnil na Tatovejo, ki je čakala svoje obsodbe.

Onari je bil brez odgovora takoj hitel proti izhodu.

Tam pa je nakrat Tatoveja skočila za ljubimcem in stopila pred majhne stopnjice, ki so peljale nizdol.

„Prepusti čarovnico, ki Te je preslepila, hudobnim duhovom, Onari“, je vpila glasno. „Samo iz ljubezni do Tebe sem to hinavsko belokožko izročila smrti. Sedaj so raztrgane zanjke, v katere Te je ujela, — prepusti jo njeni usodi.“

„Nazaj, ničvrednica, katero sovražim in zaničujem iz dna duše!“ je vpil mladi bojevnik z grmečim glasom, medtem ko je z nogo sunil deklico.

„Ha, zaničuješ me radi bele žene“, je zakričala Tatoveja. „A njen ne smeš biti, ne trpim tega, — rajši Te vidim mrtvega pred svojimi nogami!“

Predno je mogel Onari vzdigniti svojo roko v bran, je potegnila Tatoveja majhno ostro bodalce iz obleke in ž njim sunila v mladega vojščaka.

Ta je v prvem hipu odskočil.

Roka mu je prišla za prsa, — a v naslednjem trenutku je s pestjo pahn timer blazno v stran.

Moč udarca je bila tako silna, da je Tatoveja omahn timer do doprsnega zida, ob katerem se je skušala prijeti.

A roka je zgrab timer v zrak.

Glasen krik se ji je izvil iz prs, potem je z mogočne višotine padla na cesto, kjer se je njeno telo razb timer na kamenitih ploščah.

„Ali Te je zadel Tatovejin nož?“ je zaklic timer stari poglavar za svojim sinom, ki je ravno hitel po stopnjicah.

„Rana je neznatna“, je odgovor timer mladi vojšček, tako da se je poglavar potolaž timer.

Kmalu so vid timer zbrani možje odhit timer Onarija in Juno iz hiše.

Iskra konja, ki sta bila najhitrejša in najslavnejša dirkalca Navajov, sta bila vedno v bliž timer vrat, in opazovalci na ravni strehi so kmalu vid timer jezdit timer oba kakor blisk po dolini proti medvedovi soteski.

Le malo pogledov je švign timer čez telo osvetožel timer Tatoveje, ki je sedaj razbita lež timer na cesti.

Celo njen oče se je hladno obrn timer proč, ko je poglavar Geronimo pokaz timer na njo.

„Naj požr timer krokarji njeno telo“, je rekel starček temno. „Njen grozn timer čin je onečast timer rod Navajov, tako da zamorejo le bogate žrtve sprijazn timer razljučenega Manitova.“

Potem je zaključ timer stari poglavar s kratkimer besedami pretrgano zborovanje. Možje so molč timer in zamišljeni zapust timer hišo. — —

Šele ko je bil izgin timer zadnji vojšček, je Geronimo ukaz timer nekaterim služabnikom, Tatovejino truplo nesti pred mestna vrata in je tam pokopati.